Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών

Μεταπτυχιακή Διατριβή
Στην Ασφάλεια Υπολογιστών και Δικτύων

Επισκόπηση Εργαλείων Οριστικής Διαγραφής Δεδομένων ως Αντι-Δικανική Μέθοδος

Βασίλειος Βασιλείου

Επιβλέπων Καθηγητής
Δρ. Δημήτριος Μανιαδάκης

Μάιος 2023

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών

Επισκόπηση Εργαλείων Οριστικής Διαγραφής Δεδομένων ως Αντι-Δικανική Μέθοδος

Βασίλειος Βασιλείου

Επιβλέπων Καθηγητής
Δρ. Δημήτριος Μανιαδάκης

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε
προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση

μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών
στην Ασφάλεια Υπολογιστών και Δικτύων

από τη Σχολή Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών
του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

Μάιος 2023

Περίληψη

Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, το απόρρητο και η ασφάλεια των δεδομένων έχουν γίνει πιο κρίσιμα από ποτέ. Με την αύξηση των απειλών στον διαδίκτυο, των χάκερ και άλλων κακόβουλων παραγόντων, η ανάγκη για προστασία των ευαίσθητων πληροφοριών κρίνεται επιτακτική. Στο σημείο αυτό εισάγεται η έννοια των εργαλείων οριστικής διαγραφής που μπορούν να βοηθήσουν στην διαχείριση των δεδομένων που κρίνονται περιττά. Όπως λίγοι γνωρίζουν τα αρχεία που "διαγράφονται" παραμένουν στο μέσο αποθήκευσης μέχρι να αντικατασταθούν. Αυτό μπορεί να πάρει μέρες, μήνες ή ακόμη και χρόνια. Η διαγραφή αυτών των αρχείων απλώς καθιστά τον αποδεσμευμένο χώρο διαθέσιμο για χρήση. Ένα εργαλείο οριστικής διαγραφής αρχείων είναι ένα πρόγραμμα λογισμικού που έχει σχεδιαστεί για τη μόνιμη διαγραφή αρχείων από τον υπολογιστή ή άλλα μέσα αποθήκευσης. Σε αντίθεση με τις παραδοσιακές μεθόδους διαγραφής αρχείων, οι οποίες αφαιρούν μόνο την αναφορά στο αρχείο, αφήνοντας τα δεδομένα άθικτα στο δίσκο, τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων χρησιμοποιούν προηγμένους αλγόριθμους για να αντικαταστήσουν τα δεδομένα πολλές φορές, καθιστώντας ουσιαστικά αδύνατη την ανάκτηση τους.

Στόχος της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής είναι η διερεύνηση διαφόρων δημοφιλών εργαλείων οριστικής διαγραφής ως προς την ικανότητα τους για οριστική και αμετάκλητη διαγραφή αρχείων. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται οι αλγόριθμοι που χρησιμοποιούν και κατά πόσο τα εργαλεία αυτά μπορούν να ανταπεξέλθουν σε σειρά δοκιμασιών που ετοιμάσαμε.

Για την επίτευξη των στόχων σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε κατάλληλη πειραματική διάταξη για να εξεταστούν σενάρια διαγραφής συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο ή ολόκληρου του δίσκου.

Τα αποτελέσματα που προκύπτουν είναι ποικίλα και δίνουν μια πρώτη αποτίμηση των δυνατοτήτων τους, καθώς αρκετά από τα εργαλεία αποδείχτηκαν αρκετά ικανά και διέγραψαν οριστικά τα δεδομένα. Συνεπώς, η χρήση εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων μπορεί να επηρεάσει σημαντικά μια δικανική εγκληματολογική έρευνα φέρνοντας τους ερευνητές σε αδιέξοδα. Ταυτόχρονα άλλα εργαλεία υπό εξέταση άφησαν τα δεδομένα άθικτα.

Σε κάθε περίπτωση, λόγω των πολλών μεταβλητών που υπάρχουν, η παρούσα διατριβή καταδεικνύει την ανάγκη για περεταίρω έρευνα με χρήση νέων παραμέτρων για εμπλουτισμό της υφιστάμενης γνώσης.

Summary

In today's digital age, data privacy and security have become more critical than ever before. With the rise of cyber threats, hackers, and other malicious actors, it is essential to protect sensitive information from falling into the wrong hands. This is where a file shredder tool comes in handy. As few may know, the files that are "deleted" remain on the storage device until they are replaced. This action can take days, months or even years. Deleting these files simply makes the free space available for use. A permanent file shredder tool is a software program designed to permanently delete files from computers or other storage devices. Unlike traditional file deletion methods, which only remove the reference to the file, leaving the data still intact on the disk, file shredders use advanced algorithms to overwrite the data multiple times, making it virtually impossible to recover.

The aim of this master's dissertation is to investigate various popular permanent deletion tools in terms of their ability to delete files permanently and irreversibly. In this context, the algorithms they use are examined and whether these tools can cope with a series of tests that we have prepared.

To achieve the objectives, a suitable experimental setup was designed and implemented to examine scenarios of deleting specific files from a disk or the entire disk.

The results are varied and give a first assessment of their capabilities, as several of the tools proved to be quite capable of permanently erasing data. Therefore, the use of data erasure tools can significantly affect a forensic investigation by leading investigators to dead ends. At the same time, other tools under review left the data intact.

In any case, due to the many variables that exist, this dissertation demonstrates the need for further research using new parameters to enrich existing knowledge.

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή μου Δρ. Δημήτριο Μανιαδάκη για την αμέριστη βοήθεια και καθοδήγηση, καθώς και για την άψογη συνεργασία μεταξύ μας και το ενδιαφέρον του που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για την εκπόνηση της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και τους φίλους μου για την υποστήριξη και την υπομονή τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου και κυρίως κατά το χρόνο συγγραφής της παρούσας διατριβής.

Περιεχόμενα

Κατάλογος Εικόνων

Κατάλογος Πινάκων

Κεφάλαιο 1
Εισαγωγή

Στις μέρες μας η μαζική χρήση των υπολογιστών τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός. Η εκ σχεδιασμού λειτουργία των υπολογιστών και ευρύτερα των σύγχρονων υπολογιστικών συστημάτων προϋποθέτει την ύπαρξη αποθηκευτικών μέσων όπως σκληροί δίσκοι στους οποίους αποθηκεύεται τεράστιος όγκος δεδομένων και πληροφοριών. Τα δεδομένα αυτά συσσωρεύονται, επεξεργάζονται, τροποποιούνται διαμοιράζονται και εν τέλει αποθηκεύονται. Η αποθήκευση των δεδομένων αυτών έχει σκοπό να διασφαλίσει την απρόσκοπτή λειτουργία του υπολογιστή και την ευχάριστη εμπειρία του χρήστη.

Παράλληλα όμως η παρουσία στα αποθηκευτικά μέσα των δεδομένων αυτών εγείρει σημαντικά ζητήματα διαχείρισής τους στις περιπτώσεις όπου τα δεδομένα αυτά κρίνονται ευαίσθητα και κατάλληλα προς διαγραφή. Οι ενέργειες που εκτελούνται από το λειτουργικό σύστημα για την διαγραφή των δεδομένων περιορίζονται στην απελευθέρωση χώρου στο δίσκο, χωρίς να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα δεν μπορούν πλέον να ανακτηθούν αφού αυτό που συμβαίνει είναι το λειτουργικό σύστημα διαγράφει τους δείκτες προς τα διαγραμμένα αρχεία και ο χώρος που καταλαμβάνουν γίνεται πλέον διαθέσιμος για εγγραφή νέων δεδομένων. Μέχρι όμως να γίνει αυτό, τα δεδομένα παραμένουν αποθηκευμένα αναλλοίωτα και με τη χρήση συγκεκριμένων τεχνικών και τα κατάλληλα εργαλεία μπορούν να ανακτηθούν. Στο παρελθόν υπήρξαν πολλές

περιπτώσεις όπου σκληροί δίσκοι που περιείχαν ευαίσθητες πληροφορίες έπεσαν σε λάθος χέρια, οδηγώντας σε σοβαρές συνέπειες άτομα και οργανισμούς. Μερικές από τις σημαντικότερες περιπτώσεις διαρροής δεδομένων λόγω μη ασφαλούς διαγραφής σκληρών δίσκων είναι οι ακόλουθες:

1. National Health Service (NHS) England(Pinsent Masons, 2016)- Το 2016, επιβλήθηκε πρόστιμο 325.000 λιρών στο Εθνικό Σύστημα Υγείας της Αγγλίας μετά την κλοπή 74 μη κρυπτογραφημένων σκληρών δίσκων από τις εγκαταστάσεις μιας εταιρείας διαχείρισης δεδομένων. Οι σκληροί δίσκοι περιείχαν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ασθενών, συμπεριλαμβανομένων των ιατρικών τους αρχείων, τα οποία δεν είχαν διαγραφεί με ασφάλεια πριν από την απόρριψή τους.

2. California State University(Weiss, 2004)– Το 2004, η διοίκηση του Πανεπιστημίου σε ανακοίνωσή της γνωστοποίησε ότι ένας πρώην υπάλληλος απέρριψε χωρίς να ακολουθήσει κανένα πρωτόκολλο διαχείρισης, σκληρούς δίσκους που περιείχαν τα προσωπικά στοιχεία περισσότερων από 23.000 φοιτητών, καθηγητών και μελών του προσωπικού. Οι σκληροί δίσκοι δεν διαγράφηκαν με ασφάλεια πριν από την απόρριψή τους και τα δεδομένα ήταν πιθανώς προσβάσιμα σε μη εξουσιοδοτημένα μέρη.

3. UK Ministry of Defense(Tim Wilson, 2008)- Το 2008, το υπουργείο Άμυνας του ΗΒ επικρίθηκε για την απόρριψη σκληρού δίσκου που περιείχε απόρρητα δεδομένα χωρίς να τα διαγράψει όπως προβλεπόταν. Ο σκληρός δίσκος περιείχε πληροφορίες για πάνω από 700 000 άτομα και περιείχε περίπου 1,5 εκατομμύριο πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων στοιχείων τράπεζας, άδειας οδήγησης, αριθμούς διαβατηρίων, διευθύνσεις, ημερομηνίες γέννησης και αριθμούς τηλεφώνου.

Η οριστική διαγραφή δεδομένων από σκληρούς δίσκους είναι μια υποσχόμενη πρακτική που εξασφαλίζει την ασφαλή διαχείριση εμπιστευτικών πληροφοριών και προσωπικών δεδομένων. Καθώς η τεχνολογία εξελίσσεται και η ανάγκη αποθήκευσης δεδομένων αυξάνεται, η απαίτηση για ασφαλή διαγραφή δεδομένων από τους σκληρούς δίσκους είναι επίσης καίριας σημασίας και επιβάλλεται.

Τα λογισμικά οριστικής διαγραφής δεδομένων παρέχουν μια αποτελεσματική λύση στο πρόβλημα της διαγραφής δεδομένων από τους σκληρούς δίσκους και παράλληλα διασφαλίζουν την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας.

Η ανάγκη αυτή φαίνεται να υιοθετείται τα τελευταία χρόνια από όλο και περισσότερους χρήστες και οργανισμούς αφού η ανησυχία για τη διασφάλιση της ιδιωτικότητας και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων είναι πιο έντονη και η χρήση εργαλείων μόνιμης διαγραφής δεδομένων έχει γίνει πιο κοινή. Πολλά άτομα και οργανισμοί έχουν συνειδητοποιήσει τους πιθανούς κινδύνους που ελλοχεύουν και σχετίζονται με διαρροή δεδομένων και λαμβάνουν μέτρα για να προστατεύσουν τις πληροφορίες τους διαγράφοντας με ασφάλεια δεδομένα από τις συσκευές τους πριν από την απόρριψη ή την επαναχρησιμοποίηση. Ως αποτέλεσμα, η ζήτηση για προγράμματα διαγραφής δεδομένων έχει αυξηθεί και πολλοί κατασκευαστές λογισμικού έχουν αναπτύξει νέες και βελτιωμένες λύσεις για να καλύψουν αυτή την ανάγκη.

Στον αντίποδα όμως, η χρήση τέτοιων εργαλείων μπορεί να αποτελέσει σημαντική τροχοπέδη στην διεξαγωγή μιας δικανικής έρευνας αφού η εφαρμογή τους από άτομα που εμπίπτουν εκτός νομικών πλαισίων πιθανόν να οδηγήσει σε καταστροφή διαφόρων αποδεικτικών στοιχείων που σχετίζονται με τις παράνομες δραστηριότητες τους.

Στο παρελθόν υπήρξαν αρκετές υποθέσεις όπου διαφαίνεται πώς τα εργαλεία μόνιμης διαγραφής δεδομένων έχουν επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τις εγκληματολογικές έρευνες:

1. Silk Road (2015) - Στην υπόθεση Silk Road, της πιο γνωστής διαδικτυακής αγοράς για παράνομα αγαθά και υπηρεσίες στο Dark Web, ο τότε κατηγορούμενος Ross Ulbricht, δημιουργός του site είχε χρησιμοποιήσει ένα εργαλείο μόνιμης διαγραφής δίσκων για να καταστρέψει οριστικά αρχεία στον φορητό υπολογιστή του πριν από τη σύλληψή του. Αν και οι δικανικοί ερευνητές μπόρεσαν να ανακτήσουν ορισμένα στοιχεία, η χρήση του εργαλείου διαγραφής δεδομένων κατέστησε δύσκολη την σύνθεση μιας ολοκληρωμένης εικόνας των δραστηριοτήτων του Ulbricht.

2. Martha Stewart (2004)(Ferrell, 2011) – Σε αυτή την υπόθεση η Stewart κατηγορήθηκε για αθέμιτη χρηματιστηριακή εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών, αφού πούλησε όλο το μερίδιο των μετοχών που κατείχε της εταιρείας ImClone Systems ακριβώς πριν αυτή καταρρεύσει. Οι ερευνητές προσπάθησαν να ανακτήσουν τα διαγραμμένα email που θα μπορούσαν να παρέχουν στοιχεία για τη γνώση της Stewart περί πτώσης της μετοχής, αλλά ο βοηθός της είχε χρησιμοποιήσει ένα εργαλείο μόνιμης διαγραφής δεδομένων για να διαγράψει οριστικά τα email. Εν τέλει η Stewart κατηγορήθηκε για παρακώλυση της δικαιοσύνης και ψευδείς δηλώσεις στους ανακριτές και καταδικάστηκε σε φυλάκιση πέντε μηνών και σε περίοδο αποφυλάκισης υπό επιτήρηση.

3. Enron Corporation (2000)(Paul Festa, 2002) - Η Enron Corporation, μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας στον κόσμο, ενεπλάκη σε ένα μεγάλο οικονομικό σκάνδαλο λογιστικής απάτης. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, ανακαλύφθηκε ότι πολλά στελέχη είχαν χρησιμοποιήσει εργαλεία μόνιμης διαγραφής δεδομένων για να διαγράψουν ενοχοποιητικά email και έγγραφα από τους υπολογιστές τους. Αυτό κατέστησε πιο δύσκολο για τους ανακριτές να δημιουργήσουν δικογραφία εναντίον της εταιρείας και των στελεχών της.

4. Βομβιστική επίθεση στη Βοστώνη (2013)(Bob Sullivan & Rosa Golijan, 2013) – Κατά τη διάρκεια του Μαραθωνίου στη Βοστώνη το 2013, δύο αδέρφια πυροδότησαν βόμβες σκοτώνοντας τρία άτομα και τραυματίζοντας εκατοντάδες άλλους. Στις έρευνες που ακολούθησαν, ανακαλύφθηκε ότι ο μεγαλύτερος αδερφός είχε χρησιμοποιήσει ένα εργαλείο μόνιμης διαγραφής δεδομένων για να διαγράψει αρχεία από τον υπολογιστή και το τηλέφωνό του, συμπεριλαμβανομένης της τζιχαντιστικής προπαγάνδας και των οδηγιών κατασκευής βομβών. Αυτό κατέστησε πιο δύσκολο για τους ερευνητές να κατανοήσουν τα κίνητρα πίσω από την επίθεση και να εντοπίσουν πιθανούς συνεργάτες.

5. Volkswagen (2015)(Shepardson, 2016) - Το 2015, αποκαλύφθηκε το σκάνδαλο εκπομπών ρύπων της Volkswagen, όπου η εταιρεία είχε εγκαταστήσει λογισμικό στα πετρελαιοκίνητά της αυτοκίνητα, που της επέτρεπε να εξαπατήσουν στις δοκιμές εκπομπών ρύπων και να παραποιήσουν τα αποτελέσματα. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, ανακαλύφθηκε ότι ορισμένοι υπάλληλοι είχαν χρησιμοποιήσει εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων για να διαγράψουν email και άλλες επικοινωνίες που σχετίζονται με το σκάνδαλο. Αυτό παρεμπόδισε τους ερευνητές να προσδιορίσουν την έκταση της παρανομίας της εταιρείας και να εντοπίσουν τους πραγματικά υπεύθυνους.

Τα παραδείγματα αυτά καταδεικνύουν τον σημαντικό αντίκτυπο που μπορεί να έχει η χρήση εργαλείων μόνιμης διαγραφής δεδομένων στις εγκληματολογικές έρευνες, ειδικά σε κρίσιμες εταιρικές ή ποινικές υποθέσεις.

1.1 Σκοπός Διατριβής

Σκοπός της διατριβής είναι να εξετάσει διεξοδικά ένα αριθμό από συγκεκριμένα διαθέσιμα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων και να προσδιορίσει πόσο αποτελεσματικά λειτουργούν και εάν λειτουργούν έχοντας υπόψη τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

1. Ασφαλής διαγραφή: Το λογισμικό χρησιμοποιεί ασφαλείς, αναγνωρισμένες και αποτελεσματικές μεθόδους διαγραφής που αποτρέπουν κάθε πιθανότητα ανάκτησης δεδομένων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την αντικατάσταση των δεδομένων πολλαπλές φορές χρησιμοποιώντας τυχαία μοτίβα δεδομένων ή μια προκαθορισμένη ακολουθία από bits.

2. Φιλικό προς το χρήστη: Το λογισμικό έχει μια εύχρηστη διεπαφή με γραφικό περιβάλλον που θα επιτρέπει στους χρήστες να χειρίζονται το εργαλείο και να επιλέγουν τα αρχεία ή τις μονάδες δίσκου που θέλουν να διαγράψουν χωρίς κάποια ιδιαίτερη τεχνική γνώση.

3. Υποστήριξη Σκληρών Δίσκων: Το λογισμικό μπορεί να λειτουργεί με μια ποικιλία συσκευών αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων των σκληρών δίσκων.

4. Συμμόρφωση με Πρότυπα Προστασίας Δεδομένων: Το λογισμικό συμμορφώνεται με τα σχετικά πρότυπα και κανονισμούς προστασίας δεδομένων, όπως ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR)(*General Data Protection Regulation (GDPR) – Official Legal Text*, 2023) ή του NIST (National Institute of Standards and Technology , US)('NIST Standards', 2016).

5. Επαλήθευση: Το λογισμικό παρέχει μια διαδικασία επαλήθευσης που διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα έχουν διαγραφεί πλήρως και δεν μπορούν να ανακτηθούν.

6. Ευελιξία: Το λογισμικό εργαλείο προσφέρει ευέλικτες επιλογές για τη διαγραφή δεδομένων, όπως τη δυνατότητα διαγραφής μεμονωμένων αρχείων, φακέλων, τμήματος δίσκου ή ολόκληρου του δίσκου.

7. Αναφορά: Το λογισμικό εργαλείο παρέχει μια λεπτομερή αναφορά της διαδικασίας διαγραφής, συμπεριλαμβανομένης της συσκευής ή των αρχείων που διαγράφηκαν και της μεθόδου που χρησιμοποιήθηκε.

Η διατριβή θα διεξαχθεί μέσω προκαθορισμένης, καλά σχεδιασμένης πειραματικής διαδικασίας κατά την οποία εκτός από τα πιο πάνω χαρακτηριστικά θα εξεταστούν και επιμέρους στόχοι σχετικά με την απόδοση τους σε κατανάλωση πόρων του συστήματος, υπολογιστική ισχύ και χρόνο αποπεράτωσης των εργασιών.

Αξιολογώντας τα αποτελέσματα από την εξέταση των εργαλείων θα μπορούμε να γνωρίζουμε εάν μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεταξύ άλλων στην εξάλειψη αποδεικτικών στοιχείων διαγράφοντας ανεπανόρθωτα αρχεία και εγγραφές δραστηριότητας του υπολογιστή δυσχεραίνοντας έτσι το έργο των ψηφιακών δικανικών αναλυτών.

1.2 Βασικά Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερωτήματα εστιάζονται κυρίως στη λειτουργία των εργαλείων μόνιμης διαγραφής που θα εξεταστούν και συγκεκριμένα στις ιδιότητες τους με βάση τις παραμέτρους που θα τεθούν και των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν από την πειραματική διαδικασία.

Με βάση τα πιο πάνω η διατριβή θα επικεντρωθεί στα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιο/Ποια από τα εργαλεία υπό εξέταση κρίνεται πιο αποτελεσματικό σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έχουμε θέσει στις πιο κάτω περιπτώσεις:
   α. Οριστική διαγραφή δεδομένων συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο.
   β. Οριστική διαγραφή δεδομένων ολόκληρου του δίσκου.

2. Υπάρχουν περιθώρια επαναφοράς κάποιων από τα δεδομένα που διαγράφηκαν με τη χρήση των εργαλείων; Αν ναι, σε τι ποσοστό;

3. Ποιο εργαλείο είναι ταχύτερο στην διεκπεραίωση της οριστικής διαγραφής συγκεκριμένου μεγέθους και πλήθους αρχείων;

4. Ποιο εργαλείο είναι το λιγότερο απαιτητικό σε υπολογιστικούς πόρους και αντίθετα ποιο εργαλείο είναι το πιο δαπανηρό;

5. Επηρεάζει την αποτελεσματικότητα του εργαλείου η ποσότητα των δεδομένων που βρίσκονται αποθηκευμένα στο δίσκο. Δηλαδή, αν παίζει ρόλο για τα αποτελέσματα το αν π.χ. θα σβήσουν 10GB/250GB ή 200GB/250GB.

1.3 Αναγκαιότητα και Σπουδαιότητα της Διατριβής

Στις μέρες μας η ραγδαία αύξηση των ψηφιακών συσκευών και η ανάγκη για ασφαλή διαχείριση των δεδομένων οδήγησε στη δημιουργία και διάθεση πληθώρας εργαλείων που υπόσχονται οριστική διαγραφή δεδομένων από τα μέσα αποθήκευσης. Αρκετά από αυτά διατίθενται είτε δωρεάν είτε επι πληρωμή. Στο σύνολο λοιπόν αυτών των εργαλείων που υπάρχουν διαθέσιμα και διαφημίζονται από τους κατασκευαστές τους για τις εξαιρετικές επιδόσεις τους θα πρέπει να γίνει μια αξιολόγηση ώστε να διαπιστωθεί ποσοτικά ποια από αυτά είναι αποτελεσματικά και ποια όχι.

Η απόδοση λειτουργίας των εργαλείων μόνιμης διαγραφής δεδομένων είναι ένα εξαιρετικό θέμα για έρευνα και πειραματισμό, αφού σχετίζεται άμεσα με την σωστή διαχείριση των προσωπικών αρχείων και δεδομένων τόσο από άτομα όσο και από οργανισμούς.

Η έρευνα και ο πειραματισμός μπορούν να βοηθήσουν στην αξιολόγηση της απόδοσης των εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων αναλύοντας την αποτελεσματικότητά τους σε διαφορετικά σενάρια, όπως η χωρητικότητα του μέσου αποθήκευσης, το επίπεδο ευαισθησίας των δεδομένων και η φύση των ίδιων των δεδομένων. Μπορεί επίσης να βοηθήσει στον εντοπισμό πιθανών αδυναμιών σε αυτά τα εργαλεία, όπως η δυνατότητα ανάκτησης διαγραμμένων δεδομένων χρησιμοποιώντας προηγμένες τεχνικές ανάκτησης δεδομένων.

Η αποτελεσματικότητα των εργαλείων αυτών είναι κρίσιμη για να διασφαλιστεί ότι οι εμπιστευτικές πληροφορίες δεν είναι ανακτήσιμες και προσβάσιμες από μη εξουσιοδοτημένα άτομα.

Τέλος, η μελέτη απόδοσης των εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων, κύριο αντικείμενο της παρούσας διατριβής αποτελεί σήμερα ανοικτό ερευνητικό πεδίο από διάφορους δικανικούς ερευνητές που προσπαθούν να εντοπίσουν τα όρια κατά τη χρήση τους ως αντί δικανικά εργαλεία και το βαθμό που μπορεί να επηρεάσουν την έρευνα σε ένα σύστημα στο οποίο έγινε χρήση τέτοιων εργαλείων.

1.4 Σημεία Καινοτομίας Διατριβής

Παρόλο που το συγκεκριμένο αντικείμενο λόγω της σημαντικότητάς του έχει απασχολήσει τους ερευνητές και στο παρελθόν, εντούτοις η παρούσα διατριβή φέρει αρκετά σημεία καινοτομίας

που δεν υιοθετήθηκαν σε προηγούμενες μελέτες. Μερικά από τα σημεία που παρουσιάζουν διαφοροποίηση είναι τα εξής:

1. Τα εργαλεία που θα εξεταστούν δεν έχουν αξιολογηθεί στο παρελθόν ως προς την ικανότητα τους για οριστική διαγραφή αρχείων. Εργαλεία που μελετήθηκαν στο παρελθόν από άλλους ερευνητές και δεν έχουν αναβαθμιστεί θα παρουσιάσουν λογικά τα ίδια αποτελέσματα.

2. Τα εργαλεία θα αξιολογηθούν ως προς:
   α. Τη δυνατότητα οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου.
   β. Τη δυνατότητα οριστικής διαγραφής συγκεκριμένων αρχείων στο δίσκο.

3. Η καταγραφή σχετικά με την απόδοση των εργαλείων σε κατανάλωση πόρων του συστήματος, υπολογιστική ισχύ και χρόνο αποπεράτωσης των εργασιών θα γίνει με τη χρήση εξειδικευμένου εργαλείου (SysGauge Utility)(*SysGauge - System Monitor*, 2023) .

4. Θα αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του εργαλείου κατά πόσο παρουσιάζει διαφοροποιήσεις σε σχέση με την ποσότητα των δεδομένων που βρίσκονται αποθηκευμένα στο δίσκο.

Εκτός από τα πιο πάνω σημεία, η συγκεκριμένη διατριβή παρουσιάζει σημαντικά σημεία καινοτομίας από προηγούμενες μελέτες που έχουν εκπονηθεί αφού γενικά η διαδικασία και η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί και θα εξηγηθεί πιο κάτω είναι σε πολλά σημεία διαφορετική.

1.5 Περιγραφή Δομής Διατριβής

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή αποτελείται από επτά κεφάλαια στα οποία παρουσιάζεται και αναλύεται το αντικείμενο της μελέτης με τρόπο ώστε να καλυφθούν όλες οι επιμέρους πτυχές του.

Στο 2ο Κεφάλαιο που ακολουθεί γίνεται μια γενική αναφορά στη θεωρία και τις βασικές έννοιες που έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο και εμφανίζονται συχνά στα επόμενα κεφάλαια.

Στο 3ο Κεφάλαιο γίνεται μια ανασκόπηση στην υπάρχουσα ερευνητική βιβλιογραφία καθώς επίσης και μια ιστορική αναδρομή σε προηγούμενες σχετικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί για το ίδιο θέμα.

Στο 4ο Κεφάλαιο εξετάζεται η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί κατά την πειραματική διαδικασία όπως επίσης παρουσίαση και αναφορά στα εργαλεία οριστικής διαγραφής που θα αξιολογηθούν.

Στο 5ο Κεφάλαιο εκτελούνται τα σενάρια για κάθε εργαλείο οριστικής διαγραφής και παρουσιάζονται τα εργαλεία αξιολόγησης-ανάλυσης που θα χρησιμοποιηθούν.

Στο 6ο Κεφάλαιο παρουσιάζεται μια σύνοψη των αποτελεσμάτων της πειραματικής μελέτης και σύγκριση των μεταξύ τους ευρημάτων.

Τέλος, στο Κεφάλαιο 7 ως επίλογο εξάγουμε τα γενικά συμπεράσματα της όλης διαδικασίας καθώς επίσης και εισηγήσεις για μελλοντικές έρευνες.

Κεφάλαιο 2
Θεωρία – Βασικοί Εννοιολογικοί Ορισμοί

Πιο κάτω παρουσιάζονται μερικοί βασικοί εννοιολογικοί ορισμοί σχετικά με το θέμα που πραγματεύεται η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή.

2.1 Ψηφιακή Δικανική ως Επιστήμη

Η Δικανική υπολογιστών ή ευρύτερα ψηφιακή δικανική είναι η επιστήμη που έχει σαν αντικείμενο της, τον εντοπισμό, ανάλυση και διατήρηση των ψηφιακών δεδομένων που συλλέγονται από διάφορα μέσα αποθήκευσης δεδομένων όπως ηλεκτρονικοί υπολογιστές, κινητές συσκευές, εξωτερικοί δίσκοι κτλ., με σκοπό την ανασύνθεση και τον εντοπισμό συγκεκριμένων λεπτομερειών, στοιχείων και γεγονότων που σχετίζονται με ένα έγκλημα και την παρουσίαση τους στο δικαστήριο.

Η βασική μεθοδολογία της ψηφιακής δικανικής είναι:

1. (Acquire)-Απόκτηση τεκμηρίων χωρίς τροποποίηση ή αλλοίωση των αυθεντικών στοιχείων.
2. (Authenticate)-Πιστοποίηση της αυθεντικότητας των ανακτημένων αποδεικτικών στοιχείων και η επιβεβαίωση της σχέσης τους με τα πρωτότυπα αυθεντικά στοιχεία.
3. (Analyse)-Ανάλυση δεδομένων χωρίς αυτά να παραποιηθούν.

Η πιο πάνω μεθοδολογία θεωρείται κρίσιμη καθώς οποιαδήποτε παρατυπία στη διαχείριση των αποδεικτικών στοιχείων η διαδικασία διερεύνησης θα καταστεί αναξιόπιστη. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αδυναμία απόδειξης ή στην ακύρωση τους από το δικαστήριο. Έτσι κατά την ανάκτηση δεδομένων σε μια ψηφιακή δικανική έρευνα, χρησιμοποιούνται ειδικά εργαλεία και τεχνικές που επιτρέπουν την ανάκτηση των δεδομένων χωρίς να τα καταστρέψουν ή να τα τροποποιήσουν. Αυτό περιλαμβάνει χρήση ειδικών εργαλείων για την ανάκτηση των δεδομένων από το αρχικό μέσο και την αντιγραφή των δεδομένων σε άλλο μέσο αποθήκευσης. Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω αντιλαμβανόμαστε τη σημασία της ακεραιότητας των δεδομένων σε ένα σύστημα προς διερεύνηση πράγμα το οποίο έχουν σαν στόχο να πλήξουν οι τεχνικές Αντι-δικανικής.

2.2 Αντι-δικανική και Μέθοδοι Αντι-δικανικής

Ως Αντι-δικανική ορίζεται η χρήση τεχνικών, μεθόδων ή εργαλείων που έχουν σαν στόχο την παρεμπόδιση ή την παραπλάνηση ενός ψηφιακού δικανικού αναλυτή κατά την διενέργεια μιας δικανικής έρευνας. Η εφαρμογή των μεθόδων αυτών, έχει σαν απώτερο σκοπό να καταστήσει δύσκολη ή αδύνατη την ανάκτηση αποδεικτικών στοιχείων από μια συσκευή ή μέσο αποθήκευσης ώστε με αυτό τον τρόπο να πληγεί το πρώτο σημείο της βασικής μεθοδολογίας της ψηφιακής δικανικής. Οι αντι-δικανικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται κατά κόρον από εγκληματίες για να καλύψουν τα ίχνη τους και να αποφύγουν τον εντοπισμό από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου. Ωστόσο, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για νόμιμους σκοπούς, όπως η προστασία ευαίσθητων δεδομένων από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση ή η ασφαλής διαγραφή δεδομένων από μια συσκευή ή μέσο αποθήκευσης προτού απορριφθούν ή επαναχρησιμοποιηθούν. Ένας ικανός εμπειρογνώμονας δικανικής θα πρέπει να είναι γνώστης των αντι-δικανικών τεχνικών και μεθόδων που μπορεί να χρησιμοποιηθούν και να είναι σε θέση να τις αντιμετωπίσει.

2.2.1 Τεχνικές Αντι-δικανικής

Μερικές από τις πιο συνηθισμένες τεχνικές Αντι-δικανικής είναι:

1. Κρυπτογράφηση (Encryption) - Η κρυπτογράφηση είναι μια από τις πιο διαδεδομένες αντι-δικανικές τεχνικές που μετατρέπει ένα μήνυμα σε ένα κωδικοποιημένο μήνυμα για να το κάνει αναγνώσιμο μόνο από όσους έχουν το αντίστοιχο κλειδί αποκωδικοποίησης. Τα κρυπτογραφημένα δεδομένα μπορεί να είναι δύσκολο ή αδύνατο να αποκρυπτογραφηθούν χωρίς το κατάλληλο κλειδί. Η κρυπτογράφηση χρησιμοποιείται συχνά για την προστασία απόρρητων δεδομένων, αλλά μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί από επιτιθέμενους για να κρύψουν τις δραστηριότητές τους από τους ερευνητές.

2. Στεγανογραφία (Steganography) - Η Στεγανογραφία είναι μια άλλη αντι-δικανική τεχνική που περιλαμβάνει την απόκρυψη ενός μηνύματος ή ενός αρχείου μέσα σε ένα άλλο αρχείο, όπως ένα αρχείο εικόνας ή ήχου. Το κρυφό μήνυμα μπορεί να εξαχθεί χρησιμοποιώντας ένα συγκεκριμένο εργαλείο ή κλειδί. Η στεγανογραφία χρησιμοποιείται συνήθως από εγκληματίες για να κρύψουν την επικοινωνία τους ή για να κρύψουν κάποιο κακόβουλο λογισμικό.

3. Παραλλαγή Αρχείων (File Obfuscation) – Κατά την εφαρμογή της τεχνικής αυτής η δομή του αρχείου αλλάζει με τρόπο ώστε να παριστάνει κάποιο άλλου είδους αρχείο. Αυτό καθιστά το αρχείο δύσκολο να διαβαστεί και να αναλυθεί από τους ερευνητές.

4. Αλλαγή Χρονοσήμανσης (Changing Timestamps) - Στην ψηφιακή δικανική, η χρονική σήμανση αφορά μια πληροφορία που καταγράφει την ημερομηνία και την ώρα που συνέβη ένα συγκεκριμένο γεγονός ή δραστηριότητα σε ένα σύστημα υπολογιστή. Επίσης καταγράφει το χρόνο δημιουργίας ενός αρχείου (creation time), το χρόνο τροποποίησης (modification time) και το χρόνο προσπέλασης του (access time). Οι χρονικές σημάνσεις χρησιμοποιούνται σε ψηφιακές έρευνες για τον καθορισμό του ιστορικού των γεγονότων και για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων πιθανών υπόπτων. Η αλλαγή χρονικών σφραγίδων είναι μια αντι-δικανική τεχνική που χρησιμοποιείται για να χειραγωγηθούν ή να παραποιηθούν τα δεδομένα χρονικής σφραγίδας που σχετίζονται με αρχεία ή αρχεία καταγραφής συστήματος προκειμένου να παραπλανήσουν τους ερευνητές. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, όπως η τροποποίηση του ρολογιού του συστήματος, η

προσαρμογή των ρυθμίσεων ζώνης ώρας ή η επεξεργασία των αρχείων με ειδικά εργαλεία.

5. Διαγραφή δεδομένων (Data Wiping) - Η διαγραφή δεδομένων είναι η διαδικασία καταστροφής δεδομένων σε μια συσκευή αποθήκευσης ώστε να μην είναι δυνατή η ανάκτησή τους. Αυτή η τεχνική χρησιμοποιείται συνήθως από εγκληματίες για να διαγράψουν στοιχεία των δραστηριοτήτων τους σε μια συσκευή. Τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων αντικαθιστούν τα υφιστάμενα δεδομένα στη συσκευή αποθήκευσης πολλές φορές για να διασφαλίσουν ότι δεν μπορούν να ανακτηθούν.

2.3 Φυσικά Μέσα Αποθήκευσης

Η χρήση των υπολογιστών και ψηφιακών συσκευών σε μια ποικιλία εφαρμογών οδήγησε στην δημιουργία πολλαπλών μέσων αποθήκευσης με ξεχωριστά χαρακτηριστικά, σχεδιασμένα να εξυπηρετούν διαφορετικές ανάγκες. Η επιλογή του κατάλληλου φυσικού μέσου αποθήκευσης εξαρτάται από τις ανάγκες του χρήστη, την ποσότητα των δεδομένων που πρέπει να αποθηκεύονται, τη συχνότητα της πρόσβασης στα αποθηκευμένα δεδομένα και το επίπεδο ασφαλείας που απαιτείται. Τα κοινά φυσικά μέσα αποθήκευσης που είναι διαθέσιμα σήμερα χωρίζονται γενικά σε τρείς μεγάλες κατηγορίες ανάλογα με την τεχνολογία που χρησιμοποιούν:

1. Μαγνητικές συσκευές αποθήκευσης (πχ Floppy disk, HDD, Magnetic Tape κτλ)
2. Συσκευές μνήμης flash (πχ USB Drives, SSD, SD Cards, κτλ)
3. Συσκευές οπτικής αποθήκευσης (πχ CD , DVD κτλ)

Για τους σκοπούς αυτής της διατριβής θα επικεντρωθούμε στα αποθηκευτικά μέσα που χρησιμοποιούνται σήμερα, κυρίως για αποθήκευση δεδομένων στους υπολογιστές.

2.3.1 Σκληροί Δίσκοι (HDD)

Ο σκληρός δίσκος είναι η πιο συνηθισμένη συσκευή αποθήκευσης δεδομένων που χρησιμοποιείται κυρίως σε υπολογιστές, διακομιστές και άλλες συσκευές τήρησης αρχείων πληροφορίας. Αποτελείται από μία ή περισσότερες περιστρεφόμενες πλάκες επικαλυμμένες με μαγνητικό υλικό και μια κεφαλή ανάγνωσης/εγγραφής που κινείται κατά μήκος των πλακών για ανάγνωση και εγγραφή δεδομένων. Οι σκληροί δίσκοι είναι ένα κρίσιμο στοιχείο στη σύγχρονη

πληροφορική, καθώς μας επιτρέπουν να αποθηκεύουμε μεγάλες ποσότητες δεδομένων και να έχουμε πρόσβαση σε αυτά γρήγορα και αποτελεσματικά.

Ιστορία και εξέλιξη του σκληρού δίσκου

Ο πρώτος σκληρός δίσκος αναπτύχθηκε το 1956 από την IBM('History of Hard Disk Drives', 2023). Είχε χωρητικότητα μόλις 5 megabyte (MB), κάτι που θεωρήθηκε σημαντική ανακάλυψη εκείνη την εποχή. Με τα χρόνια, οι σκληροί δίσκοι συνέχισαν να εξελίσσονται και να γίνονται μικρότεροι, ταχύτεροι και πιο αποτελεσματικοί. Μία από τις πιο σημαντικές εξελίξεις στην τεχνολογία του σκληρού δίσκου ήταν η ανάπτυξη της κεφαλής λεπτής μεμβράνης τη δεκαετία του 1970. Αυτό επέτρεψε την αποθήκευση πολύ μεγαλύτερης πυκνότητας δεδομένων σε κάθε δίσκο. Στη δεκαετία του 1980, η εισαγωγή του δίσκου Winchester επέτρεψε ακόμη μεγαλύτερες χωρητικότητες, με το πρώτο μοντέλο να προσφέρει 10 MB αποθηκευτικού χώρου. Από τότε, οι σκληροί δίσκοι συνέχισαν να γίνονται μικρότεροι σε μέγεθος και πιο μεγάλοι σε χωρητικότητα. Σήμερα, υπάρχουν σκληροί δίσκοι με χωρητικότητα πολλαπλών terabyte (TB), η οποία είναι εκατομμύρια φορές μεγαλύτερη από την αρχική μονάδα σκληρού δίσκου 5 MB που αναπτύχθηκε από την IBM.

Τρόπος λειτουργίας

Η βασική αρχή πίσω από τους σκληρούς δίσκους είναι η χρήση του μαγνητισμού για την αποθήκευση και την ανάκτηση δεδομένων. Οι πλάκες στο εσωτερικό του σκληρού δίσκου είναι επικαλυμμένες με μαγνητικό υλικό και η κεφαλή ανάγνωσης/εγγραφής κινείται κατά μήκος των πλακών για ανάγνωση και εγγραφή δεδομένων. Όταν τα δεδομένα εγγράφονται στον σκληρό δίσκο, η κεφαλή ανάγνωσης/εγγραφής δημιουργεί ένα μαγνητικό πεδίο που ευθυγραμμίζει τα μαγνητικά σωματίδια στα τμήματα του δίσκου με ένα συγκεκριμένο μοτίβο. Αυτό το μοτίβο αντιπροσωπεύει τα δεδομένα που έχουν εγγραφεί στον σκληρό δίσκο. Όταν διαβάζονται δεδομένα από τον σκληρό δίσκο, η κεφαλή ανάγνωσης/εγγραφής μετακινείται κατά μήκος της πλάκας και ανιχνεύει το μαγνητικό πεδίο που δημιουργείται από τα ευθυγραμμισμένα σωματίδια. Η φορά αυτών των ευθυγραμμισμένων σωματιδίων καθορίζει το είδος της δυαδικής πληροφορίας σε 0 και 1. Αυτά τα ψηφιακά δεδομένα στη συνέχεια μετατρέπονται σε πληροφορίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον υπολογιστή.

2.3.2 Solid State Drive (SSD)

Ο δίσκος Solid State (SSD)('Solid-State Drive', 2023) είναι ένας άλλος σύγχρονος τύπος συσκευής αποθήκευσης που ουσιαστικά εκτελεί τις ίδιες λειτουργίες (αποθηκεύει δεδομένα σε μορφή 0 και 1) με τους παραδοσιακούς σκληρούς δίσκους αλλά χρησιμοποιεί διαφορετικές τεχνολογίες. Αποτελείται από πολλές μνήμες flash, δηλαδή συστοιχίες από chips πυριτίου που σε αυτά αποθηκεύονται μόνιμα οι πληροφορίες. Αυτά τα chips αποτελούνται από (floating gate transistors) FGTs, ημιαγωγούς που έχουν την ικανότητα να διατηρούν το ηλεκτρικό φορτίο. Έτσι κάθε FGT θεωρείται ένα κελί και περιέχει ένα bit δεδομένων. Όταν δηλαδή το κελί είναι φορτισμένο τότε το bit θεωρείται 0 ενώ όταν δεν υπάρχει φορτίο η τιμή του είναι 1.

Ο πρώτος εμπορικά διαθέσιμος SSD κατασκευάστηκε από τη SanDisk Corporation το 1991 και είχε χωρητικότητα μόλις 20MB. Ωστόσο λόγω του υψηλού κόστους, η χρήση του περιορίστηκε σε κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς όπως στρατιωτικές και αεροδιαστημικές εφαρμογές. Μερικά χρόνια αργότερα όταν πλέον η τεχνολογία των SSDs ωρίμασε και οι τιμές έγιναν πιο προσιτές οι δίσκοι γίνονται εμπορικά ευρέως διαθέσιμοι και σε προσωπικούς υπολογιστές.

Οι δίσκοι SSDs έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής, που καθορίζεται από ένα πεπερασμένο κύκλο εγγραφών στις μνήμες flash του δίσκου. Όταν ο αριθμός αυτός ξεπεραστεί η απόδοση του δίσκου γίνεται απρόβλεπτη αφού τα floating gate transistors παύουν να είναι σε θέση να διατηρήσουν το φορτίο τους. Για να μειωθεί λοιπόν η φθορά του δίσκου από τις συνεχείς εγγραφές, οι κατασκευαστές υιοθέτησαν διάφορες τεχνικές για επέκταση της διάρκειας ζωής του. Η κυριότερη τεχνική ονομάζεται wear leveling κατά την οποία ο ελεγκτής του δίσκου ανεξάρτητα από το λειτουργικό σύστημα κανονίζει ώστε τα δεδομένα να κατανέμονται ομοιόμορφα στις μνήμες και οι κύκλοι εγγραφών / διαγραφών να είναι παρόμοιοι σε όλα τα block μνήμης. Πέραν από το wear leveling στους δίσκους SSDs εφαρμόζονται και άλλες λειτουργίες όπως το Garbage Collection και TRIM όπου σκοπό έχουν την καλύτερη απόδοση του δίσκου αφού αυτές καθορίζουν με ποια σειρά τα δεδομένα θα διαγραφούν οριστικά από το δίσκο.

2.3.3 Διαφορές HDD σε σχέση με τους SSDs

Οι SSDs προσφέρουν μεγαλύτερες ταχύτητες ανάγνωσης και εγγραφής από τους σκληρούς δίσκους, γεγονός που μεταφράζεται σε πιο γρήγορη πρόσβαση και μεταφορά δεδομένων. Αυτό παρατηρείται επειδή οι SSD δεν έχουν κινούμενα μηχανικά μέρη και χρησιμοποιούν μνήμες flash για την αποθήκευση δεδομένων, ενώ οι σκληροί δίσκοι χρησιμοποιούν περιστρεφόμενους

δίσκους και κεφαλές ανάγνωσης/εγγραφής για πρόσβαση σε πληροφορίες. Ως αποτέλεσμα, οι SSD έχουν ταχύτερη πρόσβαση στις πληροφορίες, η καθυστέρηση μειώνεται επίσης σημαντικά και οι χρήστες συνήθως βιώνουν μειωμένους χρόνους εκκίνησης εφαρμογών και βελτιωμένη συνολική απόδοση του συστήματος. Επιπλέον, οι SSDs είναι πιο αξιόπιστοι από τους σκληρούς δίσκους, καθώς είναι σαφώς λιγότερο επιρρεπείς σε μηχανικές βλάβες. Λόγω της λειτουργίας και του τρόπου κατασκευής τους οι σκληροί δίσκοι μπορεί να καταστραφούν εάν πέσουν ή εκτεθούν σε υψηλά επίπεδα κραδασμών, καθώς οι περιστρεφόμενοι δίσκοι τους μπορεί να τεθούν εκτός ευθυγράμμισης ή να χτυπηθούν από τις κεφαλές ανάγνωσης. Αντίθετα, οι SSDs που δεν έχουν κινούμενα μέρη είναι λιγότερο επιρρεπείς σε βλάβες από χτυπήματα και κραδασμούς. Τέλος οι SSDs αντέχουν καλύτερα τις ακραίες θερμοκρασίες και δεν επηρεάζονται από μαγνητικά πεδία. Όσο αφορά το θέμα της κατανάλωσης ενέργειας και εδώ οι SSD πλεονεκτούν καθώς η απουσία κινούμενων μερών από την κατασκευή τους, τους καθιστά λιγότερο ενεργοβόρους σε σχέση με τους μηχανικούς σκληρούς δίσκους. Αυτό σημαίνει ότι οι φορητοί υπολογιστές και άλλες κινητές συσκευές μπορούν να επωφεληθούν, για μεγαλύτερη διάρκεια ζωής της μπαταρίας και τα κέντρα δεδομένων μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας και το σχετικό οικονομικό κόστος. Παρόλα αυτά οι παραδοσιακοί σκληροί δίσκοι αποτελούν το βασικό μέρος της αγοράς αποθηκευτικών μέσων ακόμα και σήμερα αφού προσφέρουν μεγαλύτερες χωρητικότητες σε σχέση με το οικονομικό κόστος.

Σε αυτή τη διατριβή θα μελετήσουμε την επίδραση που έχουν τα εργαλεία οριστικής διαγραφής στους σκληρούς δίσκους (HDD). Η επιλογή αυτή βασίστηκε στο γεγονός ότι η λειτουργία διαγραφής στους δίσκους SSD όπως είδαμε και πιο πάνω παρουσιάζει αρκετές διαφορές σε σχέση με τους συμβατικούς δίσκους έτσι τα εργαλεία αυτά δεν θεωρούνται αποτελεσματικά στις περιπτώσεις αυτές. Αντίθετα η χρήση τέτοιων εργαλείων σε μονάδες SSD πιθανόν να οδηγήσει σε φθορά των μνημών και να μειώσει τη συνολική διάρκεια ζωής του δίσκου. Για οριστική διαγραφή δεδομένων από τις μονάδες SSD συνίσταται η χρήση της ενσωματωμένης λειτουργίας διαγραφής που παρέχεται από τον κατασκευαστή του SSD. Αυτές οι μέθοδοι διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα διαγράφονται σωστά χωρίς να διακυβεύεται η διάρκεια ζωής ή η απόδοση της μονάδας.

2.4 Τύποι Συστημάτων Αρχείων (File Systems)

Το σύστημα αρχείων (File system) αποτελεί μια αποθηκευτική δομή σε ένα σύστημα υπολογιστή που οργανώνει τον τρόπο με τον οποίο αποθηκεύονται τα δεδομένα. Ουσιαστικά λειτουργεί σαν ένα είδος πίνακα περιεχομένων με τις φυσικές θέσεις όλων των δεδομένων που βρίσκονται

αποθηκευμένα στο αποθηκευτικό μέσο. Τα συστήματα αρχείων αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα κάθε λειτουργικού συστήματος αφού καθορίζουν που υπάρχει ελεύθερος χώρος για να αποθηκευτούν νέα δεδομένα, επιτρέπουν στους χρήστες να δημιουργούν και να αποθηκεύουν αρχεία, παρέχουν πρόσβαση σε δεδομένα, και φυσικά αξιοποιούν τις δυνατότητες στους σκληρούς δίσκους. Τέλος καθορίζουν περιορισμούς στις ονομασίες αρχείων, το μέγιστο αριθμό χαρακτήρων στην ονομασία του αρχείου , περιορισμούς στους χαρακτήρες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κτλ. Συνήθως υπάρχουν διαφορετικά συστήματα αρχείων σε διαφορετικά λειτουργικά συστήματα το καθένα με τα δικά του χαρακτηριστικά, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Στο λειτουργικό σύστημα Windows υπάρχουν 3 είδη file Systems (NTFS, FAT32 και exFAT).

1. NTFS - Το NTFS (New Technology File System) είναι το προεπιλεγμένο σύστημα αρχείων που χρησιμοποιείται από τις τελευταίες εκδόσεις των Windows, συμπεριλαμβανομένων των Windows 10 και Windows 11. Εισήχθη από τη Microsoft το 1993 ως διάδοχος του συστήματος αρχείων FAT (File Allocation Table), το οποίο χρησιμοποιούσε σε προηγούμενες εκδόσεις των Windows. Η μετάβαση αυτή χαρακτηρίστηκε ως σημαντική αναβάθμιση αφού το προηγούμενο σύστημα υστερούσε σε αρκετά σημεία. Μερικά από τα βασικά πλεονεκτήματα του NTFS έναντι του FAT είναι η υποστήριξη σε λειτουργίες όπως η συμπίεση αρχείων και η κρυπτογράφηση. Επίσης παρέχει καλύτερη απόδοση και αξιοπιστία από το σύστημα FAT ειδικά για χρήση σε μεγάλα αρχεία. Αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του NTFS είναι η υποστήριξη που παρέχει για δικαιώματα αρχείων και έλεγχο πρόσβασης. Το NTFS επιτρέπει στους διαχειριστές να ορίζουν λεπτομερή δικαιώματα σε αρχεία και καταλόγους, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης ανάγνωσης, εγγραφής και εκτέλεσης για διαφορετικούς χρήστες και ομάδες. Αυτό καθιστά απλό τον έλεγχο ποιος μπορεί να έχει πρόσβαση για να τροποποιεί συγκεκριμένα δεδομένα σε ένα σύστημα Windows. Αναμφίβολα το NTFS είναι ένα ισχυρό αρχείο συστήματος με αρκετά χαρακτηριστικά και πολλά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με παλαιότερα συστήματα αρχείων καθιστώντας το δημοφιλή επιλογή για χρήστες Windows.

2. FAT32 - Το FAT32 (File Allocation Table) είναι ένα ευρέως γνωστό και διαδεδομένο σύστημα αρχείων το οποίο συναντάται κυρίως σε συσκευές όπως μονάδες USB, κάρτες μνήμης, και άλλες εξωτερικές μονάδες αποθήκευσης. Πρωτοεμφανίστηκε το 1996 ως μια επέκταση του προκατόχου του FAT16, το οποίο έφερε αρκετούς περιορισμούς όπως το μέγιστο μέγεθος partition το οποίο ήταν καθορισμένο στα 2GB. Το βελτιωμένο σύστημα

αρχείων FAT32 σχεδιάστηκε με τρόπο ώστε να ξεπερνά τους προηγούμενους περιορισμούς και να παρέχει υποστήριξη για μεγαλύτερα αρχεία. Το σημαντικότερο πλεονέκτημα του FAT32 είναι η συμβατότητα του με διαφορετικά λειτουργικά συστήματα όπως Mac, Linux και Android. Το γεγονός αυτό καθιστά το FAT32 ιδανικό για χρήση σε φορητές μονάδες αποθήκευσης αφού μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικές συσκευές με ποικίλα λειτουργικά συστήματα. Το FAT32 ωστόσο φέρει και κάποιους περιορισμούς. Ο πιο σημαντικός αφορά το μέγιστο μέγεθος αρχείου που μπορεί να αποθηκευτεί, το οποίο δεν ξεπερνά τα 4GB ενώ το συνολικό μέγεθος του αποθηκευτικού μέσου δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 2TB. Επιπλέον δεν προσφέρει το ίδιο επίπεδο ασφάλειας και ελέγχου δικαιωμάτων όπως το εξελιγμένο σύστημα αρχείου NTFS. Συνολικά όμως το FAT32 είναι ένα αξιόπιστο σύστημα αρχείων του οποίου η απλότητα και η συμβατότητά, το καθιστούν εξαιρετική επιλογή για φορητή αποθήκευση ακόμα και σήμερα.

3. ExFAT – Το ExFAT (Extended File Allocation Table) αποτελεί ένα σύστημα αρχείων το οποίο σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε από τη Microsoft το 2006, με σκοπό να αντικαταστήσει το ξεπερασμένο FAT32 το οποίο παρουσίαζε τις αδυναμίες που καταγράφηκαν πιο πάνω. Χρησιμοποιείται επί το πλείστον σε συσκευές εξωτερικής αποθήκευσης όπως USB drives και SD cards. Το σημαντικότερο πλεονέκτημα του exFAT είναι η υποστήριξη του για μεγάλα μεγέθη αρχείων και συσκευές αποθήκευσης. Σε αντίθεση με το προκάτοχο του FAT32, το οποίο έχει μέγιστο μέγεθος αρχείου 4 GB και μέγιστο μέγεθος συσκευής αποθήκευσης 2 TB, το exFAT μπορεί να χειριστεί αρχεία έως 16 exabyte και συσκευές αποθήκευσης έως 128 PB. Επίσης το exFAT έχει συμβατότητα τόσο με λειτουργικά συστήματα Windows όσο και με Mac. Το χαρακτηριστικό αυτό το καθιστά ιδανικό για μεταφορά αρχείων μεταξύ διαφορετικών υπολογιστών με διαφορετικά λειτουργικά. Το exFAT υποστηρίζει επίσης ονόματα αρχείων και φακέλων έως 255 χαρακτήρες, το οποίο είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το όριο του FAT32. Όσο αφορά τα μειονεκτήματα του το exFAT δεν υποστηρίζεται από παλαιότερα λειτουργικά συστήματα.

2.5 Μέθοδοι Μόνιμης Διαγραφής Δεδομένων

Για τις περιπτώσεις μόνιμης διαγραφής δεδομένων από σκληρούς δίσκους μπορούν να εφαρμοστούν οι ακόλουθες μέθοδοι.

1. Η επανεγγραφή είναι μια μέθοδος που χρησιμοποιείται για τη μόνιμη διαγραφή δεδομένων από μια συσκευή αποθήκευσης με εγγραφή πάνω στα υπάρχοντα δεδομένα με νέα δεδομένα. Σε αυτό το επίπεδο τα δεδομένα στο δίσκο θα πρέπει να τύχουν επανεγγραφής με τη χρήση αξιόπιστων, επικυρωμένων τεχνολογιών, μεθόδων ή εργαλείων. Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση λογισμικού που έχει σχεδιαστεί για την αντικατάσταση ολόκληρου του σκληρού δίσκου ή συγκεκριμένων αρχείων με τυχαία δεδομένα ή μηδενικά, καθιστώντας αδύνατη την ανάκτηση των αρχικών δεδομένων. Η όλη διαδικασία θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστο ένα πέρασμα εγγραφής δεδομένων όπως μηδενικά. Μπορούν ωστόσο να χρησιμοποιηθούν εάν απαιτείται από την πολιτική διαχείρισης δεδομένων του οργανισμού και πολλαπλά περάσματα με πολύπλοκα μοτίβα επανάληψης εγγραφών. Η επανεγγραφή θεωρείται μια αποτελεσματική μέθοδος για τη μόνιμη διαγραφή δεδομένων, αλλά μπορεί να είναι χρονοβόρα και μπορεί να μειώσει τη διάρκεια ζωής της συσκευής αποθήκευσης λόγω του μεγάλου αριθμού κύκλων εγγραφής που απαιτούνται. Επιπλέον, είναι σημαντικό να γίνεται χρήση αξιόπιστου λογισμικού που μπορεί να αντικαταστήσει πλήρως τα δεδομένα για να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα έχουν πραγματικά καταστραφεί.

2. Μια αποτελεσματική μέθοδος μόνιμης διαγραφής δεδομένων είναι ο απομαγνητισμός (Degaussing) όπου με τη χρήση ειδικών συσκευών, τα αποθηκευτικά μέσα εκτίθενται σε ισχυρό μαγνητικό πεδίο με αποτέλεσμα να διαταράσσονται οι καταγεγραμμένες μαγνητικές περιοχές έτσι τα δεδομένα στον δίσκο να διαγράφονται μόνιμα. Η τεχνική του απομαγνητισμού είναι αποτελεσματική και συστήνεται σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν δίσκοι με εξαιρετικά μεγάλη χωρητικότητα και η διαδικασία της επανεγγραφής ακόμα και με ένα πέρασμα θα ήταν ιδιαίτερα χρονοβόρα. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι λειτουργεί μόνο σε μαγνητικά μέσα και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή δεδομένων από μονάδες SSD ή άλλες μη μαγνητικές συσκευές αποθήκευσης. Μετά τον απομαγνητισμό, η μονάδα σκληρού δίσκου (HDD) δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξανά, επειδή η όλη διαδικασία καταστρέφει το μαγνητικό πεδίο στις πλάκες των δίσκων, καθιστώντας αδύνατη την αποθήκευση νέων δεδομένων.

3. Η φυσική καταστροφή του αποθηκευτικού μέσου εφαρμόζεται όταν οι δύο προηγούμενες μέθοδοι δεν θεωρούνται επαρκείς για την οριστική διαγραφή των δεδομένων στο δίσκο. Το επίπεδο αυτό προνοεί την αμετάκλητη διαγραφή των δεδομένων μαζί με την καταστροφή του μέσου που τα φιλοξενεί. Η φυσική καταστροφή μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, συμπεριλαμβανομένου του τεμαχισμού, της σύνθλιψης ή της τήξης των μέσων αποθήκευσης.

2.6 Παγκόσμια πρότυπα διαγραφής δεδομένων

Για την διαχείριση των δεδομένων και την ορθή χρήση των εργαλείων οριστικής διαγραφής συντάχθηκαν διάφορα παγκόσμια πρότυπα που περιγράφουν τις απαιτήσεις και τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή τους. Τα πρότυπα αυτά έχουν αναπτυχθεί από διάφορους οργανισμούς και κυβερνητικές υπηρεσίες για να διασφαλίσουν ότι τα δεδομένα διαγράφονται με ασφάλεια και μόνιμα από τα μέσα αποθήκευσης και ότι η διαδικασία διαγραφής είναι διαφανής, ελεγχόμενη και επαληθεύσιμη. Μερικά από τα πιο ευρέως αναγνωρισμένα παγκόσμια πρότυπα για τη διαγραφή δεδομένων είναι:

1. National Institute of Standards and Technology (NIST) – Δημοσίευση 800-88 rev.1, Guidelines for Media Sanitization.(Kissel et al., 2014)
2. International Organization for Standardization (ISO) 27001(*ISO/IEC 27001 Standard – Information Security Management Systems*, n.d.)
3. Department of Defense (DoD) 5220.22-M(*DoD 5220.22-M National Industrial Security Program Operating Manual (NISPOM)* , 1995)
4. Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS)('Payment Card Industry Data Security Standard', 2023)
5. General Data Protection Regulation (GDPR)

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα διάφορα πρότυπα πιθανόν να έχουν διαφορετικές απαιτήσεις για την οριστική διαγραφή δεδομένων όπως τον αριθμό των επανεγγραφών ή τη χρήση συγκεκριμένων μεθόδων διαγραφής που θα δούμε πιο κάτω.

2.7 Μέθοδοι Επανεγγραφής Δεδομένων

Πρόκειται ουσιαστικά για αλγόριθμους που εφαρμόζονται από τα διάφορα εργαλεία οριστικής διαγραφής για να διασφαλίσουν ότι τα υφιστάμενα δεδομένα έχουν πλήρως αντικατασταθεί με νέα. Η κάθε μέθοδος ξεχωρίζει ως προς τον αριθμό των επαναλήψεων και το είδος των νέων εγγραφών που εκτελεί. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία και η χρήση τους καθορίζεται ανάλογα με τις ειδικές απαιτήσεις και τους κανονισμούς που διέπουν τη διαγραφή δεδομένων για έναν συγκεκριμένο οργανισμό σύμφωνα με το πρότυπο που ακολουθεί. Είναι σημαντικό να επιλεγεί ένα εργαλείο διαγραφής που χρησιμοποιεί μεθόδους διαγραφής που πληρούν τα απαραίτητα πρότυπα για τη διαγραφή δεδομένων και παρέχουν το επίπεδο ασφάλειας που απαιτείται για τα δεδομένα που διαγράφονται. Ακολουθεί καταγραφή των σημαντικότερων μεθόδων/ αλγορίθμων μαζί με τα χαρακτηριστικά τους.

1. US - DoD 5220.22-M – Υλοποιήθηκε από το Αμερικάνικο υπουργείο άμυνας. Η μέθοδος αυτή πραγματοποιεί συνολικά τρείς διαδοχικές εγγραφές. Κατά την πρώτη επανάληψη εγγράφονται στο δίσκο δυαδικά μηδενικά (0), στην δεύτερη επανάληψη δυαδικά ένα (1) και στη τρίτη τυχαίοι χαρακτήρες. Ακολουθεί ένα τελευταίο πέρασμα ανάγνωσης του δίσκου για να επιβεβαιωθεί ότι σε αυτό βρίσκονται τυχαία δεδομένα και τα αρχικά έχουν αντικατασταθεί.

2. US DoD 5220.22-M (ECE) – Όμοιος αλγόριθμος με τον προηγούμενο, με τη διαφορά ότι επαναλαμβάνει τις εγγραφές συνολικά επτά φορές. Κατά την πρώτη εγγραφή στο δίσκο καταχωρούνται δυαδικά μηδενικά (0), στο δεύτερο πέρασμα δυαδικά ένα (1) , στη τρίτη επανάληψη τυχαίοι χαρακτήρες ενώ στην τέταρτη επανάληψη εγγράφεται σε όλους τους τομείς του δίσκου ο χαρακτήρας 0x96 (δυαδικό 10010110). Οι τρείς τελευταίες εγγραφές αποτελούν επαναλήψεις των πρώτων τριών.

3. US - DoD 5200.28-STD – Ακόμα ένας αλγόριθμός επτά επαναλήψεων του Αμερικάνικου υπουργείου άμυνας. Σε αυτή τη μέθοδο στο δίσκο εγγράφονται κατά την πρώτη επανάληψη διαδοχικά 01010101 ενώ στη δεύτερη επανάληψη διαδοχικά 10101010 . Το μοτίβο αυτό εκτελείται συνολικά 6 φορές ενώ κατά το τελευταίο πέρασμα στο δίσκο εγγράφονται τυχαίοι χαρακτήρες.

4. Russian GOST-50739-95 – Η μέθοδος αυτή δημιουργήθηκε από τη κρατική ρωσική τεχνική επιτροπή για προστασία από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε πληροφορίες.

Αποτελείται από δύο μόνο επαναλήψεις. Στη πρώτη επανάληψη εγγράφονται στο δίσκο δυαδικά μηδενικά (0) ενώ στην δεύτερη και τελευταία επανάληψη τυχαίοι χαρακτήρες.

5. German Standard VSITR – Η μέθοδος αυτή αναπτύχθηκε από το Γερμανικό ομοσπονδιακό γραφείο ασφάλειας πληροφοριών το 2000. Η κεφαλή εγγραφής περνά πάνω από κάθε τομέα συνολικά επτά φορές. Κάθε πέρασμα εγγράφει τους παρακάτω χαρακτήρες διαδοχικά : 0x00 (binary 00000000), 0xFF (binary 11111111), 0x00 (binary 00000000), 0xFF (binary 11111111), 0x00 (binary 00000000), 0xFF (binary 11111111), 0xAA (binary 10101010).

6. Canadian OPS-II – Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται από την ομοσπονδιακή και εθνική υπηρεσία αστυνομίας του Καναδά. . Η κεφαλή εγγραφής περνά πάνω από κάθε τομέα συνολικά επτά φορές. Κάθε πέρασμα εγγράφει τους παρακάτω χαρακτήρες διαδοχικά : 0x00 (binary 00000000), 0xFF (binary 11111111), 0x00 (binary 00000000), 0xFF (binary 11111111), 0x00 (binary 00000000), 0xFF (binary 11111111), τυχαίοι χαρακτήρες.

7. British HMG IS5 Baseline – Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται από την Βρετανική κυβέρνηση για τη διαχείριση των ευαίσθητων πληροφοριών. Ο αλγόριθμος περιλαμβάνει ένα πέρασμα κατά το οποίο ο δίσκος εγγράφεται με μηδενικά (0). Στη συνέχεια ακολουθεί ακόμα ένα πέρασμα ανάγνωσης για σκοπούς επιβεβαίωσης της αντικατάστασης των δεδομένων.

8. British HMG IS5 (Enhanced) – Πρόκειται για την βελτιωμένη και πιο ασφαλή έκδοση της πιο πάνω μεθόδου. Στην περίπτωση αυτή ο αλγόριθμος εκτελείται τρεις φορές. Κατά την πρώτη εγγραφή καταχωρούνται δυαδικά μηδενικά (0), στο δεύτερο πέρασμα δυαδικά ένα (1) και στη τρίτη επανάληψη τυχαίοι χαρακτήρες. Ακολουθεί επιβεβαίωση για τα αποτελέσματα των εγγραφών.

9. US Army AR 380-19 – Η μέθοδος αυτή ορίστηκε και δημοσιεύτηκε από τον Αμερικάνικο στρατό στον κανονισμό 380-19 το 1998. Σύμφωνα με αυτό για την πλήρη καταστροφή των δεδομένων προβλέπεται να γίνουν τρεις διαδοχικές εγγραφές στο δίσκο. Στο πρώτο πέρασμα εγγράφονται τυχαίοι χαρακτήρες, στη δεύτερη επανάληψη με μηδενικά (0) και στην τρίτη επανάληψη με ένα (1).

10. Peter Gutmann – Η μέθοδος αυτή αναπτύχθηκε το 1996 από τον Peter Gutmann, ακαδημαϊκό επιστήμονα υπολογιστών και προνοεί συνολικά 35 επαναλήψεις εγγραφών στο δίσκο. Ο αλγόριθμος Gutmann χρησιμοποιεί τυχαίες τιμές για τα πρώτα και τα τελευταία 4 περάσματα, ενώ για τις υπόλοιπες επαναλήψεις χρησιμοποιεί ένα σύνθετο μοτίβο. Είναι μια από τις πιο αποτελεσματικές μεθόδους διαγραφής δεδομένων, αν και πολύ χρονοβόρα.

11. Bruce Schneier – Ο αλγόριθμος Schneier αναπτύχθηκε από τον Bruce Schneier και παρουσιάστηκε στο βιβλίο του Applied Cryptography το έτος 1994. Η μεθοδολογία που ακολουθεί αποτελείται από επτά διαδοχικά περάσματα εγγραφών στο δίσκο. Η αντικατάσταση γίνεται με ένα (1) και μηδέν (0) στις πρώτες δύο επαναλήψεις ενώ οι υπόλοιπες πέντε εγγραφές γίνονται με τυχαίους χαρακτήρες.

12. NCSC-TG-025 – Η μέθοδος αυτή αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικής Ασφάλειας της Αμερικής. Περιλαμβάνει τρεις εγγραφές με επαλήθευση μετά το πέρας κάθε εγγραφής. Κατά την πρώτη εγγραφή γίνεται αντικατάσταση των δεδομένων με μηδέν (0) , κατά την δεύτερη με ένα (1) ενώ στο τελευταίο πέρασμα γίνεται εγγραφή με τυχαίο χαρακτήρα.

13. One Pass Zeros – Αποτελεί τη ταχύτερη μέθοδο οριστικής διαγραφής δεδομένων αφού περιλαμβάνει ένα πέρασμα κατά το οποίο γίνεται εγγραφή ολόκληρου του δίσκου με μηδενικά (0). Η μέθοδος αυτή λόγω της απλότητας και της ευχρηστίας της υποστηρίζεται σχεδόν από όλα τα εργαλεία οριστικής διαγραφής. Η μέθοδος αυτή θα χρησιμοποιηθεί και για τους σκοπούς της πειραματικής μελέτης σε αυτή τη διατριβή.

Πέραν των πιο πάνω μεθόδων υπάρχουν και αρκετές άλλες με παρόμοια γνωρίσματα τις οποίες θα αναφέρω απλώς ονομαστικά:

- US Air Force 5020
- German BSI
- Navso P-5329-26 RL
- Navso P-5329-26 MFM
- NATO standard
- Pfitzner Method
- NSA 130-1
- Pseudo-Random

Κεφάλαιο 3
Ιστορική Αναδρομή και Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Πιο κάτω πραγματοποιείται ιστορική αναδρομή και βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με τη μεταπτυχιακή διατριβή.

3.1 Ιστορική Αναδρομή Προηγούμενων Σχετικών Ερευνών

Στα προηγούμενα χρόνια εκτελέστηκαν πολυάριθμες μελέτες και πειραματικές έρευνες για τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων. Το γεγονός αυτό αποτελεί ακόμα ένα δείκτη της σημαντικότητας του συγκεκριμένου ερευνητικού πεδίου στην δικανική επιστήμη. Η ιστορική αναδρομή στις προηγούμενες σχετικές έρευνες στοχεύει στην επισκόπηση της εξέλιξης αυτών των εργαλείων, των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας τους όπως επίσης και τις προκλήσεις που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν οι ερευνητές κατά τον έλεγχο της αξιοπιστίας τους. Η καταγραφή, μελέτη και κατανόηση του ιστορικού πλαισίου των προηγούμενων ερευνών μπορεί να βοηθήσει στην παρούσα διατριβή παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες για σημεία στα οποία υπάρχουν παραλήψεις και πρόσφορο

έδαφος για νέα έρευνα. Επίσης μπορεί να βοηθήσει σε μελλοντική έρευνα για ανάπτυξη πιο ισχυρών και ασφαλών εργαλείων οριστικής διαγραφής. Παρακάτω παρατίθενται κατά χρονολογική σειρά οι προηγούμενες σχετικές έρευνες που διεξήχθησαν σχετικά με τα εργαλεία μόνιμης διαγραφής.

A/A	Research Paper Title	Authors	Year
1	Secure Deletion of Data from Magnetic and Solid-State Memory	Peter Gutmann	1996
2	Evaluating Commercial Counter-Forensic Tools	Matthew Geiger	2005
3	Overwriting Hard Drive Data: The Great Wiping Controversy	Craig Wright, Dave Kleiman, Shyaam Sundhar R.S	2008
4	Disposal of Disk and Tape Data by Secure Sanitization	Gordon Hughes, Tom Coughlin, Daniel M. Commins	2009
5	An Evaluation of Data Erasing Tools	Thomas Martin, Andrew Jones	2011
6	Identifying Trace Evidence from Target-Specific Data Wiping Application Software	Gregory H. Carlton, Gary C. Kessler	2012
7	Wiping techniques and anti-forensics methods	Miroslav Ölvecký, Darja Gabriška	2018
8	The Efficiency of Wiping Tools in Media Sanitization	M. Sahri, Siti Norul Huda Sheikh Abdulah, Mohd. Firham Efendy Md. Senan, Nooreen A. Yusof, Nor Z. Binti Zainal Abidin, N. Syahiran Bin Shaiful Azam, T. J. B. T. Ariffin	2018
9	Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software	Graeme Horsman	2019
10	An Evaluation of Data Erasing Tools	Andrew Jones, Isaac Afrifa	2020
11	Forensic analysis of anti-forensic file-wiping tools on Windows	Rayed AlHarbi, Ali AlZahrani , Wasim Ahmad Bhat	2021

Πίνακας 3-1: Προηγούμενες σχετικές έρευνες κατά χρονολογική σειρά που διεξήχθησαν σχετικά με τα εργαλεία μόνιμης διαγραφής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα αποτελέσματα από τις πρώτες έρευνες που έχουν γίνει σε σχέση με τις πιο πρόσφατες διαφέρουν, αφού σύμφωνα με την πρωτοπόρο έρευνα του Peter Gutmann το

1996, Secure Deletion of Data from Magnetic and Solid-State Memory τα δεδομένα που έχουν αντικατασταθεί μία ή δύο φορές μπορούν να ανακτηθούν. Εξού και η ομώνυμη μέθοδος Peter Gutmann που υλοποιήθηκε από τον ίδιο περιλαμβάνει 35 συνολικά επαναλαμβανόμενες εγγραφές ώστε να διασφαλίσει την οριστική διαγραφή των δεδομένων. Αντίθετα σύμφωνα με τις τελευταίες μελέτες η απλή εφαρμογή της μεθόδου One Pass Zeros είναι αρκετή για διαγράψει μόνιμα τα δεδομένα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η τεχνολογία των σκληρών δίσκων τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει με πιο σημαντικό επίτευγμα την αυξημένη πυκνότητα χωρητικότητας δεδομένων ανά περιοχή η οποία αναφέρεται στην ποσότητα δεδομένων που μπορούν να αποθηκευτούν σε μια μονάδα επιφάνειας των πλακών δίσκου μέσα στον σκληρό δίσκο. Η πυκνότητα έχει αυξηθεί δραματικά με τα χρόνια, από μερικές εκατοντάδες kilobits ανά τετραγωνική ίντσα τη δεκαετία του 1980 σε πολλαπλά terabit ανά τετραγωνική ίντσα στους σύγχρονους σκληρούς δίσκους (HDD). Αυτή η αυξημένη πυκνότητα κατέστη δυνατή μέσω των εξελίξεων στην επιστήμη των υλικών, στις διαδικασίες κατασκευής και στην τεχνολογία καταγραφής δεδομένων, όπως η χρήση κάθετης μαγνητικής εγγραφής (PMR), shingled magnetic recording (SMR) και μαγνητικής καταγραφής με θερμότητα (HAMR). Η αυξημένη πυκνότητα δεδομένων στους μοντέρνους δίσκους καθιστά τη μέθοδο ανάκτησης δεδομένων που χρησιμοποίησε ο Gutmann, MFM (Magnetic Force Microscopy) στα πειράματα του αναποτελεσματική. Αξιοσημείωτο επίσης είναι το γεγονός ότι στις προηγούμενες έρευνες που έχουν γίνει έχουν αξιολογηθεί πέραν των είκοσι (20) διαφορετικών εργαλείων οριστικής διαγραφής σε διαφορετικές εκδόσεις του λειτουργικού Windows.

3.2 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Κατά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση διεξήχθη μια εκτενής μελέτη σχετικά με τα εργαλεία οριστικής διαγραφής, το ιστορικό προηγούμενων παρόμοιων ερευνών και γενικά το τι κατάφερε να πετύχει και να παρουσιάσει μέχρι σήμερα η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα. Ως κεντρικό άξονα μελέτης αποτέλεσαν άρθρα δημοσιευμένα σε διεθνή αναγνωρισμένα επιστημονικά περιοδικά, ιστοσελίδες οργανισμών, κεφάλαια από συναφή βιβλία και οδηγοί σχετικά με τη θεματολογία της διατριβής. Το κάθε επιμέρους άρθρο από αυτά παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αφού σε αυτά εκτελούνταν και παρουσιάζονταν ενναλακτικά σενάρια με χρήση ποικίλων εργαλείων και μεθόδων. Η μελέτη αυτών των ερευνών μου επέτρεψε να προσανατολιστώ ως προς την κατεύθυνση που θα έχει αυτή η διατριβή, όπως επίσης να εντοπίσω κάποιες παραλήψεις και αδυναμίες και απώτερο στόχο να αποφευχθούν. Γενικά στη μέχρι τώρα

βιβλιογραφία που μελετήθηκε, εκπονήθηκαν αρκετές σχετικές μελέτες οι οποίες εστιάζουν στα εργαλεία οριστικής διαγραφής, ποιες μεθόδους χρησιμοποιούν και πόσο αποτελεσματικά είναι.

Η βιβλιογραφία που μελετήθηκε συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Στο άρθρο "An Evaluation Of Data Erasing Tools"(Jones, 2020) των Andrew Jones και Isaac Afrifa γίνεται μια συνοπτική ονομαστική αναφορά στα διάφορα διεθνή πρότυπα διαγραφής δεδομένων χωρίς όμως να διευκρινίζει πώς ακριβώς οι αλγόριθμοι αυτοί λειτουργούν για την επανεγγραφή των δεδομένων. Ωστόσο κάνει λεπτομερή αναφορά και επεξηγεί τις μεθόδους επαναφοράς δεδομένων από σκληρούς δίσκους μέσω τριών άλλων εργαστηριακών μεθόδων που στις μέρες μας λόγω της πυκνότητας εγγραφής των δεδομένων στο δίσκο δεν είναι εφικτό να χρησιμοποιηθούν. Στη συνέχεια εστιάζει στην περιγραφή της πειραματικής διαδικασίας η οποία μέσα από τα αποτελέσματα διαφαίνεται να είναι αξιόπιστη και να ακολουθεί όλα τα πρωτόκολλα συλλογής, διαχείρισης και επεξεργασίας δεδομένων της δικανικής επιστήμης. Σημασία επίσης δίνεται και στην επεξήγηση της χρήσης των βοηθητικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση και αξιολόγηση των εργαλείων. Οι ερευνητές για τους σκοπούς της μελέτης επέλεξαν να αναλύσουν συνολικά 8 εργαλεία με ποικίλα και ενδιαφέροντα αποτελέσματα.

- Στο ομότιτλο άρθρο "An Evaluation Of Data Erasing Tools"(Martin & Jones, 2011) των Thomas Martin και Andrew Jones το οποίο έχει εκδοθεί μερικά χρόνια νωρίτερα, γίνεται μια παρόμοια επισκόπηση με το προηγούμενο άρθρο αλλά σε αυτή την περίπτωση τα εργαλεία που αξιολογούνται είναι διαφορετικά. Διαφορετική είναι επίσης και η πειραματική μεθοδολογία που ακολουθείται, όπως επίσης και τα εργαλεία ανάλυσης και αξιολόγησης που επέλεξαν να κάνουν χρήση. Η εργασία τους συνολικά είναι αρκετά καλά δομημένη και αυτό διαφαίνεται και στα αποτελέσματα των 12 εργαλείων που επέλεξαν να αξιολογήσουν.

- Μια διαφορετική προσέγγιση επέλεξε να ακολουθήσει ο ερευνητής Graeme Horsman στο άρθρο του "Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software"(Horsman, 2021) . Η έρευνα του εστιάζεται στον αντίκτυπο που έχει η χρήση των εργαλείων οριστικής διαγραφής στα αρχεία συστήματος (file system) σε FAT32 και NTFS. Απώτερος στόχος της μελέτης είναι να εξετάσει την δυνατότητα εντοπισμού της χρήσης εργαλείων οριστικής διαγραφής και ταυτοποίηση πιθανών ιχνών μετά από χρήση τους.

Για την εκτέλεση του πειράματος και την εξαγωγή συμπερασμάτων χρησιμοποίησε συνολικά 8 εργαλεία οριστικής διαγραφής.

- Παρόμοια έρευνα με την πιο πάνω παρουσιάζεται στο άρθρο των Gregory H. Carlton και Gary C. Kessler με τίτλο "Identifying Trace Evidence from Target-Specific Data Wiping Application Software"(Carlton & Kessler, 2012) . Η μελέτη διεξήχθη σε 5 εργαλεία οριστικής διαγραφής και εστιάζει στον εντοπισμό ιχνών που παραμένουν στο σύστημα κατά την εκτέλεση αυτών των εφαρμογών. Στο άρθρο γίνεται ενδελεχής περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε, τα κριτήρια που τέθηκαν για την επιλογή των υποψήφιων προς ανάλυση εργαλείων καθώς επίσης και παρουσίαση των ευρημάτων και η σημασία αυτών στη αντί-δικανική έρευνα γενικότερα.

- Στο άρθρο "Forensic analysis of anti-forensic file-wiping tools on Windows"(*AlHarbi* , 2021) των Rayed AlHarbi, Ali AlZahrani και Wasim Ahmad παρουσιάζεται μια δικανική ανάλυση σε 4 αντι-δικανικά εργαλεία οριστικής διαγραφής σε περιβάλλον λειτουργικού συστήματος Windows. Η διαγραφή των αρχείων έγινε στα τρία αρχεία συστήματος (file systems) FAT32 , exFat και NTFS. Στόχος της ήταν να καταδείξει εάν η ανάλυση σε συστήματα όπου έγινε η χρήση των εργαλείων έχει την δυνατότητα να παρέχει στοιχεία σχετικά με το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε και τα δεδομένα που διαγράφηκαν.

- Το άρθρο των Miroslav Ölvecký και Darja Gabriška με τίτλο "Wiping techniques and anti-forensics methods"(Olvecky & Gabriska, 2018) εξετάζει καθαρά το θεωρητικό υπόβαθρο των εργαλείων οριστικής διαγραφής και εστιάζει στην ορολογία, τις τεχνικές και τα πρότυπα που ακολουθούνται κατά την διαδικασία της ασφαλούς διαγραφής πληροφοριών. Παρέχει επίσης υπόδειγμα μεθοδολογίας επισκόπησης των εργαλείων οριστικής διαγραφής που συστήνεται να ακολουθηθεί σε σχετικές αξιολογήσεις.

- Το άρθρο των Craig Wright, Dave Kleiman και Shyaam Sundhar με τίτλο "Overwriting Hard Drive Data: The Great Wiping Controversy "(Wright et al., 2008) μετά από μια σειρά δοκιμών και υποθέσεων εξετάζει κατά πόσο τα δεδομένα μπορούν να ανακτηθούν μετά από μια πετυχημένη διαδικασία οριστικής διαγραφής ακόμα και με τη χρήση MFM (Magnetic Force Microscopy) ή άλλων γνωστών μεθόδων ανάκτησης δεδομένων.

- Το άρθρο του Matthew Geiger με θέμα "Evaluating Commercial Counter-Forensic Tools" (Geiger, 2005) αξιολογεί την απόδοση 6 εργαλείων οριστικής διαγραφής και εστιάζει σε

διάφορες λειτουργικές αδυναμίες τους που έχουν σαν αποτέλεσμα την δυνατότητα επαναφοράς σημαντικού αριθμού διαγραμμένων δεδομένων.

- Στο βιβλίο του George Kostopoulos με θέμα "Cyberspace and Cybersecurity"(Kostopoulos, 2017) γίνεται εκτενής αναφορά στους αλγόριθμους οριστικής διαγραφής που χρησιμοποιούν οι συγκεκριμένες εφαρμογές. Ο συγγραφέας απαριθμεί συνολικά 16 αλγορίθμους και περιγράφει αναλυτικά τον τρόπο που εφαρμόζονται. Η κάθε μέθοδος ξεχωρίζει ως προς τον αριθμό των επαναλήψεων στις εγγραφές bit στον δίσκο καθώς επίσης και στο είδος του χαρακτήρα που επιλέγει να γράψει. Σε άλλες πηγές από το διαδίκτυο οι αλγόριθμοι / μέθοδοι παρουσιάζονται να είναι περισσότεροι ωστόσο η φιλοσοφία πίσω από τη λειτουργία τους παραμένει η ίδια.

- Σύμφωνα με τον οδηγό που δημοσίευσε ο NIST, Special Publication 800-88 rev.1 , "Guidelines for Media Sanitization" σχετικά με την διαδικασία διαχείρισης των δεδομένων σε μονάδες αποθήκευσης, μεταξύ άλλων περιγράφονται και τα τρία επίπεδα διαγραφής δεδομένων από σκληρούς δίσκους. Το κάθε επίπεδο από αυτά χαρακτηρίζεται από πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ανάλογα πάντοτε από τη διαβάθμιση των δεδομένων που βρίσκονται αποθηκευμένα και από την πολιτική που διέπει τον κάθε οργανισμό. Τα 3 επίπεδα που εφαρμόζονται στις περιπτώσεις σκληρών δίσκων είναι τα ακόλουθα:
  1. Clear
  2. Purge
  3. Destroy

  Σε συνέχεια των πιο πάνω ο NIST (National Institute of Standards and Technology , US) χαρακτηρίζει μη αποδεκτές μεθόδους οριστικής διαγραφής δεδομένων τις ακόλουθες.

  1. Διαγραφή αρχείου - Το λειτουργικό σύστημα διαγράφει τους δείκτες προς τα διαγραμμένα αρχεία και ο χώρος που καταλαμβάνουν γίνεται πλέον διαθέσιμος για εγγραφή νέων δεδομένων. Μέχρι όμως να γίνει αυτό, τα δεδομένα παραμένουν αποθηκευμένα αναλλοίωτα και με τα κατάλληλα εργαλεία μπορούν να ανακτηθούν.

  2. Μορφοποίηση (Format) Δίσκου – Η πεποίθηση ότι κατά την μορφοποίηση αφαιρούνται τα δεδομένα ενός δίσκου είναι εσφαλμένη. Στην πραγματικότητα αυτό που συμβαίνει είναι το καθάρισμα ή διαφορετικά η αρχικοποίηση του συστήματος αρχείων (file system) του δίσκου. Τα δεδομένα συνεχίζουν να βρίσκονται ορφανά

στα διάφορα τμήματα (sectors) του δίσκου και σχετικά εύκολα μπορούν να ανακτηθούν.

3. Διαμερισματοποίηση Δίσκου (Disk Partitioning) – Κατά την διαδικασία του disk partitioning καθορίζονται τα στοιχεία που αφορούν τη κατανομή του μεγέθους και οι περιοχές που καταλαμβάνουν τα διάφορα τμήματα ενός δίσκου. Η διαδικασία αυτή είναι σημαντική καθώς με αυτό το τρόπο ο δίσκος αναγνωρίζεται από το λειτουργικό σύστημα. Ωστόσο η διαδικασία καθορισμού της νέας δομής απαιτεί μόνο μερικές επανεγγραφές στο δίσκο αφήνοντας έτσι τα προηγούμενα δεδομένα που ήταν ήδη γραμμένα άθικτα άρα και ανακτήσιμα.

4. Κρυπτογράφηση – Οι τεχνικές κρυπτογράφησης αποτελούν ιδανικό εργαλείο για διασφάλιση της ασφάλειας των δεδομένων. Δεν μπορούν όμως να χαρακτηριστούν ως μια αποδεκτή μέθοδος διαγραφής δεδομένων από τη στιγμή που τα δεδομένα διατηρούνται έστω και κρυπτογραφημένα.

- Στο άρθρο των Robert Winter και Kroll Ontrack με τίτλο SSD vs HDD(Winter, 2013) – data recovery and destruction γίνεται μια σύγκριση μεταξύ των δύο δημοφιλών μέσων αποθήκευσης και παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί η κάθε τεχνολογία. Σκοπός του είναι να τονίσει τις προκλήσεις που προκύπτουν σχετικά με την μόνιμη διαγραφή αρχείων σε δίσκους SSDs . Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι αντίθετα με τους συμβατικούς μαγνητικούς δίσκους (HDD) τα εργαλεία οριστικής διαγραφής στους SSD δεν ελέγχουν σε πιο μέρος του δίσκου θα γραφτεί η νέα πληροφορία. Έτσι πιθανόν μέρη του δίσκου όπου βρίσκονται γραμμένα δεδομένα να προσπεραστούν χωρίς να γίνει καμία νέα εγγραφή σε αυτά. Αυτό οφείλεται στον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι SSDs ώστε να αυξηθεί η διάρκεια ζωής τους. Επίσης να αναφέρουμε ότι αρκετοί κατασκευαστές SSDs παρέχουν τις δικές τους λύσεις για την διαγραφή των δεδομένων από τους δίσκους τους χωρίς να ακολουθείται μια ενιαία κοινή αποδεκτή από όλους μεθοδολογία.

3.3 Συνοπτικός πίνακας σύγκρισης προηγούμενων σχετικών άρθρων

Πιο κάτω παρουσιάζονται οι προηγούμενες σχετικές έρευνες που έχουν γίνει για Εργαλεία Οριστικής Διαγραφής Δεδομένων και μελετήθηκαν στα πλαίσια αυτής της Διατριβής.

Α/Α	Τίτλος Άρθρου	Συγγραφέας	Έτος	Μέθοδος	Αριθμός Εργαλείων	Μέθοδος Διαγραφής	Κύρια Ευρήματα	Περιορισμοί	Προβήματα που Διαπιστώθηκαν
1	Evaluating Commercial Counter-Forensic Tools	Matthew Geiger	2005	Πειραματική	6	One Time Pass (Zero or Random Not specified)	Όλα τα εργαλεία που δοκιμάστηκαν άφησαν πίσω ίχνη δεδομένων σημαντικής αξίας για ένα δικανικό ερευνητή	Περιορισμένος αριθμός δεδομένων για διαγραφή	Το άρθρο δεν παρέχει μια λεπτομερή περιγραφή της μεθοδολογίας για την αξιολόγηση αυτών των εργαλείων, η οποία μπορεί να περιορίσει την ικανότητα αναπαραγωγής ή γενίκευσης των ευρημάτων.
2	An evaluation of data erasing tools	Thomas Martin, Andrew Jones	2011	Πειραματική	12	DoD 5220.22, Single pass	Από τα 12 εργαλεία που δοκιμάστηκαν, 7 από αυτά έχουν αποτύχει να διαγράψουν πλήρως τα δεδομένα	Κάποια από τα εργαλεία μπορούν να διαγράψουν αρχεία, ενώ άλλα ολόκληρο το δίσκο	Ασυνέπεια στον αλγόριθμο που έγινε χρήση για την επανεγγραφή των δεδομένων.
3	Identifying Trace Evidence from Target-Specific Data Wiping Application Software	Gregory H. Carlton Gary C. Kessler	2012	Πειραματική	5	Δεν προσδιορίζεται	Διαπιστώθηκε ότι όλα τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων αφήνουν κάποια ίχνη που μπορεί να είναι πολύτιμα για τους ψηφιακούς δικανικούς ερευνητές.	Περιορισμένοι πόροι, περιορισμένος αριθμός δεδομένων για διαγραφή, χρονικοί περιορισμοί. Αξιολόγηση εργαλείων μόνο για διαγραφή αρχείων και όχι ολόκληρου του δίσκου.	Απροσδιόριστος τρόπος διαγραφής των δεδομένων.

Α/Α	Τίτλος Άρθρου	Συγγραφέας	Έτος	Μέθοδος	Αριθμός Εργαλείων	Μέθοδος Διαγραφής	Κύρια Ευρήματα	Περιορισμοί	Προβήματα που Διαπιστώθηκαν
4	Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software	Graeme Horsman	2019	Πειραματική	8	Single pass, two pass, DoD 5220-22.M, Gutman	Επτά εργαλεία παρουσίασαν αξιοσημείωτα ευρήματα μετά τη διαγραφή τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να διαπιστωθεί ότι πραγματοποιήθηκε διαγραφή και να γίνει σύνδεση με συγκεκριμένο εργαλείο.	Περιορισμένος αριθμός δεδομένων για διαγραφή (6 αρχεία), Αξιολόγηση εργαλείων μόνο για διαγραφή αρχείων και όχι ολόκληρου του δίσκου.	Ασυνέπεια στον αλγόριθμο που έγινε χρήση για την επανεγγραφή των δεδομένων.
5	An Evaluation Of Data Erasing Tools	Andrew Jones Isaac Afrifa	2020	Πειραματική	8	One Pass Zero	Μερικά εργαλεία διάγραψαν εντελώς ολόκληρο το δίσκο, συμπεριλαμβανομένου του boot sector. Άλλα εργαλεία επίσης διάγραψαν το δίσκο εξαιρουμένου του boot sector, ενώ ένα εργαλείο απέτυχε να διαγράψει τα ονόματα των αρχείων.	Περιορισμένος αριθμός δεδομένων για διαγραφή(9GB), Αξιολογήθηκε η ικανότητα των εργαλείων μόνο στην οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου.	-

Πίνακας 3-2: Συνοπτικός πίνακας σύγκρισης εργαλείων, που μελετήθηκαν στα άρθρα

Κεφάλαιο 4
Μεθοδολογία

Για τους σκοπούς αξιολόγησης των εργαλείων οριστικής διαγραφής υλοποιήθηκε προσεκτικά η πειραματική διαδικασία που περιγράφεται πιο κάτω. Κατά το στάδιο του σχεδιασμού της λήφθηκαν υπόψη τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα καθώς επίσης και διάφοροι περιορισμοί που προέκυψαν από τα συμπεράσματα μελέτης της βιβλιογραφίας. Σύμφωνα λοιπόν με αυτά:

1. Η πειραματική διαδικασία θα επικεντρωθεί στο πρώτο επίπεδο διαγραφής δεδομένων από σκληρούς δίσκους κατά το NIST (Clear). Αυτό συνεπάγεται χρήση εργαλείων τα οποία έχουν ως βασική αρχή λειτουργίας τους την επανεγγραφή δεδομένων στα ως προς διαγραφή τμήματα του δίσκου ώστε να καταστεί αδύνατη η ανάκτηση τους. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή τη παράμετρο οδηγούμαστε σε αυτόματο αποκλεισμό εργαλείων οριστικής διαγραφής που χρησιμοποιούν εντολές που βρίσκονται στο firmware του εκάστοτε δίσκου, σε τεχνικές απομαγνητισμού του δίσκου ή στη φυσική καταστροφή του υλικού του δίσκου. Αυτό γίνεται ώστε τα συμπεράσματα που θα εξάγουμε να είναι γενικευμένα για το σύνολο των δίσκων και όχι συγκεκριμένα για συσκευές συγκεκριμένου κατασκευαστή.

2. Θα χρησιμοποιηθεί καινούργιος συμβατικός μαγνητικός σκληρός δίσκος (HDD) μεγέθους 250GB του οποίου η "υγεία" θα εξετάζεται πριν από κάθε επανάληψη με κατάλληλο εργαλείο (CrystalDiskInfo). Σκοπός του είναι ο εντοπισμός bad sectors που θα οδηγήσουν σε λανθασμένες εγγραφές και εσφαλμένα αποτελέσματα στην αξιολόγηση τους. Η διαδικασία αυτή θεωρείται αναγκαία υπό τις περιστάσεις, αφού οι συνεχόμενες και επαναλαμβανόμενές εγγραφές μεγάλου όγκου δεδομένων σε όλα τα τμήματα του δίσκου πιθανόν να δημιουργήσουν φθορά και αλλοίωση του. Η επιλογή του HDD ως μέσο διεξαγωγής των πειραμάτων αξιολόγησης είναι μονόδρομος αφού μελετώντας τη βιβλιογραφία και συγκεκριμένα το άρθρο 11, "SSD vs HDD – data recovery and destruction " συμπεραίνουμε ότι η οριστική διαγραφή δεδομένων από μονάδες SSD παρουσιάζει ιδιαίτερες προκλήσεις που θα πρέπει να εξεταστούν με διαφορετική προσέγγιση. Τα κλασικά εργαλεία οριστικής διαγραφής – αντικείμενο μελέτης αυτής της διατριβής- που έχουν ως αρχή τους την επανεγγραφή δεδομένων στο δίσκο, στις περιπτώσεις των SSD κρίνονται μη αποτελεσματικά. Αντίθετα ο συγκεκριμένος τρόπος λειτουργίας τους μειώνει δραματικά το χρόνο ζωής τους.

3. Η χρήση εικονικής μηχανής (virtual machine), παρόλο που θα χρησιμοποιηθεί, περιορίζεται μόνο κατά την φάση της ανάλυσης. Δηλαδή η εικόνα που θα ληφθεί από το φυσικό δίσκο (HDD) με τη βοήθεια του AccessData FTK Imager θα μεταφερθεί σε εικονικό μηχάνημα που θα τρέχει λειτουργικό Kali Linux για ανάλυση με συγκεκριμένα εργαλεία δικανικής. Η διεξαγωγή της διαδικασίας διαγραφής των δεδομένων θα γίνεται απευθείας στο φυσικό μέσο. Η απόφαση αυτή λήφθηκε για τους πιο κάτω λόγους:

    α. Να περιοριστούν στο μέγιστο βαθμό οι παράμετροι που πιθανόν να επηρεάσουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Σύμφωνα με το άρθρο 13, The Forensic Effectiveness of Virtual Disk Sanitization,(Sablatura & Karabiyik, 2016) οι ερευνητές εντόπισαν σε εικονικές μηχανές ίχνη δεδομένων που ανήκουν στο host machine. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο σίγουρα θα επηρεάσει σε κάποιο βαθμό τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και ο τρόπος αντιμετώπισής του είναι να εκτελεστεί η διαγραφή απευθείας στο φυσικό μέσο.

    β. Κατά τη δημιουργία μιας εικονικής μηχανής δημιουργείται ταυτόχρονα ένας εικονικός δίσκος (virtual hard disk) ο οποίος ουσιαστικά καταλαμβάνει ένα χώρο από το φυσικό δίσκο που εμείς του ορίσαμε. Ο χώρος αυτός χρησιμοποιείται από την εικονική μηχανή για αποθήκευση των δεδομένων που κάνει χρήση. Σε αυτή την περίπτωση δεν έχουμε

έλεγχο στο χώρο εκτός της περιοχής αυτής έτσι τα εργαλεία που θα εκτελούνται θα διαγράφουν δεδομένα μόνο στην περιοχή αυτή. Το υπόλοιπο μέρος του φυσικού δίσκου θα μένει ανέπαφο έτσι στη συνέχεια κατά την ανάλυση του δίσκου να εμφανίζονται δεδομένα που πιθανόν να βρίσκονταν εκτός της περιοχής του εικονικού δίσκου και δεν έτυχαν οποιασδήποτε επεξεργασίας από τα εργαλεία οριστικής διαγραφής που εκτελέστηκαν.

γ. Επιμέρους στόχοι έχουν επίσης τεθεί σχετικά με την απόδοση των εργαλείων σε κατανάλωση πόρων του συστήματος, υπολογιστική ισχύ και χρόνο αποπεράτωσης των εργασιών. Μια εικονική μηχανή μοιράζεται τους πόρους της με τον υπολογιστή που την φιλοξενεί. Έτσι με τους περιορισμένους πόρους που θα έχει στη διάθεση της η εικονική μηχανή, τα εργαλεία οριστικής διαγραφής που θα αξιολογούνται να μην ανταποκρίνεται όπως πραγματικά θα έπρεπε.

δ. Η ανάλυση εικονικών δίσκων για εύρεση δεδομένων σχετιζόμενων με τον host υπολογιστή και γενικότερα εικονικών μηχανών θα μπορούσε να αποτελέσει ξεχωριστό θέμα για μεταπτυχιακή διατριβή.

Κύριο μέλημα μας ήταν η δημιουργία μιας πειραματικής αξιολόγησης που να εξετάζει όλα τα σενάρια που συντάχθηκαν αρχικά και να καλύπτει επαρκώς όλους τους στόχους που τέθηκαν. Όλα τα βήματα της διαδικασίας που προσεκτικά επιλέγηκαν αποσκοπούν στο σχεδιασμό μιας διαδικασίας που να είναι αξιόπιστη, μη αμφισβητήσιμη και να ακολουθεί όλα τα πρότυπα συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων της δικανικής επιστήμης.

4.1 Παρουσίαση Εξοπλισμού και Εργαλείων που Χρησιμοποιήθηκαν

Τα πειράματα θα εκτελούνται σε υπολογιστή Desktop με τα ακόλουθα τεχνικά χαρακτηριστικά:

1. Λειτουργικό σύστημα

Edition	Windows 10 Pro
Version	21H2
OS build	19044.2251

2. Hardware

Επεξεργαστής	Intel(R) Core (TM) i5-6600K CPU @ 3.50GHz
Μνήμη RAM	16.0 GB
Κάρτα Γραφικών	NVIDIA GeForce GTX 1060 6GB
System Drive	XPG GAMMIX S50 Lite SSD (1TB)
Storage Drive	Seagate Barracuda ST250DM000 (250GB)
Τύπος Συστήματος	64-bit operating system, x64-based processor

Ο σκληρός δίσκος (HDD) που θα διεξάγονται οι δοκιμές διαγραφής δεδομένων είναι ο Seagate Barracuda ST250DM000 μεγέθους 250GB σε απευθείας σύνδεση με τη μητρική χρησιμοποιώντας καλώδιο SATA. Ο δίσκος αγοράστηκε καινούργιος για τους σκοπούς των πειραματικών δοκιμών. Η επιλογή του συγκεκριμένου μεγέθους δίσκου έγινε ώστε να εξυπηρετεί τους σκοπούς των δοκιμών ενώ παράλληλα να μην καθιστά ιδιαίτερα χρονοβόρα τη όλη διαδικασία δεδομένου ότι η διαγραφές των δεδομένων θα επαναληφθούν αρκετές φορές. Σε περίπτωση επιλογής δίσκου μεγαλύτερης χωρητικότητας πχ >1TB θα απαιτείτο ακόμα και με την μέθοδο επανεγγραφής one pass zero τεράστιος χρόνος αναμονής, χωρίς ωστόσο κάποιο ιδιαίτερο όφελος στα συνολικά αποτελέσματα.

Εικόνα 4-1: Seagate Barracuda ST250DM000

General	
Model Number	ST250DM0002
Capacity	250GB
Interface	SATA 6Gb/s NCQ

Performance	
Spindle Speed (RPM)	7200
Cache, Multisegmented (MB)	16
SATA Transfer Rates (Gb/s)	6.0/3.0/1.5
Seek Average, Read (ms)	<11
Seek Average, Write (ms)	<12
Average Data Rate, Read/Write (MB/s)	125
Max Sustained Data Rate, OD Read (MB/s)	144
Configuration/Organization	
Heads/Disks	1/1
Bytes per Sector	512
Voltage	
Voltage Tolerance, Including Noise (5V)	+10%/–5.0%
Voltage Tolerance, Including Noise (12V)	+10%/–7.5%
Reliability/Data Integrity	
Contact Start/Stop Cycles	50,000
Nonrecoverable Read Errors per Bits Read, Max	1 per 10E14
Annualized Failure Rate (AFR)	<1%
Power-On Hours	2400
Power Management	
Startup Power (A)	2.0
Operating Mode, Typical (W)	6.19
Idle Average (W)	4.60
Standby Mode (W)	0.79
Sleep Mode (W)	0.79
Temperature	
Operating (ambient min °C)	0
Operating (drive case max °C)	60
Nonoperating (ambient °C)	–40 to 70
Physical	
Height (mm)	19.98
Width (mm)	101.6
Weight (g)	415/

Πίνακας 4-1: Χαρακτηριστικά Σκληρού Δίσκου(*Seagate Barracuda Data Sheet.Pdf*, n.d.)

Παράλληλα με το σκληρό δίσκο για τη διεξαγωγή των πειραμάτων θα χρησιμοποιηθεί και η συσκευή GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser and USB 3.0 HDD Docking Station .

Εικόνα 4-2: GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser and USB 3.0 HDD Docking Station

Πρόκειται για μια συσκευή με αρκετές δυνατότητες, οι οποίες θα φανούν ιδιαίτερά χρήσιμες κατά την εκτέλεση των δοκιμών. Καταρχάς μπορεί να λειτουργήσει ως βάση για να συνδέσεις τον προς εξέταση σκληρό δίσκο στον υπολογιστή μέσω διεπαφής USB 3.0. Το γεγονός αυτό μας δίνει την ευχέρεια για γρήγορη προσθήκη και αφαίρεση του εξεταζόμενου δίσκου από το σύστημα εξοικονομώντας έτσι αρκετό χρόνο μιας και η διαδικασία απαιτεί αρκετές επαναλήψεις. Ακόμα ένα σημαντικό πλεονέκτημα της χρήσης της συσκευής είναι ότι η κατά την σύνδεση της με τον υπολογιστή διαμέσου θύρας USB θα διαμεσολαβήσει εφαρμογή Write Blocking USB ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα που βρίσκονται σε αυτόν δεν θα τύχουν οποιασδήποτε τροποποίησης. Αυτή η ενέργεια μας θα ενισχύσει την αξιοπιστία της πειραματικής διάταξης αφού θα διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα από το δίσκο παραμένουν ανέπαφα.

Η δεύτερη σημαντική δυνατότητα που μας παρέχει η συσκευή είναι η ικανότητα της να λειτουργήσει ανεξάρτητα από οποιανδήποτε εφαρμογή, εργαλείο ή λειτουργικό σύστημα και να διαγράψει τα δεδομένα του δίσκου.

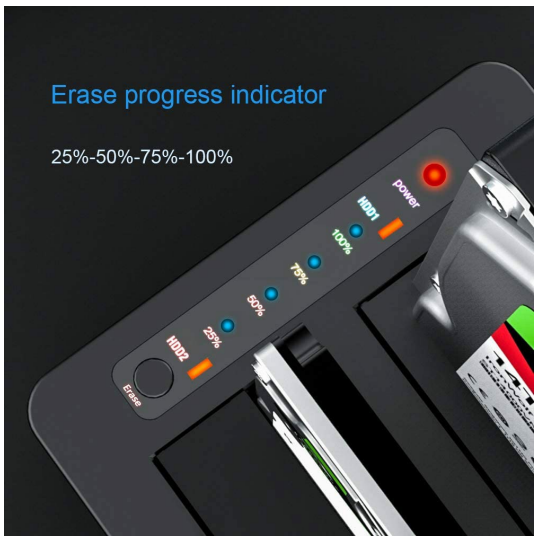

Εικόνα 4-3: Standalone Eraser

Η διαγραφή υλοποιείται δια μέσου του hardware της συσκευής και για αυτό ακριβώς το λόγο κατά την διαδικασία αυτή δεν χρειάζεται το καλώδιο USB να είναι συνδεδεμένο με τον υπολογιστή. Σύμφωνα με τον κατασκευαστή έχει ικανότητα διαγραφής 6Gbps και η μέθοδος διαγραφής που κάνει χρήση είναι το ένα πέρασμα με μηδενικά (one-time overwriting of "0"). Η χρήση της δυνατότητας αυτής θα περιοριστεί κατά την φάση της αρχικοποίησης του δίσκου. Δηλαδή στην αρχή κάθε πειραματικής δοκιμής όπου απαιτείται να έχουμε ένα πραγματικά κενό δίσκο ώστε να του μεταφορτώσουμε τα δεδομένα προς διαγραφή. Θα ήταν οξύμωρο να βασιζόμαστε στη ολική διαγραφή και αρχικοποίηση του δίσκου για ετοιμασία τοποθέτησης των αρχείων σε κάποιο λογισμικό εργαλείο ολικής διαγραφής δεδομένων από τη στιγμή που το πεδίο έρευνας της διατριβής είναι η εξέταση αξιοπιστίας αυτών των εργαλείων.

General	
Brand	GLOTRENDS
Model	BE2
Number of Drives	2
Drive Size	2.5 in & 3.5in
Interface	USB 3.0
Compatible Drive Types	SATA
Drive Installation	Removable
Fan(s)	No
Performance	
Maximum Data Transfer Rate	3Gbps
Type and Rate	USB 3.0 - 5 Gbit/s

Duplication Modes	Sector by Sector
Duplication Speed	11GBpm
Erase Modes	1-Pass Zero Overwrite
Connector(s)	
Drive Connectors	2 - SATA Data & Power (7+15 pin)
Host Connectors	1 - USB 3.0
Software	
OS Compatibility	OS independent. No software or drivers required
Power	
Power Source	AC Adapter
Input Voltage	12V DC
Input Current	1.2A
Output Voltage	12V DC
Output Current	3000mA
Power Consumption (Watts)	36
Environmental	
Operating Temperature	0°C to 85°C
Storage Temperature	-10°C to 95°C
Humidity	5-90%
Physical	
Color	Black
Length(cm)	12.8
Width(cm)	10.3
Height(cm)	6.2
Weight(g)	424.0

Πίνακας 4-2: Χαρακτηριστικά συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser and USB 3.0 HDD Docking Station

Κατά την διαδικασία των πειραματικών δοκιμών θα γίνει χρήση των ακόλουθων εργαλείων, των οποίων η χρήση περιγράφεται πιο κάτω.

1. CrystalDiskInfo (*CrystalDiskInfo - Website [En]*, 2018) – Είναι ένα ισχυρό εργαλείο που διανέμετε δωρεάν και επιτρέπει στους χρήστες να παρακολουθούν την κατάσταση και την απόδοση των διαφόρων αποθηκευτικών μέσων που βρίσκονται ανά πάσα στιγμή

συνδεδεμένα στον υπολογιστή τους. Υποστηρίζει ένα ευρύ φάσμα τύπων διεπαφής, συμπεριλαμβανομένων των SATA, SAS, USB και NVMe καθώς και όλους τους τύπους αποθηκευτικών μέσων συμπεριλαμβανομένων των δίσκων HDD και SSD. Παρέχει λεπτομερή ανάλυση των λειτουργιών τους και παρουσιάζει μέσω του εύχρηστου γραφικού περιβάλλοντος διάφορες μετρήσεις και στατιστικά στοιχεία με τη χρήση S.M.A.R.T ((Self-Monitoring, Analysis, and Reporting Technology) δεδομένων.

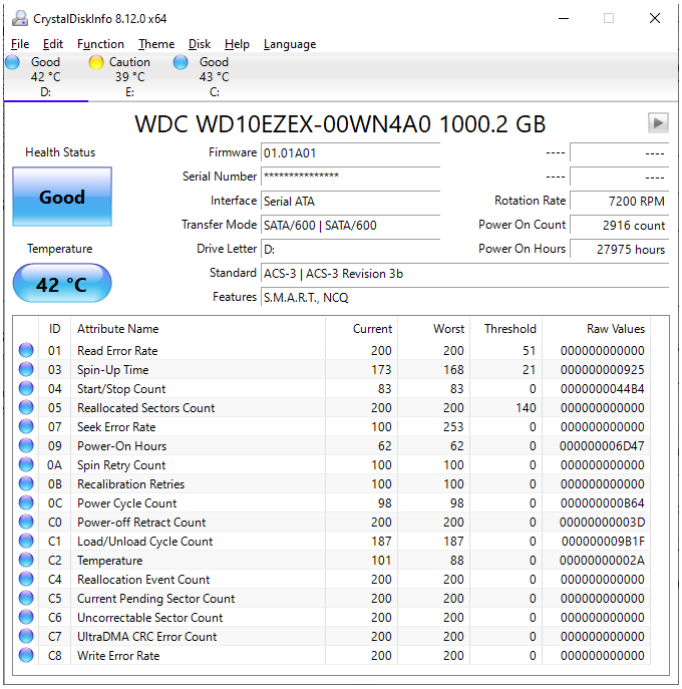

Εικόνα 4-4: CrystalDiskInfo

Εκτός από την παρακολούθηση της υγείας των συσκευών αποθήκευσης, το CrystalDiskInfo παρέχει επίσης πληροφορίες σχετικά με την έκδοση firmware, τον σειριακό αριθμό, τον τύπο διεπαφής της συσκευής καθώς επίσης πληροφορίες όπως της θερμοκρασίας, του χρόνου χρήσης του και του συνολικού αριθμού κατεστραμμένων τομέων(bad sectors). Μία από τις βασικές δυνατότητες του CrystalDiskInfo είναι η ικανότητά του να εντοπίζει πιθανά προβλήματα στις συσκευές αποθήκευσης προτού γίνουν κρίσιμα. Το περιβάλλον εργασίας χρήστη του CrystalDiskInfo είναι απλό και εύκολο στην πλοήγηση, καθιστώντας το ακόμη και σε χρήστες με ελάχιστες τεχνικές γνώσεις προσβάσιμο. Η γενική κατάσταση υγείας του δίσκου αντιπροσωπεύεται με βάση τα αντίστοιχα χρώματα που παρουσιάζονται πιο κάτω.

Health Status	Color	Description
Good	Blue	
Caution	Yellow	
Bad	Red	
Unknown	Gray	

Πίνακας 4-3: Ενδείξεις κατάστασης υγείας σκληρών δίσκων (HDD)

Το εργαλείο παρέχει επίσης προσαρμογή, επιτρέποντας στους χρήστες να προγραμματίζουν ειδοποιήσεις για συγκεκριμένα συμβάντα, όπως μια απότομη αύξηση της θερμοκρασίας ή κατά τον εντοπισμό κατεστραμμένων τομέων.

Στην περίπτωση των δοκιμών που θα πραγματοποιήσουμε λόγω των πολλαπλών εγγραφών και επαναλήψεων που θα γίνονται στο δίσκο πιθανόν να δημιουργηθούν bad sectors τα οποία να αλλοιώσουν τα αποτελέσματα και τις αξιολογήσεις των εργαλείων. Σε περίπτωση που μέσω του CrystalDiskInfo έχουμε ενδείξεις ότι ο δίσκος βρίσκεται σε κακή κατάσταση πιθανόν να χρειαστεί αντικατάσταση.

2. HashMyFiles (*HashMyFiles*, 2023) - Το HashMyFiles είναι ένα δωρεάν, ελαφρύ και εύχρηστο εργαλείο που επιτρέπει τη δημιουργία και επαλήθευση της ακεραιότητας των αρχείων χρησιμοποιώντας διάφορους αλγόριθμους κατακερματισμού. Αναπτύχθηκε από τη NirSoft, το HashMyFiles προσφέρει μια ποικιλία από χρήσιμες λειτουργίες μεταξύ των οποίων η δημιουργία τιμών κατακερματισμού ενός ή περισσοτέρων αρχείων ταυτόχρονα. Το εργαλείο υποστηρίζει αρκετούς δημοφιλείς αλγόριθμους κατακερματισμού, συμπεριλαμβανομένων των MD5, SHA-1, SHA-256, SHA-384 και SHA-512, μεταξύ άλλων. Οι κατακερματισμένες τιμές μπορούν να παρουσιαστούν σε δεκαεξαδική μορφή ή σε base64. Μία από τις πιο σημαντικές λειτουργίες του HashMyFiles είναι η δυνατότητα σύγκρισης των τιμών κατακερματισμού δύο ή περισσοτέρων αρχείων για να

προσδιοριστεί εάν είναι πανομοιότυπα ή όχι. Αυτή η δυνατότητα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την επαλήθευση της ακεραιότητας των ληφθέντων αρχείων, διασφαλίζοντας ότι δεν έχουν καταστραφεί ή τροποποιηθεί με οποιονδήποτε τρόπο κατά τη διαδικασία λήψης. Επίσης επιτρέπει στους χρήστες να αποθηκεύουν τις παραγόμενες τιμές κατακερματισμού σε ένα αρχείο, το οποίο μπορεί να είναι χρήσιμο για μελλοντική αναφορά ή για κοινή χρήση με άλλους. Για τους πιο προχωρημένους χρήστες υπάρχει και η δυνατότητα χρήσης του προγράμματος μέσω γραμμής εντολών.

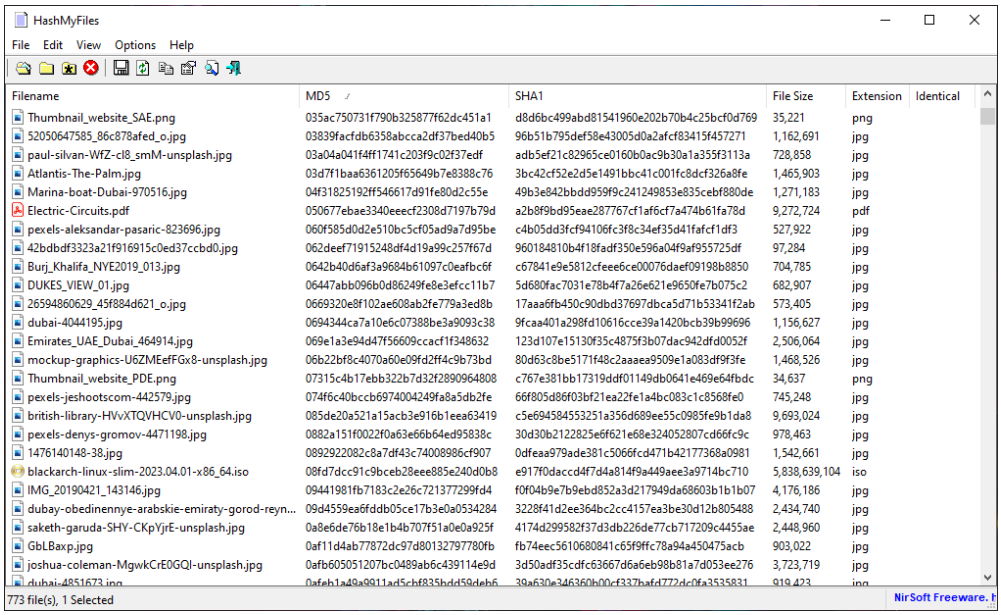

Εικόνα 4-5: HashMyFiles

Τις δυνατότητες του εργαλείου θα τις αξιοποιήσουμε κατά την διεξαγωγή της αξιολόγησης των εργαλείων διαγραφής στις πιο κάτω περιπτώσεις:

α. Μετά την εισαγωγή των προς διαγραφή δεδομένων στο δίσκο, θα δημιουργήσουμε την κατακερματισμένη τιμή ολόκληρου του δίσκου η οποία θα χρησιμοποιηθεί σαν τιμή αναφοράς και στις επόμενες επαναλήψεις ώστε να διασφαλιστεί ότι σε κάθε δοκιμή τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για διαγραφή είναι τα ίδια.

β. Θα δημιουργήσουμε τις κατακερματισμένες τιμές του κάθε αρχείου ξεχωριστά και με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής θα συγκρίνουμε τυχόν εναπομείναντα αρχεία ώστε να εξακριβώσουμε σε τι ποσοστό τα αρχεία διαγράφηκαν ή τροποποιήθηκαν.

3. AccessData FTK Imager (*FTK Imager*, 2023) – Το AccessData FTK Imager είναι ένα ισχυρό εργαλείο ψηφιακής δικανικής που χρησιμοποιείται ευρέως από τους αναλυτές

υπολογιστών για την απόκτηση και ανάλυση ψηφιακών στοιχείων. Παρόλο που αποτελεί μέρος του εμπορικού πακέτου δικανικών εργαλείων FTK® Forensic Toolkit, το FTK Imager λειτουργεί αυτόνομα και προσφέρεται δωρεάν. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη λήψη δεδομένων από ένα ευρύ φάσμα ψηφιακών συσκευών αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων σκληρών δίσκων, μονάδων flash και καρτών μνήμης. Μία από τις βασικές δυνατότητες του εκτός από την απόκτηση δεδομένων, είναι η δημιουργία μιας εικόνας (image) της συσκευής. Αυτή η εικόνα μπορεί στη συνέχεια να αναλυθεί χρησιμοποιώντας άλλα ψηφιακά δικανικά εργαλεία για την αποκάλυψη κρυμμένων ή διαγραμμένων δεδομένων, την ανάκτηση των διαγραμμένων αρχείων και την εξαγωγή metadata από αυτά. Επίσης, το FTK Imager παρέχει πολλές άλλες χρήσιμες λειτουργίες, όπως η προεπισκόπηση αρχείων και φακέλων, η οποία επιτρέπει στους δικανικούς αναλυτές να κάνουν προεπισκόπηση του περιεχομένου ενός αρχείου ή φακέλου χωρίς να το ανοίξουν πραγματικά. Το FTK Imager περιλαμβάνει επίσης δυνατότητες, όπως η αναζήτηση λέξεων-κλειδιών, η οποία επιτρέπει στους χρήστες να αναζητούν συγκεκριμένες λέξεις-κλειδιά ή φράσεις σε μια εικόνα ενός αποθηκευτικού μέσου. Μπορεί επίσης να δημιουργήσει τιμές κατακερματισμού των δεδομένων που αποκτήθηκαν, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επαλήθευση της ακεραιότητας των δεδομένων και τη διασφάλιση ότι δεν έχουν τροποποιηθεί.

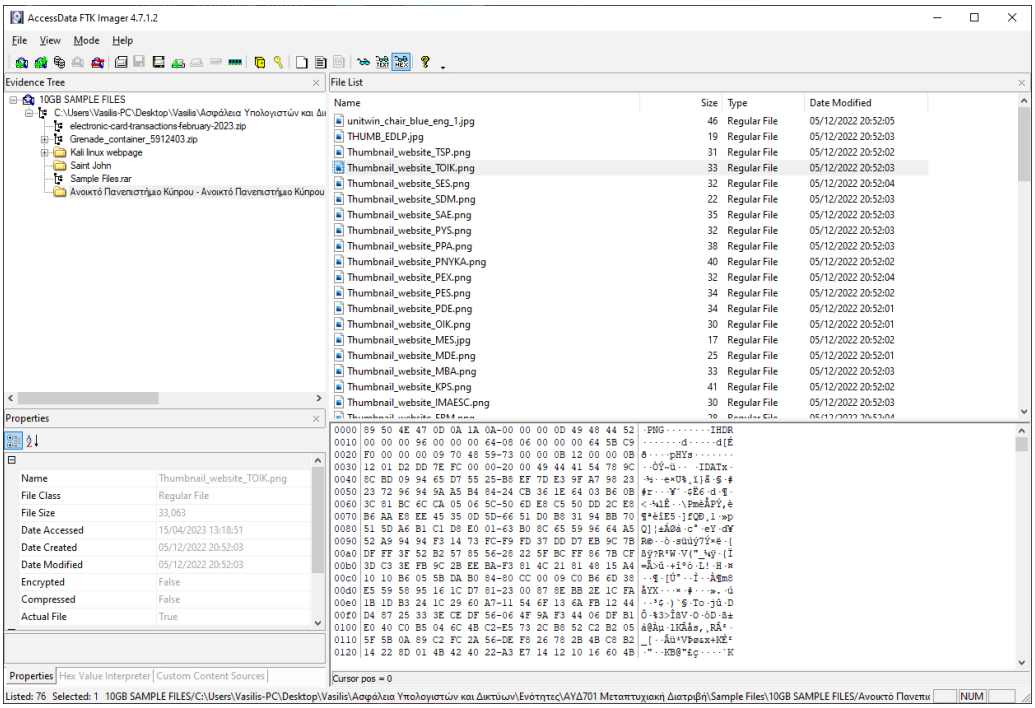

Εικόνα 4-6: AccessData FTK Imager

Στις δοκιμές αξιολόγησης των εργαλείων οριστικής διαγραφής θα χρησιμοποιήσουμε το AccessData FTK Imager στις πιο κάτω περιπτώσεις:

α. Κατά την αρχικοποίηση του δίσκου και μετά την διαγραφή του με τη συσκευή GLOTRENDS SATA Hard Drive Eraser θα επιβεβαιώσουμε ότι στο δίσκο είναι γραμμένα μόνο μηδενικά.

β. Μετά την εισαγωγή των δεδομένων που θα διαγραφούν θα εξάγουμε με τη βοήθεια του εργαλείου την εικόνα του δίσκου και την κατακερματισμένη τιμή της ώστε να μπορούμε να την συγκρίνουμε στις επόμενες επαναλήψεις και να επιβεβαιώσουμε ότι ξεκινούμε με κοινή βάση.

γ. Μετά τη χρήση των εργαλείων οριστικής διαγραφής θα δημιουργήσουμε την εικόνα του δίσκου ώστε να μπορούμε να την αναλύσουμε με άλλα εργαλεία δικανικής και να διαπιστώσουμε αν τα δεδομένα έχουν διαγραφεί.

4. CHK Checksum Utility (*CHK Checksum Utility*,2023) – Δωρεάν εργαλείο δημιουργίας κατακερματισμένων τιμών (hash values) και σύγκριση μεταξύ τους για έλεγχο ακεραιότητας των αρχείων.

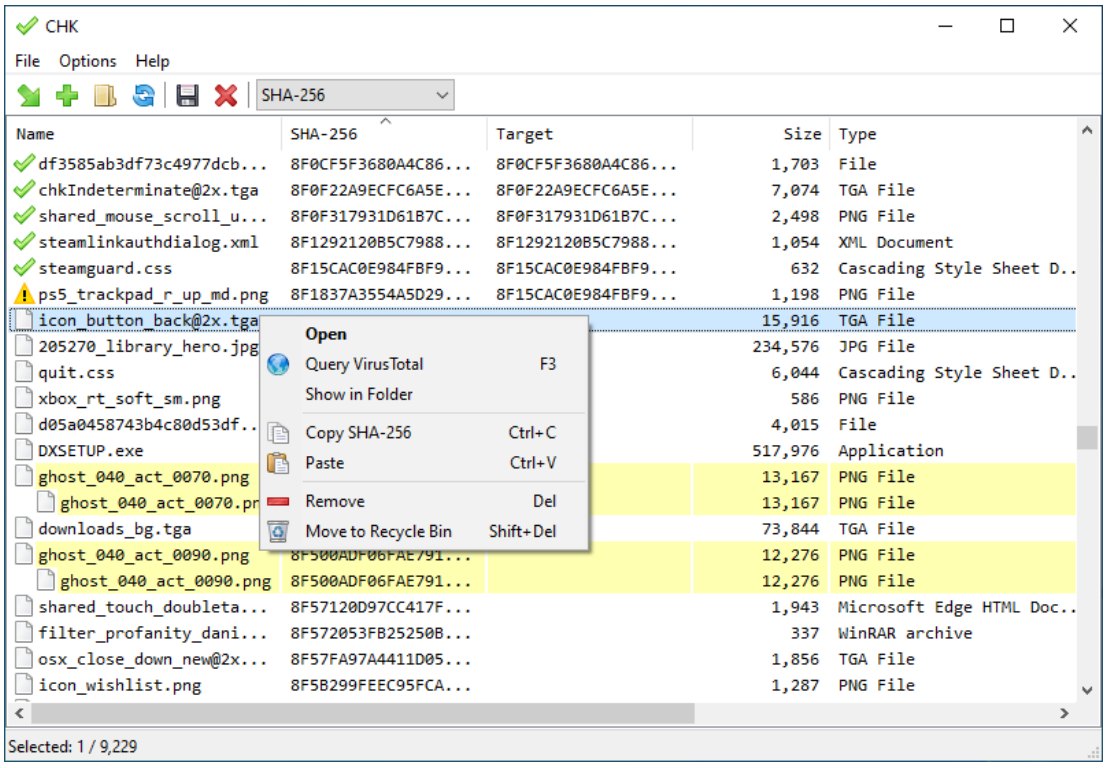

Εικόνα 4-7: CHK Checksum Utility

5. USBWriteBlocker (‘Orion USB Write Blocker -Orion Forensics LAB’, 2023) – Είναι ένα εργαλείο που λειτουργεί παρεμποδίζοντας τις εντολές εγγραφής που αποστέλλονται στις θύρες USB του υπολογιστή αποκλείοντας έτσι την εγγραφή δεδομένων, ενώ παράλληλα επιτρέπει την πρόσβαση ανάγνωσης στα δεδομένα της μονάδας που βρίσκεται συνδεδεμένη. Χρησιμοποιείται για να διασφαλιστεί η ακεραιότητα των δεδομένων στις προς εξέταση συσκευές από τυχόν τροποποιήσεις.

Εικόνα 4-8: Orion USB Write Blocker

Το συγκεκριμένο εργαλείο θα χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με τη συσκευή GLOTRENDS SATA Hard Drive Eraser όπου αφού ενεργοποιηθεί η προστασία εγγραφής στις συσκευές USB θα γίνει εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για ανάλυση.

6. Autopsy 4.19.3 (*Autopsy | Digital Forensics*, 2023) - Πρόκειται για ένα λογισμικό εργαλείο με γραφικό περιβάλλον που χρησιμοποιείται στην ανάλυση μονάδων αποθήκευσης δεδομένων , υπολογιστών και κινητών συσκευών. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί σε ανεξάρτητα αρχεία και εικόνες (images) αποθηκευτικών μέσων . Οι δυνατότητες του βρίσκουν εφαρμογή στην δικανική υπολογιστών αφού μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ανάκτηση δεδομένων, συσχέτιση πληροφοριών , εύρεση δεδομένων σε αρχεία καθώς και χρονική ή γεωγραφική αναπαράσταση υποθέσεων. Σημαντικό πλεονέκτημα του Autopsy είναι τα διάφορα plugins που μπορούν να προστεθούν σε αυτό δίνοντας του ακόμη

περισσότερες δυνατότητες ή να αυτοματοποιήσουν εργασίες κάνοντας το πιο αποτελεσματικό και αποδοτικό.

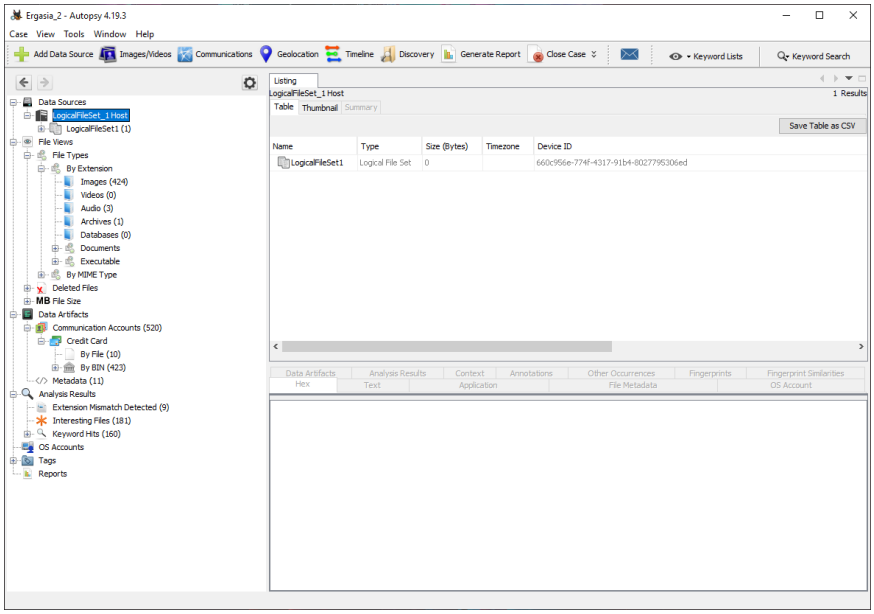

Εικόνα 4-9: Autopsy 4.19.3

Το Autopsy 4.19.3 θα χρησιμοποιηθεί κατά το στάδιο της ανάλυσης της εικόνας από το διαγραμμένο σκληρό δίσκο ώστε να εντοπιστούν πιθανά αρχεία που παρέμειναν στο δίσκο ακόμα και μετά την διαγραφή.

7. Bulk Extractor (*Bulk-Extractor | Kali Linux Tools*, 2023) - Το Bulk Extractor είναι ένα χρήσιμο εργαλείο ψηφιακής δικανικής ανοιχτού κώδικα που χρησιμοποιείται ευρέως από ερευνητές για την εξαγωγή πληροφοριών από διάφορα ψηφιακά μέσα. Το εργαλείο είναι ειδικά σχεδιασμένο για να σαρώνει μεγάλους όγκους δεδομένων και να εξάγει συγκεκριμένες πληροφορίες με βάση προκαθορισμένα μοτίβα αναζήτησης. Το Bulk Extractor τρέχει σε περιβάλλον Kali Linux και είναι γραμμένο σε γλώσσα προγραμματισμού C++ και το οποίο σου δίνει τη δυνατότητα να αναλύει τα αρχεία, ενώ παράλληλα ετοιμάζει αυτόματα καταλόγους όπου ταξινομεί ανάλογα με το τύπο τους όλα τα ευρήματα. Μία από τις βασικές δυνατότητες του Bulk Extractor είναι η ικανότητά του να αναγνωρίζει και να εξάγει αρχεία και αντικείμενα που συνήθως παραβλέπονται από άλλα εργαλεία ψηφιακής δικανικής. Μπορεί να εξαγάγει ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών, όπως διευθύνσεις email, αριθμούς πιστωτικών καρτών, αριθμούς τηλεφώνου, διευθύνσεις URL και άλλες πληροφορίες προσωπικής ταυτοποίησης από διαφορετικούς τύπους αρχείων. Το Bulk extractor δεν διαθέτει γραφικό περιβάλλον, τρέχει με εντολές στο

terminal σε Linux και βρίσκεται προ εγκατεστημένο στην έκδοση Kali κάτω από την κατηγορία Forensics.

Εικόνα 4-10: Bulk Extractor

8. HxD – Hex Editor και Disk Editor (*HxD - Freeware Hex Editor and Disk Editor*, 2023) - Το HxD είναι ένα δωρεάν, πολυδύναμο εργαλείο επεξεργασίας που επιτρέπει στους χρήστες να προβάλλουν και να επεξεργάζονται ακατέργαστα δυαδικά δεδομένα αρχείων, σκληρών δίσκων και άλλων συσκευών αποθήκευσης. Επίσης δίνει τη δυνατότητα να ανοίξουν οποιοδήποτε αρχείο και να δουν τις δεκαεξαδικές, δεκαδικές και ASCII αναπαραστάσεις του. Μπορούν να μεταβούν σε συγκεκριμένες θέσεις του δίσκου, να αναζητήσουν κείμενο ή δυαδικά μοτίβα και να επεξεργαστούν απευθείας τα δεδομένα.

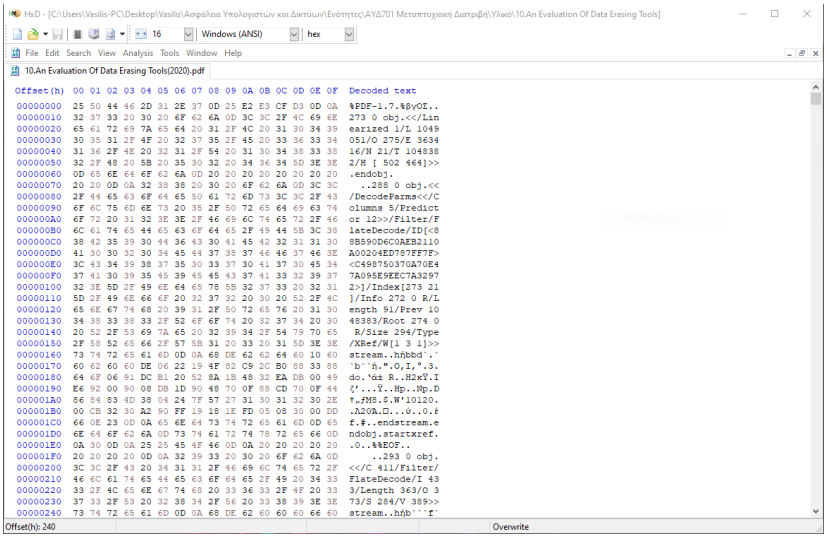

Εικόνα 4-11: HxD - Hex Editor and Disk Editor

9. SysGauge (*SysGauge - System Monitor*, 2023) - Το SysGauge είναι ένα ολοκληρωμένο και ισχυρό εργαλείο παρακολούθησης συστήματος με αρκετές λειτουργίες που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εποπτεία και τη διαχείριση διαφόρων συστημάτων. Με το SysGauge, οι χρήστες μπορούν να παρακολουθούν διάφορους πόρους συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης της CPU, της χρήσης μνήμης, της δραστηριότητας του δίσκου, της δραστηριότητας δικτύου και των διεργασιών του συστήματος.

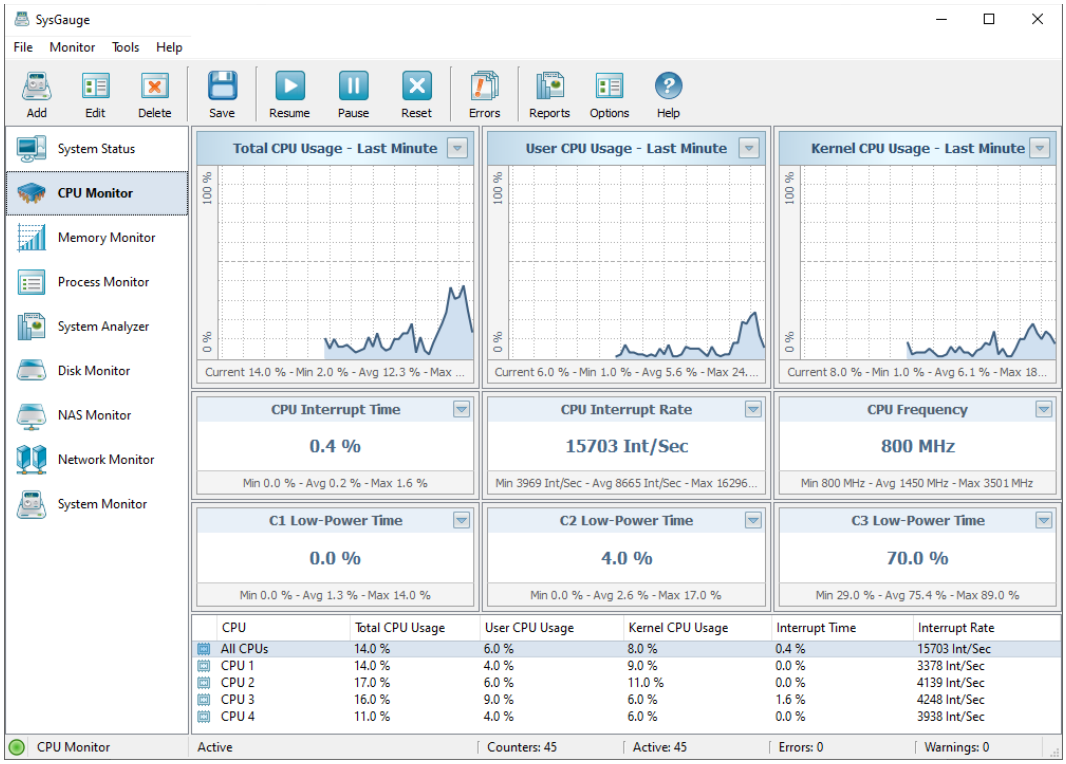

Εικόνα 4-12: SysGauge System Monitoring Tool

Το SysGauge θα χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια των πειραματικών δοκιμών για να καταγράψει τη χρήση του επεξεργαστή και της μνήμης κατά την εκτέλεση των εργαλείων οριστικής διαγραφής ώστε να εξάγουμε συμπεράσματα σχετικά με την επίδοση τους.

4.2 Δημιουργία Συνόλων Δεδομένων

Σημαντικό κομμάτι της πειραματικής δοκιμής των εργαλείων αποτελεί η δημιουργία προκαθορισμένου όγκου δεδομένων, δηλαδή αρχείων που θα τοποθετηθούν στον δίσκο για διαγραφή. Τα δεδομένα αυτά θα αποτελούν την κοινή βάση στην οποία θα πραγματοποιούνται οι αξιολογήσεις. Περιλαμβάνονται διάφοροι τύποι αρχείων με διαφορετικά μεγέθη. Μεταξύ των αρχείων θα τοποθετηθούν κάποια με ευαίσθητες πληροφορίες όπως κωδικοί, αριθμοί

πιστωτικών καρτών κτλ για να διαπιστωθεί αν κάποια από αυτά μετά την διαγραφή μπορούν να ανακτηθούν κατά την διαδικασία της ανάλυσης. Το Autopsy όπως επίσης και το εργαλείο bulk extractor που αναφέρθηκαν πιο πάνω έχουν τη δυνατότητα να αναγνωρίσουν τέτοιες ευαίσθητες πληροφορίες και να τις καταγράψουν. Επίσης αρκετά από τα αρχεία περιέχουν πληροφορίες metadata που επίσης θα προσπαθήσουμε να ανακτήσουμε. Δημιουργήθηκαν δύο σύνολα δεδομένων με διαφορετικά μεγέθη. Το πρώτο έχει μέγεθος 10GB ενώ το δεύτερο έχει μέγεθος 200GB. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να καθορίσουμε εάν το συνολικό μέγεθος των αρχείων προς διαγραφή επηρεάζει την απόδοση του εργαλείου οριστικής διαγραφής.

Τα αρχεία που επιλέχτηκαν περιλαμβάνουν διάφορους γνωστούς τύπους αρχείων που χρησιμοποιούνται ευρέως και συλλέχθηκαν από το διαδίκτυο. Συγκεκριμένα:

- Σετ αρχείων μεγέθους 10 GB

Τύπος Αρχείου	Αριθμός Αρχείων	Μέγεθος
MKV Files	2	5.61 GB
ISO Files	1	3.61 GB
JPG Files	589	743.76 MB
PDF Files	8	28.86 MB
MP4 Files	1	8.67 MB
RAR Files	1	7.99 MB
MP3 Files	2	5.74 MB
CSV Files	1	3.81 MB
ZIP Files	2	2.56 MB
PNG Files	57	2.16 MB
HTML Files	2	1.61 MB
PPTX Files	1	837.18 KB
SVG Files	26	506.19 KB
GIF Files	2	316.88 KB
LOG Files	1	195.12 KB
CSS Files	3	38.86 KB
TXT Files	3	25.18 KB
NOEXT Files	1	4.99 KB
DOWNLOAD Files	2	1.96 KB

Πίνακας 4-4: Σετ αρχείων μεγέθους 10 GB

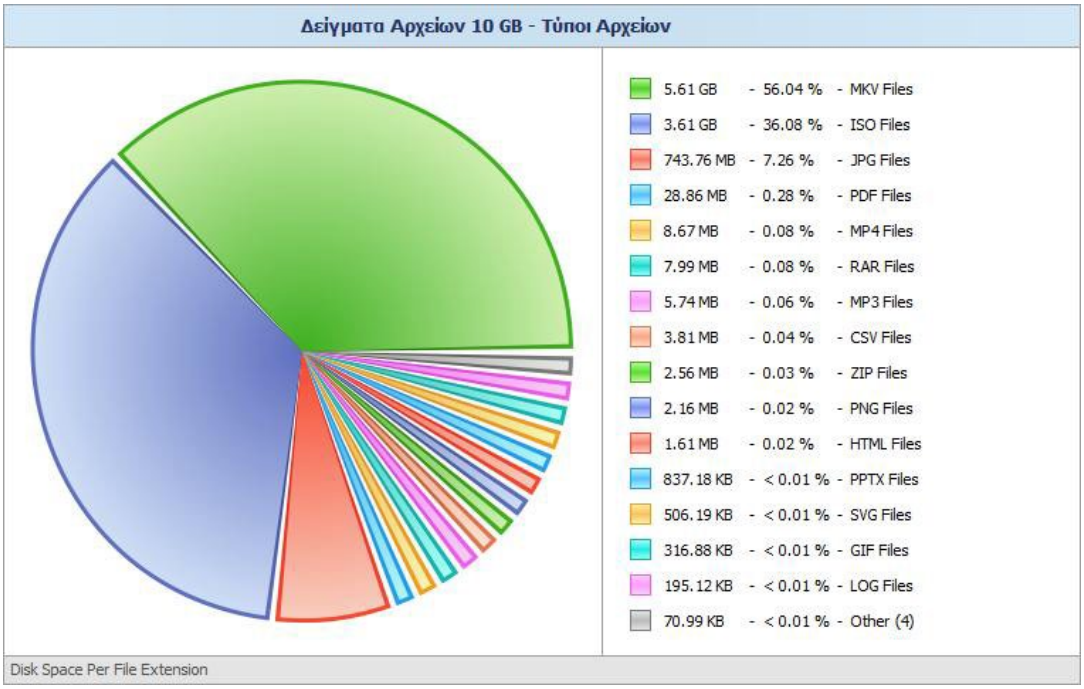

Εικόνα 4-13: Τύποι αρχείων - 10 GB

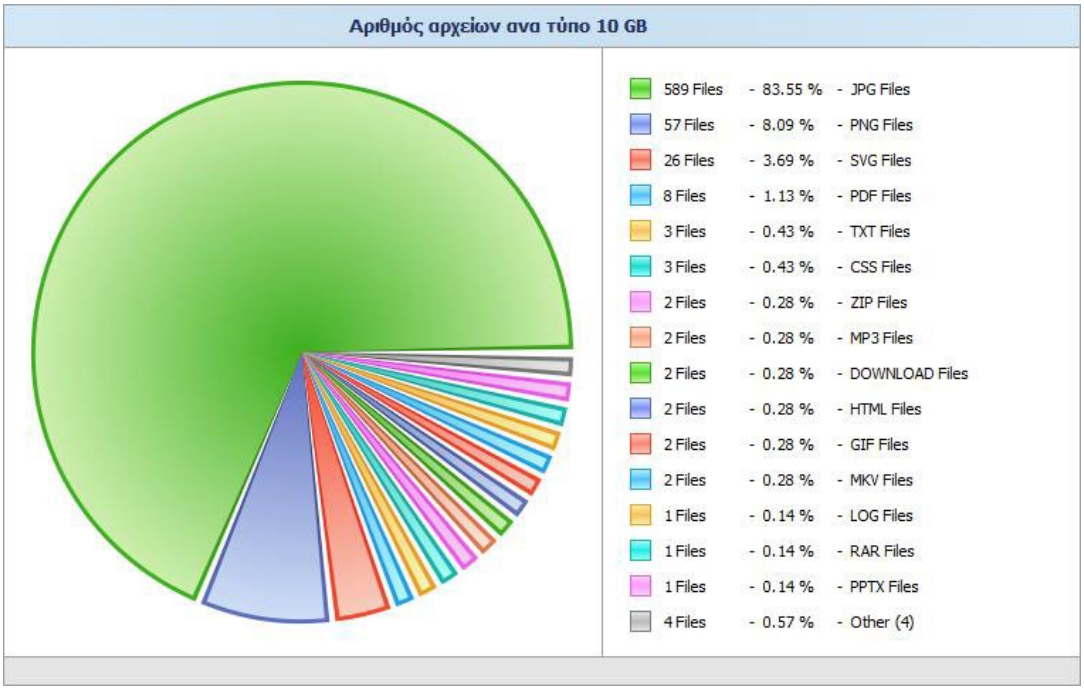

Εικόνα 4-14: Αριθμός αρχείων ανά τύπο - 10 GB

Συνολικά για το δείγμα των αρχείων μεγέθους 10 GB συγκεντρώθηκαν 705 διαφορετικά αρχεία. Μέρος τους καταγράφεται στην παρακάτω λίστα.

A/A	Filename	MD5	File Size	Extension
1	pexels-ivan-siarbolin-3015864.jpg	001f2ba421834224e73d5aa716486a8a	999,027	jpg
2	46782678564_f16bd553f4_o.jpg	0037ead9d8a9e98dd5ca1067ad523a2e	1,739,364	jpg
3	dubai-4516584.jpg	014413990127b96dc7b384ec38bfd6d4	1,023,627	jpg
4	cd8a0b8f957965f06f3d71bb.jpg	014462f0a2bd3f7bce90f4735225c070	1,747,352	jpg
5	play.png	014940b979824ab02f0b8ed0c8a26227	883	png
6	Rail-57382392.jpg	024710e12e650f2d47455bd889dac19f	1,209,946	jpg
7	sreehari-devadas--WQI3xmytv8-unsplash.jpg	0267d179869a77eb820b278e0d153079	920,005	jpg
8	i-47n9bGd.jpg	027b083df4e816a5dd5f7bc2f66672f9	1,386,380	jpg
9	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-kxlo.jpg	02b3fa54ab6f83e13b830781324760ac	769,567	jpg
10	i-QCsX8zX.jpg	030e31bc977e3dc1af0e1fc1370d5bc1	1,817,044	jpg
11	tom-chen-577408-unsplash.jpg	0348a8b42997e0e347a780ef052f0709	1,349,435	jpg
12	Thumbnail_website_SAE.png	035ac750731f790b325877f62dc451a1	35,221	png
13	52050647585_86c878afed_o.jpg	03839facfdb6358abcca2df37bed40b5	1,162,691	jpg
14	paul-silvan-WfZ-cl8_smM-unsplash.jpg	03a04a041f4ff1741c203f9c02f37edf	728,858	jpg
15	kali-everywhere-cloud.svg	03cad759f65d47c85df039bb84118f2b	38,574	svg
16	Atlantis-The-Palm.jpg	03d7f1baa6361205f65649b7e8388c76	1,465,903	jpg
17	Marina-boat-Dubai-970516.jpg	04f31825192ff546617d91fe80d2c55e	1,271,183	jpg
18	Electric-Circuits.pdf	050677ebae3340eeecf2308d7197b79d	9,272,724	pdf
19	pexels-aleksandar-pasaric-823696.jpg	060f585d0d2e510bc5cf05ad9a7d95be	527,922	jpg
20	Burj_Khalifa_NYE2019_013.jpg	0642b40d6af3a9684b61097c0eafbc6f	704,785	jpg
21	DUKES_VIEW_01.jpg	06447abb096b0d86249fe8e3efcc11b7	682,907	jpg
22	26594860629_45f884d621_o.jpg	0669320e8f102ae608ab2fe779a3ed8b	573,405	jpg
23	dubai-4044195.jpg	0694344ca7a10e6c07388be3a9093c38	1,156,627	jpg
24	Emirates_UAE_Dubai_464914.jpg	069e1a3e94d47f56609ccacf1f348632	2,506,064	jpg
25	mockup-graphics-U6ZMEefFGx8-unsplash.jpg	06b22bf8c4070a60e09fd2ff4c9b73bd	1,468,526	jpg
26	Thumbnail_website_PDE.png	07315c4b17ebb322b7d32f2890964808	34,637	png
27	pexels-jeshootscom-442579.jpg	074f6c40bccb6974004249fa8a5db2fe	745,248	jpg
28	british-library-HVvXTQVHCV0-unsplash.jpg	085de20a521a15acb3e916b1eea63419	9,693,024	jpg

Εικόνα 4-15: Κατάλογος αρχείων 10 GB

Ο αναλυτικός κατάλογος των αρχείων αυτών μαζί με το ακριβές μέγεθος τους και την hash τιμή MD5 η οποία θα χρησιμοποιηθεί αργότερα κατά την σύγκριση τους με τα ευρήματα στο δίσκο βρίσκεται στο τέλος (Παράρτημα Α).

- Σετ αρχείων μεγέθους 200 GB

Τύπος Αρχείου	Αριθμός Αρχείων	Μέγεθος
XML Files	1	86.04 GB
MKV Files	11	46.71 GB
ISO Files	3	32.56 GB
OVA Files	1	28.72 GB
MP4 Files	18	2.66 GB
TXT Files	6	0.99 GB
JPG Files	615	833.99 MB
TIF Files	3	619.71 MB
PNG Files	58	395.95 MB
EXE Files	2	196.66 MB

Τύπος Αρχείου	Αριθμός Αρχείων	Μέγεθος
PDF Files	13	94.23 MB
MP3 Files	6	47.87 MB
ZIP Files	3	25.11 MB
PSD Files	1	17.16 MB
DWG Files	1	7.99 MB
RAR Files	1	3.81 MB
CSV Files	1	1.61 MB
HTML Files	2	853.38 KB
DOCX Files	1	837.18 KB
PPTX Files	1	506.19 KB
SVG Files	26	316.88 KB
GIF Files	2	195.12 KB
LOG Files	1	132.12 KB
ICO Files	2	38.86 KB
CSS Files	3	4.99 KB
NOEXT Files	1	1.96 KB
DOWNLOAD Files	2	86.04 GB

Πίνακας 4-5: Σετ αρχείων μεγέθους 200 GB

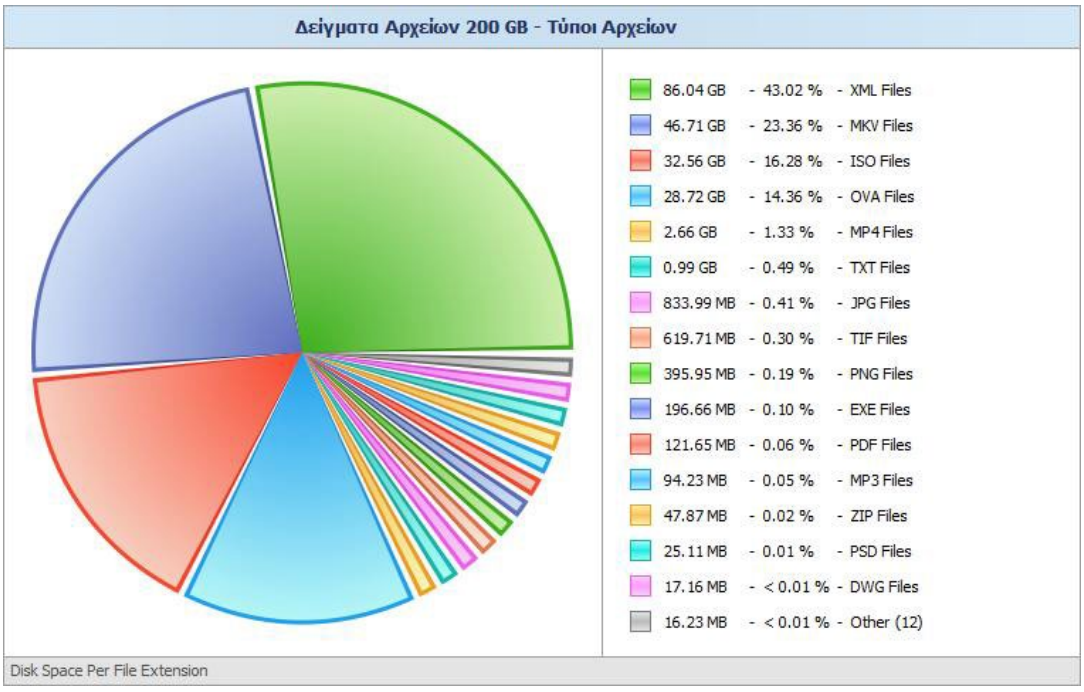

Εικόνα 4-16: Τύποι αρχείων - 200 GB

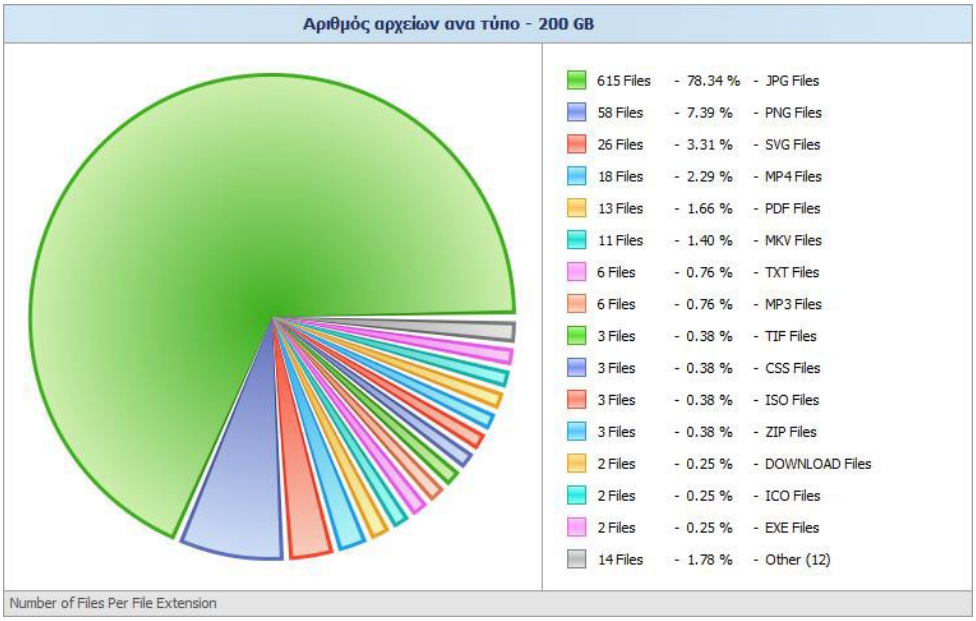

Εικόνα 4-17: Αριθμός αρχείων ανά τύπο - 200 GB

Για το δείγμα των αρχείων συνολικού μεγέθους 200 GB συγκεντρώθηκαν 785 διαφορετικά αρχεία αποτελούμενα από 27 διαφορετικούς τύπους. Μέρος των αρχείων αυτών είναι και τα αρχεία από το προηγούμενο δείγμα των 10 GB. Τα υπόλοιπα 190 GB αποτελούν καινούργια αρχεία όλα διαφορετικά μεταξύ τους . Στην πιο κάτω λίστα απαριθμείται μέρος τους. Ο αναλυτικός κατάλογος των αρχείων αυτών μαζί με το ακριβές μέγεθος τους και την hash τιμή MD5 η οποία θα χρησιμοποιηθεί αργότερα κατά την σύγκριση τους με τα ευρήματα στο δίσκο βρίσκεται στο τέλος (Παράρτημα Α).

A/A	Filename	MD5	File Size	Extension
1	014a.jpg	635c5d89a764edfe93d1594a2cf664ef	612,809	jpg
2	14-30mm_F4_S_10_JM_0001.jpg	fe110a0e5ddb542d60f2eaa52abf5b3b	1,304,219	jpg
3	18da517618031157d05b66a017cb39d1.jpg	a60e6e88bee2a1e5474817a69e1b1252	426,613	jpg
4	2019-10-19_11-52-51_down-town-staycaejpg.jpg	dc8ed547681335fe9ba402a328b390a5	1,217,765	jpg
5	2021-05-01_123359.jpg	cc53126b67f6ec9c3b1f8f3a9c743b0a	1,158,716	jpg
6	4K Ultra HD Video of Wild Animals.mkv	ae35b814a43ea4c258d9851b11e17649	3,411,969,751	mkv
7	4K Video Unbelievable Beauty.mkv	64e83573405f11c619c8b0dbe27d632b	4,003,893,219	mkv
8	Administration_propaganda.tif	a3102eb747714c555de6560be1ec7e4a	165,706,080	tif
9	Altered Carbon.mkv	f776bf9e405b1044c2060aa39342bf16	2,960,899,264	mkv
10	An Awesome Tool to Prevent Corruption Of Your Most Important Files.mp4	b853c56a8ea958519093c505a72963f8	122,833,116	mp4
11	artist-designer-at-work.jpg	3c2aa0c9a10417b8897b69b1f9f6c2f2	1,016,749	jpg
12	augustine-wong-T0BYurbDK_M-unsplash.jpg	dd32494a3aa65ca45a5c12921b8d2599	5,258,388	jpg
13	austin-distel-21GWwco-JBQ-unsplash.jpg	5f7b6b157176aa184857c43074f42cce	4,758,054	jpg
14	austin-distel-744oGeqpxPQ-unsplash.jpg	f0ab969cd1661a0dd3be10006ced6071	5,820,331	jpg
15	austin-distel-Jn1csk3lWDA-unsplash.jpg	606fa66cdc2f329530623978cdb8b5db	3,708,970	jpg
16	austin-distel-nGc5RT2HmF0-unsplash.jpg	5fdb186472ef98f10a1a4ba5e9c1c018	4,120,280	jpg
17	bernard-hermant-_THpp4Hs8LU-unsplash.jpg	7d3df0dc6bf9ba1c6bc06dbabc95c403	3,780,686	jpg
18	blackarch-linux-2023.04.01.ova	ce041f01e0ce2ebfd5d09179b6df10f6	30,840,756,736	ova
19	Blow_fight!__General_August_Willich_at_the_Battle_of_Liberty_Gap,_Tennessee,_June_1863_L	6cd05e6aad6e63433df9dd776cca1639	321,636,638	tif
20	Bon Jovi - You Give Love A Bad Name.mp3	65078ed0922a6e8a630ac493a80f7632	3,602,603	mp3
21	cdc-_XLJy3h77cw-unsplash.jpg	0ecbf61c0adb9ed7b1ceff53613ea1d7	5,588,600	jpg
22	ChatGPT For Cybersecurity.mp4	2939bdd5a8e7040b95d808c4ecc26da3	166,827,440	mp4

Εικόνα 4-18: Κατάλογος αρχείων 200 GB

4.3 Εργαλεία Οριστικής Διαγραφής Δεδομένων

Λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που τέθηκαν πιο πάνω, συγκεντρώσαμε όλα τα εργαλεία που πληρούν τα κριτήρια και είναι σήμερα διαθέσιμα για χρήση. Ως βασικό κριτήριο τέθηκε η δυνατότητα τους να διαγράφουν οριστικά δεδομένα σύμφωνα με το πρώτο επίπεδο διαγραφής δεδομένων σκληρών δίσκων από το NIST. Εργαλεία οριστικής διαγραφής που έκαναν χρήση εντολών που βρίσκονται στο firmware συγκεκριμένων δίσκων απορρίφθηκαν αφού η συγκεκριμένη μέθοδος δεν εμπίπτει στα πλαίσια μελέτης αυτής της διατριβής. Με βάση λοιπόν αυτό, τα εργαλεία οριστικής διαγραφής που καταγράφηκαν έχουν σαν αρχή λειτουργίας τους την επανεγγραφή δεδομένων με ένα ή περισσότερα περάσματα στα τμήματα του δίσκου που ορίστηκαν για μη αναστρέψιμη διαγραφή σύμφωνα με τις μεθόδους επανεγγραφής δεδομένων που είδαμε στο κεφάλαιο 2 . Στον πιο κάτω πίνακα απαριθμούνται όλα τα εργαλεία οριστικής διαγραφής που είναι σήμερα διαθέσιμα για χρήση και είναι συμβατά με το λειτουργικό σύστημα των Windows 10.

Α/Α	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη Αξιολόγηση	Άρθρο Αναφοράς
1	DBAN (Darik's Boot and Nuke)	2.3.0	Free / Open Source	Ναι	(Martin & Jones, 2011), (Olvecky & Gabriska, 2018)
2	CBL Data Shredder	1.0.0	Free	Ναι	(Jones, 2020), (Olvecky & Gabriska, 2018)
3	HDD LLF Low Level Format Tool	4.4	Free & commercial version	Όχι	-
4	Active@ KillDisk	15.0	Free & commercial version	Ναι	(Martin & Jones, 2011), (Jones, 2020), (Olvecky & Gabriska, 2018)
5	Macrorit Data Wiper	6.3.8	Free & commercial version	Ναι	(Jones, 2020)
6	Eraser	6.2.0.2993	Free / Open Source	Ναι	(Martin & Jones, 2011), (Jones, 2020),

Α/Α	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη Αξιολόγηση	Άρθρο Αναφοράς
					(Horsman, 2021), (Carlton & Kessler, 2012), (Olvecky & Gabriska, 2018)
7	Freeraser	1.0.0.23	Free	Ναι	(Martin & Jones, 2011),(Horsman, 2021),(Olvecky & Gabriska, 2018)
8	Disk Wipe	1.7	Free	Ναι	(Jones, 2020), (Olvecky & Gabriska, 2018)
9	Hardwipe	5.2.1	Free	Ναι	(Jones, 2020)
10	ASCOMP Secure Eraser	6.001	Free & commercial version	Όχι	-
11	PrivaZer	4.0.58	Free & Donated Version	Όχι	-
12	PC Shredder	1.1	Free	Ναι	(*AlHarbi*, 2021)
13	AOMEI Partition Assistant Standard Edition	9.13.0	Free & commercial version	Όχι	
14	Remo Drive Wipe	2.0.0	Free & commercial version	Ναι	(Martin & Jones, 2011),
15	CCleaner	6.06.10144	Free & commercial version	Ναι	(Horsman, 2021)
16	File Shredder	2.5	Free	Ναι	(Martin & Jones, 2011),(Horsman, 2021)

Α/Α	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη Αξιολόγηση	Άρθρο Αναφοράς
17	Hard Drive Eraser	2.0	Free	Ναι	(Martin & Jones, 2011)
18	Super File Shredder	4.1.2	Free	Ναι	(Jones, 2020)
19	TweakNow SecureDelete	1.0.0	Free	Όχι	-
20	MiniTool Drive Wipe	5.0	Free	Όχι	-
21	XT File Shredder Lizard	2.1	Free	Όχι	-
22	WipeFile	3.6	Free	Ναι	(Horsman, 2021)
23	Puran Wipe Disk	1.2	Free	Ναι	(Jones, 2020)
24	BitKiller	2.0	Free	Ναι	(Horsman, 2021)
25	Simple File Shredder	3.2	Free	Όχι	-
26	Ashampoo WinOptimizer Free	17.00.33	Free	Όχι	-
27	AbsoluteShield File Shredder	1.41	Free	Όχι	-
28	DeleteOnClick	2.6.5.0	Free	Όχι	-
29	CopyWipe	1.14	Free	Όχι	-
30	SDelete	2.04	Free	Ναι	(Oh et al., 2020)
31	Wise Care 365	6.3.9	Free & commercial version	Όχι	-
32	ProtectStar Data Shredder	2.2	Free & commercial version	Όχι	-
33	HDShredder Free Edition	6	Free & commercial version	Όχι	-
34	Moo0 Disk Wiper	1.14	Free	Όχι	-
35	BCWipe Total WipeOut	5.02.5	Trial & Commercial Version	Ναι	(Martin & Jones, 2011)
36	O&O SafeErase	17	Trial & Commercial Version	Όχι	-

Α/Α	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη Αξιολόγηση	Άρθρο Αναφοράς
37	Donemax Data Eraser	1.2	Trial & Commercial Version	Όχι	-
38	Iolo DriveScrubber	-	Commercial Version	Όχι	-
39	Abylon Shredder	23.10.3	Trial & Commercial Version	Όχι	-
40	TS DataWiper	2.2	Trial & Commercial Version	Όχι	-
41	Easy File Shredder	2.0.2018.1209	Trial & Commercial Version	Όχι	-
42	Zer0	0.6.0.6	Free	Όχι	-
43	Kernel File Shredder	11.04.01	Trial & Commercial Version	Όχι	-
44	BitRaser Data Eraser	-	Paid	Όχι	-

Πίνακας 4-6: Εργαλεία οριστικής διαγραφής, συμβατά με το λειτουργικό σύστημα των Windows 10

Συνολικά καταγράφηκαν σαράντα τέσσερα (44) εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων να είναι διαθέσιμα για χρήση. Αρκετά από αυτά οι δημιουργοί τους σταμάτησαν να τα υποστηρίζουν ενώ σε άλλα δεν υπάρχει επίσημη ιστοσελίδα. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα αρχεία εγκατάστασής τους διατηρούνται και είναι διαθέσιμα από ιστοσελίδες γενικού διαμοιρασμού εφαρμογών. Λόγω του μεγάλου αριθμού τους η υποβολή του καθενός από αυτά σε πειραματική δοκιμασία και διαδικασία αξιολόγησης κρίνεται ανέφικτη. Με βάση λοιπόν κριτηρίων θα γίνει επιλογή πέντε (5) εξ αυτών.

Τα κριτήρια που τέθηκαν για την επιλογή των εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων είναι:

1. Να μην έχει γίνει μέχρι σήμερα καμιά αντίστοιχη αξιολόγηση ως προς την ικανότητά του για οριστική διαγραφή αρχείων.

2. Να έχουν την δυνατότητα επιλογής ως μεθόδου διαγραφής την One Pass Zeros η οποία θεωρείται σύμφωνα με τις συστάσεις του NIST η ελάχιστη εφαρμόσιμη επιτρεπτή

μέθοδος. Οι αλγόριθμοι / μέθοδοι διαγραφής που μπορεί να εκτελέσει το κάθε εργαλείο καταγράφονται στο Παράρτημα Α.

3. Να έχει τη δυνατότητα να διαγράψει συγκεκριμένο αριθμό αρχείων που θα επιλεγούν όπως επίσης και διαγραφή ολόκληρου του δίσκου.

4. Να μπορούν να εκτελεστούν σε περιβάλλον λειτουργικού συστήματος Windows 10.

5. Να μην έχει περιορισμούς ως προς το συνολικό αριθμό των αρχείων που μπορεί να διαγράψει ή το συνολικό μέγεθος των δεδομένων.

Τα πιο πάνω κριτήρια τέθηκαν για τους ακόλουθους λόγους:

1. Η επιλογή των προς εξέταση εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων να παρουσιάζει κάποια καινοτομία σε σχέση με τις προηγούμενες μελέτες που διενεργήθηκαν. Εργαλεία που μελετήθηκαν στο παρελθόν από άλλους ερευνητές και δεν έχουν αναβαθμιστεί θα παρουσιάσουν λογικά τα ίδια αποτελέσματα.

2. Η μέθοδος "one pass zero" που επιλέχτηκε εκτός από γρήγορη, είναι ιδανική ώστε να μπορέσουμε να εξετάσουμε τα αποτελέσματα του διαγραμμένου δίσκου με ένα απλό hex editor πρόγραμμα όπως το AccessData FTK Imager ή το HxD σε πρώτο στάδιο. Σε περίπτωση επιλογής κάποιας άλλης μεθόδου επανεγγραφής δεδομένων όπως πχ τυχαία δεδομένα (random data), η χρήση τέτοιων εργαλείων δεν θα ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματική αφού δεν θα ήμασταν σε θέση να διακρίνουμε εάν τα δεδομένα που βρίσκονται στο δίσκο είναι νέες εγγραφές ή πρόκειται για τις αρχικές.

3. Η ανάγκη για εφαρμογή του τρίτου κριτηρίου για ολική και επιλεκτική διαγραφή αρχείων του δίσκου τέθηκε αφού με αυτό τον τρόπο θα εξεταστεί κατά πόσο οι δυνατότητες των εργαλείων δεν επηρεάζονται από τη θέση των αρχείων στο δίσκο. Πχ ένα εργαλείο μπορεί να είναι αποτελεσματικό στην πλήρη διαγραφή του δίσκου, αλλά για οριστική διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων που βρίσκονται σε αυτόν να μειονεκτεί.

4. Το Workstation για την διεξαγωγή των αξιολογήσεων και στο οποίο θα εγκαθίστανται τα εργαλεία οριστικής διαγραφής διαθέτει λειτουργικό Windows 10. Η επιλογή του συγκεκριμένου λειτουργικού συστήματος έγινε αφού ακόμα και σήμερα το συγκεκριμένο

λειτουργικό κατέχει την πρώτη θέση ανάμεσα στις προτιμήσεις των χρηστών παρόλο που η τελευταία έκδοση του είναι τα Windows 11.

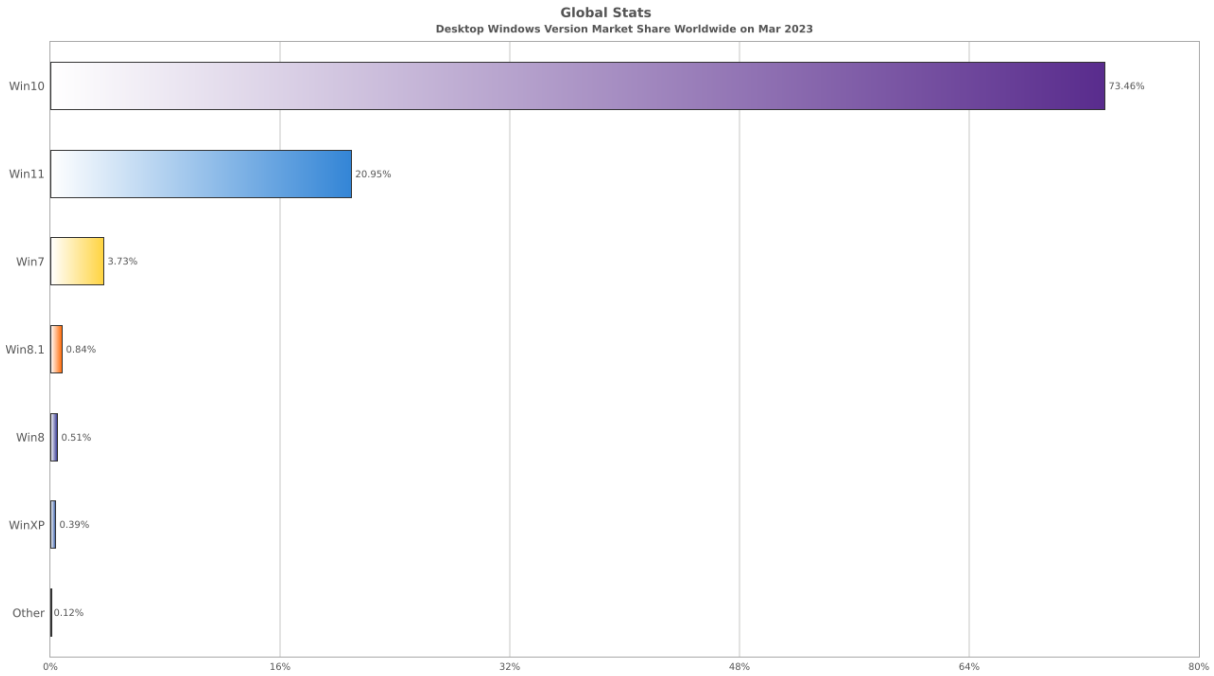

Εικόνα 4-19: Παγκόσμιο μερίδιο αγοράς λειτουργικού συστήματος Windows

5. Τυχόν περιορισμοί στον αριθμό αρχείων ή του συνολικού μεγέθους των αρχείων, πιθανόν να μην μας επέτρεπε να εκτελέσουμε πλήρως τα σενάρια δοκιμών. Ειδικά στην περίπτωση όπου το εργαλείο οριστικής διαγραφής θα πρέπει να διαχειριστεί την διαγραφή 200 GB δεδομένων και 785 διαφορετικών αρχείων.

Στο Παράρτημα Α σημειώνονται τα πιο πάνω εργαλεία του πίνακα μαζί με επιπρόσθετες πληροφορίες όπως :

- Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων που υποστηρίζουν.
- Ιστοσελίδα Εταιρείας / Δημιουργού ή link για λήψη αρχείου εγκατάστασης εργαλείου.
- Άλλες σχετικές πληροφορίες
- Δυνατότητα εργαλείων για διαγραφή αρχείων , όλου του δίσκου ή και τα δύο.

Έχοντας υπόψη τις πιο πάνω προϋποθέσεις, κατέληξα στην επιλογή των ακόλουθων εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων :

1. AOMEI Partition Assistant
2. O&O SafeErase
3. Easy File Shredder

4. TS DataWiper
5. Abylon Shredder

Τα εργαλεία αυτά ελέγχθηκαν ότι πληρούν όλα τα κριτήρια που τέθηκαν, και μπορούν να αξιολογηθούν ως προς την απόδοση τους.

4.4 Ανάλυση / Παρουσίαση Εργαλείων Οριστικής Διαγραφής Δεδομένων

Ακολουθεί ανάλυση και παρουσίαση των πέντε εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων που πληρούν τις προδιαγραφές που τέθηκαν.

4.4.1 Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant

Εικόνα 4-20: AOMEI Partition assistant 9.13.1

Το AOMEI Partition Assistant είναι ένα ισχυρό, πολυδύναμο και φιλικό προς το χρήστη εργαλείο διαχείρισης partitions για το λειτουργικό σύστημα Windows. Επιτρέπει στους χρήστες να διαχειρίζονται τα partitions του σκληρού τους δίσκου με αλλαγή μεγέθους (resizing), μετακίνηση, δημιουργία, διαγραφή, μορφοποίηση (formatting) , συγχώνευση (merging) και διαχωρισμό (splitting) τους. Επιπλέον με το AOMEI Partition Assistant, οι χρήστες μπορούν να αντιγράψουν, να κλωνοποιήσουν ή να μετεγκαταστήσουν ολόκληρο τον δίσκο ή τα διαμερίσματα τους σε ένα νέο, κάτι που είναι χρήσιμο κατά την αναβάθμιση σε μεγαλύτερο σκληρό δίσκο ή τη μεταφορά δεδομένων από έναν υπολογιστή σε άλλο. Περιλαμβάνει επίσης διάφορα εργαλεία για τη διόρθωση σφαλμάτων του συστήματος αρχείων, τη σάρωση για κατεστραμμένους τομείς (bad sectors) και την ασφαλή οριστική διαγραφή δεδομένων από έναν δίσκο.

Developer	AOMEI Technology Co., Ltd.(*AOMEI | Windows & IPhone Backup Software, Partition Manager and Cloud Backup Service*, n.d.)
Έκδοση	9.13.1
Έτος δημιουργίας	2010
Λειτουργικό Σύστημα	Windows 11,10, 8.1, 8, 7, Vista, and XP (32/64-bit)
Ελάχιστες απαιτήσεις συστήματος	500 MHz x86 or compatible CPU | 256MB RAM
Άδεια Χρήσης	Δωρεάν και εκδόσεις επί πληρωμή
Γλώσσες	Αγγλικά, Γερμανικά, Γαλλικά, Ισπανικά, Ιταλικά, Ιαπωνικά, Κινέζικα και άλλες 12 γλώσσες.
Ιστοσελίδα	https://www.diskpart.com/

Βασικές λειτουργίες / δυνατότητες	
Resize/Move Partition	Create Partition
Extend Partition Wizard	Delete Partition
Allocate Free Space	Format Partition
Merge Partitions	System Migration
Split Partitions	Clone Disk
Clone Partition	Move Application
Dynamic to Basic Disk Conversion	MBR and GPT Conversion
NTFS and FAT32 Conversion	Primary and Logical Conversion
Create Bootable Disk	Windows to Go Creator
Quick Partition	Partition Alignment
Partition Recovery	Wipe Disk / Partition

Change Drive Letter	Hide / Unhide Partition
Bad Sector Check	Shred Files
Schedule Disk Defragmentation	Disk Health Status Check
Check Partition	Command Line Partitioning
Rebuild MBR	Initialize Disk
Change Serial Number	Create Portable Version

Στις πειραματικές δοκιμές που θα εκτελέσουμε, θα εξετάσουμε τις δυνατότητες του εργαλείου μόνο ως προς την ικανότητα του για οριστική διαγραφή όλων των δεδομένων από το σκληρό δίσκο όσο και για συγκεκριμένα αρχεία που βρίσκονται σε αυτόν. Οι υπόλοιπες λειτουργίες του εργαλείου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτής της μελέτης και δεν θα αξιολογηθούν.

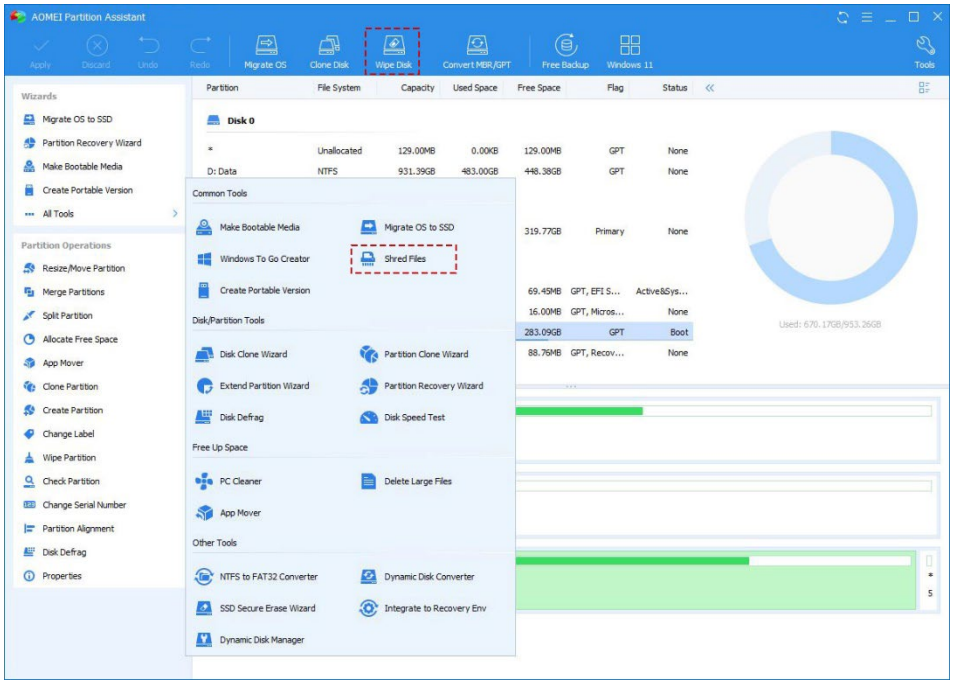

Εικόνα 4-21: Στιγμιότυπο από το AOMEI Partition Assistant. Μπορούμε να δούμε τις επιλογές για οριστική διαγραφή του δίσκου ή συγκεκριμένων αρχείων.

Το AOMEI Partition Assistant υποστηρίζει συνολικά τέσσερεις (4) μεθόδους επανεγγραφής δεδομένων στο δίσκο διαφορετικών επαναλήψεων και επιπέδων ασφαλείας. Μεταξύ τους είναι και η μέθοδος one pass zero που θα χρησιμοποιήσουμε στις πειραματικές δοκιμασίες. Ανάλογα με τον αριθμό επαναλήψεων των εγγραφών στο δίσκο αυξάνεται και ο συνολικός χρόνος οριστικής διαγραφής του.

Συνολικά οι μέθοδοι επανεγγραφής που κάνει χρήση είναι:

1. One pass zero (1 επανάληψη)
2. Random Data (1 επανάληψη)
3. DoD 5220.22M (1-7 επαναλήψεις)
4. Gutmann (35 επαναλήψεις)

Να σημειώσουμε ότι για οριστική διαγραφή δεδομένων ολόκληρου του δίσκου με τη μέθοδο DoD 5220.22M το εργαλείο σου δίνει την δυνατότητα να επιλέξεις τον αριθμό των επαναλήψεων από 1 - 7 φορές. Αντίθετα για την διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων η προκαθορισμένη επιλογή για τη μέθοδο DoD 5220.22M είναι 7 επαναλήψεις χωρίς δυνατότητα αλλαγής.

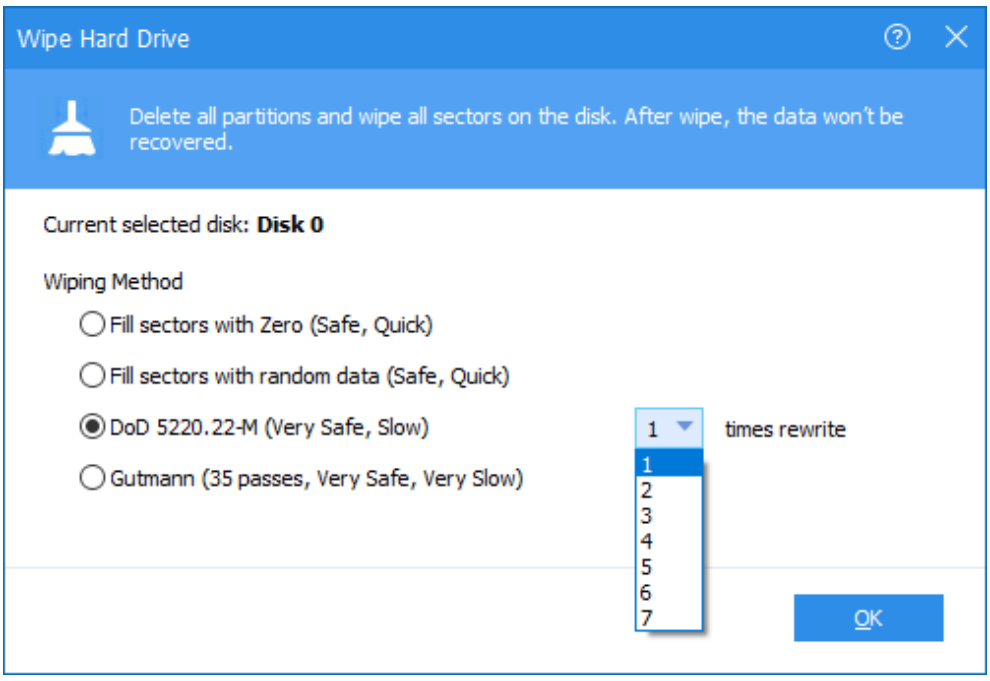

Εικόνα 4-22: Στιγμιότυπο απο το AOMEI Partion Assistant. Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων για διαγραφή ολόκληρου του δίσκου

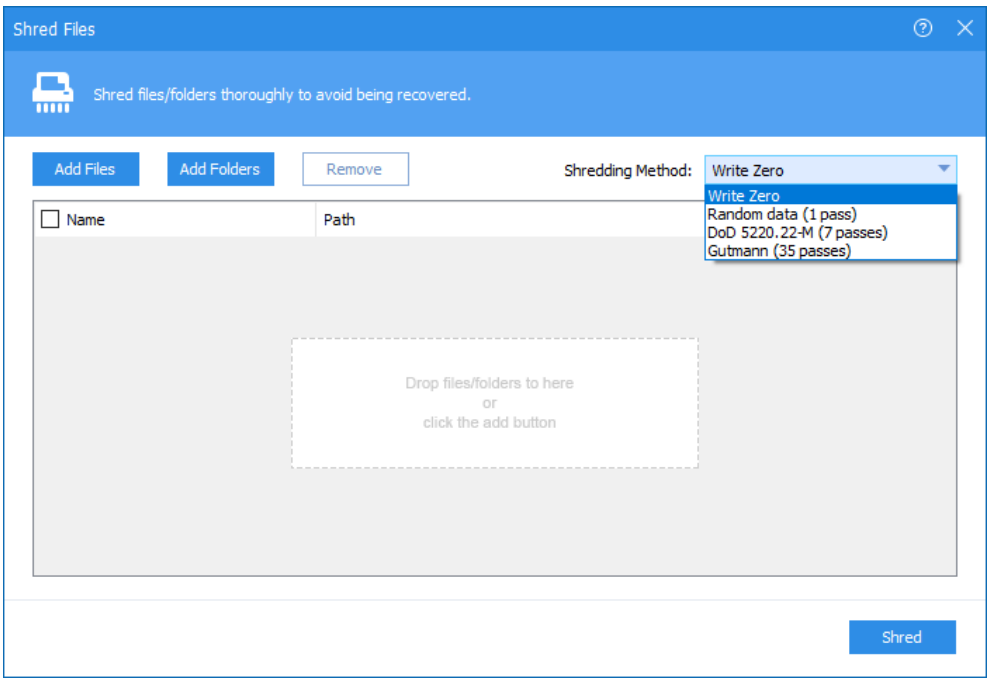

Εικόνα 4-23: Στιγμιότυπο απο το AOMEI Partion Assistant. Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων για διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων στο δίσκο

Το AOMEI Partition Assistant έχει επιλεγεί να είναι ένα από τα εργαλεία που θα αξιολογηθούν αφού ανταποκρίνεται σε όλα τα κριτήρια που έχουν τεθεί πιο πάνω, ενώ παράλληλα αποτελεί ένα δημοφιλές εργαλείο με πάνω από 50 εκατομμύρια χρήστες παγκόσμιος σύμφωνα με στοιχεία από τη σελίδα τους (*AOMEI Partition Assistant | Partition Manager Software for Windows PC and Server*, n.d.). Το γεγονός αυτό καθιστά ιδανική επιλογή το συγκεκριμένο εργαλείο για αξιολόγηση.

4.4.2 Εργαλείο 2 - O&O SafeEraser

Εικόνα 4-24: O&O SafeErase 15

Το O&O SafeErase είναι ένα εργαλείο οριστικής διαγραφής δεδομένων που έχει σχεδιαστεί για να διαγράφει με ασφάλεια δεδομένα από υπολογιστές και συσκευές ψηφιακής αποθήκευσης. Το λογισμικό αναπτύσσεται από την γερμανική O&O Software GmbH, κορυφαίο πάροχο βοηθητικών προγραμμάτων συστήματος και λύσεων ασφάλειας δεδομένων για λειτουργικά συστήματα Windows. Το εργαλείο O&O SafeErase υπόσχεται στους χρήστες την προστασία των εμπιστευτικών πληροφορίων τους διαγράφοντας πλήρως και μόνιμα όλα τα ίχνη δεδομένων από τους σκληρούς δίσκους, τις μονάδες SSD, τις μονάδες USB και άλλους τύπους μέσων αποθήκευσης. Το λογισμικό χρησιμοποιεί προηγμένους αλγόριθμους για την αντικατάσταση των διαγραμμένων δεδομένων με τυχαίους χαρακτήρες και μηδενικά, καθιστώντας ουσιαστικά αδύνατη την ανάκτηση. Επιπλέον, το O&O SafeErase μπορεί επίσης να διαγράψει με ασφάλεια ολόκληρους σκληρούς δίσκους, διαμερίσματα και ελεύθερο χώρο, διασφαλίζοντας ότι δεν θα μείνουν υπολειπόμενα δεδομένα. Το εργαλείο O&O SafeErase έχει σχεδιαστεί να προσφέρει ευκολία χρήσης, καθιστώντας το προσβάσιμο τόσο σε αρχάριους όσο και σε προχωρημένους χρήστες. Το λογισμικό διαθέτει μια φιλική προς το χρήστη διεπαφή που επιτρέπει στους χρήστες να επιλέξουν τα αρχεία, τους φακέλους ή τις μονάδες δίσκου που θέλουν να διαγράψουν και στη συνέχεια να επιλέξουν από μια ποικιλία μεθόδων ασφαλούς διαγραφής. Οι χρήστες μπορούν επίσης να ρυθμίσουν προγραμματισμένες εργασίες διαγραφής για αυτόματη διαγραφή ευαίσθητων δεδομένων σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα που οι ίδιοι επιθυμούν.

Developer	O&O Software GmbH(*About O&O*, n.d.)
Έκδοση	15
Έτος δημιουργίας	2004
Λειτουργικό Σύστημα	Windows 11,10, 8.1, 8, 7, Vista, and XP (32/64-bit)
Ελάχιστες απαιτήσεις συστήματος	50 MB free disk space | 1 GHz processor | 512 MB RAM
Άδεια Χρήσης	Δωρεάν δοκιμαστική έκδοση και εκδόσεις επί πληρωμή
Γλώσσες	Αγγλικά & Γερμανικά
Ιστοσελίδα	https://www.oo-software.com/en/safeerase-hard-drive-data-secure-deletion

Βασικές λειτουργίες / δυνατότητες	
	Σάρωση δίσκου για εύρεση προσωρινών αρχείων και διαγραφή τους
	Διαγραφή δεδομένων ιστορικού από browsers
	Διαγραφή προγραμμάτων και περιεχομένου κάδου ανακύκλωσης
	Οριστική διαγραφή αρχείων και φακέλων
	Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου ή partitions

Στις πειραματικές δοκιμές που θα εκτελέσουμε, θα εξετάσουμε τις δύο τελευταίες δυνατότητες του εργαλείου, δηλαδή μόνο ως προς την ικανότητα του για οριστική διαγραφή όλων των δεδομένων από το σκληρό δίσκο και για συγκεκριμένα αρχεία που βρίσκονται σε αυτόν. Οι υπόλοιπες λειτουργίες του εργαλείου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτής της μελέτης και δεν θα αξιολογηθούν.

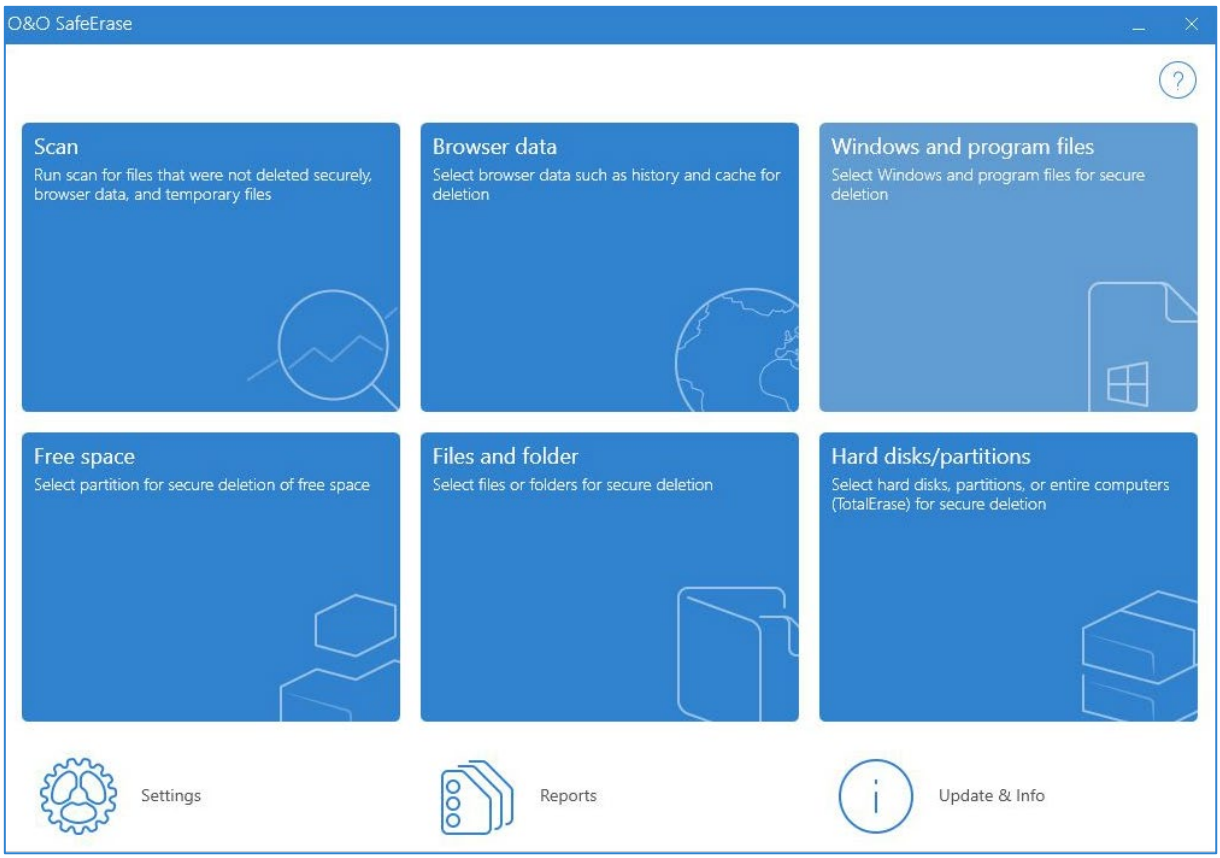

Εικόνα 4-25: Στιγμιότυπο από το κεντρικό μενού του O&O SafeErase

Το O&O SafeErase υποστηρίζει συνολικά έξι (6) μεθόδους επανεγγραφής δεδομένων διαφορετικών επιπέδων ασφαλείας. Στις ρυθμίσεις του εργαλείου οι έξι μέθοδοι αναφέρονται ως εξής:

1. Overwrite with zeros
2. Lowest Security
3. Low Security
4. Medium Security
5. High Security
6. Highest Security

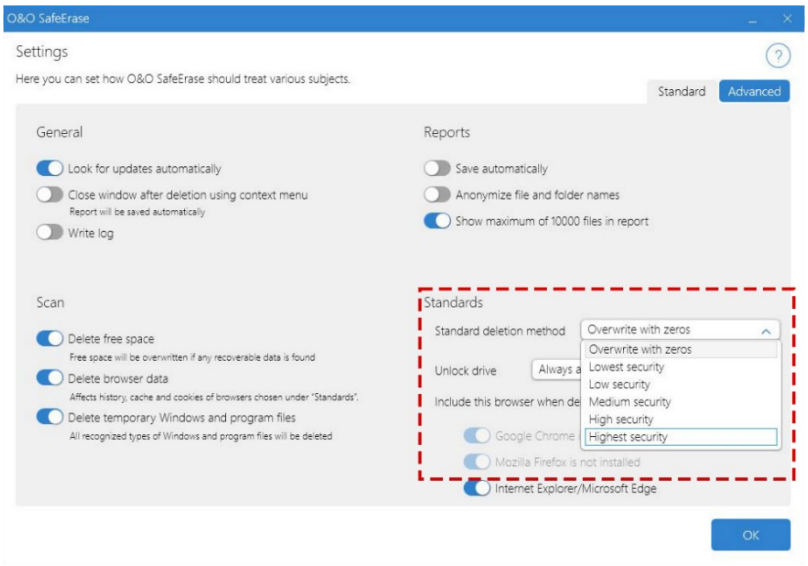

Εικόνα 4-26: Στιγμιότυπο από το O&O SafeErase. Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων

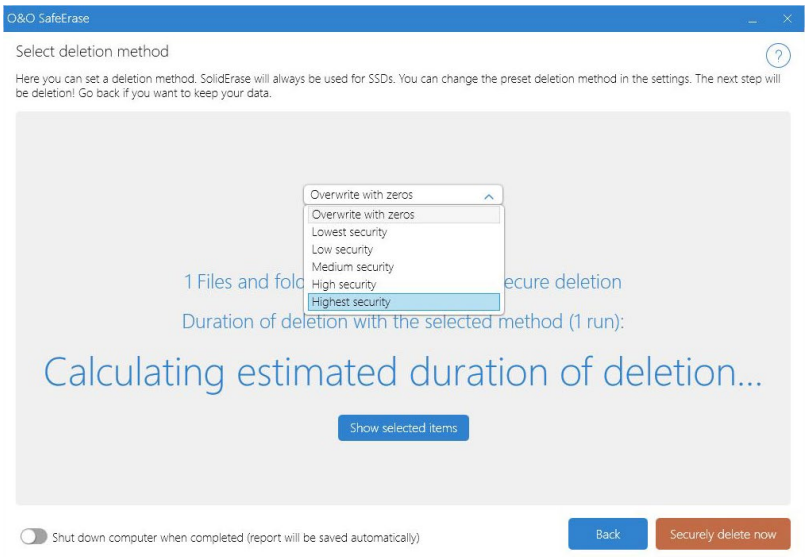

Εικόνα 4-27: Στιγμιότυπο από το O&O SafeErase. Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων για διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων στο δίσκο

Τα ονόματα που δίνονται στις μεθόδους από τον κατασκευαστή δεν περιγράφουν ακριβώς τον αλγόριθμο που χρησιμοποιείται αντίστοιχα σε κάθε περίπτωση. Αντίθετα είναι γενικά και προφανώς επιλέχτηκαν ώστε να μην προκαλούν σύγχυση στους αρχάριους χρήστες. Για να εντοπίσουμε τις αντιπροσωπευτικές μεθόδους ανατρέξαμε στην επίσημη ιστοσελίδα(*Method of Deletion O&O Software,* n.d.) του εργαλείου όπου σύμφωνα με αυτή οι πιο πάνω μέθοδοι αντιστοιχούν στους ακόλουθους αλγόριθμους.

1. Overwrite with zeros – Η μέθοδος αυτή περιλαμβάνει μια εγγραφή του δίσκου με μηδενικά. Παρέχει την γρηγορότερη διαγραφή δεδομένων και αυτή θα υλοποιήσουμε κατά τη διάρκεια των πειραματικών δοκιμών.

2. Lowest Security – Η μέθοδος αυτή απαιτεί μια επανεγγραφή του δίσκου με τυχαία δεδομένα. Είναι επίσης γρήγορη μέθοδος.

3. Low Security – Η μέθοδος αυτή είναι η αντίστοιχη DoD 5220.22-M E που περιλαμβάνει συνολικά 3 επαναλήψεις εγγραφών δεδομένων στο δίσκο.

4. Medium Security – Η μέθοδος αυτή είναι σύμφωνη με τα πρότυπα του German BSI όπως περιγράφεται μέσα από το BSI IT Baseline Protection Manual. Συνολικά γίνονται 6 επανεγγραφές δεδομένων στο δίσκο.

5. High Security – Η μέθοδος αυτή είναι η αντίστοιχη DoD 5220.22-M ECE. Συνολικά γίνονται 7 επανεγγραφές στο δίσκο.

6. Highest Security – Η μέθοδος αυτή αντιστοιχεί στην αλγόριθμο που αναπτύχθηκε από τον Peter Gutmann και απαιτεί 35 επανεγγραφές δεδομένων. Λόγω των πολλών επαναλήψεων η μέθοδος αυτή είναι και η πιο χρονοβόρα.

Το O&O SafeErase έχει επιλεγεί να είναι ένα από τα εργαλεία που θα αξιολογηθούν αφού ανταποκρίνεται σε όλα τα κριτήρια που έχουν τεθεί πιο πάνω. Επίσης πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο βρίσκεται στην αγορά με τακτικές αναβαθμίσεις και νέες εκδόσεις για σχεδόν μια εικοσαετία χωρίς να έχει μέχρι σήμερα αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του. Το γεγονός αυτό καθιστά ιδανική επιλογή το συγκεκριμένο εργαλείο για δοκιμή.

4.4.3 Εργαλείο 3 - Easy File Shredder

Εικόνα 4-28: Easy File Shredder

Το Easy File Shredder είναι ακόμα ένα εργαλείο που επιτρέπει στους χρήστες να διαγράφουν με ασφάλεια ανεπιθύμητα αρχεία από τον υπολογιστή τους. Αναπτύχθηκε από την αμερικάνικη εταιρεία λογισμικού WebMinds, που ειδικεύεται στην ανάπτυξη εφαρμογών, σε λύσεις ασφάλειας δεδομένων και υπηρεσίες Διαδικτύου. Η λειτουργία του βασίζεται στην κλασική αντικατάσταση των ήδη γραμμένων δεδομένων στο δίσκο με νέα. Η διαδικασία αυτή διασφαλίζει την οριστική και αμετάκλητη διαγραφή των δεδομένων από τα μέσα αποθήκευσης. Αυτό που ξεχωρίζει το συγκεκριμένο εργαλείο από τους ανταγωνιστές του είναι το απλό και εύχρηστο γραφικό περιβάλλον αλλά και η ποικιλία σε επιλογές όσο αφορά την μέθοδο διαγραφής. Συγκεκριμένα το εργαλείο περιλαμβάνει 13 μεθόδους διαγραφής ενώ παράλληλα δίνει την δυνατότητα στο χρήστη να δημιουργήσει το δικό του αλγόριθμο επανεγγραφής δεδομένων στο δίσκο.

Developer	WebMinds, Inc.(*WebMinds*, n.d.)
Έκδοση	2.0.2020.122
Έτος δημιουργίας	2007
Λειτουργικό Σύστημα	Windows XP, Vista ,7, 8 ,10 & 11 (32/64-bit versions)
Ελάχιστες απαιτήσεις συστήματος	-
Άδεια Χρήσης	Δωρεάν δοκιμαστική έκδοση με περιορισμούς και έκδοση επί πληρωμή
Γλώσσες	Αγγλικά
Ιστοσελίδα	https://www.easyfileshredder.com/

Βασικές λειτουργίες / δυνατότητες	
	Οριστική διαγραφή αρχείων και φακέλων
	Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου
	Διαγραφή ελεύθερου χώρου στο δίσκο
	Αναζήτηση διαγραμμένων αρχείων στο δίσκο

Το Easy File Shredder υποστηρίζει συνολικά δεκατρείς (13) μεθόδους διαγραφής δεδομένων διαφορετικών επιπέδων ασφαλείας. Στις ρυθμίσεις του εργαλείου οι μέθοδοι είναι:

1. Zero Algorithm (1 επανάληψη)
2. US Department of Defense DOD 5220.22-M (ECE) (3 επαναλήψεις)
3. US Department of Defense DOD 5220.22-M (E) (3 επαναλήψεις)
4. US Department of Defense DOD 5220.22 M(3) (3 επαναλήψεις)
5. US Department of Defense DOD 5200.28 STD(7) (7 επαναλήψεις)
6. US Army AR380-19 (3 επαναλήψεις)
7. US Air Force 5020 (3 επαναλήψεις)
8. Russian GOST P50739-95 (2 επαναλήψεις)
9. Random algorithm (1 επανάληψη)
10. Peter Gutmann's Algorithm (35 επαναλήψεις)
11. ITSG2006 (3 επαναλήψεις)
12. German VSITR (7 επαναλήψεις)
13. Bruce Schneier's Algorithm (7 επαναλήψεις)

Επίσης το εργαλείο δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να δημιουργήσει το δικό του μοτίβο διαγραφής δεδομένων με όσες επαναλήψεις επιθυμεί.

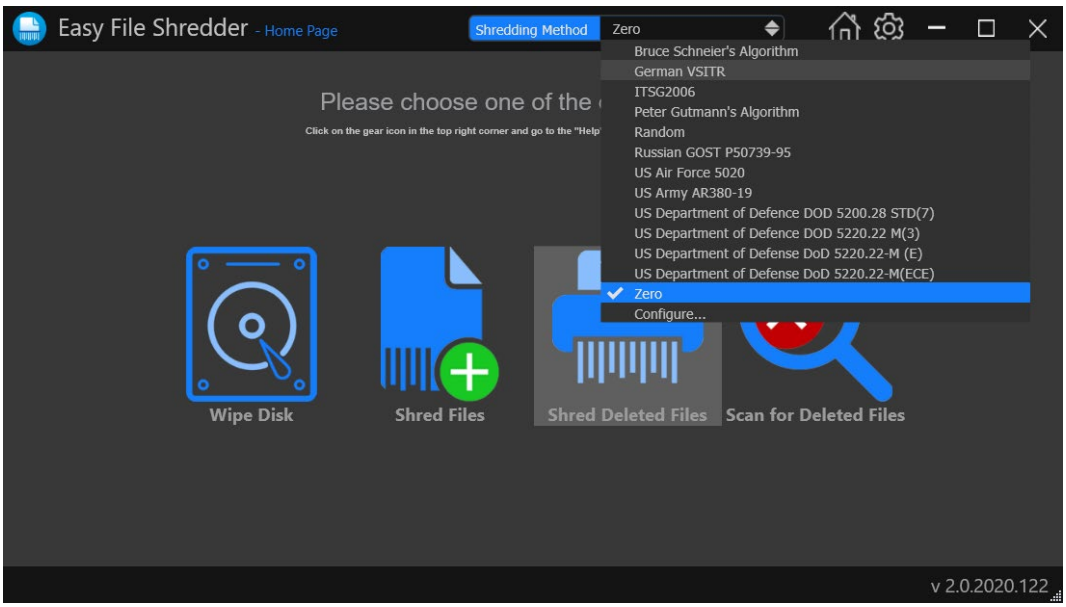

Εικόνα 4-29: Στιγμιότυπο από το Easy File Shredder. Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων

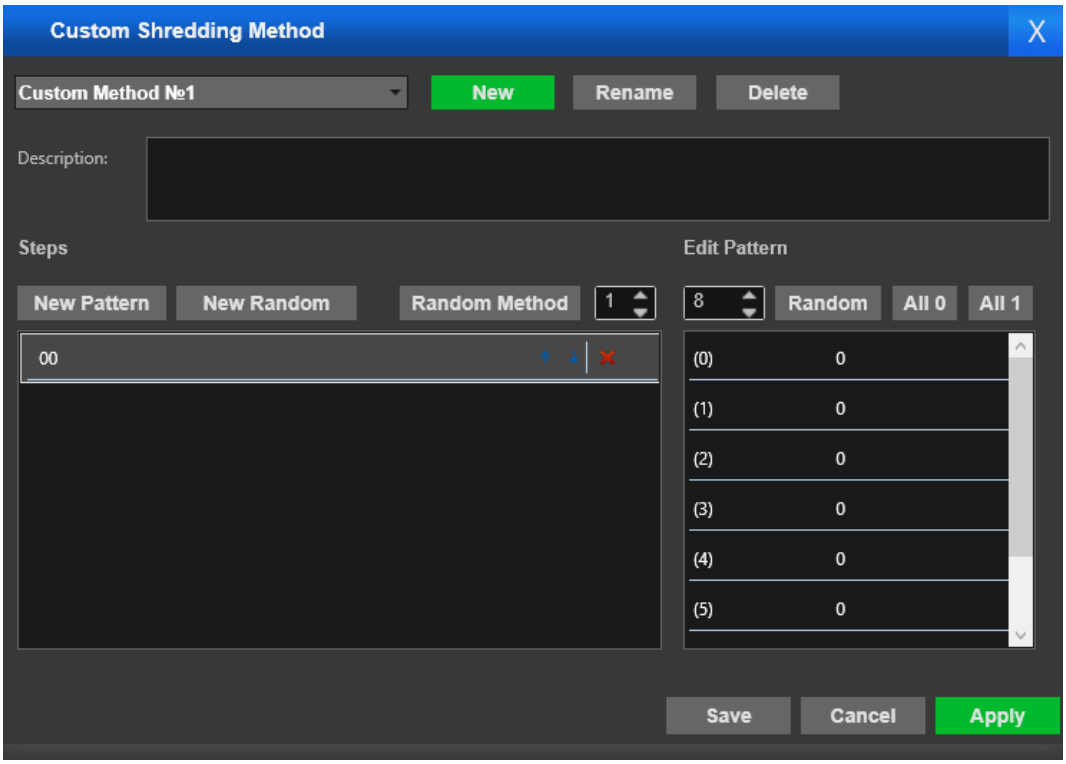

Εικόνα 4-30: Στιγμιότυπο από το Easy File Shredder. Δημιουργία προσαρμοσμένης μεθόδου διαγραφής

Το Easy File Shredder έχει επιλεγεί να είναι ένα από τα εργαλεία που θα αξιολογηθούν αφού ανταποκρίνεται σε όλα τα κριτήρια που έχουν τεθεί. Επίσης πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο βρίσκεται αρκετά χρόνια στην αγορά και εμφανίζεται στις πρώτες θέσεις κατά την αναζήτηση εργαλείων οριστικής διαγραφής στο διαδίκτυο. Το εργαλείο δεν έχει μέχρι σήμερα αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του και αυτό το γεγονός το καθιστά ιδανική επιλογή για δοκιμή.

4.4.4 Εργαλείο 4 - TS DataWiper

Εικόνα 4-31: TS DataWiper

Το TS DataWiper είναι ένα ισχυρό και ευέλικτο εργαλείο διαγραφής δεδομένων που παρέχει μια ασφαλή και αξιόπιστη λύση για τη μόνιμη διαγραφή ευαίσθητων δεδομένων από διάφορα μέσα αποθήκευσης. Το εργαλείο αναπτύχθηκε από την TS Software, ένα αξιόπιστο όνομα στον τομέα των λύσεων ασφάλειας δεδομένων και ανάκτησης. Το TS DataWiper έχει σχεδιαστεί για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ατόμων, επιχειρήσεων και οργανισμών που απαιτούν μια ασφαλή και αποτελεσματική μέθοδο για τη διαγραφή δεδομένων από διαφορετικούς τύπους συσκευών, συμπεριλαμβανομένων σκληρών δίσκων, δίσκων SSD, μονάδων flash USB, καρτών μνήμης και άλλων αποθηκευτικών συσκευών. Με τους προηγμένους αλγόριθμους οριστικής διαγραφής δεδομένων, το TS DataWiper μπορεί να διαγράψει δεδομένα πέρα από την ανάκτηση, διασφαλίζοντας ότι οι ευαίσθητες πληροφορίες παραμένουν εμπιστευτικές και δεν μπορούν να ανακτηθούν από μη εξουσιοδοτημένα άτομα. Επιπλέον, το εργαλείο διαθέτει μια φιλική προς το χρήστη διεπαφή που το καθιστά εύκολο στη λειτουργία ακόμη και για αρχάριους χρήστες. Το TS DataWiper είναι επίσης συμβατό με διαφορετικά λειτουργικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των Windows και Mac OS. Τέλος το λογισμικό εργαλείο μπορεί να δημιουργήσει αναφορές ολοκλήρωσης διαγραφής για σκοπούς συμμόρφωσης, επιτρέποντας στους οργανισμούς να αποδείξουν τη συμφωνία τους με τους κανονισμούς προστασίας δεδομένων και τα διεθνή πρότυπα.

Developer	TS Technologies(*About TogetherShare | Learn More about TogetherShare*, n.d.)
Έκδοση	2.2
Έτος δημιουργίας	2018
Λειτουργικό Σύστημα	Windows 10/8/7/Vista/XP, Windows Server 2019/2016/2012 | macOS 10.7 ~ macOS Ventura
Ελάχιστες απαιτήσεις συστήματος	60 MB free disk space | 1 GHz or faster processor | 512 MB RAM or more
Άδεια Χρήσης	Δωρεάν δοκιμαστική έκδοση και έκδοση επί πληρωμή
Γλώσσες	Αγγλικά
Ιστοσελίδα	https://www.togethershare.com/data-eraser/datawiper-for-windows.html

Βασικές λειτουργίες / δυνατότητες	
	Οριστική διαγραφή αρχείων και φακέλων
	Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου / διαμερίσματος
	Διαγραφή ελεύθερου χώρου στο δίσκο
	Διαχείριση δίσκων (μορφοποίηση, μετονομασία, επισκευή)
	Δημιουργία αναφορών διαγραφής
	Απεγκατάσταση εφαρμογών

Στις πειραματικές δοκιμές που θα εκτελέσουμε, θα εξετάσουμε τις δύο πρώτες λειτουργίες του εργαλείου, δηλαδή μόνο ως προς την ικανότητα του για οριστική διαγραφή όλων των δεδομένων από το σκληρό δίσκο και για αρχεία που εμείς θα επιλέξουμε. Επίσης θα συγκρίνουμε αν οι αναφορές διαγραφής που δημιουργούνται από την εφαρμογή συμφωνούν με τα πραγματικά αποτελέσματα στο δίσκο. Οι υπόλοιπες λειτουργίες του εργαλείου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτής της μελέτης και δεν θα αξιολογηθούν.

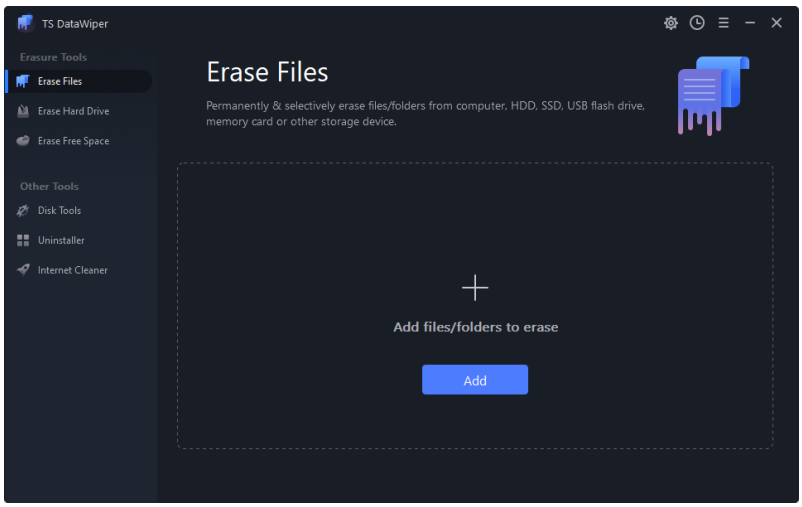

Εικόνα 4-32: Στιγμιότυπο απο το κεντρικό μενού του TS DataWiper

Το TS DataWiper υποστηρίζει συνολικά πέντε (5) μεθόδους διαγραφής δεδομένων διαφορετικών επιπέδων ασφαλείας. Στις ρυθμίσεις του εργαλείου οι πέντε μέθοδοι αναφέρονται ως εξής:

1. HMG Infosec Standard 5 (1 επανάληψη)
2. Peter Gutmann's algorithm 2 (2 επαναλήψεις)
3. U.S Army AR380-19 (3 επαναλήψεις)
4. DoD 5220.22-M ECE (7 επαναλήψεις)
5. Peter Gutmann's algorithm 35 (35 επαναλήψεις)

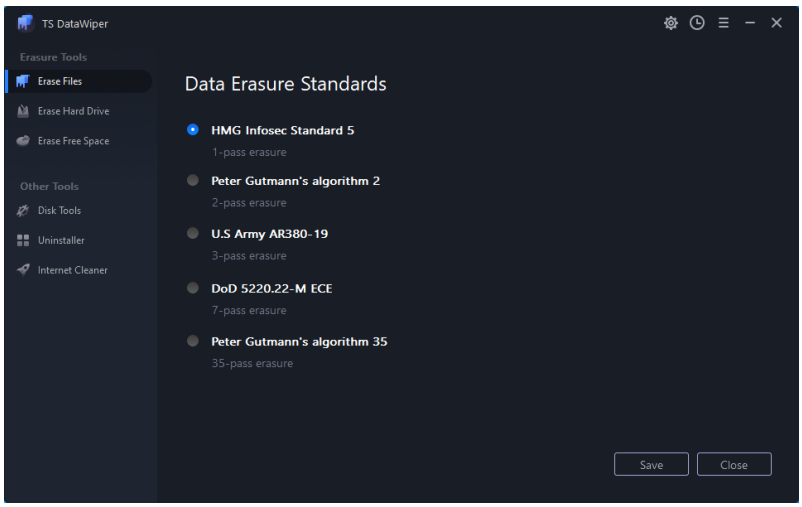

Εικόνα 4-33: Στιγμιότυπο απο το TS DataWiper. Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων

Το TS DataWiper έχει επιλεγεί να είναι ένα από τα εργαλεία που θα αξιολογηθούν αφού ανταποκρίνεται σε όλα τα κριτήρια που έχουν τεθεί. Επίσης πρόκειται για ένα σχετικά καινούργιο εργαλείο με αρκετή δημοτικότητα ωστόσο χωρίς να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του μέχρι σήμερα. Το γεγονός αυτό καθιστά ιδανική επιλογή το συγκεκριμένο εργαλείο για δοκιμή.

4.4.5 Εργαλείο 5 - Abylon Shredder

Εικόνα 4-34: Abylon Shredder

Το Abylon Shredder είναι ένα εργαλείο που έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει την ασφαλή διαγραφή δεδομένων από συστήματα υπολογιστών ή εξωτερικές συσκευές αποθήκευσης. Αναπτύχθηκε από την abylonsoft, μια γερμανική εταιρεία λογισμικού που ειδικεύεται σε λύσεις ασφάλειας δεδομένων και κρυπτογράφησης. Το Abylon Shredder χρησιμοποιεί αλγόριθμους που αντικαθιστούν τα αρχεία με νέα δεδομένα, καθιστώντας αδύνατο για οποιοδήποτε λογισμικό ανάκτησης να επαναφέρει τα διαγραμμένα αρχεία. Το Abylon Shredder μπορεί να διαγράψει οριστικά μεμονωμένα αρχεία, πλήρεις φακέλους, ακόμη και ελεύθερο χώρο σε έναν δίσκο, διασφαλίζοντας ότι τυχόν ίχνος διαγραμμένων δεδομένων αφαιρείται από το σύστημα. Επιπλέον, το εργαλείο περιλαμβάνει τη δυνατότητα να επιτρέπει στους χρήστες να διαγράφουν με ασφάλεια ίχνη περιήγησης στο Διαδίκτυο, προσωρινά αρχεία και cookies, διασφαλίζοντας ότι το ιστορικό περιήγησής τους δεν είναι ανιχνεύσιμο.

Developer	abylonsoft GmbH(Germany, n.d.)
Έκδοση	23.10.12.3
Έτος δημιουργίας	2001
Λειτουργικό Σύστημα	Windows 11/10/8/7/Vista/XP 32-Bit, 64-Bit
Ελάχιστες απαιτήσεις συστήματος	40 MB free disk space | screen resolution min. 1024x600p | 512 MB RAM or more | Processor: Pentium (or comparable)
Άδεια Χρήσης	Δωρεάν δοκιμαστική έκδοση 30 ημερών και έκδοση επί πληρωμή
Γλώσσες	Αγγλικά και Γερμανικά
Ιστοσελίδα	https://www.abylonsoft.com/shredder/

Βασικές λειτουργίες / δυνατότητες	
	Οριστική διαγραφή αρχείων και φακέλων
	Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου / διαμερίσματος
	Διαγραφή ελεύθερου χώρου στο δίσκο
	Διαγραφή ιχνών περιήγησης στο Διαδίκτυο
	Διαγραφή προσωρινών αρχείων
	Ρύθμιση προγραμματισμένων εργασιών διαγραφής για αυτόματη διαγραφή ευαίσθητων δεδομένων σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα

Στην πειραματική αξιολόγηση που θα εκτελέσουμε, θα εξετάσουμε τις δύο πρώτες λειτουργίες του εργαλείου, δηλαδή την ικανότητα του για οριστική διαγραφή ολόκληρου του σκληρού δίσκου και την ικανότητα του για διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων που βρίσκονται σε αυτόν. Οι υπόλοιπες λειτουργίες του εργαλείου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτής της μελέτης και δεν θα αξιολογηθούν.

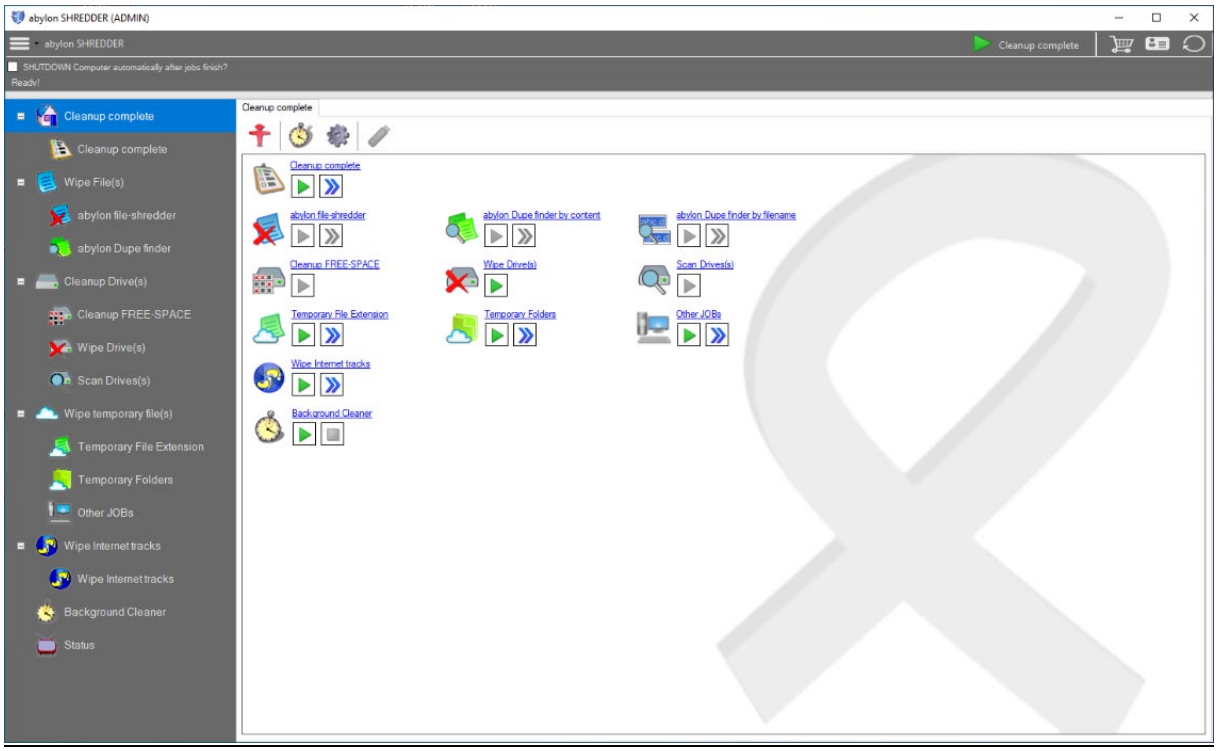

Εικόνα 4-35: Στιγμιότυπο από το κεντρικό μενού του Abylon Shredder

Το Abylon Shredder υποστηρίζει συνολικά πέντε (5) μεθόδους διαγραφής δεδομένων διαφορετικών επιπέδων ασφαλείας. Στις ρυθμίσεις του εργαλείου οι πέντε μέθοδοι αναφέρονται ως εξής:

1. Επίπεδο 1 – Εγγραφή με μηδενικά (1 επανάληψη)
2. Επίπεδο 2 – Εγγραφή με μηδενικά και τυχαία δεδομένα (3 επαναλήψεις)
3. Επίπεδο 3 – Μέθοδος DoD II (7 επαναλήψεις)
4. Επίπεδο 4 – Μέθοδος DoD II και τυχαία δεδομένα (13 επαναλήψεις)
5. Επίπεδο 5 – Peter Gutmann's algorithm (35 επαναλήψεις)

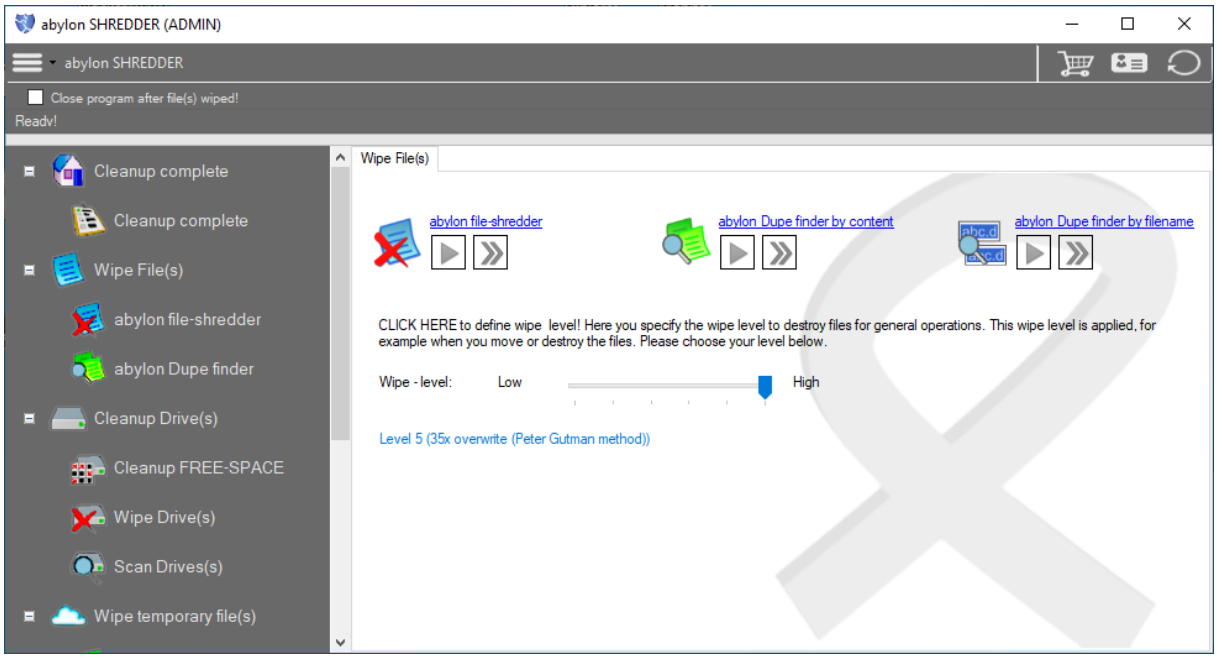

Εικόνα 4-36: Στιγμιότυπο από το Abylon Shredder. Μέθοδοι επανεγγραφής δεδομένων

Το Abylon Shredder έχει επιλεγεί να είναι ένα από τα εργαλεία που θα αξιολογηθούν αφού ανταποκρίνεται σε όλα τα κριτήρια που έχουν τεθεί πιο πάνω. Επίσης πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο βρίσκεται στην αγορά από το 2001 με συνεχόμενες αναβαθμίσεις και αρκετά βραβεία χωρίς να έχει μέχρι σήμερα αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του. Το γεγονός αυτό καθιστά ιδανική επιλογή το συγκεκριμένο εργαλείο για δοκιμή.

Κεφάλαιο 5
Πειραματική διαδικασία

Η υλοποίηση της πειραματικής διαδικασίας προϋποθέτει εμπεριστατωμένο αρχικό σχεδιασμό, ώστε να διασφαλιστεί η ακρίβεια και αξιοπιστία των αποτελεσμάτων. Ο κακός πειραματικός σχεδιασμός μπορεί να οδηγήσει σε σπατάλη χρόνου και πόρων, καθώς τα πειράματα μπορεί να χρειαστεί να επαναληφθούν ή μπορεί να αποφέρουν ασαφή αποτελέσματα. Ο προσεκτικός πειραματικός σχεδιασμός είναι κρίσιμος για την επιτυχία οποιουδήποτε ερευνητικού έργου και διασφαλίζει ότι τα αποτελέσματα που λαμβάνονται είναι έγκυρα και χρήσιμα για την επιβεβαίωση της θεωρίας και της πρακτικής στο σχετικό πεδίο. Σχεδιάζοντας τις πειραματικές δοκιμές για αξιολόγηση των εργαλείων οριστικής διαγραφής προσεκτικά από την αρχή, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι τα τελικά συμπεράσματα που εξάγονται είναι ορθά. Για αυτό ακριβώς το λόγο προχωρήσαμε με τον καθορισμό σαφών βημάτων τα οποία θα ακολουθηθούν κατά την αξιολόγηση όλων των εργαλείων προς εξέταση.

5.1 Περιγραφή Πειραματικής Διαδικασίας

Βήματα:

1. Εύρεση, συλλογή δειγμάτων αρχείων από το διαδίκτυο και δημιουργία λίστας με αρχεία που θα τοποθετηθούν στο δίσκο για διαγραφή. Συνολικά δημιουργήθηκαν τρείς (3) ομάδες αρχείων, μιας και οι πειραματικές δοκιμές θα εξετάσουν τρία διαφορετικά σενάρια για κάθε εργαλείο.

    α. Ομάδα 1 - Αποτελείται από 20 συγκεκριμένα αρχεία διαφόρων τύπων που θα επιλεγούν κατά την εξέταση του εργαλείου ως προς την ικανότητα του για οριστική διαγραφή επιλεγμένων αρχείων και φακέλων.

    β. Ομάδα 2 - Συλλογή από διάφορους τύπους αρχείων συνολικού μεγέθους 10 GB. Τα αρχεία αυτά θα αντιγραφούν στο δίσκο και θα διαγραφούν κατά την εξέταση του εργαλείου σχετικά με την ικανότητα του για οριστική διαγραφή του δίσκου.

    γ. Ομάδα 3 – Συλλογή από διάφορους τύπους αρχείων συνολικού μεγέθους 200 GB. Τα αρχεία αυτά θα αντιγραφούν στο δίσκο και θα διαγραφούν κατά την εξέταση του εργαλείου σχετικά με την ικανότητα του για οριστική διαγραφή του δίσκου όπως επίσης εξέταση της μεταβλητής αν το συνολικό μέγεθος των δεδομένων παίζει ρόλο στα αποτελέσματα.

    Ο αναλυτικός κατάλογος των αρχείων αυτών μαζί με το ακριβές μέγεθος τους, τον τύπο τους και την hash τιμή MD5 η οποία θα χρησιμοποιηθεί αργότερα κατά την σύγκριση τους με τα ευρήματα στο δίσκο βρίσκεται στο τέλος (Παράρτημα Α).

2. Αρχικοποίηση – Με τη χρήση της συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser για την οποία αναφορά έγινε πιο πάνω, διαγράφουμε το δίσκο ώστε σε αυτό να υπάρχουν μόνο μηδενικά. Η διαδικασία της διαγραφής/ αρχικοποίησης του δίσκου είναι ανεξάρτητη και δεν απαιτεί οποιανδήποτε σύνδεση της συσκευής με τον υπολογιστή. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναμένουμε να έχουμε σε όλους τους τομείς του σκληρού δίσκου γραμμένα μόνο binary μηδενικά.

3. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία διαγραφής συνδέουμε τη συσκευή στην οποία βρίσκεται ο δίσκος, με τον υπολογιστή διαμέσου της διεπαφής USB 3.0 που διαθέτει. Με τη χρήση του εργαλείου USB Write Blocker διασφαλίζουμε ότι ο δίσκος βρίσκεται σε READ ONLY κατάσταση και καμιά πληροφορία δεν θα μεταφερθεί σε αυτό.

4. Εκτελούμε το λογισμικό HxD με δικαιώματα διαχειριστή και στη συνέχεια επιλέγουμε από το μενού την επιλογή για να εμφανιστούν όλοι οι φυσικοί δίσκοι που βρίσκονται συνδεδεμένοι στον υπολογιστή. Αφού εντοπίσουμε τον διαγραμμένο δίσκο, τον επιλέγουμε για να έχουμε μια αναπαράσταση των περιεχομένων του δίσκου ώστε να βεβαιωθούμε ότι όλα τα bit που βρίσκονται σε αυτόν είναι 0.

5. Έχοντας επαληθεύσει ότι ο δίσκος έχει διαγραφεί, απενεργοποιούμε τη ρύθμιση από το USB Write Blocker και αποσυνδέουμε το δίσκο και την συσκευή.

6. Συνδέουμε το δίσκο κατευθείαν στη μητρική πλακέτα του υπολογιστή μέσω διεπαφής SATA. Με αυτό τον τρόπο θα πετύχουμε καλύτερες ταχύτητες εγγραφής και διαγραφής σε σχέση με την εξωτερική σύνδεση με USB.

7. Από το Disk Management των Windows αρχικοποιούμε το δίσκο επιλέγοντας στο Partition Style το MBR και δημιουργούμε ένα νέο ενιαίο partition NTFS. Με αυτό το τρόπο ο δίσκος αναγνωρίζεται από το λειτουργικό και εμφανίζεται στα Windows.

8. Εξετάζουμε την κατάσταση του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo , ώστε να διαπιστώσουμε ότι η "υγεία" του είναι καλή.

9. Αντιγράφουμε στο δίσκο τα αρχεία που έχουμε καταγράψει στο βήμα 1 και με το εργαλείο HashMyFiles συγκρίνουμε τις MD5 Hash τιμές ώστε να βεβαιωθούμε ότι έχουμε ακριβώς τα ίδια αρχεία στο δίσκο.

10. Εκτελούμε το προς εξέταση εργαλείο οριστικής διαγραφής και διαγράφουμε τα 20 συγκεκριμένα αρχεία από το δίσκο τα οποία έχουμε επιλέξει με τη μέθοδο One Pass Zero.

11. Με το AccessData FTK Imager εξάγουμε την εικόνα του δίσκου.

12. Εκτελούμε ξανά το εργαλείο οριστικής διαγραφής αλλά αυτή τη φορά επιλέγουμε τη διαγραφή ολόκληρου του δίσκου.

13. Παράλληλα εκτελούμε το εργαλείο SysGauge για να καταγράψουμε τη χρήση του επεξεργαστή και της μνήμης που κάνει χρήση το συγκεκριμένο εργαλείο.

14. Με το AccessData FTK Imager εξάγουμε δεύτερη φορά την εικόνα του διαγραμμένου δίσκου.

15. Επαναλαμβάνουμε τα βήματα 2 – 9 αλλά αυτή τη φορά στο δίσκο αντιγράφουμε τα αρχεία μεγέθους 200 GB.

16. Εκτελούμε για τρίτη φορά το εργαλείο οριστικής διαγραφής επίσης με επιλογή διαγραφής ολόκληρου του δίσκου.

17. Παράλληλα εκτελούμε το εργαλείο SysGauge για να καταγράψουμε τη χρήση του επεξεργαστή και της μνήμης που κάνει χρήση το συγκεκριμένο εργαλείο.

18. Με το AccessData FTK Imager εξάγουμε τρίτη φορά την εικόνα του διαγραμμένου δίσκου.

19. Εισάγουμε τις τρεις εικόνες που δημιουργήσαμε στο Autopsy και σε άλλα εργαλεία δικανικής ανάλυσης ώστε να βρούμε μοτίβα από μηδενικά , εναπομείναντα δεδομένα , αρχεία ή άλλα ασυνήθιστα ευρήματα.

20. Από τα ανακτηθέντα αρχεία δημιουργούμε τις hash MD5 τιμές τους και τις συγκρίνουμε με τα αρχικά αρχεία που τοποθετήσαμε στο δίσκο.

21. Επαναλαμβάνουμε τη διαδικασία και με τα υπόλοιπα εργαλεία οριστικής διαγραφής.

Για σκοπούς οργάνωσης, καταγραφής και ταξινόμησης των πειραματικών δοκιμών, ορίσθηκε η πιο κάτω κωδικοποίηση, η οποία χρησιμοποιείται ως αναφορά για κάθε αντίστοιχο σενάριο.

A/A	FTK IMAGER CASE NUMBER	FTK IMAGE NAME	SCENARIO	AUTOPSY CASE NAME
1	001-T1-20FILES	Image001	AOMEI Partition Assistant - 20 FILES ERASE IMAGE	Autopsy T1-20FILES
2	002-T1-10GB	Image002	AOMEI Partition Assistant - 10GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T1-10GB
3	003-T1-200GB	Image 003	AOMEI Partition Assistant - 200GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T1-200GB
4	004-T2-20FILES	Image004	O&O SafeErase - 20 FILES ERASE IMAGE	Autopsy T2-20FILES

A/A	FTK IMAGER CASE NUMBER	FTK IMAGE NAME	SCENARIO	AUTOPSY CASE NAME
5	005-T2-10GB	Image005	O&O SafeErase - 10GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T2-10GB
6	006-T2-200GB	Image006	O&O SafeErase - 200GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T2-200GB
7	007-T3-20FILES	Image007	Easy File Shredder - 20 FILES ERASE IMAGE	Autopsy T3-20FILES
8	008-T3-10GB	Image008	Easy File Shredder - 10GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T3-10GB
9	009-T3-200GB	Image009	Easy File Shredder - 200GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T3-200GB
10	010-T4-20FILES	Image010	TS DataWiper - 20 FILES ERASE IMAGE	Autopsy T4-20FILES
11	011-T4-10GB	Image011	TS DataWiper - 10GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T4-10GB
12	012-T4-200GB	Image012	TS DataWiper - 200GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T4-200GB
13	013-T5-20FILES	Image013	Abylon Shredder - 20 FILES ERASE IMAGE	Autopsy T5-20FILES
14	014-T5-10GB	Image014	Abylon Shredder - 10GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T5-10GB
15	015-T5-200GB	Image015	Abylon Shredder - 200GB DATA HARD DISK ERASE IMAGE	Autopsy T5-200GB

Πίνακας 5-1: Πίνακας κωδικοποίησης σεναρίων

5.2 Εφαρμογή/ Επανάληψη Διαδικασίας

Η πειραματική διαδικασία που περιεγράφηκε πιο πάνω, εφαρμόζεται ομοίως σε όλα τα επιλεγμένα εργαλεία, ώστε να δημιουργηθεί μια κοινή βάση σύγκρισης.

5.2.1 Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant

Εγκατάσταση εργαλείου

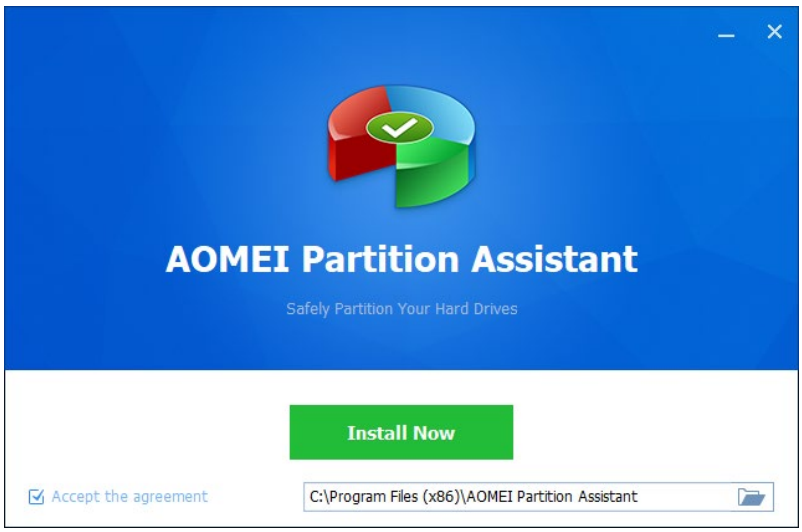

Εικόνα 5-1: Εργαλείο 1 - Εγκατάσταση AOMEI Partition Assistant

Αρχικοποίηση δίσκου

Εικόνα 5-2: Εργαλείο 1 - Διαγραφή δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser

Ενεργοποίηση USB Write Blocker

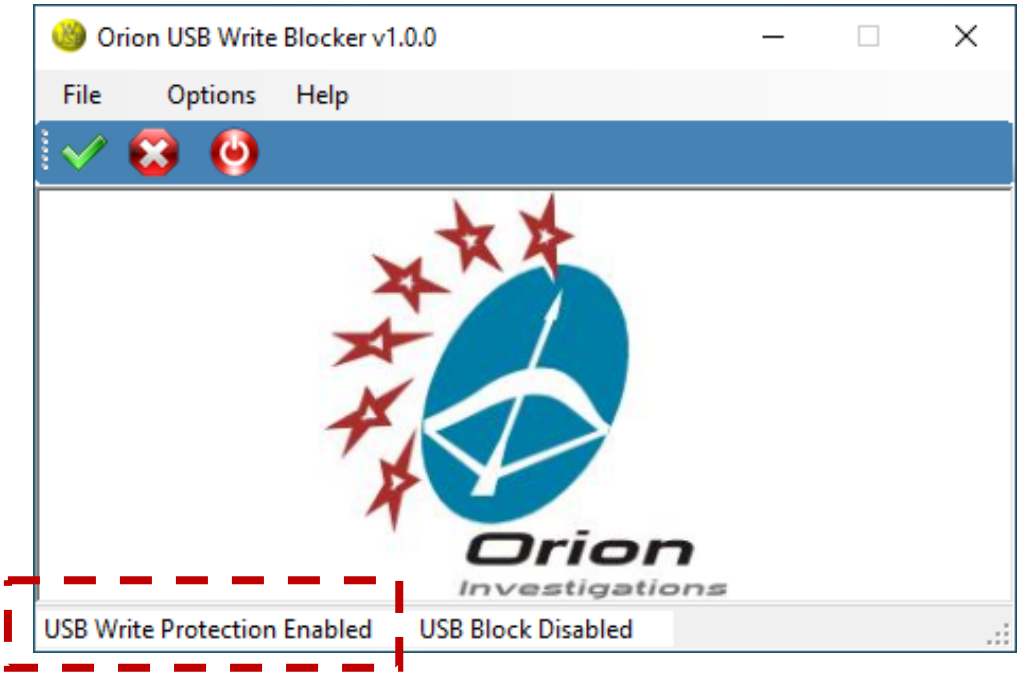

Εικόνα 5-3: Εργαλείο 1 - Ενεργοποίηση USB Write Blocker για αποτροπή εγγραφής δεδομένων στο δίσκο

Σύνδεση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser με υπολογιστή μέσω USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD - Hex Editor και Disk Editor ότι όλα τα bit που βρίσκονται σε αυτόν είναι 0.

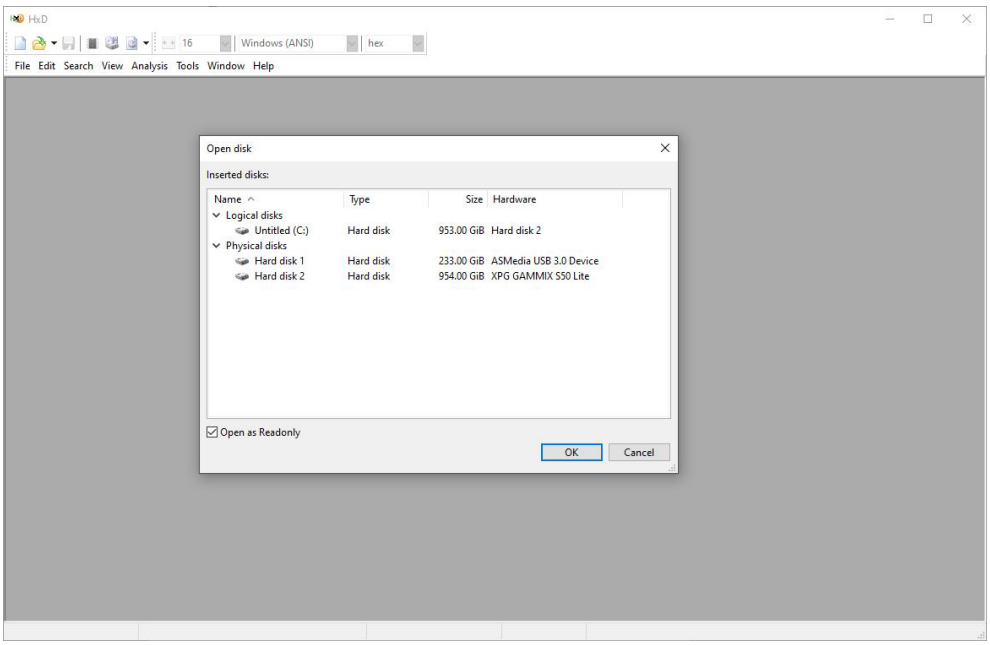

Εικόνα 5-4: Εργαλείο 1 - HxD - Άνοιγμα δίσκου για επισκόπηση

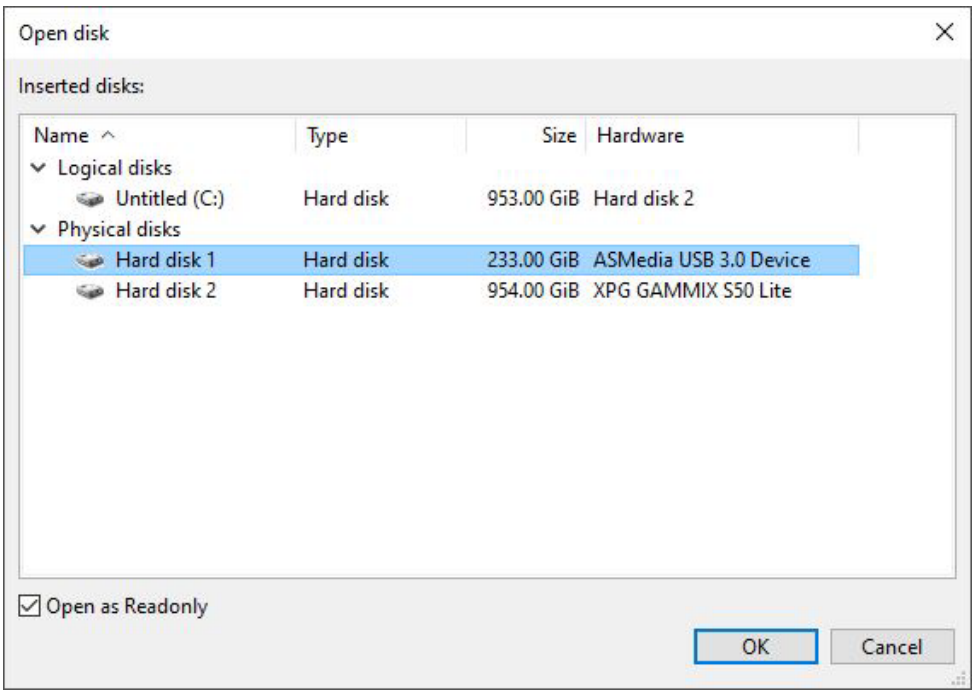

Εικόνα 5-5: Εργαλείο 1 - HxD - Επιλογή δίσκου συνδεδεμένου σε συσκευή USB

Στο νέο παράθυρο που εμφανίζεται, παρουσιάζονται όλοι οι δίσκοι που βρίσκονται συνδεδεμένοι με τον υπολογιστή. Ο δίσκος (Hard disk 2) αφορά το δίσκο C: στον οποίο βρίσκεται και το λειτουργικό σύστημα του υπολογιστή μεγέθους 1 TB, ενώ ο Hard disk 1 αποτελεί το δίσκο που έχουμε συνδέσει και στον οποίο θα γίνουν οι δοκιμές. Να σημειώσουμε ότι ο hard disk 1 δεν εμφανίζει Logical disk αφού στο σημείο αυτό ακόμη δεν έχει μορφοποιηθεί.

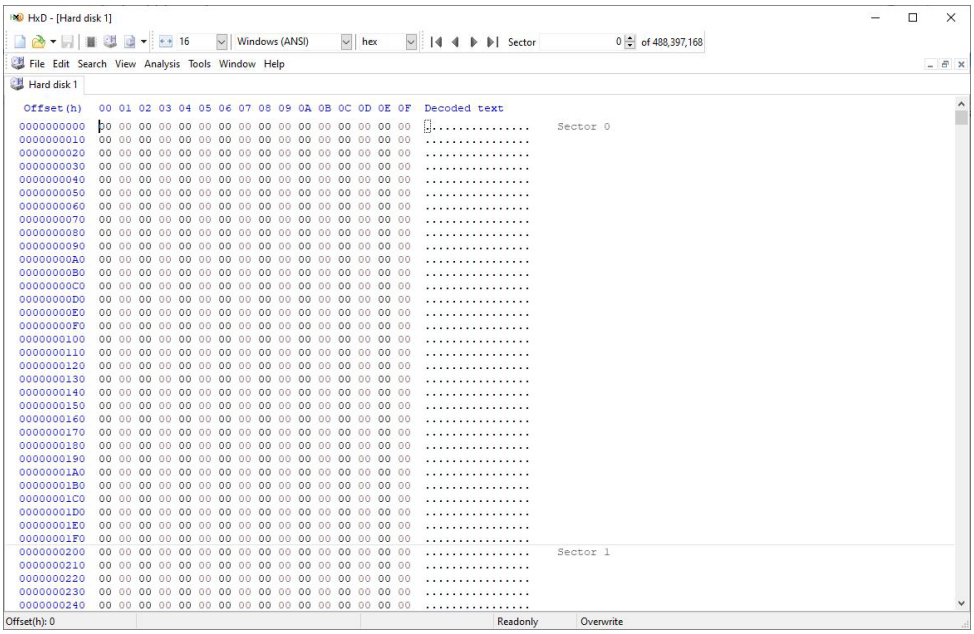

Εικόνα 5-6: Εργαλείο 1 - Hxd - Επισκόπηση δεδομένων δίσκου

Με μια πρώτη ματιά, από την επισκόπηση του δίσκου φαίνεται ότι η συσκευή διαγραφής λειτούργησε όπως θα έπρεπε. Τα περιεχόμενα όλων των τμημάτων του δίσκου έχουν εγγραφεί με μηδενικά. Ωστόσο λόγω του μεγάλου αριθμού τομέων (sectors) στο δίσκο, οπτικά μπορεί να μας διέφυγε κάποια άλλη τιμή εκτός από το μηδέν. Για να βεβαιωθούμε ότι πράγματι στο δίσκο δεν υπάρχουν άλλες εγγραφές προχωρήσαμε σε ανάλυση των περιεχομένων του δίσκου χρησιμοποιώντας τη δυνατότητα statistics analysis που προσφέρει το εργαλείο.

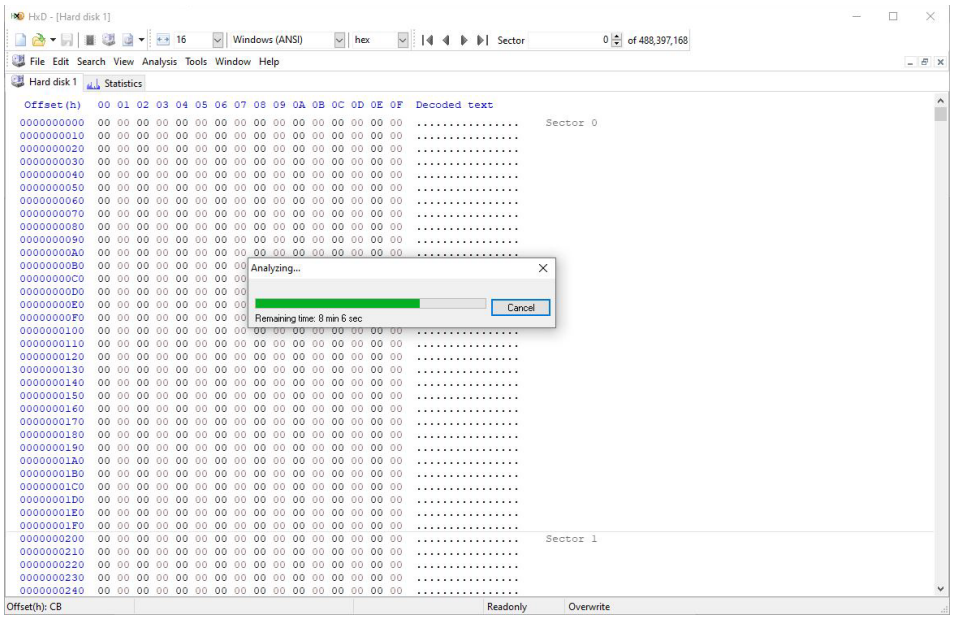

Εικόνα 5-7: Εργαλείο 1 - HxD - Ανάλυση δίσκου

Η δυνατότητα αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη αφού καταμετρά και καταγράφει όλες τις διαφορετικές τιμές που υπάρχουν στο δίσκο, όπως επίσης και τη συχνότητα εμφάνισης τους.

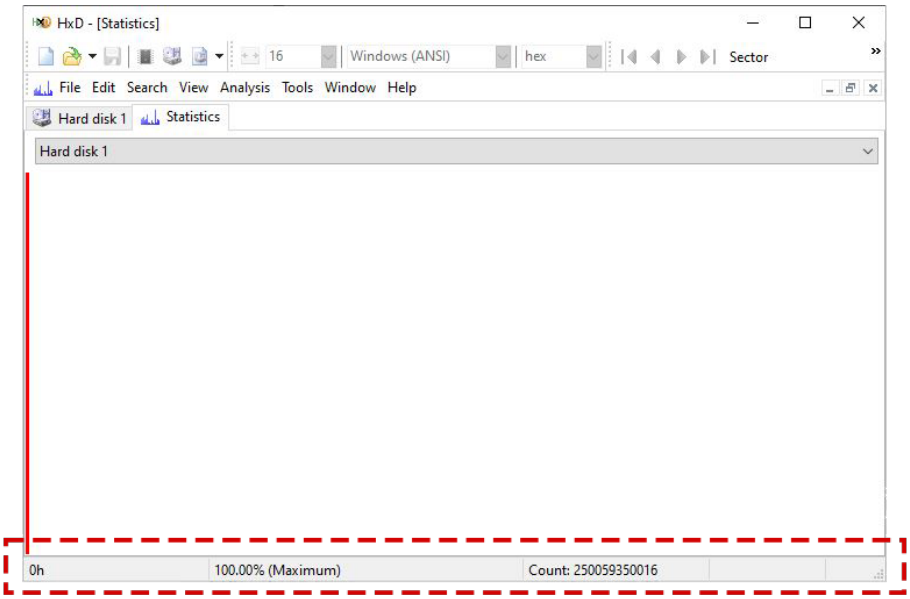

Εικόνα 5-8: Εργαλείο 1 - HxD - Αποτελέσματα στατιστικής ανάλυσης

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης του δίσκου το 100% των περιεχομένων του έχει την τιμή 0. Σε αυτό το σημείο μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε ότι έχουμε ένα κενό δίσκο τον οποίο θα μορφοποιήσουμε και στον οποίο θα αντιγράψουμε τα αρχεία για διαγραφή.

Αρχικοποίηση και μορφοποίηση σκληρού δίσκου

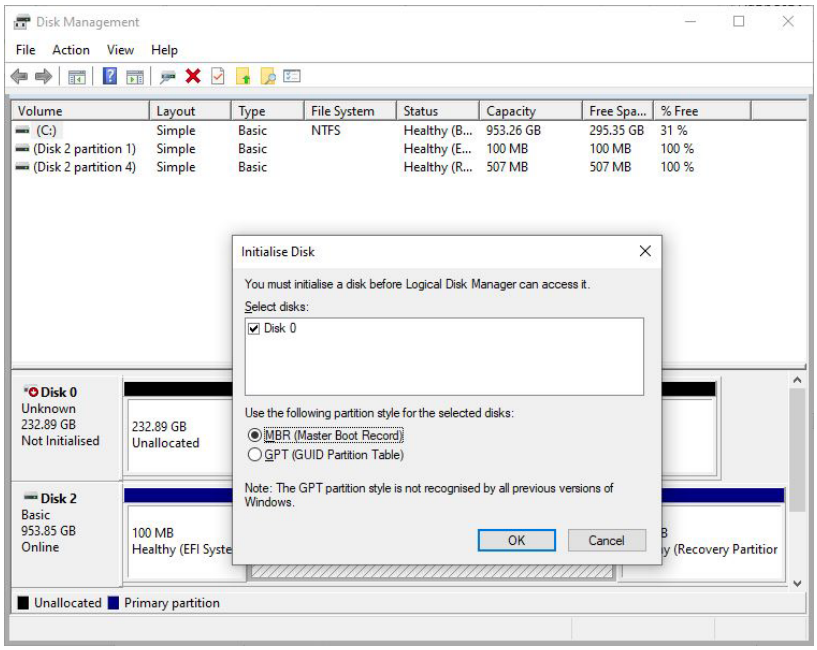

Εικόνα 5-9: Εργαλείο 1 - Windows Disk Management

Μέσα από το Disk Management των windows προχωρούμε σε αρχικοποίηση και μορφοποίηση του δίσκου. Γίνεται επιλογή του partition style σε MBR (Master Boot Record).

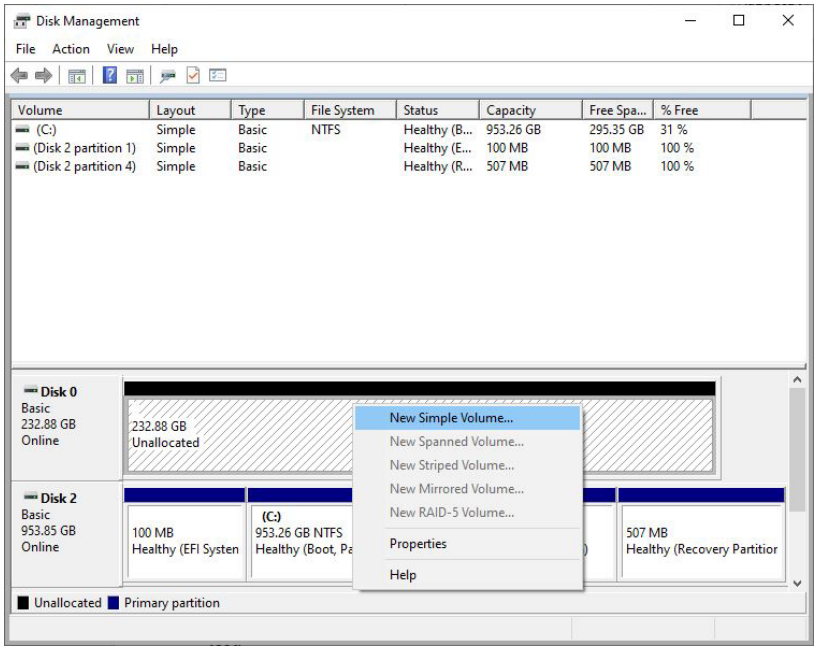

Εικόνα 5-10: Εργαλείο 1 - Διαδικασία μορφοποίησης δίσκου

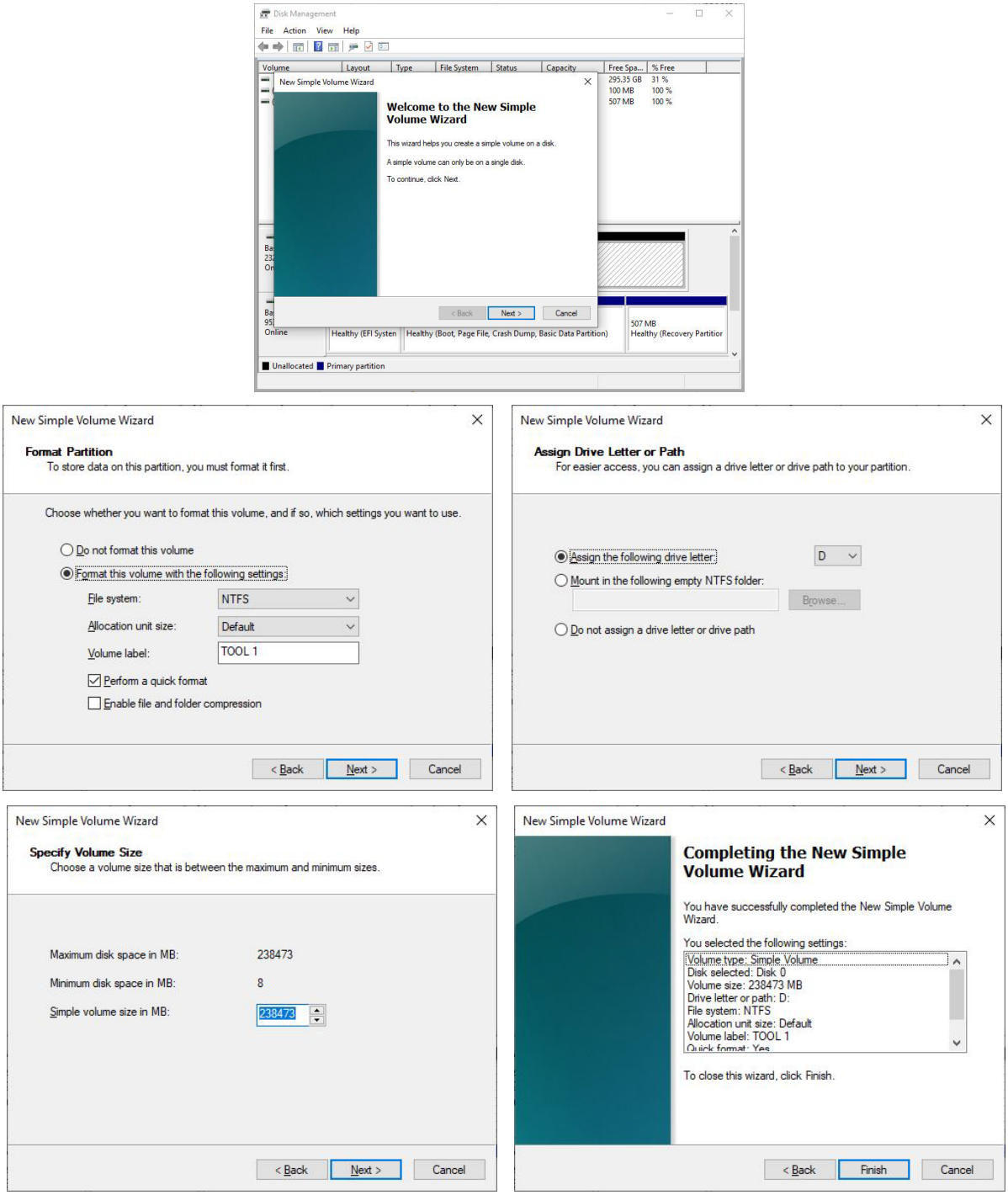

Εικόνα 5-11: Εργαλείο 1 - Διαδικασία μορφοποίησης δίσκου για αξιολόγηση

Τα πιο πάνω βήματα αποτελούν τη διαδικασία για τη μορφοποίηση του σκληρού δίσκου ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το λειτουργικό σύστημα. Μετά το πέρας της διαδικασίας ο δίσκος με την ονομασία TOOL 1 είναι ορατός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί κανονικά από τα windows.

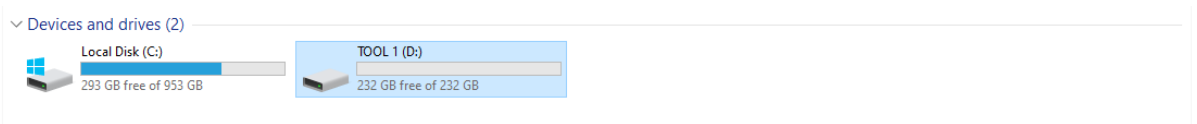

Εξέταση κατάστασης υγείας δίσκου με το CrystalDiskInfo

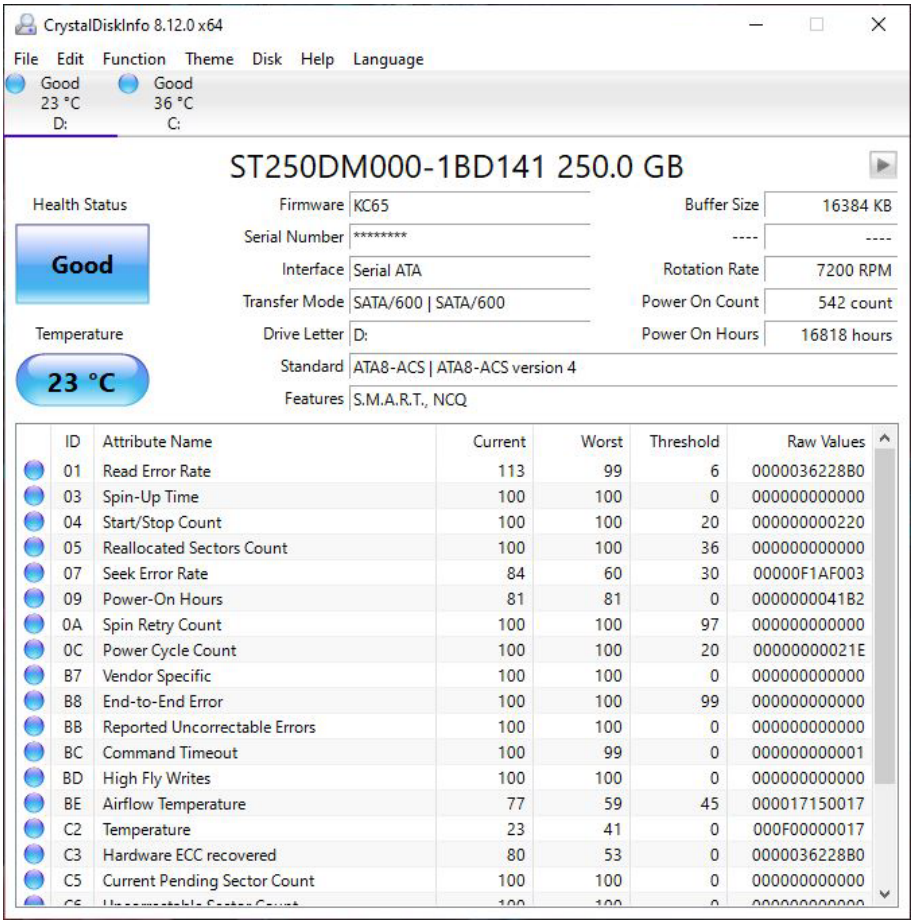

Εικόνα 5-12: Εργαλείο 1 - CrystalDiskInfo - Αναφορά κατάστασης δίσκου

Σύμφωνα με την αναφορά του εργαλείου, ο δίσκος βρίσκεται σε καλή κατάσταση έτσι μπορούμε να αντιγράψουμε σε αυτόν τα αρχικά δεδομένα των 10 GB (705 αρχεία) .

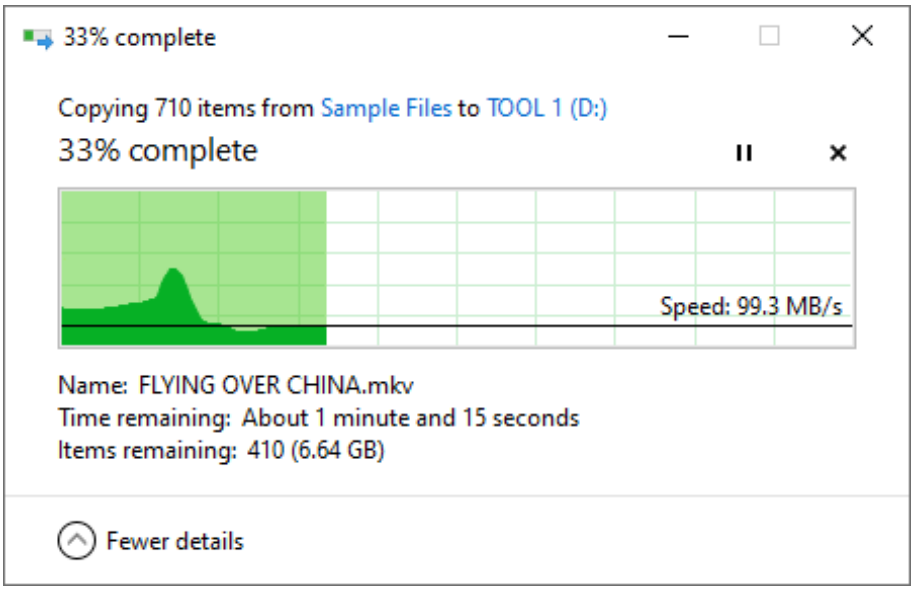

Εικόνα 5-13: Εργαλείο 1 - Αντιγραφή 10 GB δεδομένων στο δίσκο

Με το εργαλείο HashMyFiles συγκρίνουμε τις MD5 Hash τιμές ώστε να βεβαιωθούμε ότι η αντιγραφή έχει ολοκληρωθεί πλήρως και έχουμε ακριβώς τα ίδια αρχεία στο δίσκο.

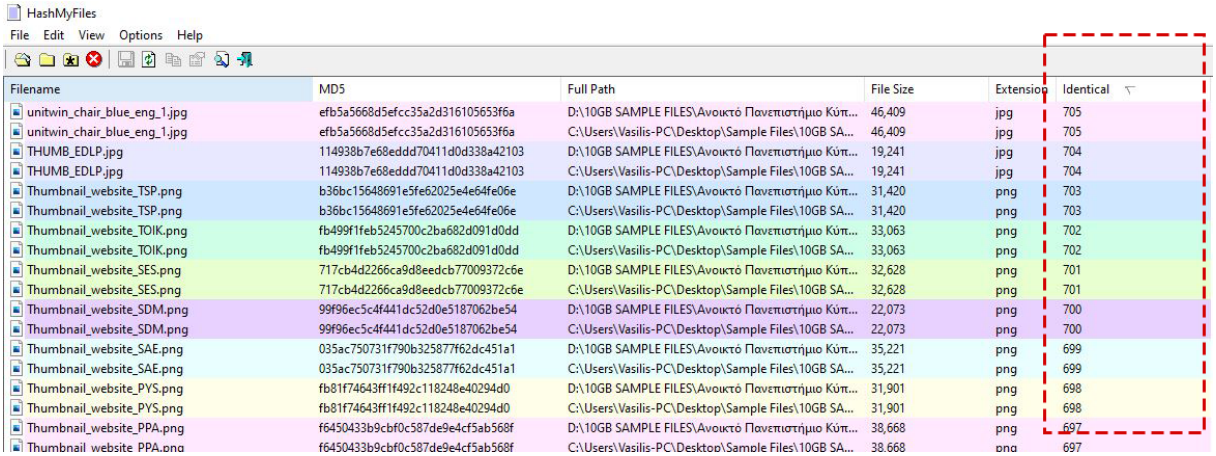

Εικόνα 5-14: Εργαλείο 1 - HashMyFiles - Σύγκριση αρχείων

Το εργαλείο HashMyFiles αφού του εισάγουμε τα δύο directories με τα αρχεία, δημιουργεί τις κατακερματισμένες τιμές τους σε MD5 και στη συνέχεια τις συγκρίνει για να εντοπίσει όμοια αρχεία. Στην τελευταία στήλη παρουσιάζονται τα αρχεία που έχουν τις ίδιες hash τιμές. Παρατηρούμε ότι και τα 705 αρχεία που αντιγράψαμε στο δίσκο έχουν ένα αντίγραφο, αυτό του αρχικού φακέλου που βρίσκονταν τα αρχεία δείγματα. Με αυτό το τρόπο επιβεβαιώσαμε ότι στο δίσκο αντιγράφηκαν όλα τα αρχεία και δεν έγινε καμία παράληψη.

Εκτελούμε το 1ο εργαλείο οριστικής διαγραφής AOMEI Partition Assistant.

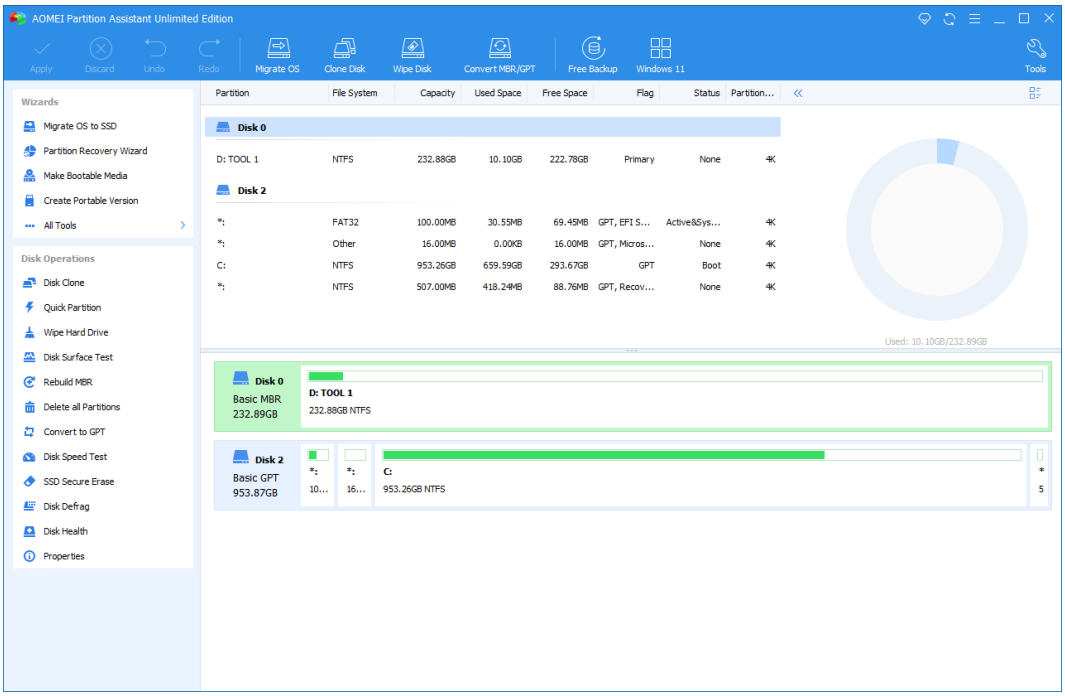

Εικόνα 5-15: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Εμφάνιση δίσκων

- **<u>Εκτέλεση πρώτου σεναρίου</u>** – Διαγραφή 20 συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο

Από τα εργαλεία επιλέγουμε την διαγραφή αρχείων (Shred Files)

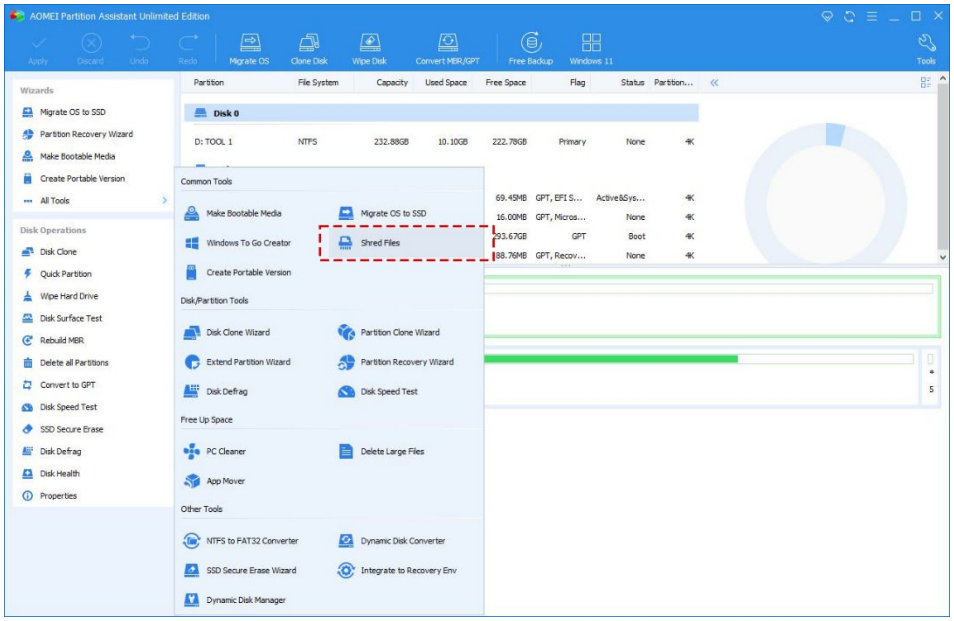

Εικόνα 5-16: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Επιλογή διαγραφής αρχείων

Στο νέο παράθυρο που εμφανίζεται επιλέγουμε τα 20 αρχεία που θέλουμε να διαγράψουμε ενώ παράλληλα καθορίζουμε και τη μέθοδο διαγραφής σε write zero.

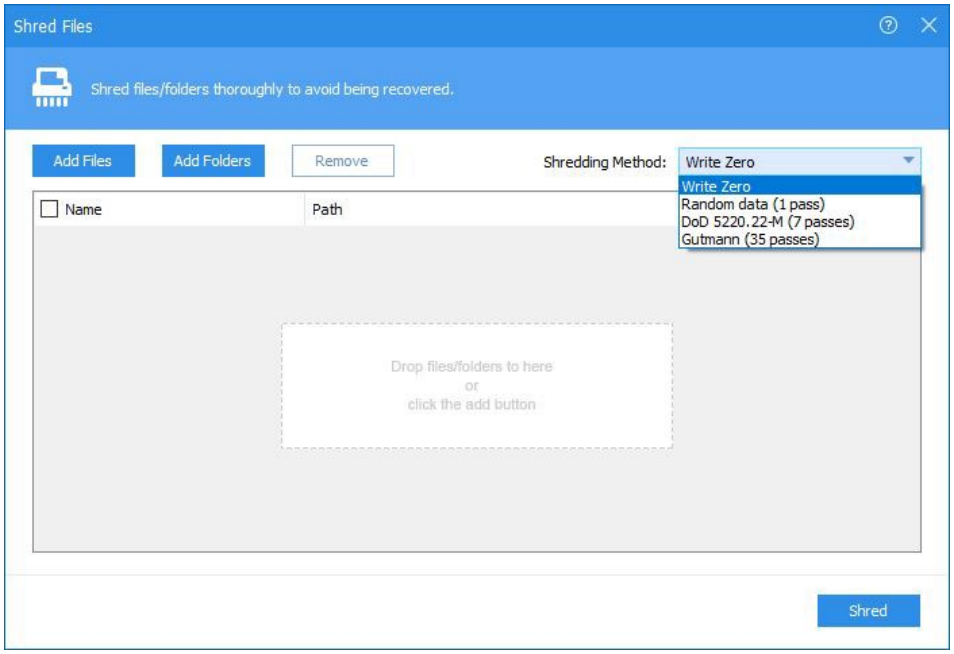

Εικόνα 5-17: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Επιλογή αρχείων και μεθόδου διαγραφής

Τα 20 αρχεία που επιλέξαμε για διαγραφή είναι τα ακόλουθα:

A/A	Filename	Type
1	Amazing Beauty 8K HDR 60FPS Dolby Vision.mkv	mkv
2	Napoleon_ A Biography.pdf	pdf
3	AdobeStock_66769497.jpg	jpg
4	andre-valente-qN8A7S2vFbU-unsplash.jpg	jpg
5	architecture-1867301.jpg	jpg
6	Dubai Marina.jpg	jpg
7	Dubai.jpg	jpg
8	demo sound.mp3	mp3
9	SampleCSVFile_10600kb.csv	csv
10	Passwords list.txt	txt
11	Sample Files.rar	rar
12	IMG_20190421_143146.jpg	jpg
13	Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux Distribution.html	html
14	kali-desktop-xfce.jpg	jpg
15	logo-gnome.svg	svg
16	sake.jpg	jpg
17	Electric-Circuits.pdf	pdf
18	AdobeStock_94572528.jpg	jpg
19	Atlantis-hotel.jpg	jpg
20	Atlantis-The-Palm.jpg	jpg

Πίνακας 5-2: Ονόματα και τύπος επιλεγμένων αρχείων για διαγραφή

Τα αρχεία που έχουν επιλεγεί είναι διαφόρων τύπων και μεγεθών. Ο αναλυτικός κατάλογος των αρχείων αυτών μαζί με το ακριβές μέγεθος τους, τον τύπο τους και την hash τιμή MD5 η οποία θα χρησιμοποιηθεί αργότερα κατά την σύγκριση τους με τα ευρήματα στο δίσκο βρίσκεται στο τέλος (Παράρτημα Α).

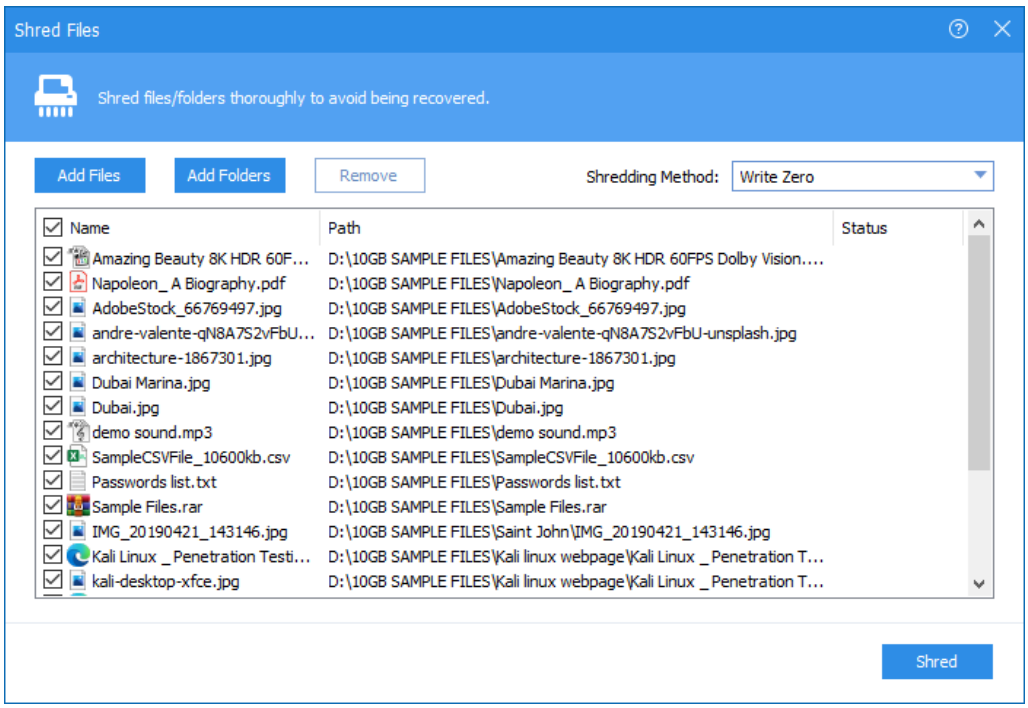

Εικόνα 5-18: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Αρχεία προς διαγραφή

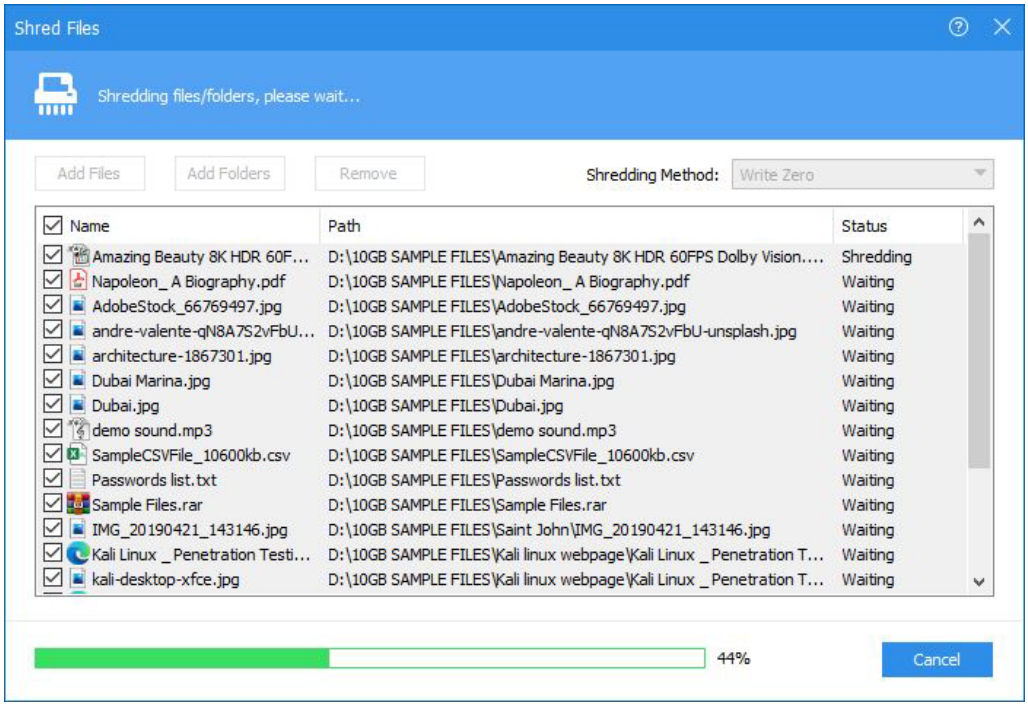

Εικόνα 5-19: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Διαδικασία Διαγραφής

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής των αρχείων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να εισάγουμε την εικόνα στο Autopsy και να εντοπίσουμε τυχόν ίχνη από τα αρχεία.

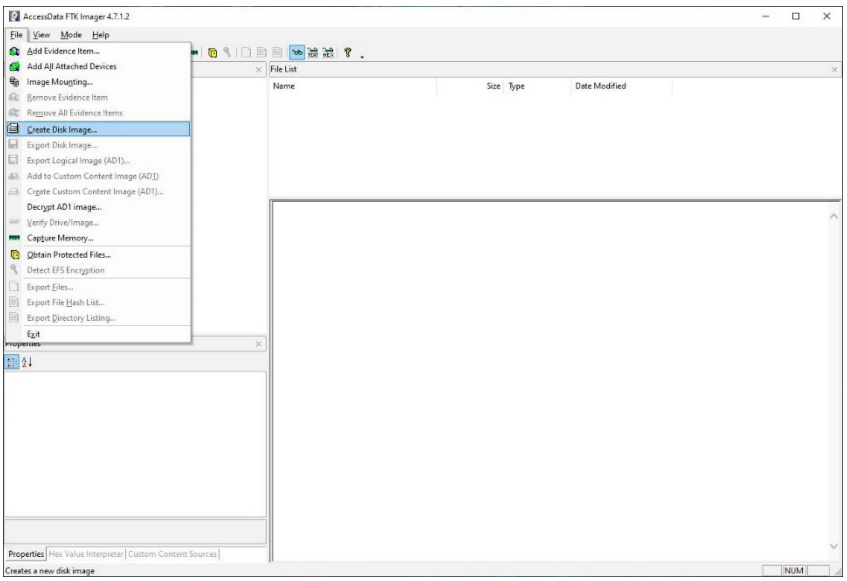

Εικόνα 5-20: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 1

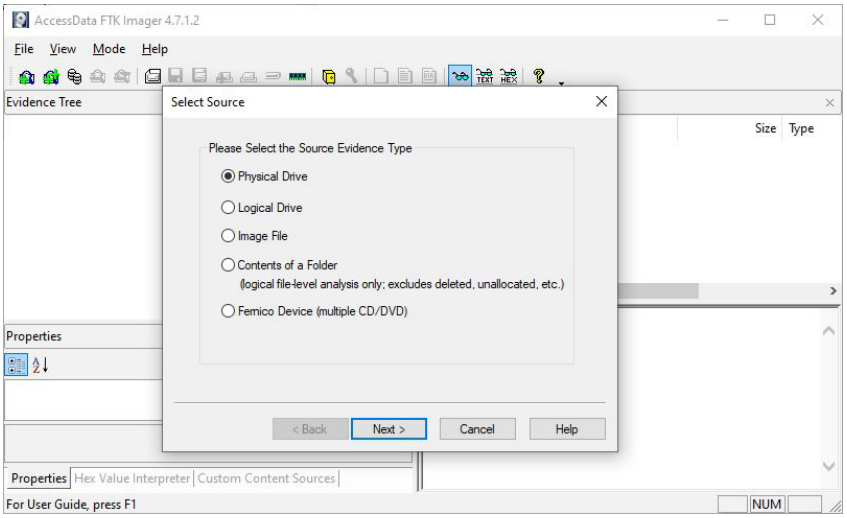

Εικόνα 5-21: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 2

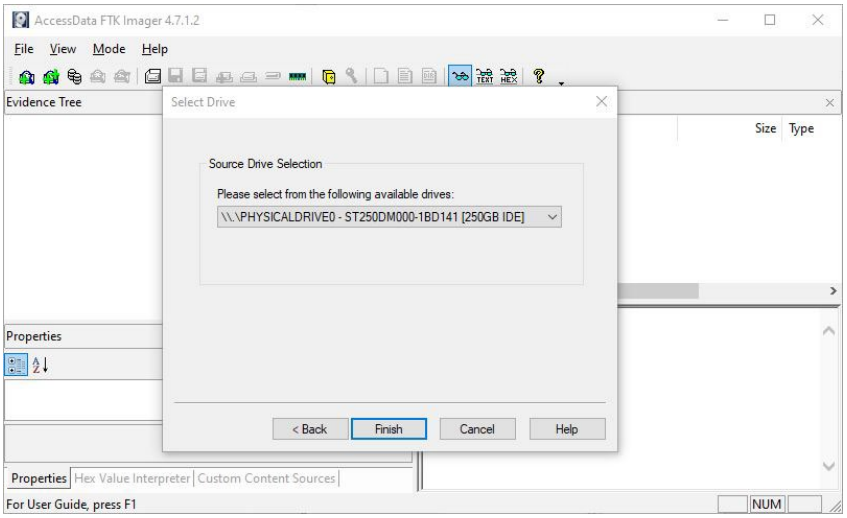

Εικόνα 5-22: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 3

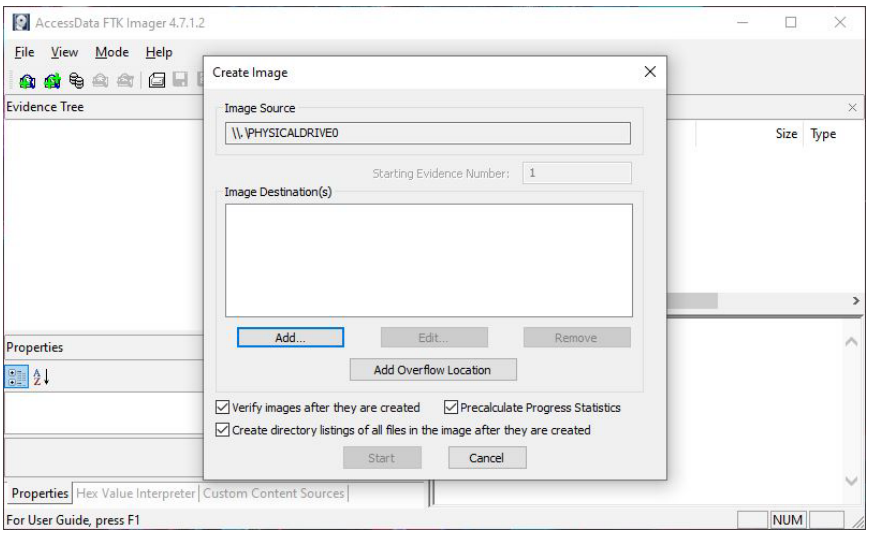

Εικόνα 5-23: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 4

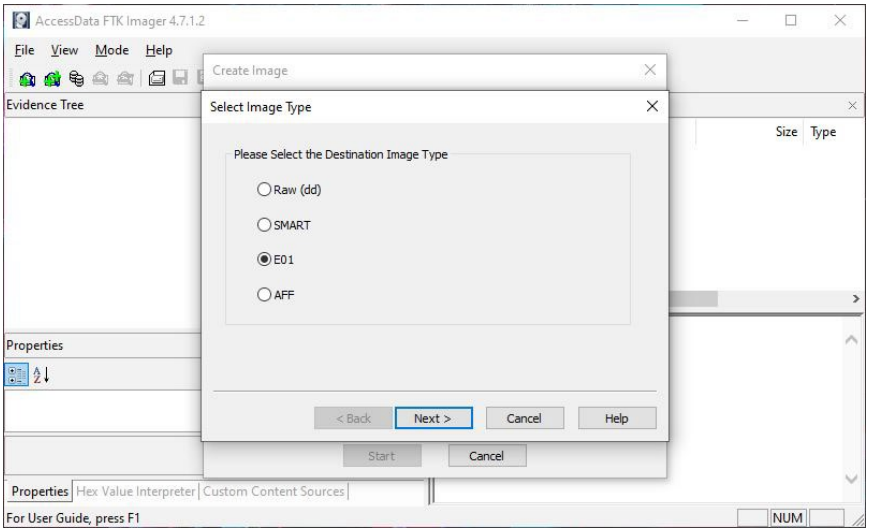

Εικόνα 5-24: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 5

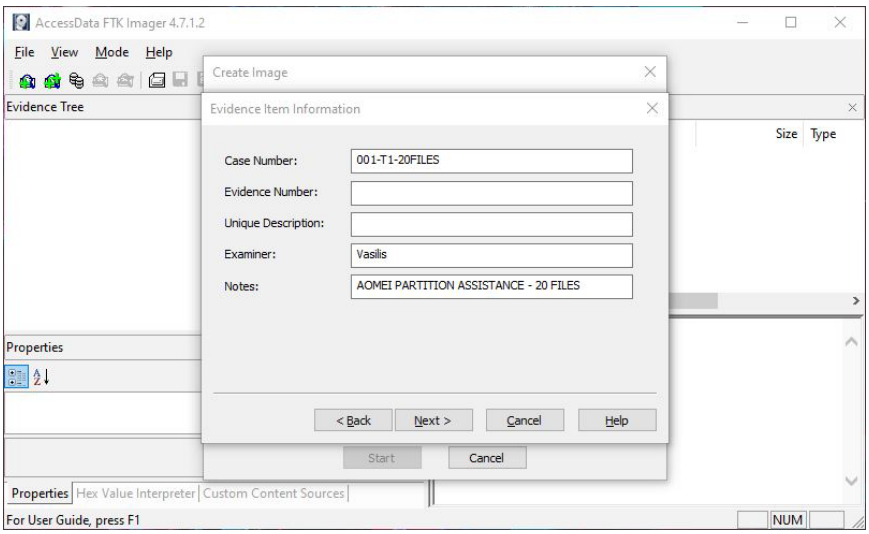

Εικόνα 5-25: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 6

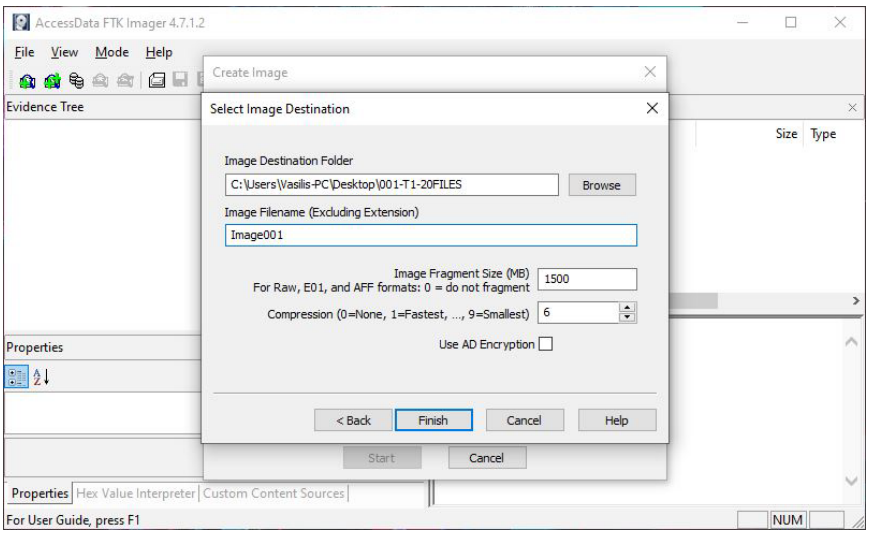

Εικόνα 5-26: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 7

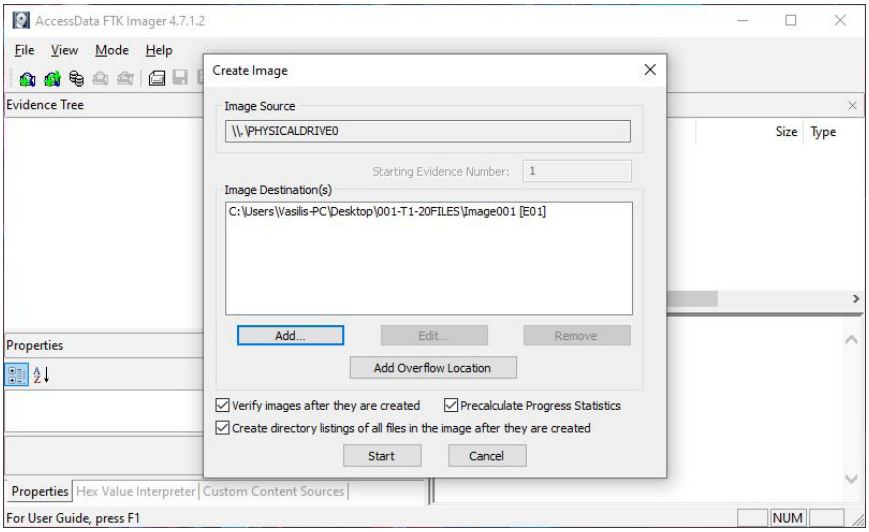

Εικόνα 5-27: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 8

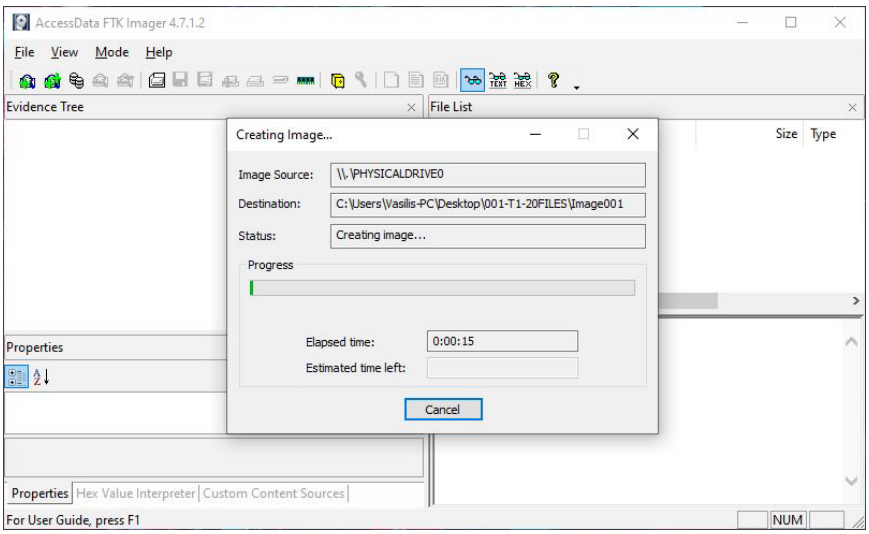

Εικόνα 5-28: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Δημιουργία εικόνας δίσκου - Βήμα 9

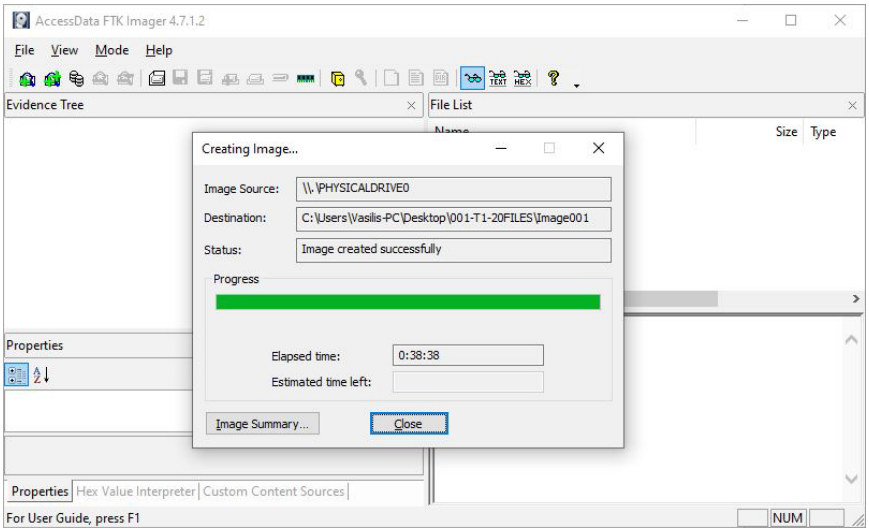

Εικόνα 5-29: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Ολοκλήρωση δημιουργίας εικόνας δίσκου

Η εικόνα του δίσκου θα χρησιμοποιηθεί αργότερα για εισαγωγή της στο Autopsy και ανάλυση της για την εύρεση των 20 διαγραμμένων αρχείων.

- **<u>Εκτέλεση δεύτερου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 10 GB**

Αφού διαλέξουμε τον δίσκο που θέλουμε να διαγράψουμε οριστικά, επιλέγουμε από το μενού εργαλείων την επιλογή Wipe Disk.

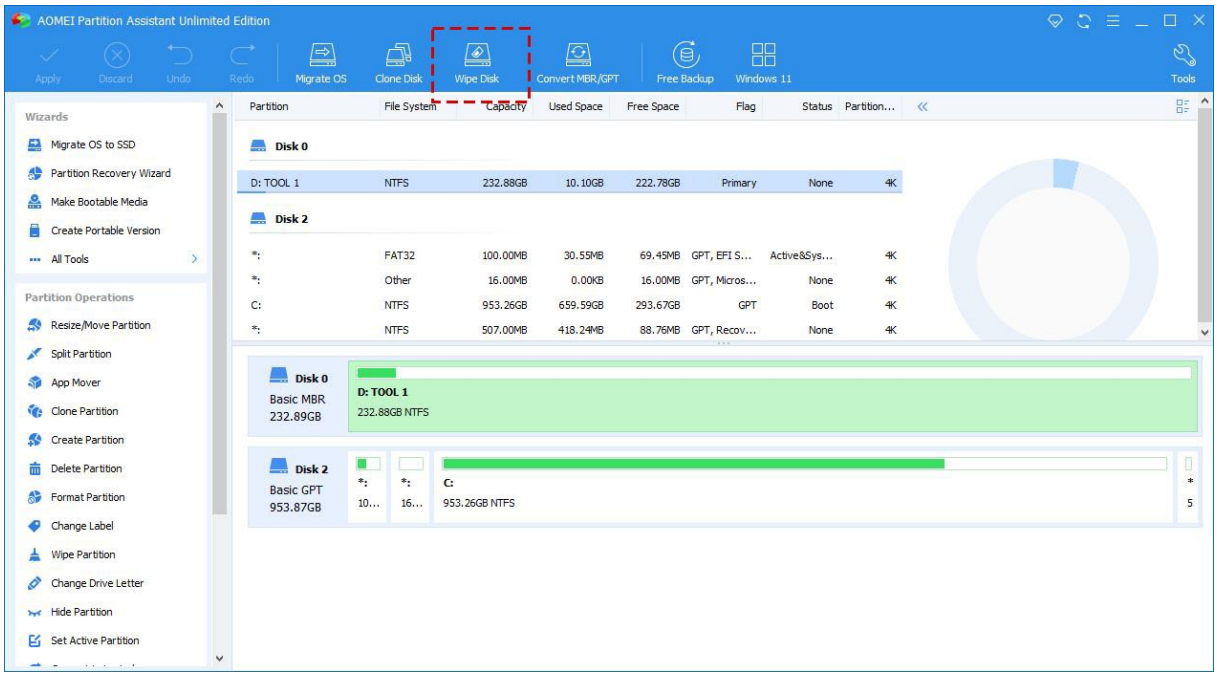

Εικόνα 5-30: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Επιλογή διαγραφής ολόκληρου του δίσκου

Από το παράθυρο με τις μεθόδους οριστικής διαγραφής που εμφανίζεται επιλέγουμε την πρώτη (Fill sectors with Zero(Safe, Quick)).

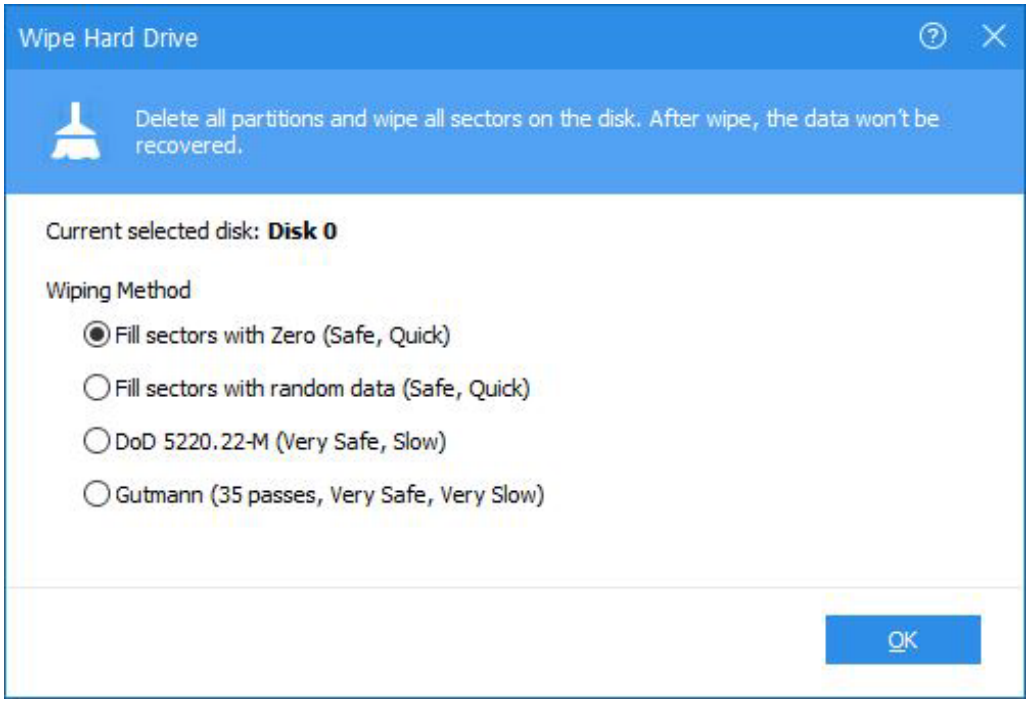

Εικόνα 5-31: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Επιλογές για μέθοδο διαγραφής

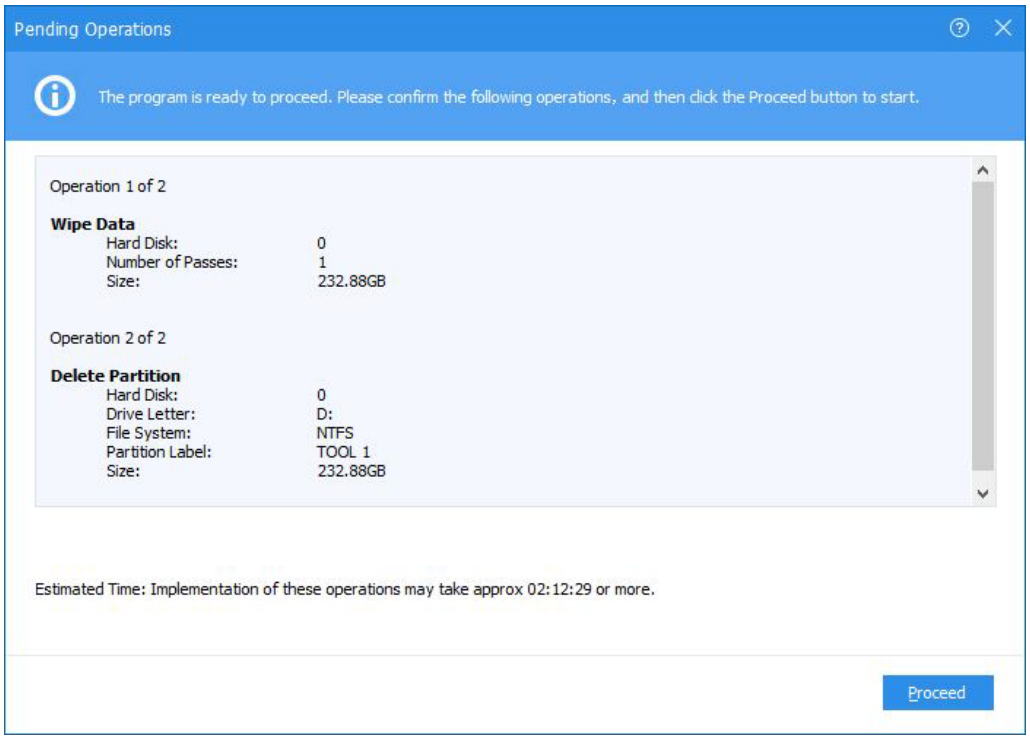

Εικόνα 5-32: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Επιβεβαίωση οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου

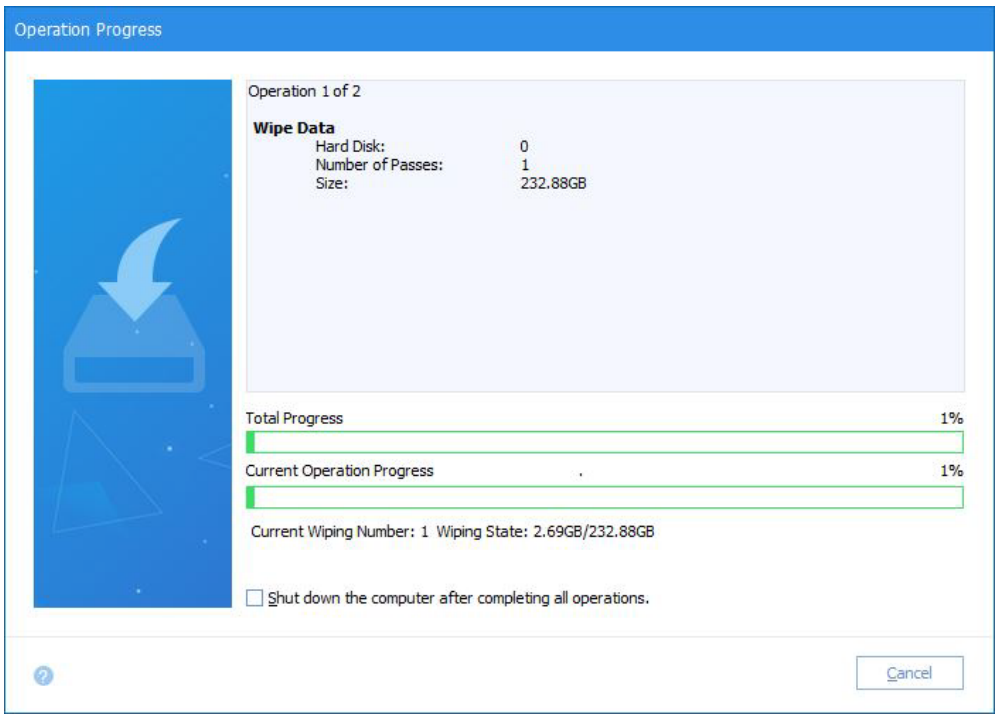

Εικόνα 5-33: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Έναρξη διαδικασίας οριστικής διαγραφής

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

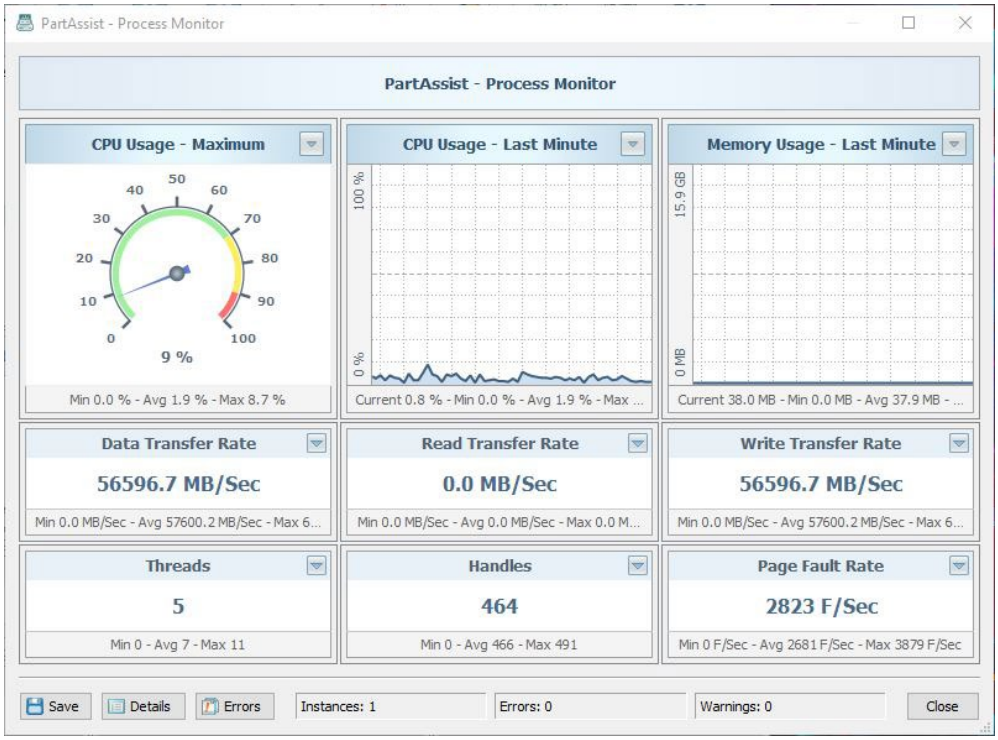

Εικόνα 5-34: Εργαλείο 1 - SysGauge - Καταγραφή CPU, Memory που καταναλώνει το εργαλείο

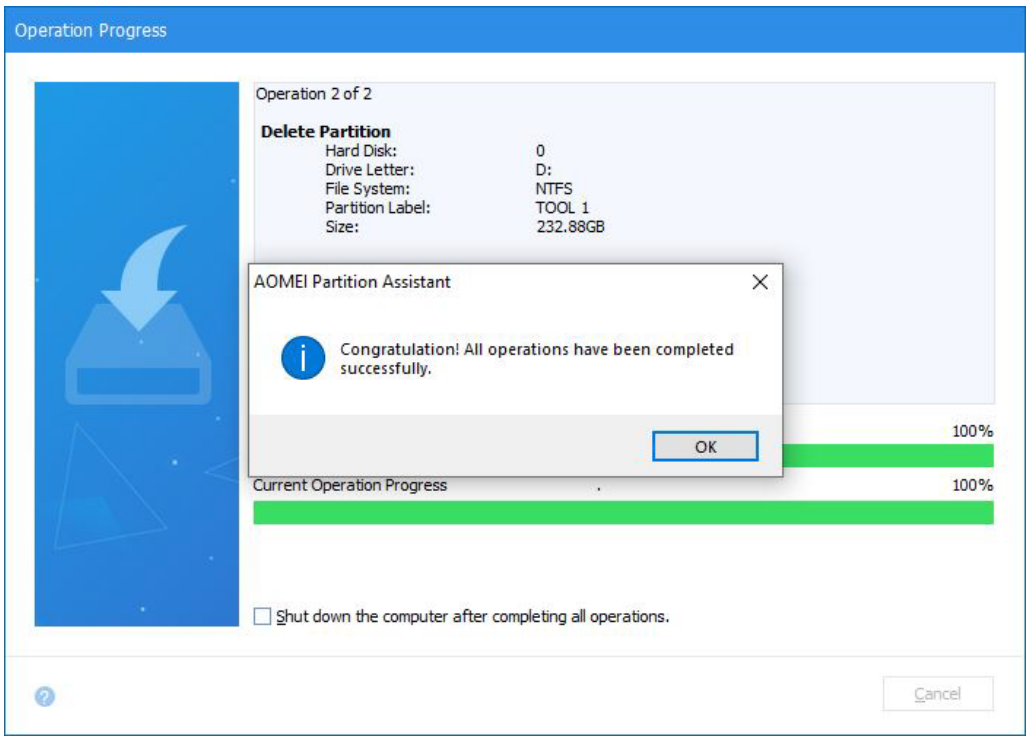

Εικόνα 5-35: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Ολοκλήρωση διαδικασίας οριστικής διαγραφής δίσκου

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 10 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για δεύτερη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με μόνη διαφορά στην ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει διαχωρισμός των δοκιμών σύμφωνα με το πίνακα κωδικοποίησης σεναρίων που ορίσαμε.

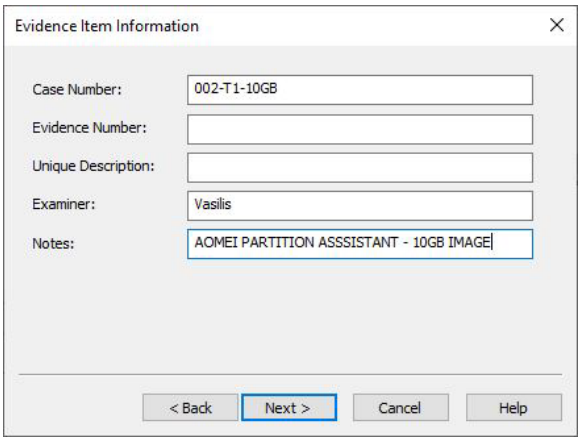

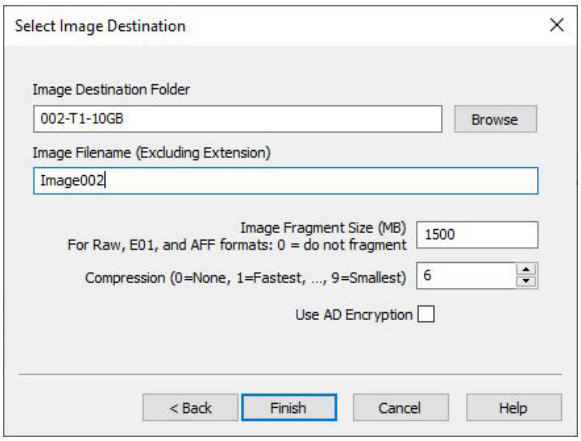

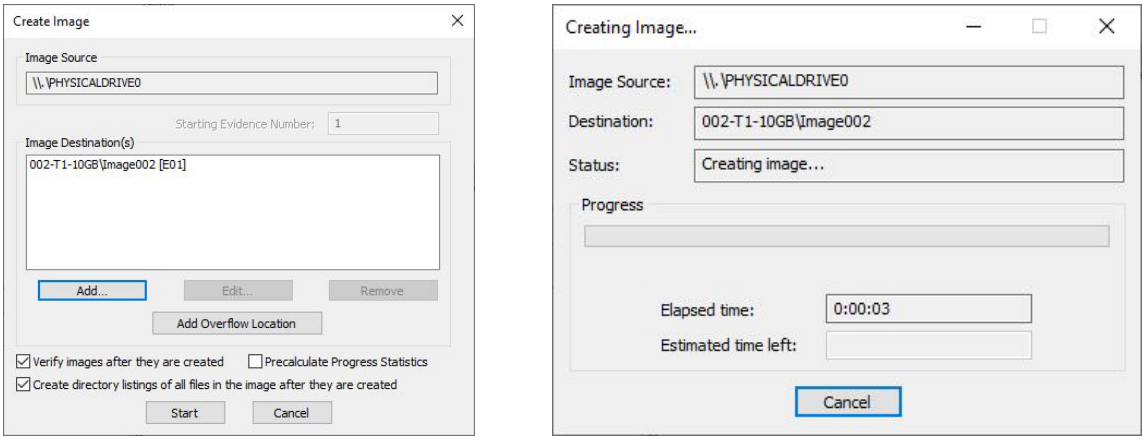

Εικόνα 5-36: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 2ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

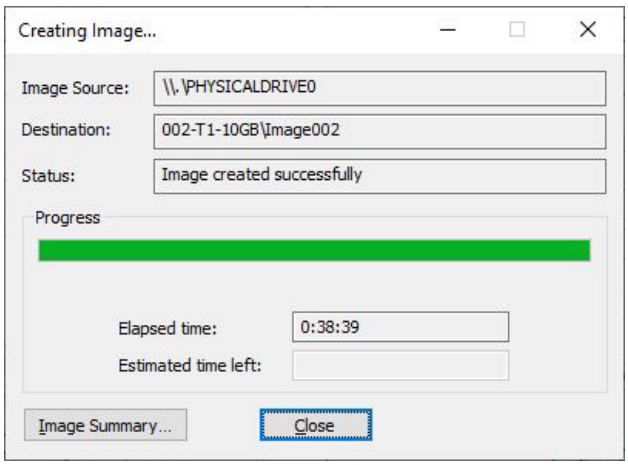

Εικόνα 5-37: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Ολοκλήρωση δημιουργίας 2ης εικόνας δίσκου

- **<u>Εκτέλεση τρίτου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 200 GB**

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης τα βήματα αρχικοποίησης και μορφοποίησης του δίσκου για το τρίτο σενάριο, αυτό της διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με τα 200GB δεδομένων σε αυτόν, δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια πιο πάνω. Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά ως βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.

4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR και μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format.
6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.
7. Αντιγραφή 200GB στο δίσκο για διαγραφή.
8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.
9. Έναρξη διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με το εργαλείο οριστικής διαγραφής .

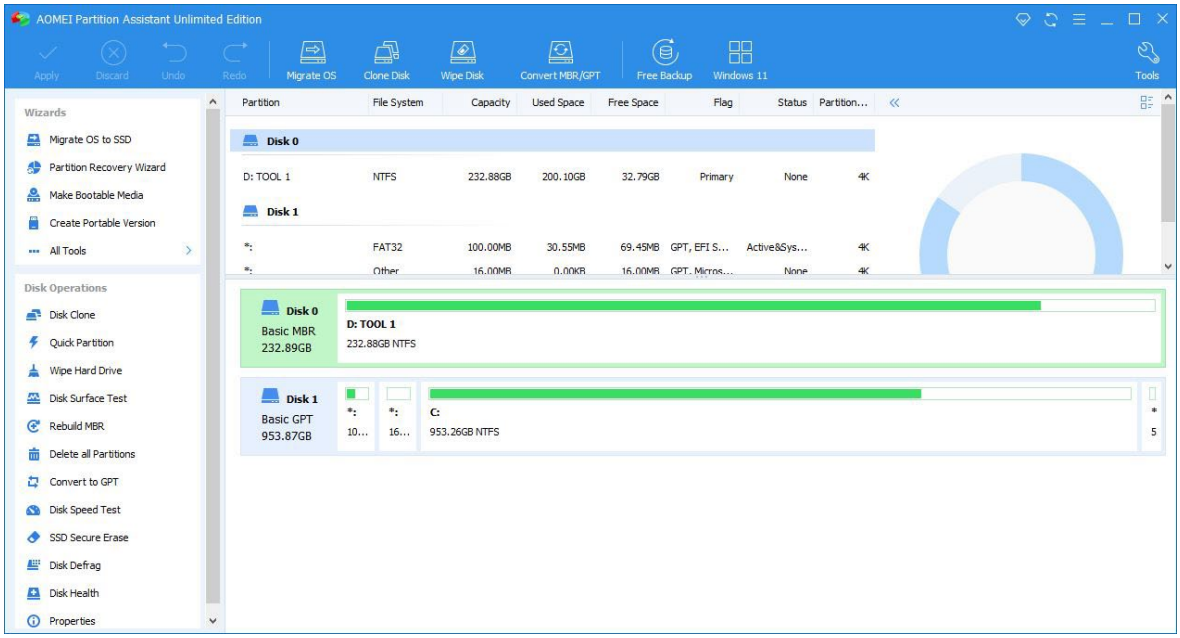

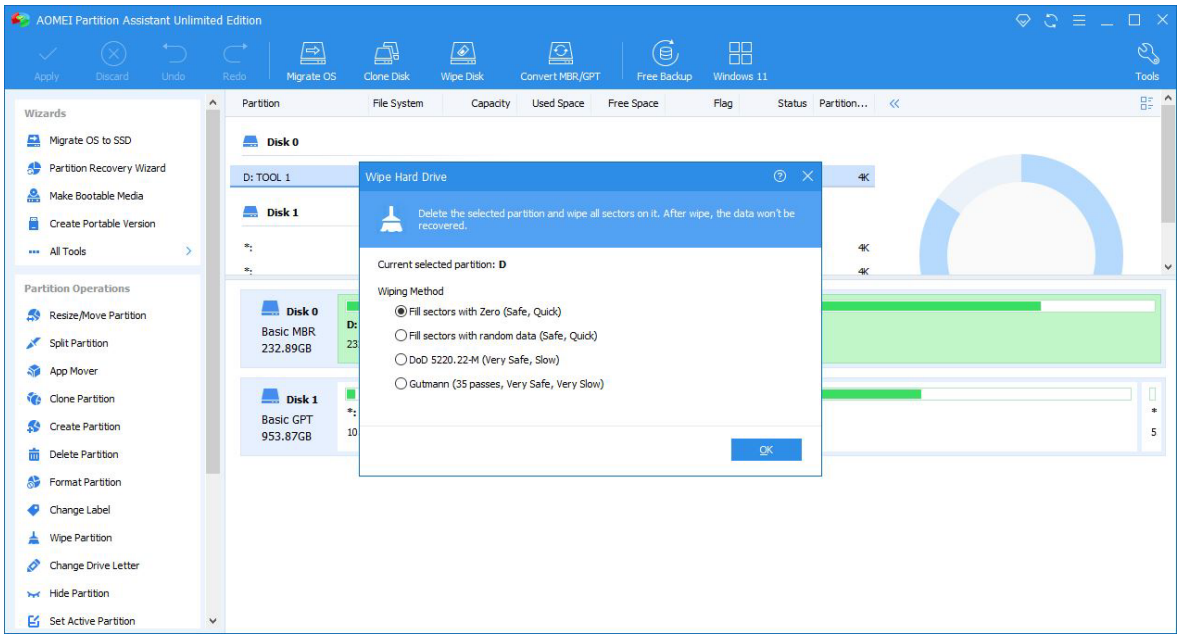

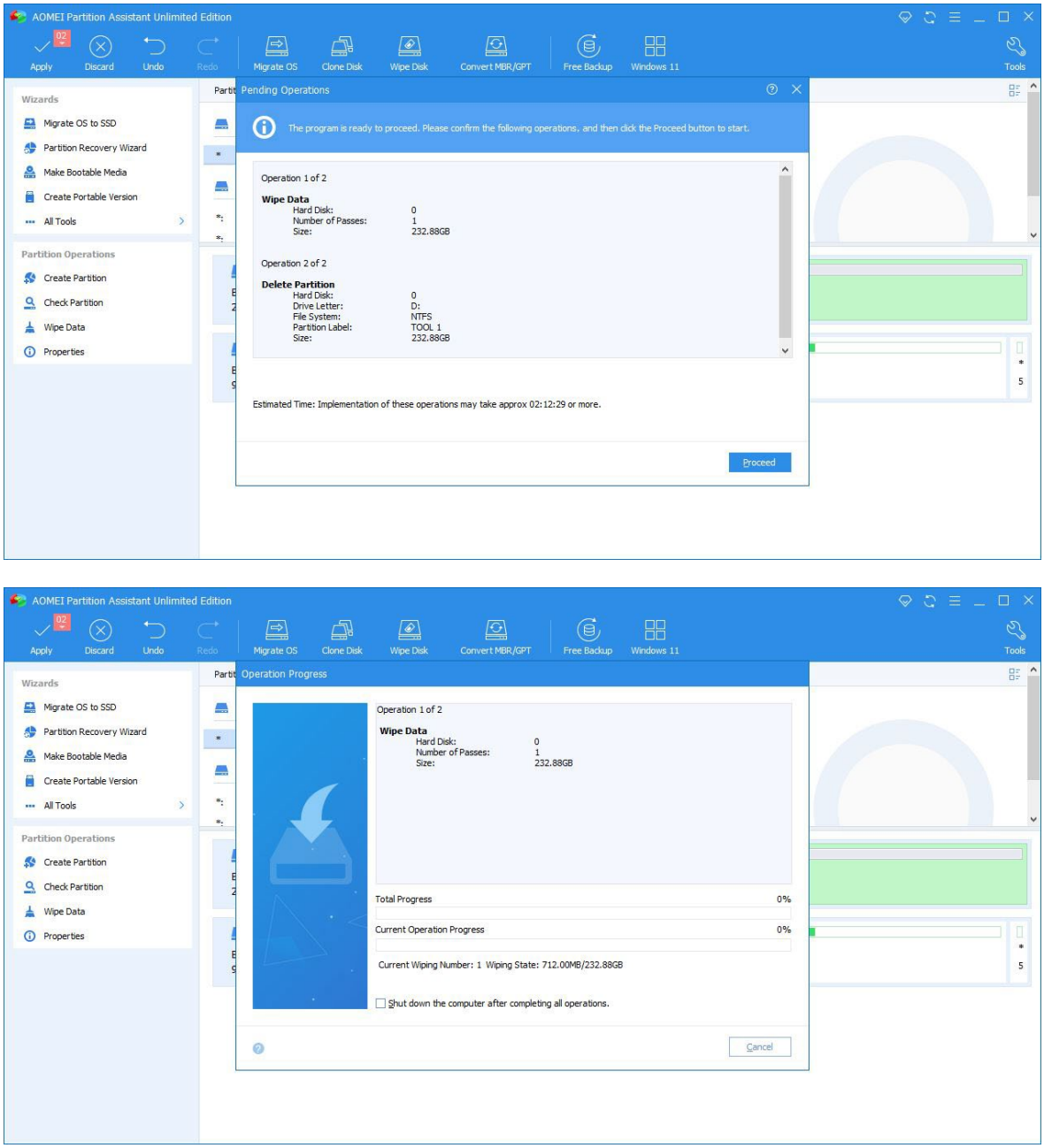

Εικόνα 5-38: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Διαδικασία οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

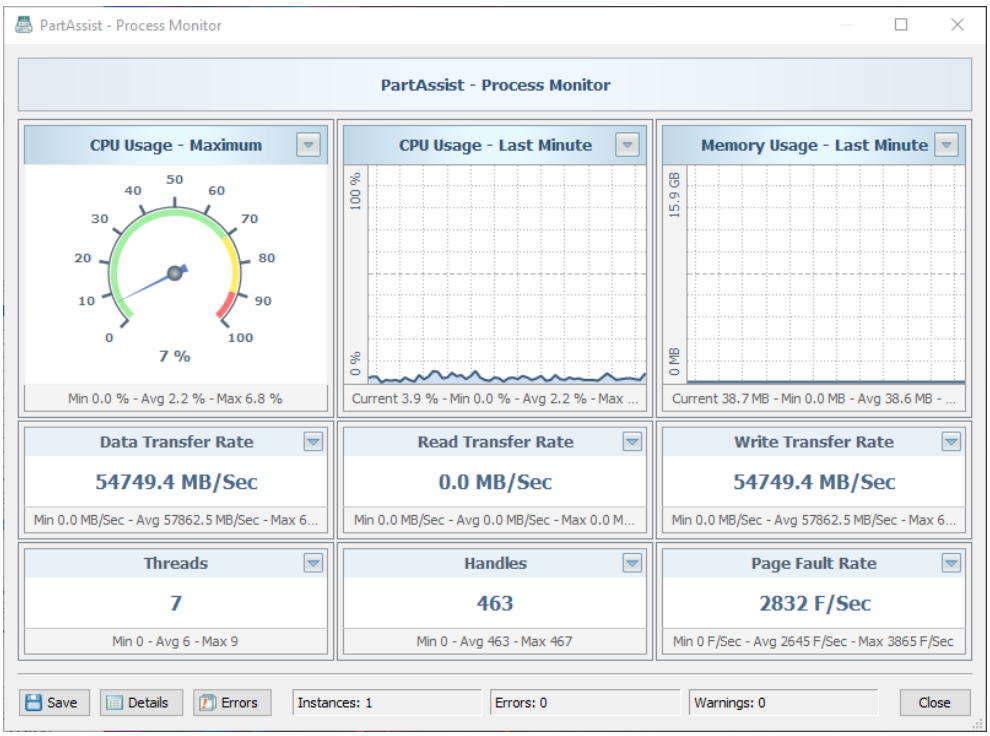

Εικόνα 5-39: Εργαλείο 1 - SysGauge - Καταγραφή CPU και Memory κατά την διαγραφή του δίσκου

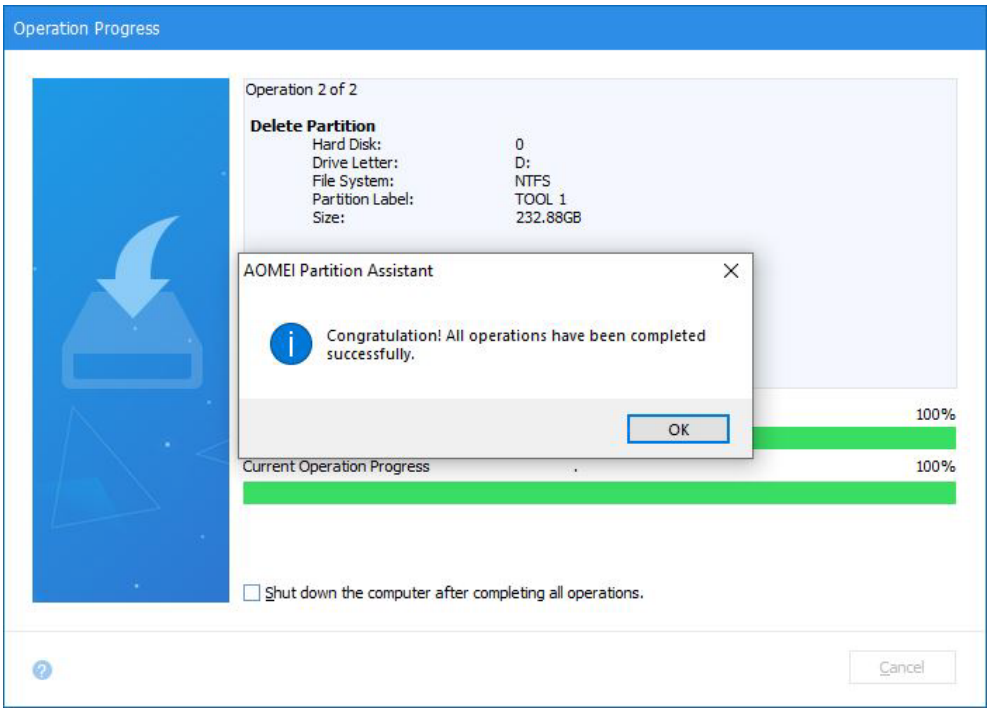

Εικόνα 5-40: Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant - Ολοκλήρωση διαδικασίας διαγραφής δίσκου με 200GB

Μετά την ολοκλήρωση της διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 200 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για τελευταία φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που

ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με μόνη διαφορά στην ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει διαχωρισμός των δοκιμών σύμφωνα με τον πίνακα κωδικοποίησης σεναρίων που ορίσαμε.

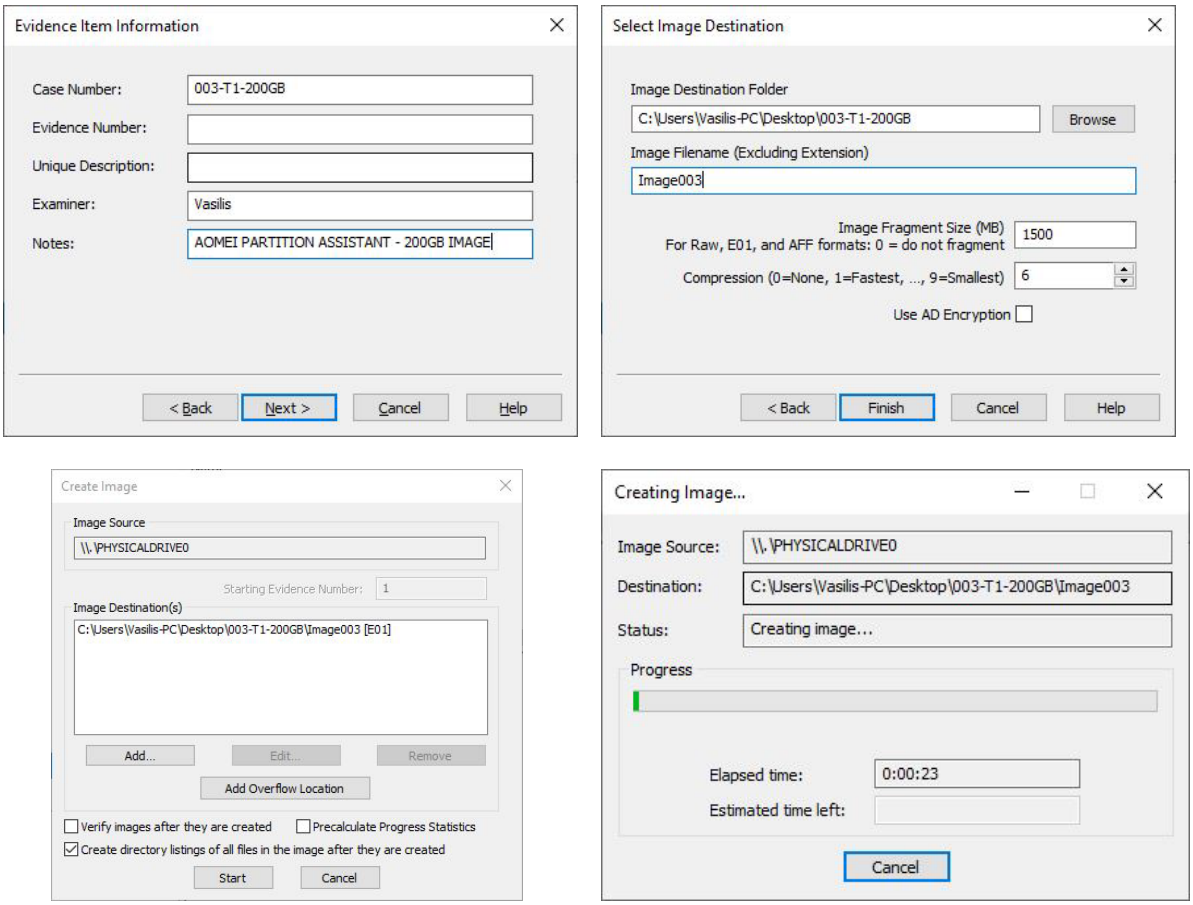

Εικόνα 5-41: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 3ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

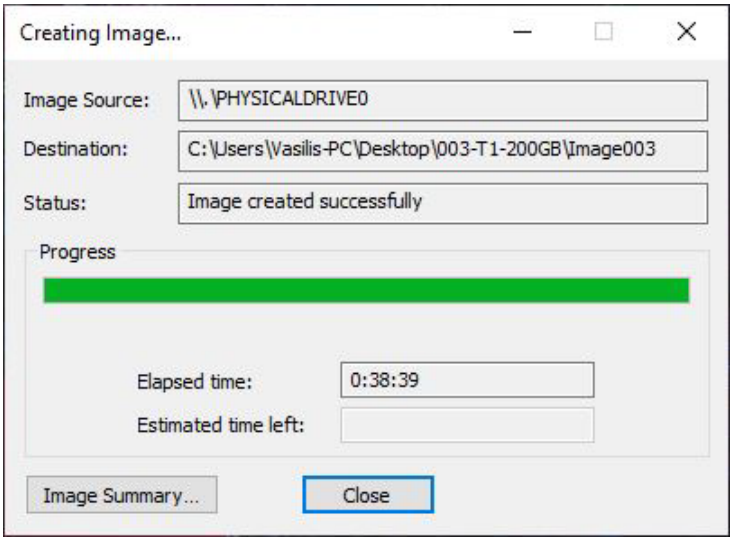

Εικόνα 5-42: Εργαλείο 1 - AccessData FTK Imager - Ολοκλήρωση δημιουργίας 3ης εικόνας δίσκου

Μετά την ολοκλήρωση των τριών σεναρίων προχωρούμε με τη χρήση δικανικών εργαλείων σε διερεύνηση των εικόνων των δίσκων ώστε να εντοπίσουμε ίχνη από τα αρχικά δεδομένα.

Εισαγωγή εικόνων δίσκων στο Autopsy

1. Εικόνα δίσκου με τα 20 διαγραμμένα αρχεία

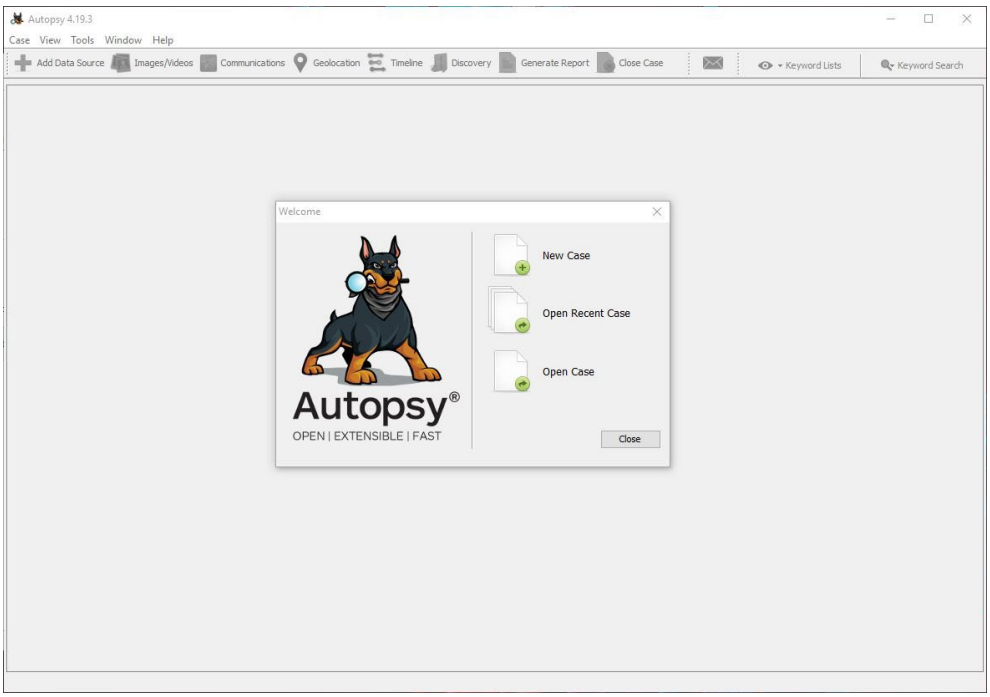

Εικόνα 5-43: Εργαλείο 1 - Autopsy - Εισαγωγή εικόνας δίσκου - Βήμα 1

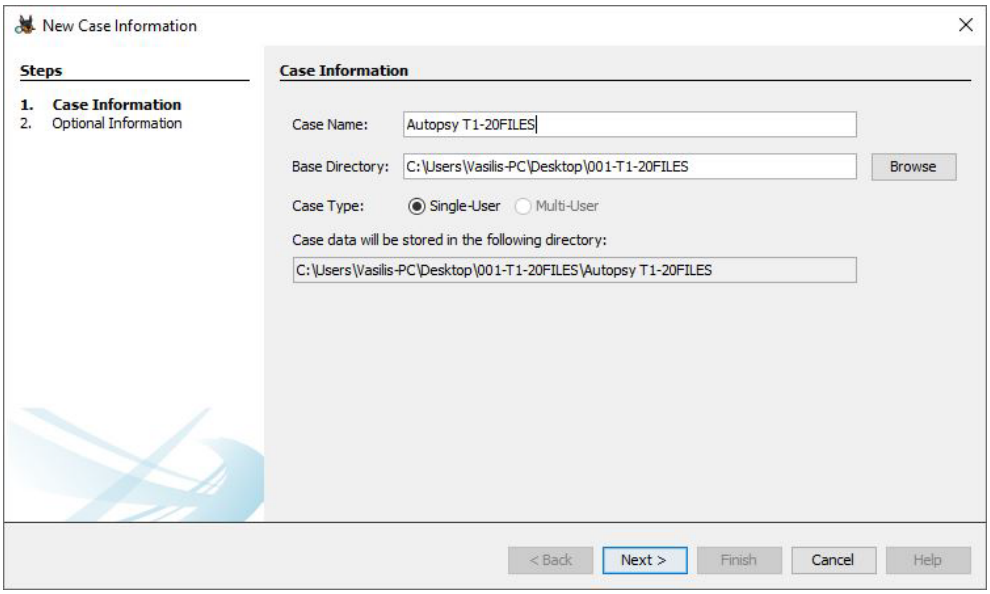

Εικόνα 5-44: Εργαλείο 1 - Autopsy - Εισαγωγή εικόνας δίσκου - Βήμα 2

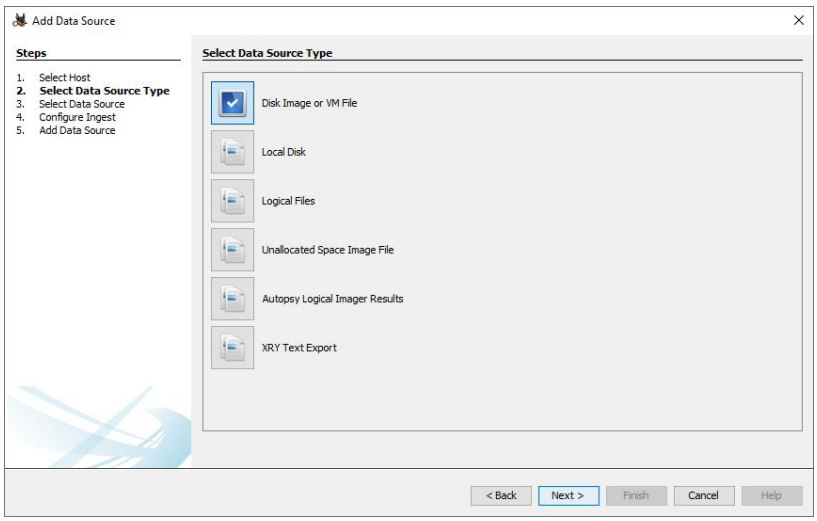

Εικόνα 5-45: Εργαλείο 1 - Autopsy - Εισαγωγή εικόνας δίσκου - Βήμα 3

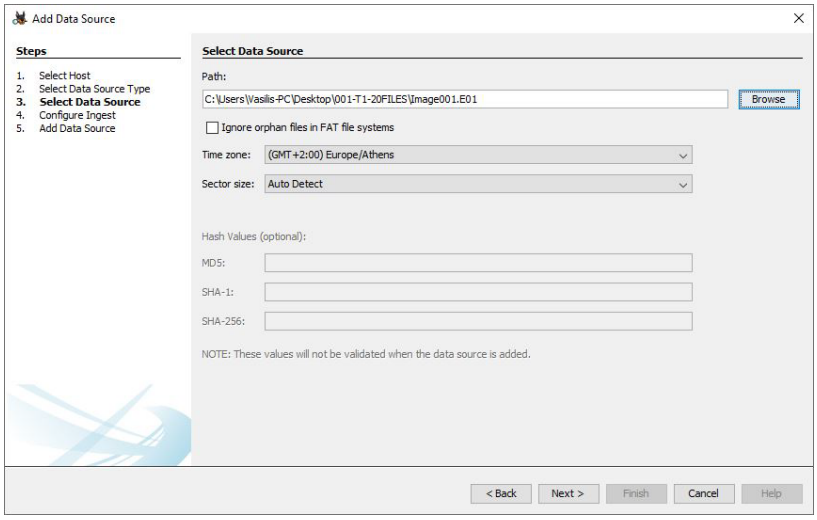

Εικόνα 5-46: Εργαλείο 1 - Autopsy - Εισαγωγή εικόνας δίσκου - Βήμα 4

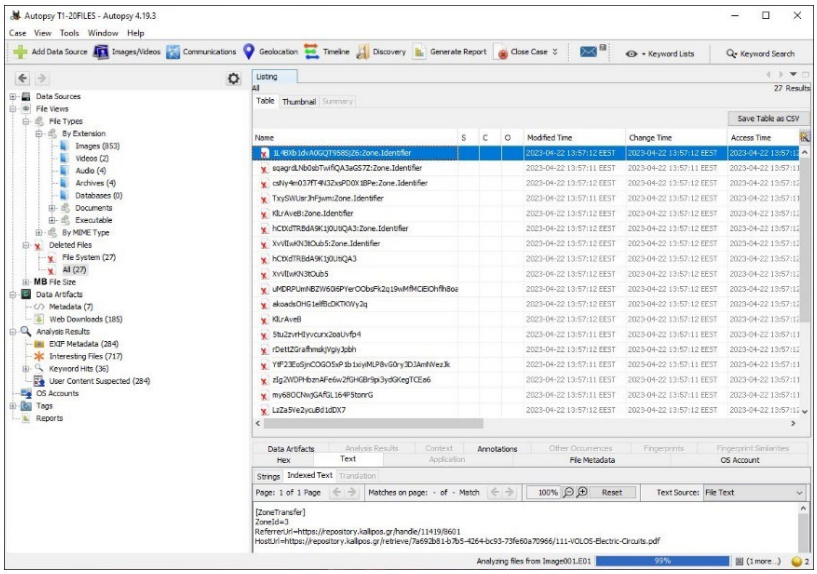

Εικόνα 5-47: Εργαλείο 1 - Autopsy - Αναζήτηση δεδομένων

2. Εικόνα δίσκου με 10GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

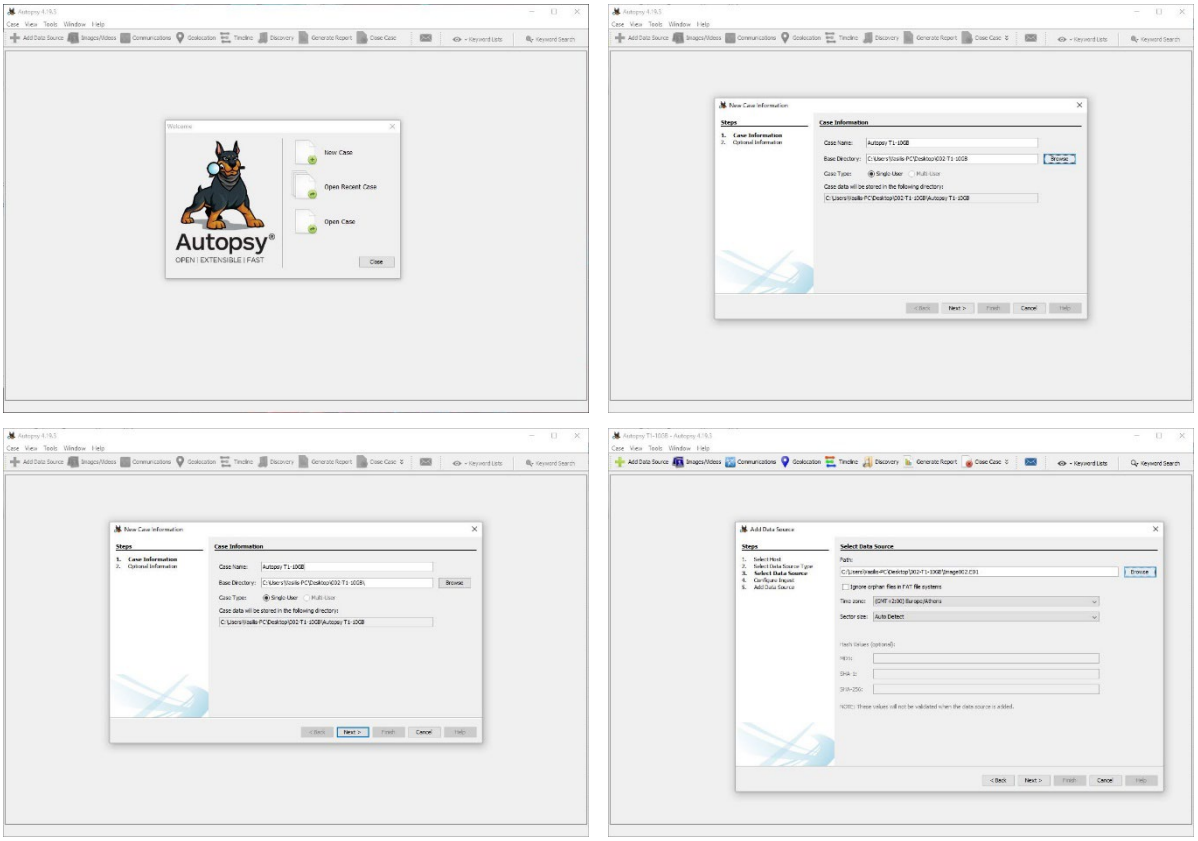

Εικόνα 5-48: Εργαλείο 1 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 2ης εικόνας δίσκου

3. Εικόνα δίσκου με 200GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

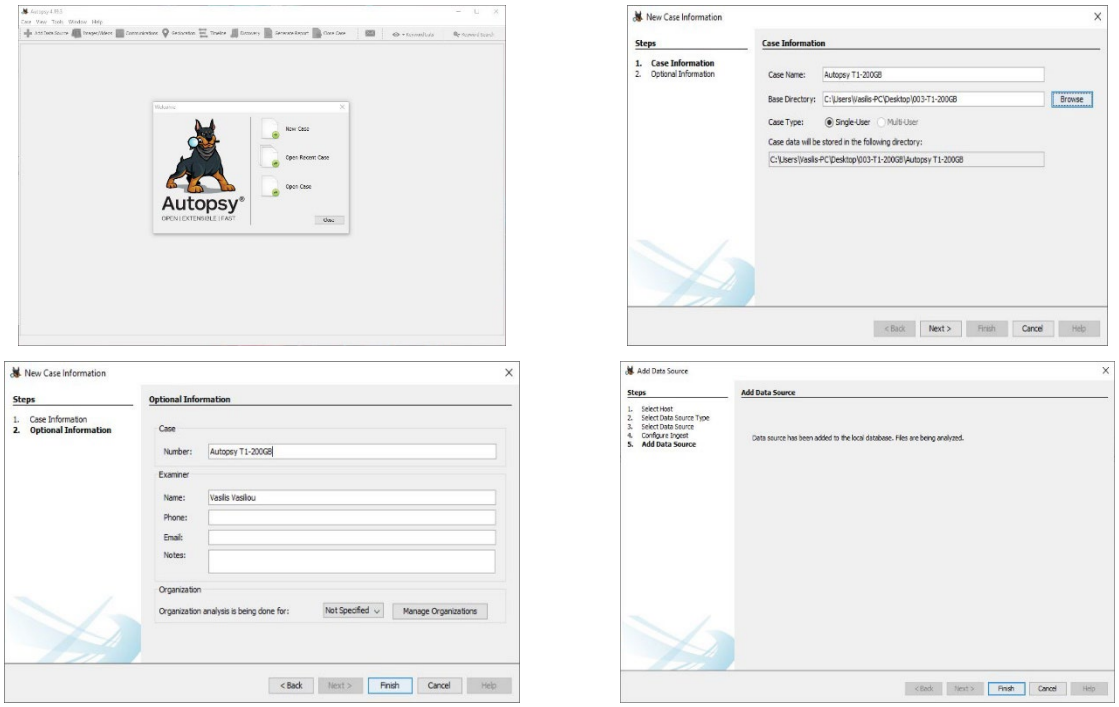

Εικόνα 5-49: Εργαλείο 1 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 3ης εικόνας δίσκου

5.2.2 Εργαλείο 2 - O&O SafeEraser

Εγκατάσταση εργαλείου

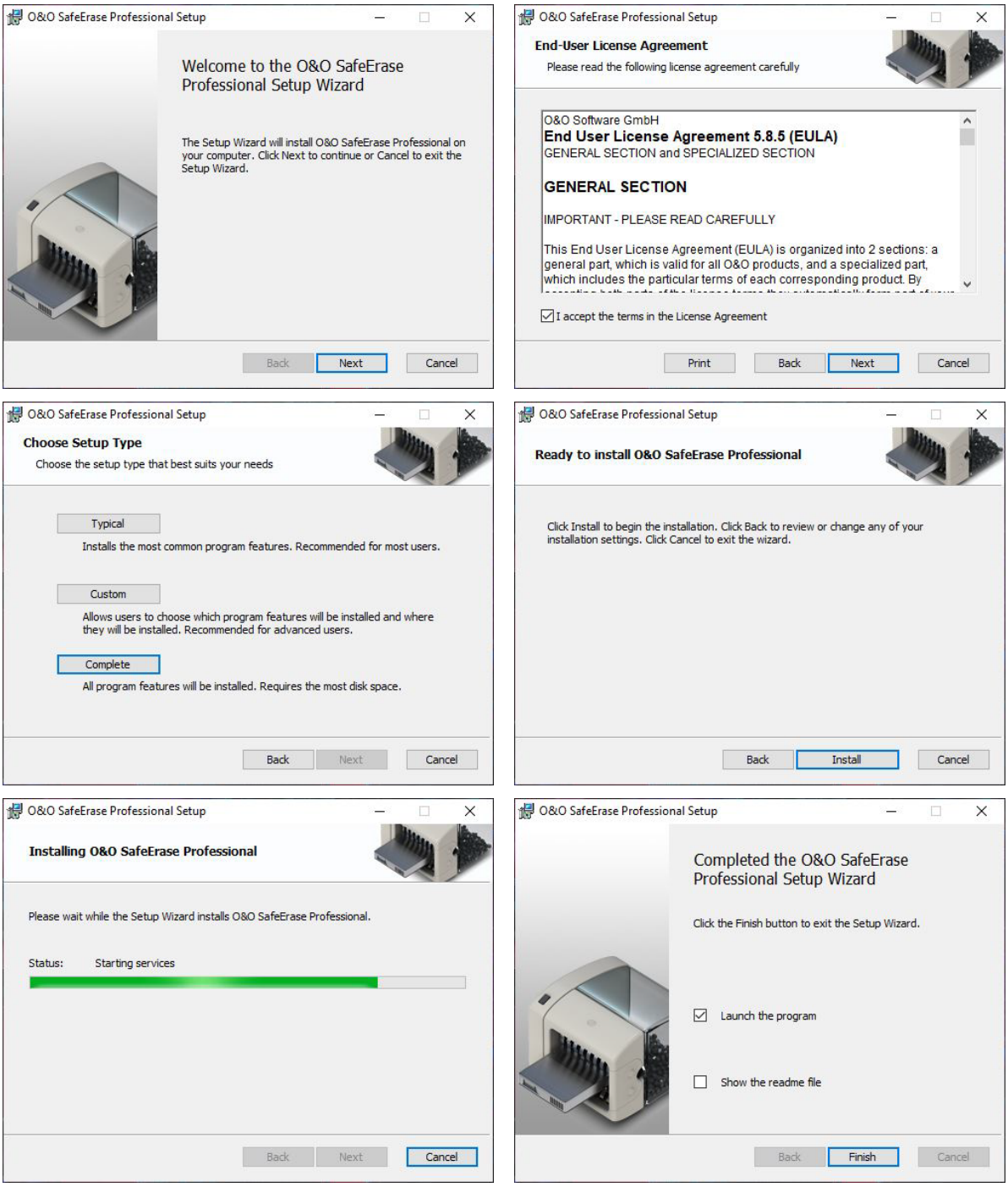

Εικόνα 5-50: Εργαλείο 2 - Διαδικασία εγκατάστασης O&O SafeErase

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης, τα βήματα προετοιμασίας του δίσκου για την αξιολόγηση του δεύτερου εργαλείου οριστικής διαγραφής δεδομένων δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια κατά την εξέταση του πρώτου εργαλείου.

Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά στα βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker.
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.
4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR, μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format και ονομασία του δίσκου σε TOOL 2.

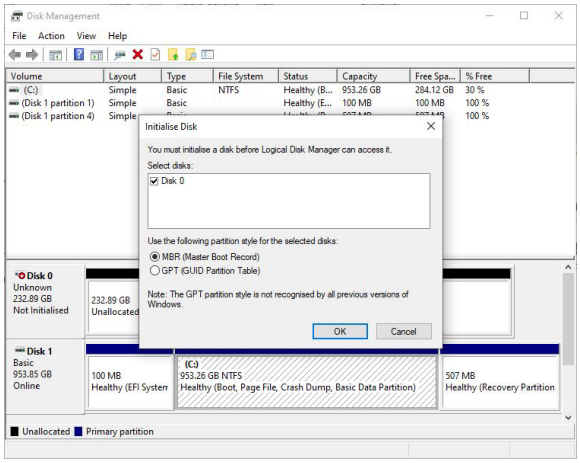

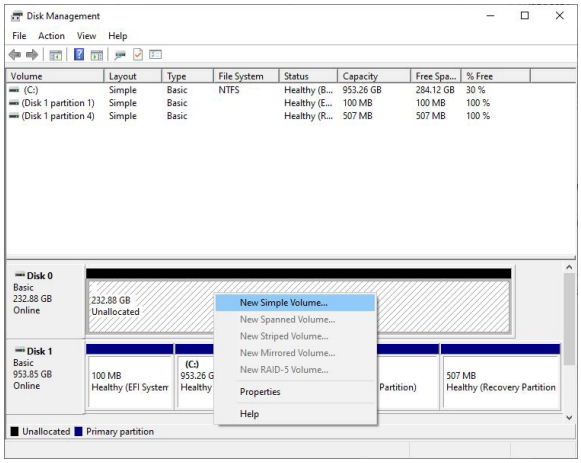

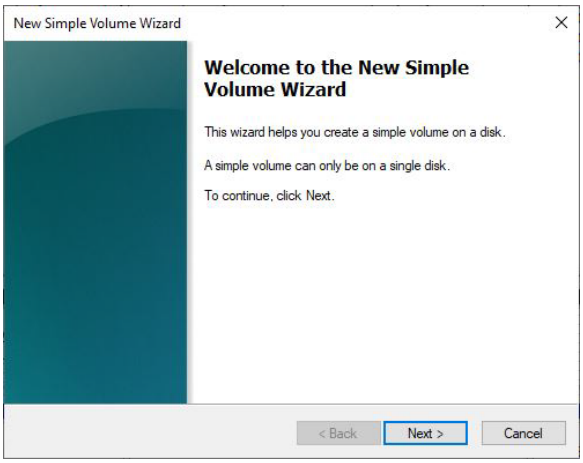

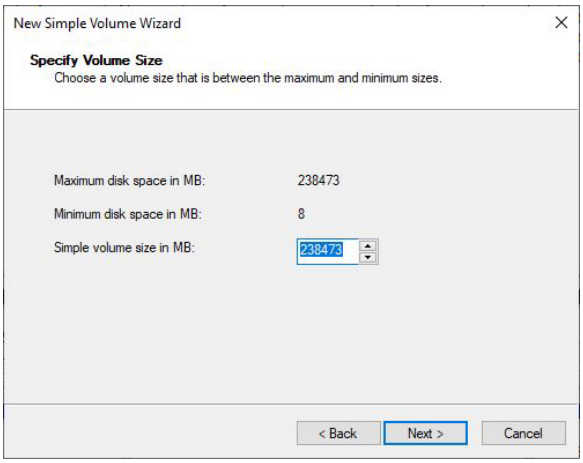

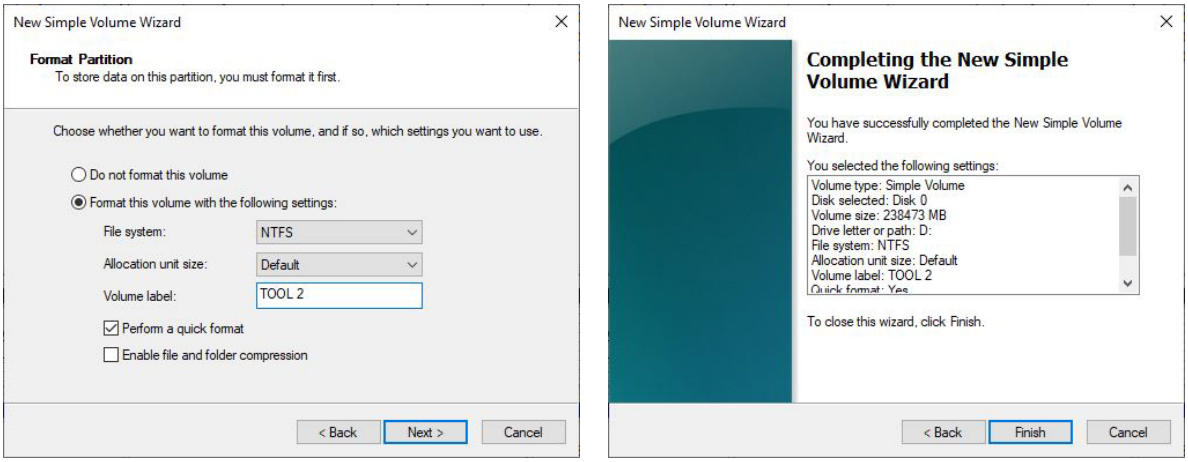

Εικόνα 5-51: Εργαλείο 2 - Βήματα διαδικασίας μορφοποίησης δίσκου

Τα πιο πάνω βήματα αποτελούν τη διαδικασία για τη μορφοποίηση του σκληρού δίσκου ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το λειτουργικό σύστημα. Μετά το πέρας της διαδικασίας ο δίσκος με την ονομασία TOOL 2 είναι ορατός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί κανονικά από τα windows.

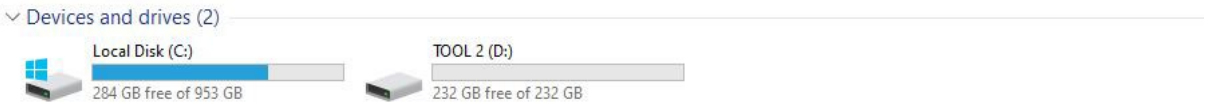

6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.

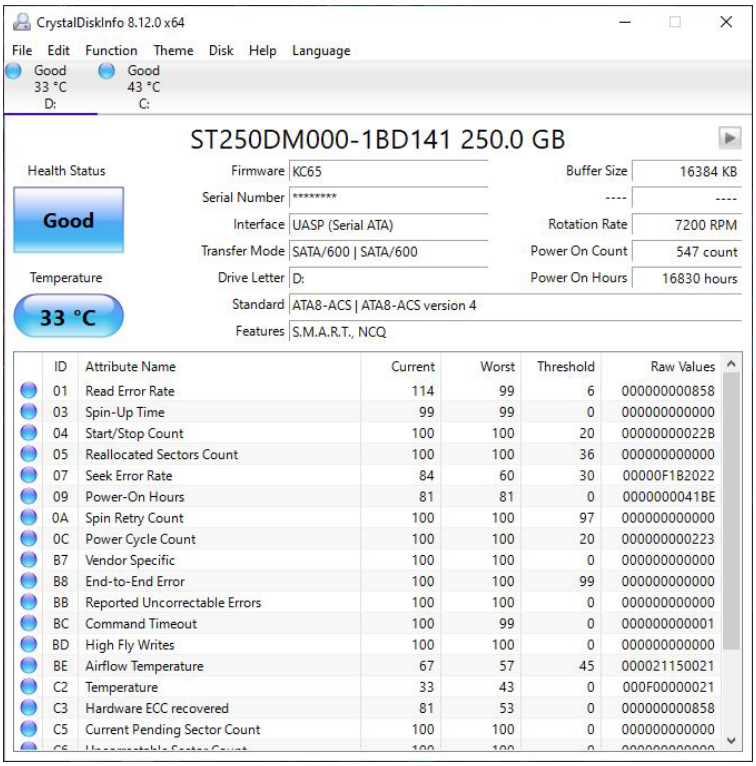

Εικόνα 5-52: Εργαλείο 2 - CrystalDiskInfo - Αναφορά κατάστασης δίσκου

Σύμφωνα με την αναφορά του εργαλείου, ο δίσκος βρίσκεται σε καλή κατάσταση έτσι μπορούμε να αντιγράψουμε σε αυτόν τα αρχικά δεδομένα των 10 GB (705 αρχεία).

7. Αντιγραφή 10GB στο δίσκο

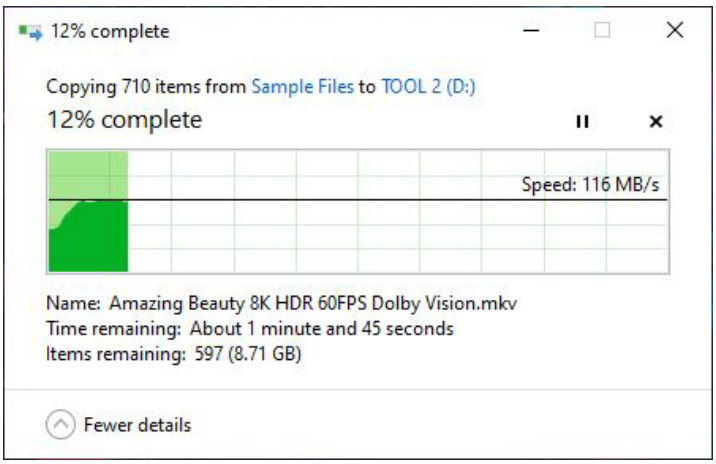

Εικόνα 5-53: Εργαλείο 2 - Αντιγραφή 10GB δεδομένων στο δίσκο

8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.

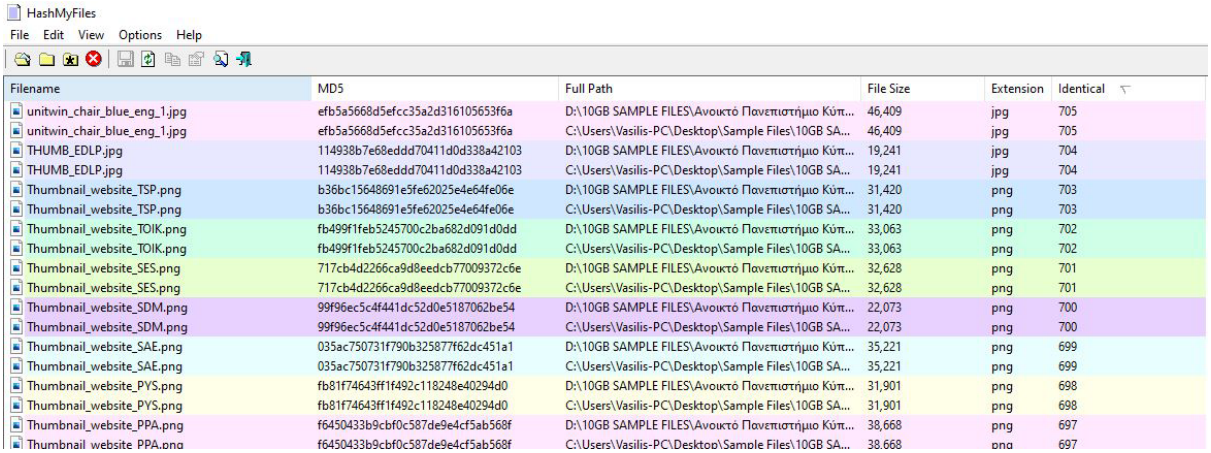

Filename	MD5	Full Path	File Size	Extension	Identical
unitwin_chair_blue_eng_1.jpg	efb5a5668d5efcc35a2d316105653f6a	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	46,409	jpg	705
unitwin_chair_blue_eng_1.jpg	efb5a5668d5efcc35a2d316105653f6a	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	46,409	jpg	705
THUMB_EDLP.jpg	114938b7e68eddd70411d0d338a42103	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	19,241	jpg	704
THUMB_EDLP.jpg	114938b7e68eddd70411d0d338a42103	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	19,241	jpg	704
Thumbnail_website_TSP.png	b36bc15648691e5fe62025e4e64fe06e	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	31,420	png	703
Thumbnail_website_TSP.png	b36bc15648691e5fe62025e4e64fe06e	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	31,420	png	703
Thumbnail_website_TOIK.png	fb499f1feb5245700c2ba682d091d0dd	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	33,063	png	702
Thumbnail_website_TOIK.png	fb499f1feb5245700c2ba682d091d0dd	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	33,063	png	702
Thumbnail_website_SES.png	717cb4d2266ca9d8eedcb77009372c6e	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	32,628	png	701
Thumbnail_website_SES.png	717cb4d2266ca9d8eedcb77009372c6e	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	32,628	png	701
Thumbnail_website_SDM.png	99f96ec5c4f441dc52d0e5187062be54	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	22,073	png	700
Thumbnail_website_SDM.png	99f96ec5c4f441dc52d0e5187062be54	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	22,073	png	700
Thumbnail_website_SAE.png	035ac750731f790b325877f62dc451a1	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	35,221	png	699
Thumbnail_website_SAE.png	035ac750731f790b325877f62dc451a1	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	35,221	png	699
Thumbnail_website_PYS.png	fb81f74643ff1f492c118248e40294d0	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	31,901	png	698
Thumbnail_website_PYS.png	fb81f74643ff1f492c118248e40294d0	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	31,901	png	698
Thumbnail_website_PPA.png	f6450433b9cbf0c587de9e4cf5ab568f	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	38,668	png	697
Thumbnail_website_PPA.png	f6450433b9cbf0c587de9e4cf5ab568f	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	38,668	png	697

Εικόνα 5-54: Εργαλείο 2 - HashMyFiles - Επιβεβαίωση αντιγραφής αρχείων στο δίσκο

- **<u>Εκτέλεση πρώτου σεναρίου</u>** – Διαγραφή 20 συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε Αρχεία και Φάκελοι (Files and Folder). Στη συνέχεια επιλέγουμε τα 20 αρχεία που έχουμε καθορίσει από την αρχή για τη διεξαγωγή αυτού του σεναρίου για όλα τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων. Τα αρχεία που έχουν επιλεγεί είναι διαφόρων τύπων και μεγεθών. Ο αναλυτικός κατάλογος των αρχείων αυτών μαζί με το ακριβές μέγεθος τους και την hash τιμή MD5 η οποία θα χρησιμοποιηθεί αργότερα κατά την σύγκριση τους με τα ευρήματα στο δίσκο, βρίσκεται στο τέλος (Παράρτημα Α). Επίσης καθορίζουμε τη μέθοδο

διαγραφής σε Overwrite with Zeros. Η μέθοδος αυτή είναι η αντίστοιχη μέθοδος One Pass Zero κατά την οποία τα δεδομένα του δίσκου εγγράφονται σε μια επανάληψη με μηδενικά.

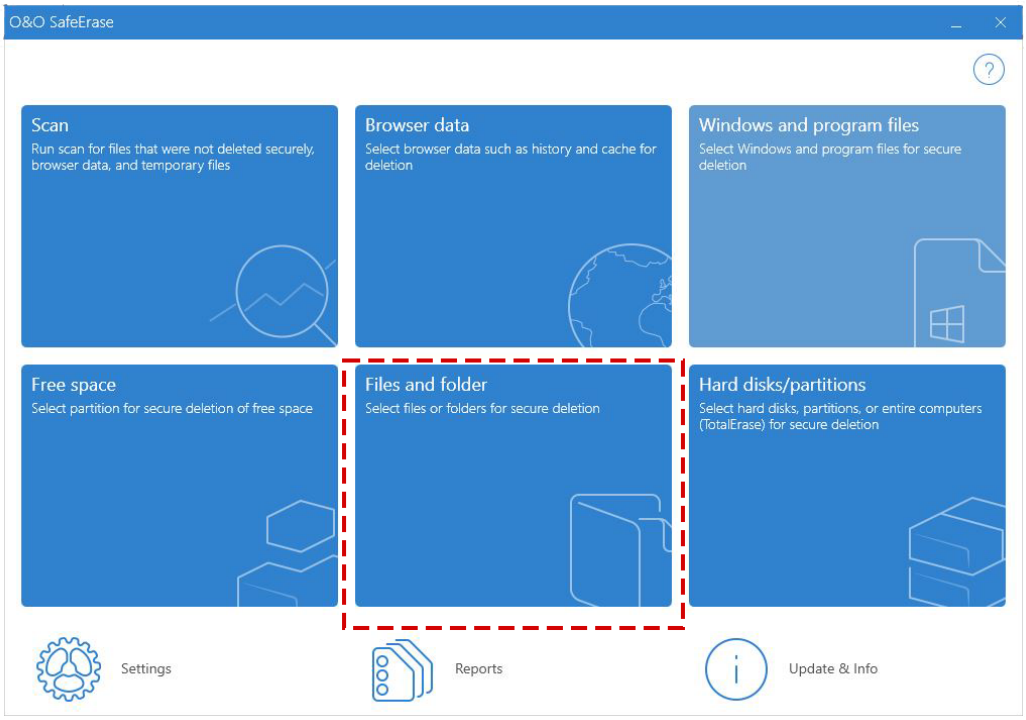

Εικόνα 5-55: Εργαλείο 2 - O&O SafeErase – Κεντρικό μενού

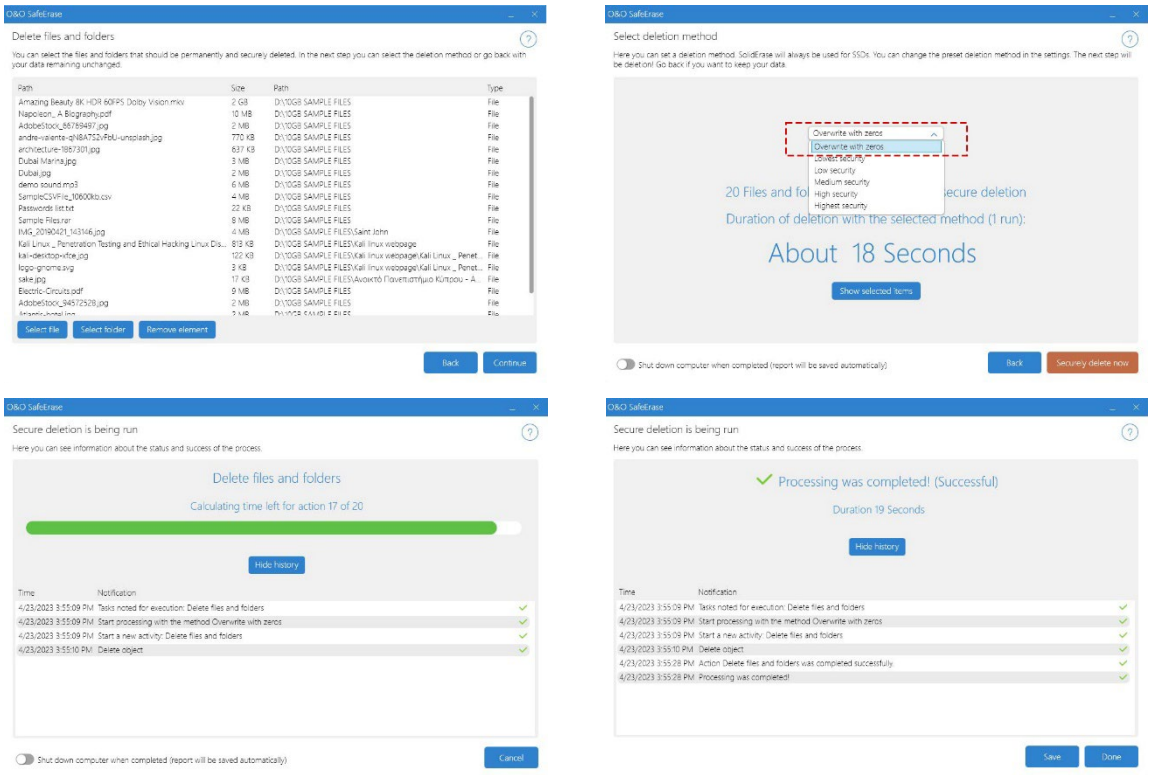

Εικόνα 5-56: Εργαλείο 2 - O&O SafeErase - Διαδικασία διαγραφής των 20 αρχείων

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής των αρχείων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να εισάγουμε την εικόνα στο Autopsy και να εντοπίσουμε τυχόν ίχνη από τα αρχεία.

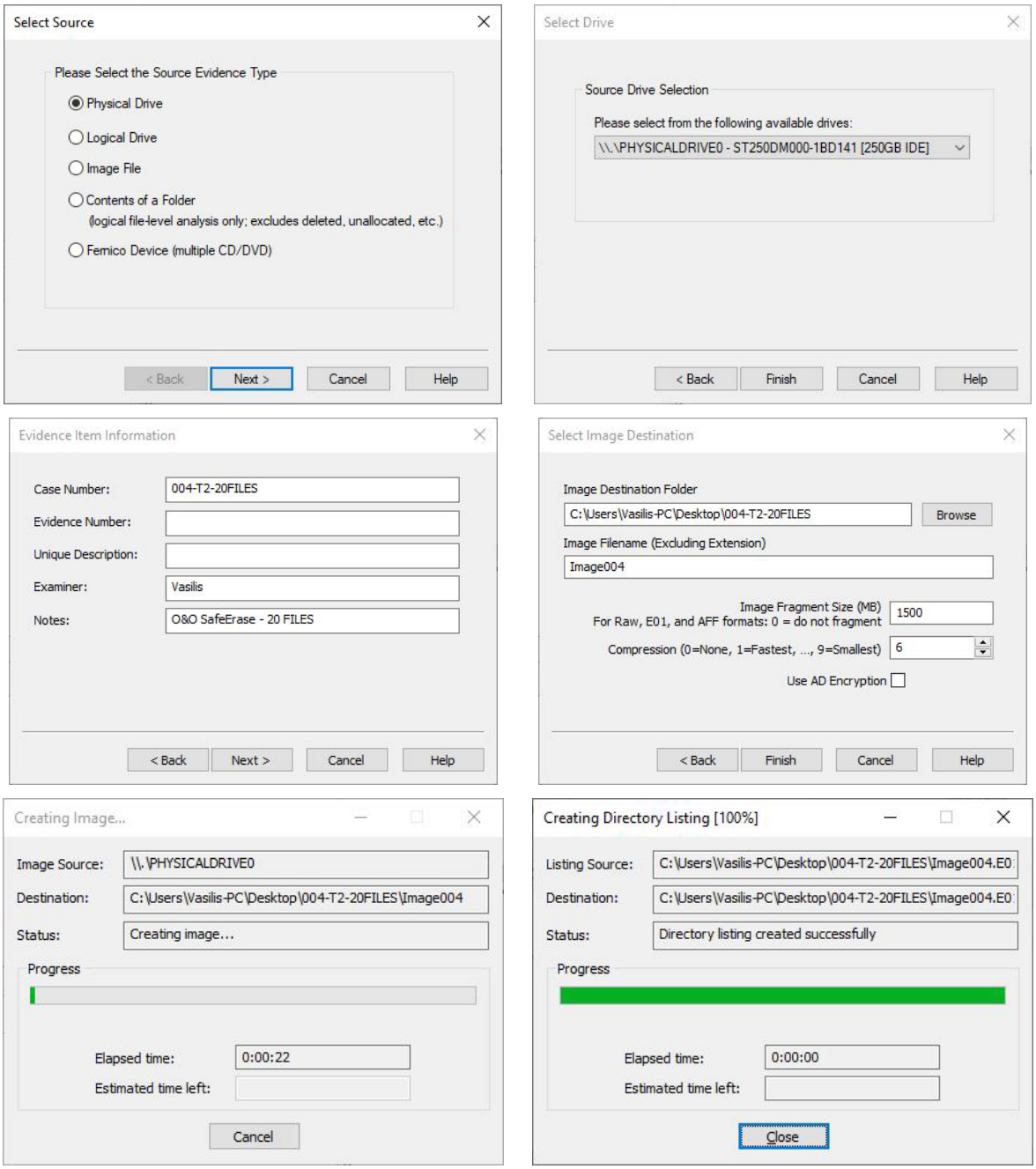

Εικόνα 5-57: Εργαλείο 2 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 1ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

Η εικόνα του δίσκου θα χρησιμοποιηθεί αργότερα για εισαγωγή της στο Autopsy και ανάλυση της για την εύρεση ιχνών από τα 20 διαγραμμένα αρχεία.

- **<u>Εκτέλεση δεύτερου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 10 GB**

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε Σκληροί δίσκοι / διαμερίσματα (Hard disks / partitions). Στη λίστα με τους διαθέσιμους δίσκους για διαγραφή, εντοπίζουμε το προς διαγραφή δίσκο και τον επιλέγουμε. Καθορίζουμε την τη μέθοδο διαγραφής σε Overwrite with Zeros όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις. Τέλος το εργαλείο μας προτρέπει να επιβεβαιώσουμε την πρόθεση μας για οριστική διαγραφή δεδομένων του δίσκου.

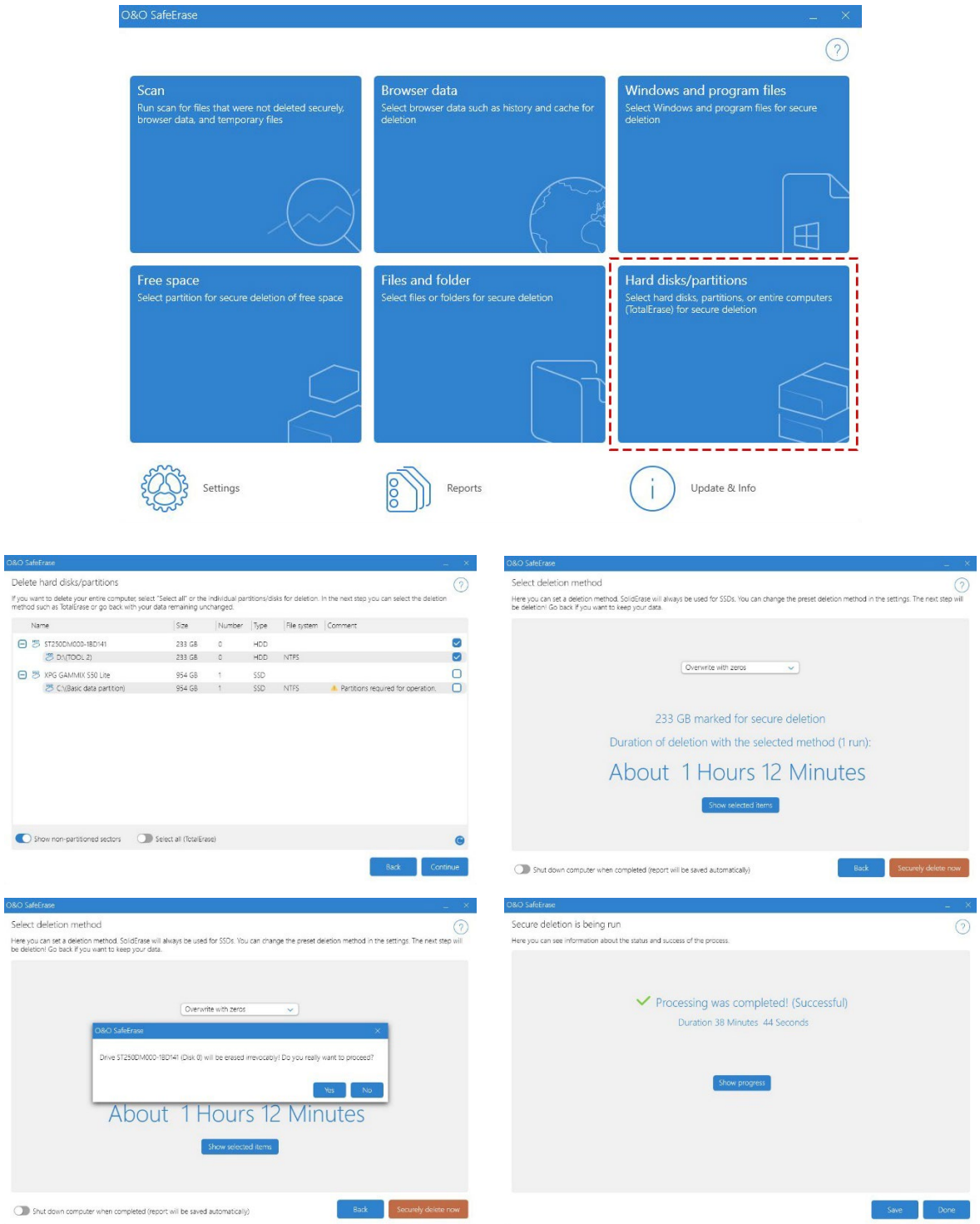

Εικόνα 5-58: Εργαλείο 2 - O&O SafeErase - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 10GB

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

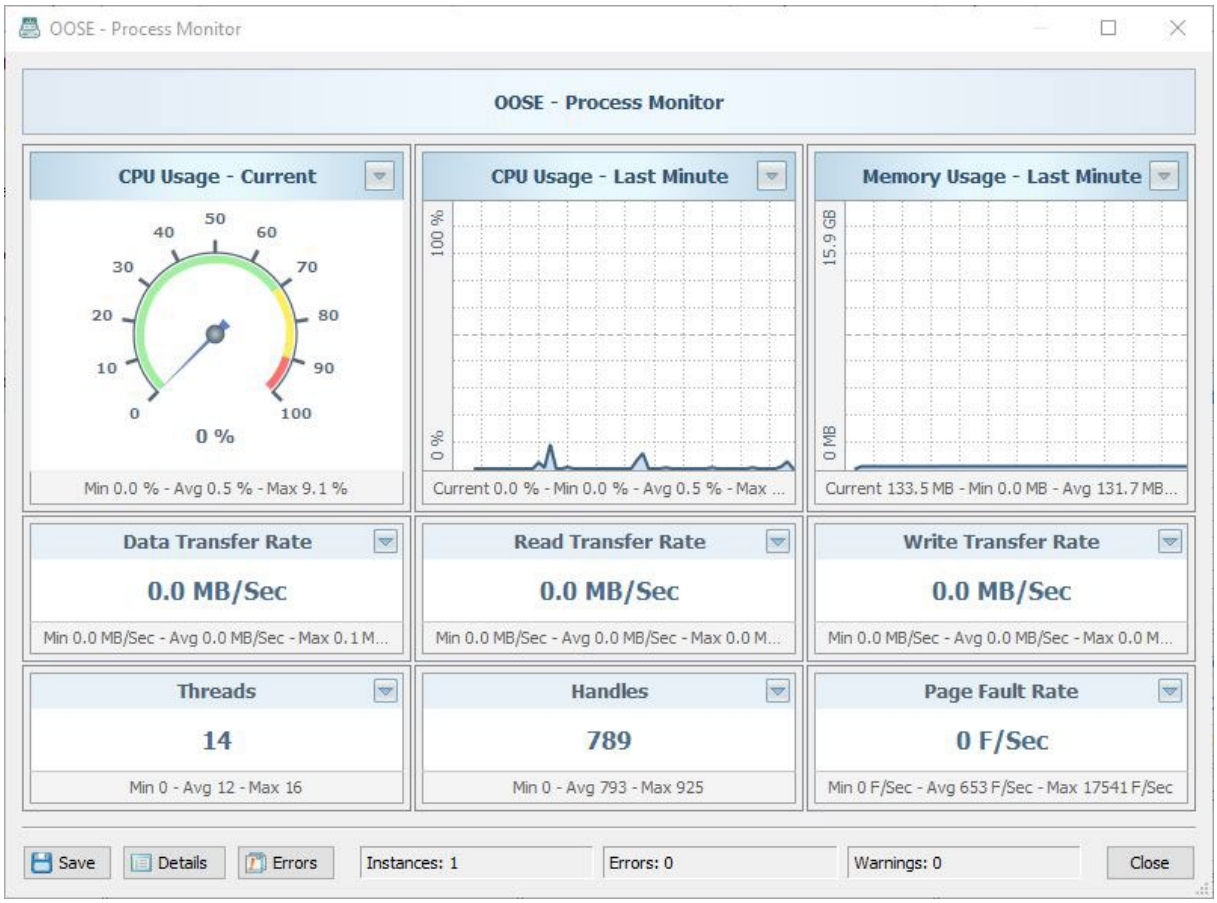

Εικόνα 5-59: Εργαλείο 2 - SysGauge - Καταγραφή πόρων συστήματος κατα την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 10GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 10 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για δεύτερη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με διαφορά την ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει αρχειοθέτηση και καταγραφή των δοκιμών σύμφωνα με το πίνακα κωδικοποίησης σεναρίων που ορίσαμε.

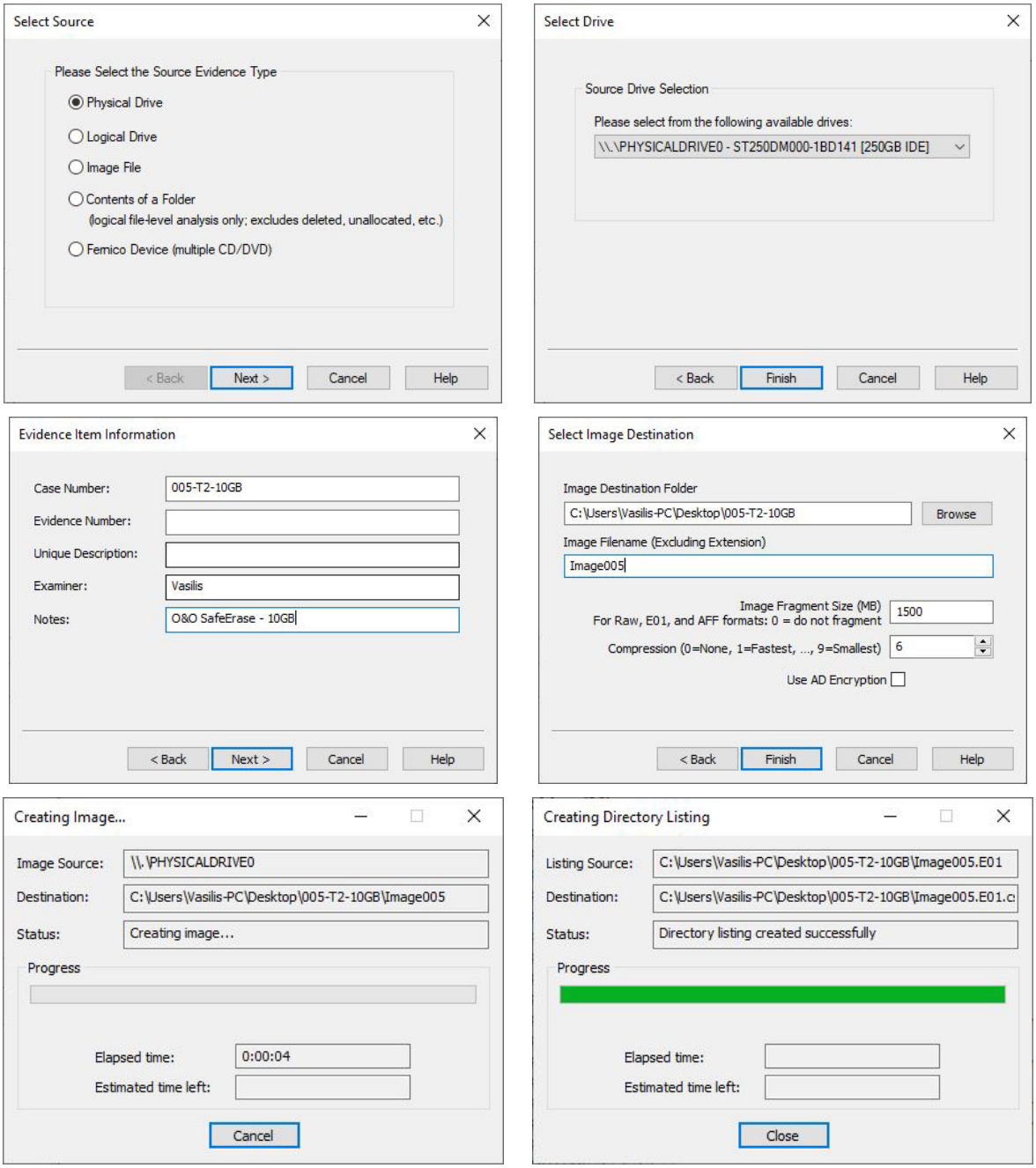

Εικόνα 5-60: Εργαλείο 2 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 2ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

- **<u>Εκτέλεση τρίτου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 200 GB**

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης τα βήματα αρχικοποίησης και μορφοποίησης του δίσκου για το τρίτο σενάριο, αυτό της διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με τα 200GB δεδομένων σε αυτόν, δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια πιο πάνω. Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά ως βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.

2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.
4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR και μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format.
6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.
7. Αντιγραφή 200GB στο δίσκο για διαγραφή.
8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.
9. Έναρξη διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με το εργαλείο οριστικής διαγραφής .

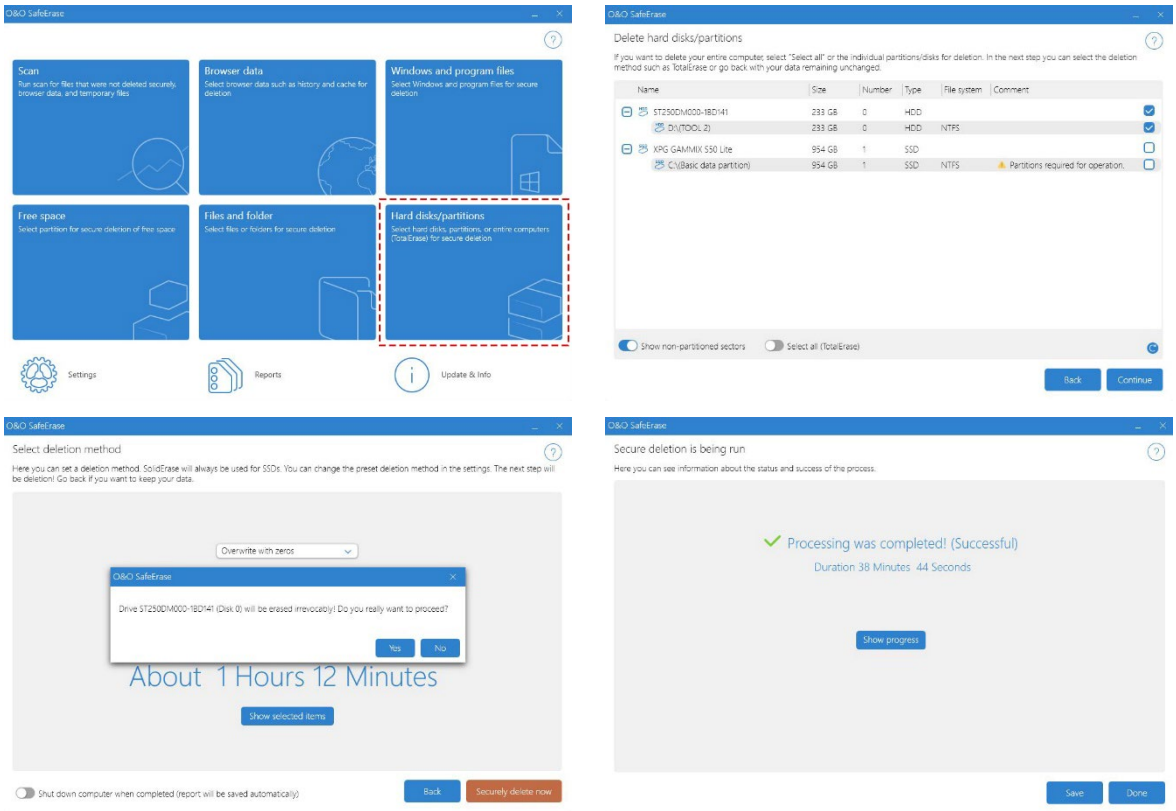

Εικόνα 5-61: Εργαλείο 2 - O&O SafeErase - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 200GB

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

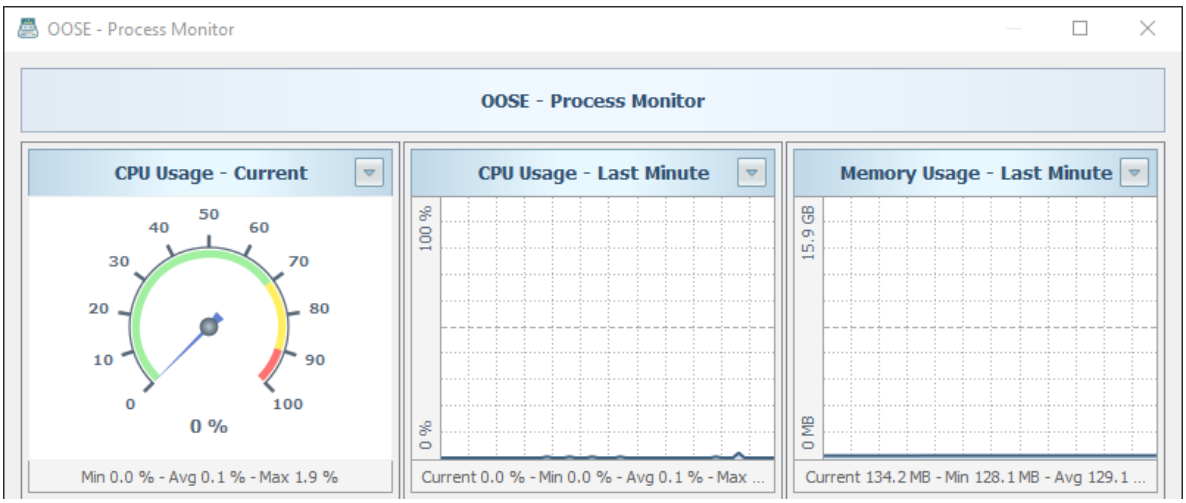

Εικόνα 5-62: Εργαλείο 2 - SysGauge - Καταγραφή πόρων συστήματος κατα την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 200GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 200 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για τρίτη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με διαφορά την ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει αρχειοθέτηση και καταγραφή των σεναρίων .

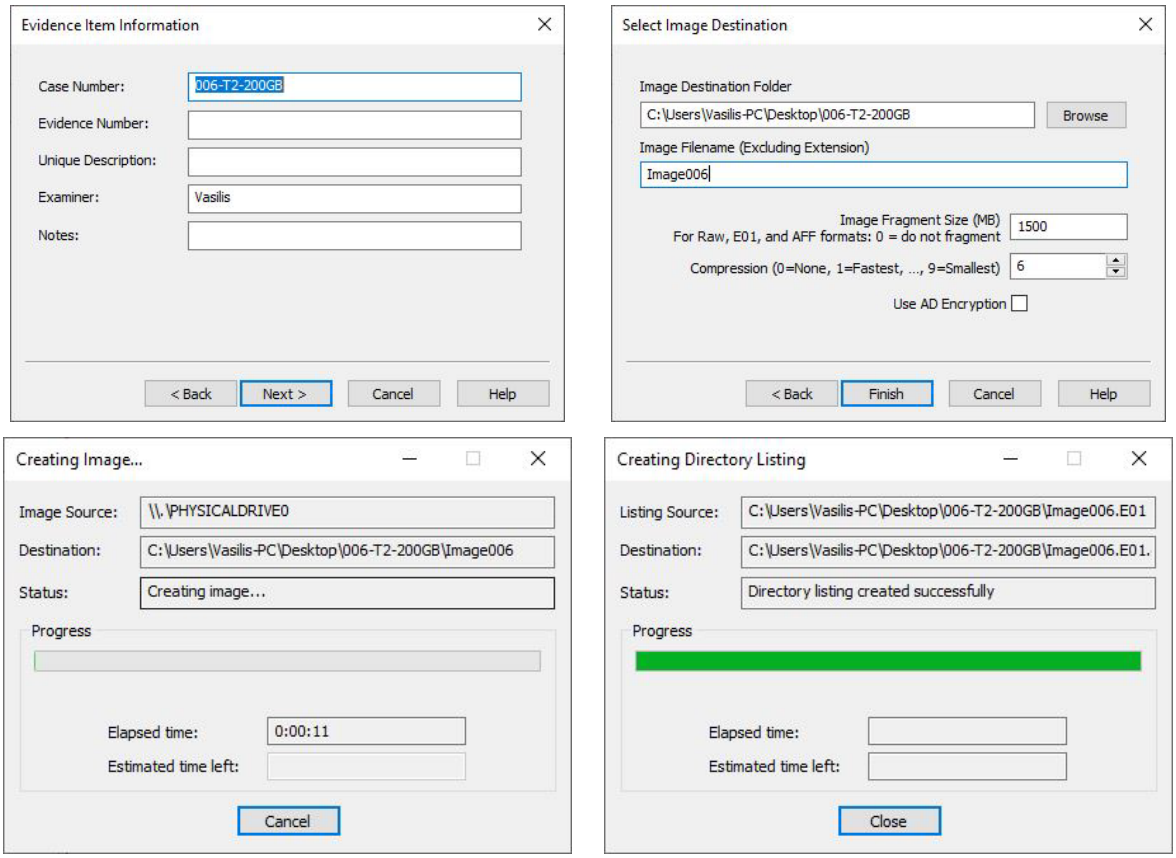

Εικόνα 5-63: Εργαλείο 2 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 3ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

Εισαγωγή εικόνων δίσκων στο Autopsy

1. Εικόνα δίσκου με τα 20 διαγραμμένα αρχεία

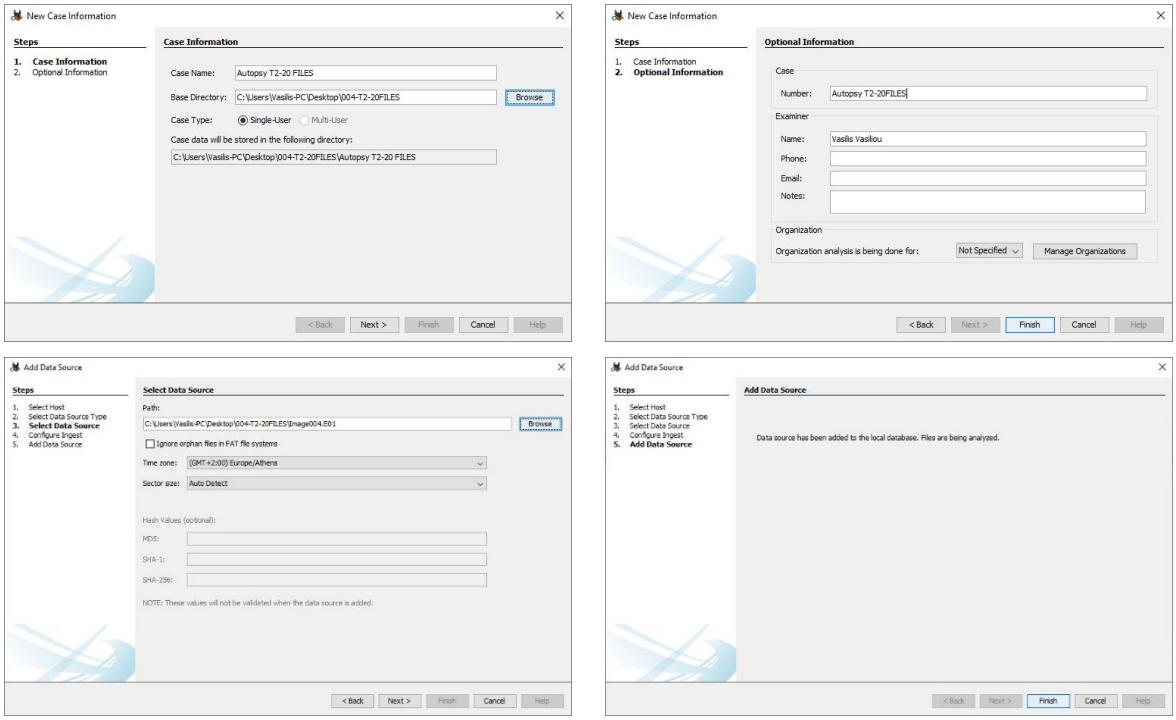

Εικόνα 5-64: Εργαλείο 2 - Autopsy - Βήματα εισαγωγής 1ης εικόνας δίσκου

2. Εικόνα δίσκου με 10GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

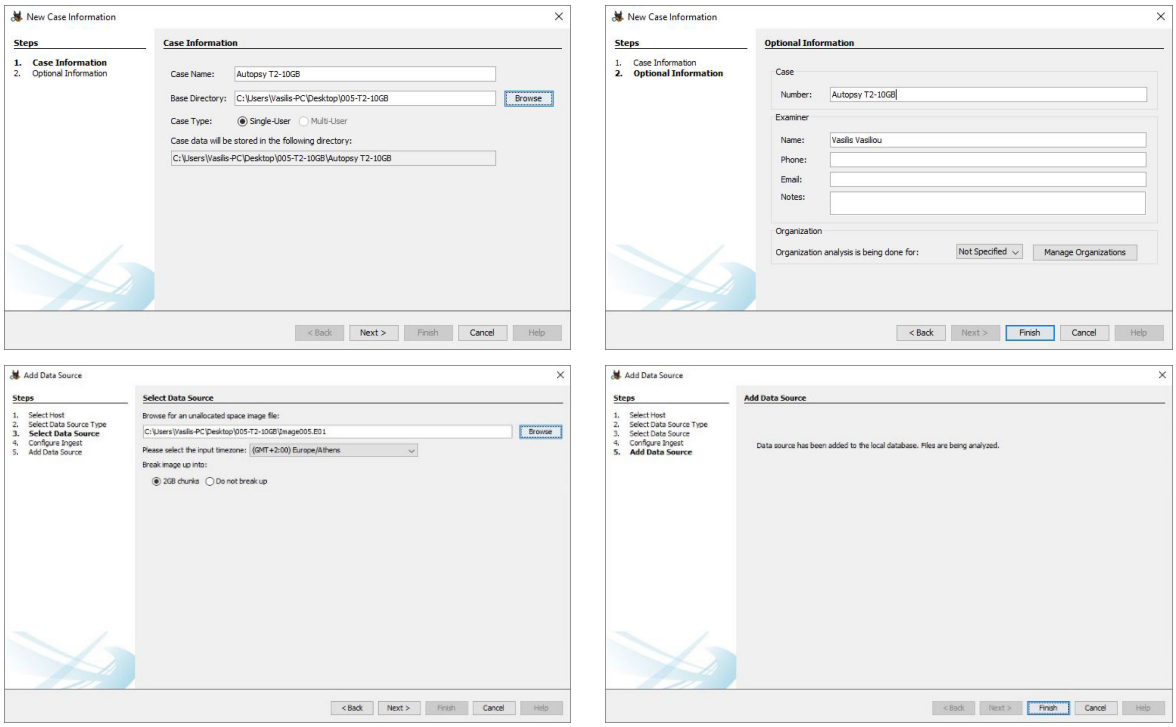

Εικόνα 5-65: Εργαλείο 2 - Autopsy - Βήματα εισαγωγής 2ης εικόνας δίσκου

3. Εικόνα δίσκου με 200GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

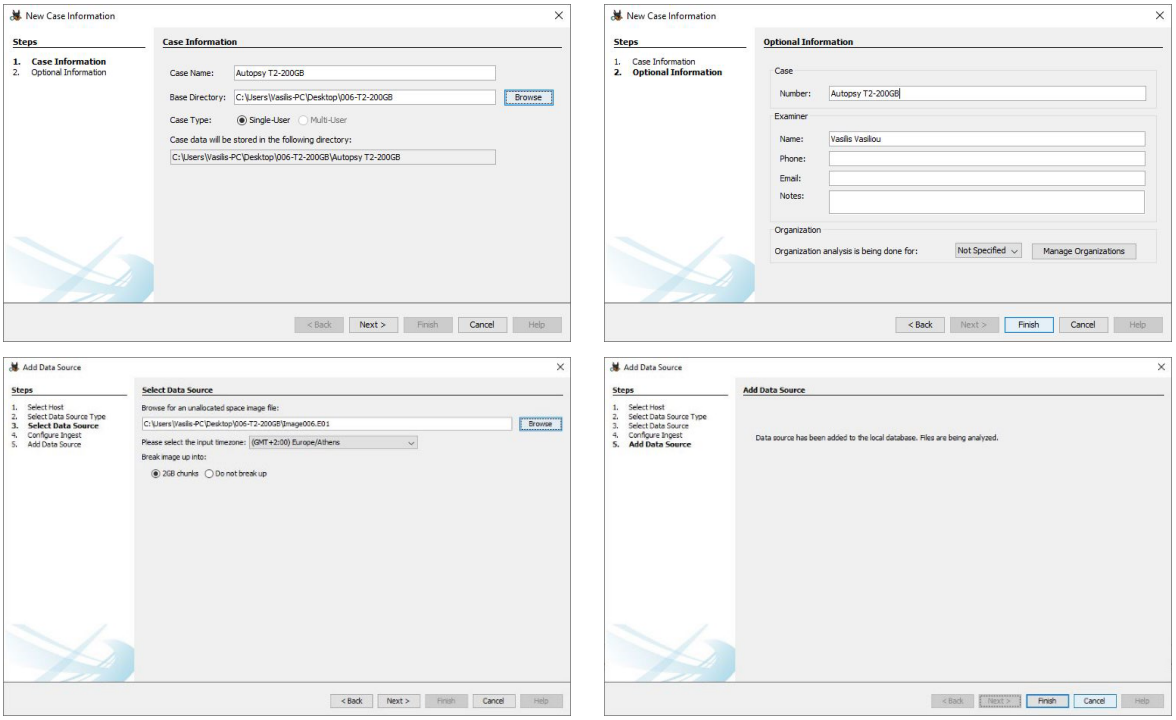

Εικόνα 5-66: Εργαλείο 2 - Autopsy - Βήματα εισαγωγής 3ης εικόνας δίσκου

5.2.3 Εργαλείο 3 - Easy File Shredder

Εγκατάσταση εργαλείου

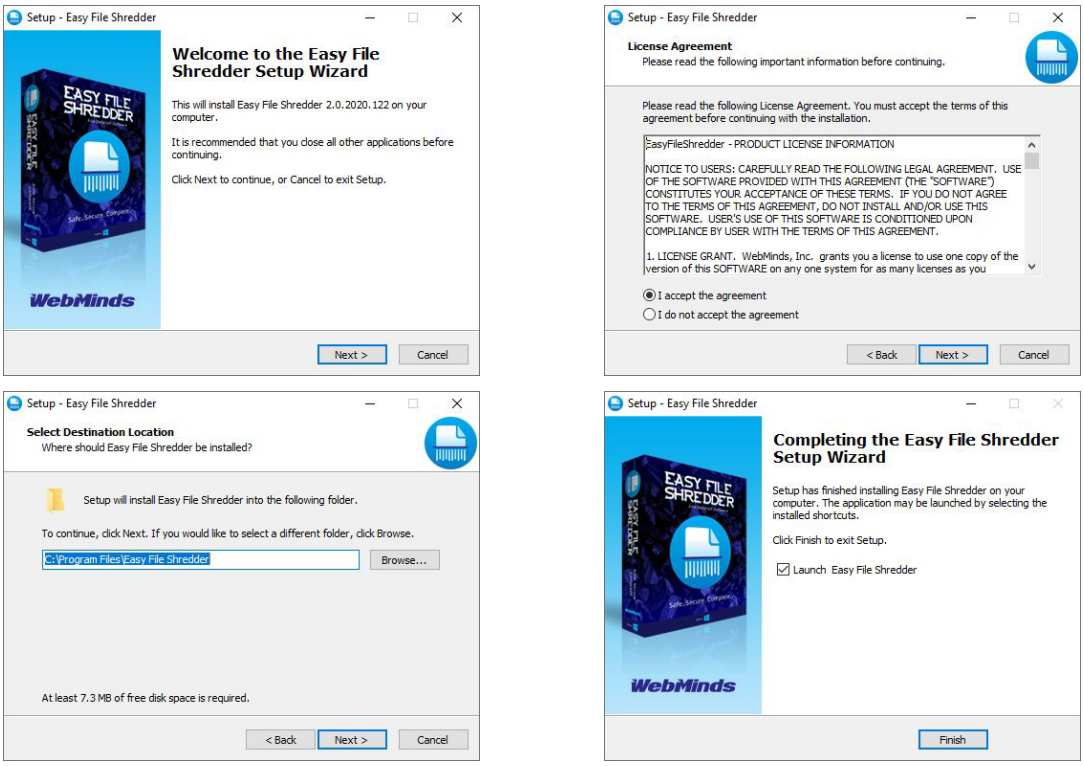

Εικόνα 5-67: Εργαλείο 3 - Διαδικασία εγκατάστασης Easy File Shredder

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης, τα βήματα προετοιμασίας του δίσκου για την αξιολόγηση του τρίτου εργαλείου οριστικής διαγραφής δεδομένων δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια κατά την εξέταση του πρώτου εργαλείου.

Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά στα βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker.
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.
4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR, μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format και ονομασία του δίσκου σε TOOL 3.

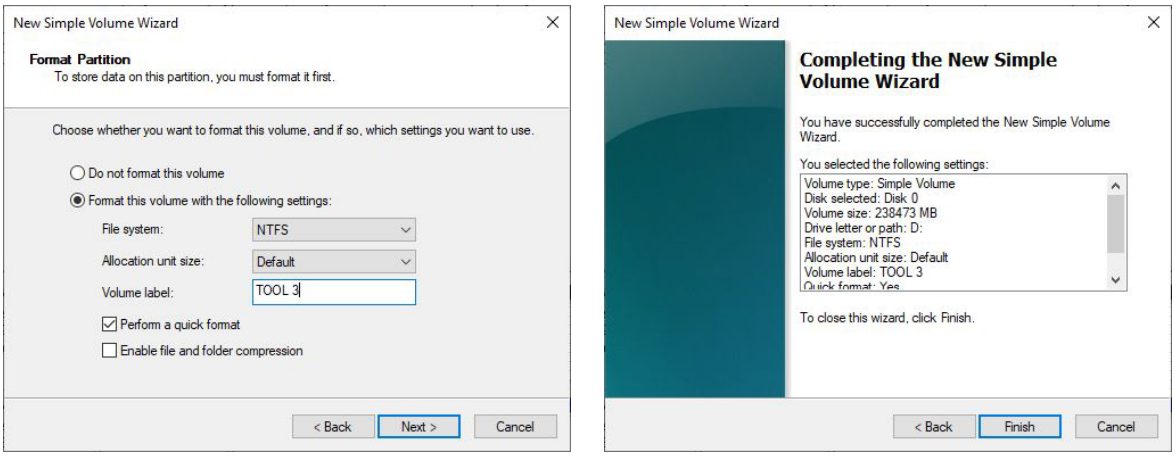

Εικόνα 5-68: Εργαλείο 3 - Διαδικασία μορφοποίησης δίσκου για αξιολόγηση

Τα πιο πάνω βήματα αποτελούν τη διαδικασία για τη μορφοποίηση του σκληρού δίσκου ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το λειτουργικό σύστημα. Μετά το πέρας της διαδικασίας ο δίσκος με την ονομασία TOOL 3 είναι ορατός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί κανονικά από τα Windows.

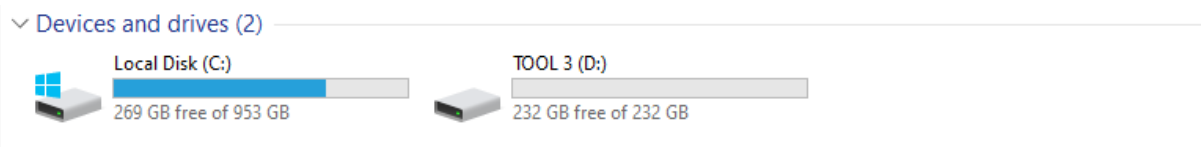

6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.

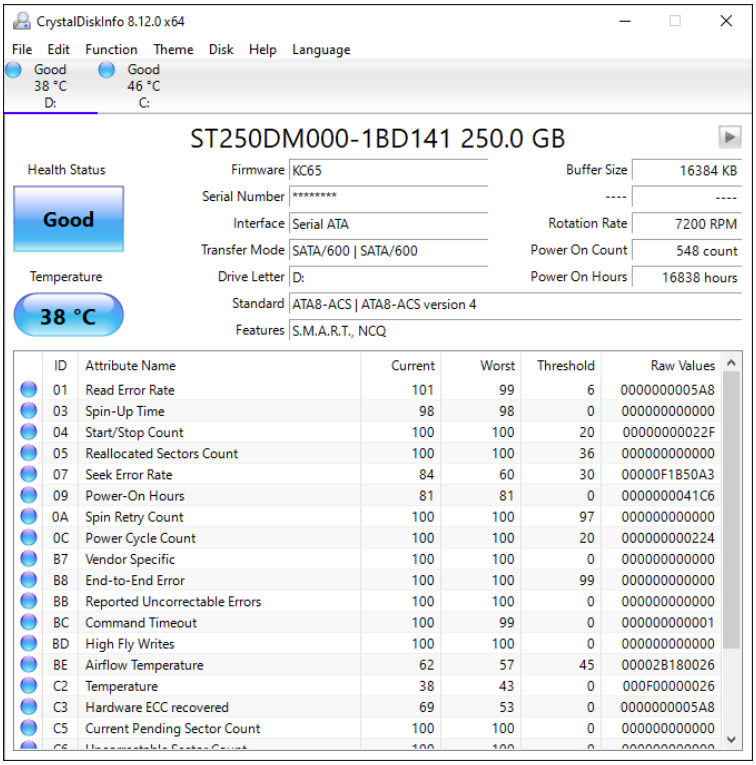

Εικόνα 5-69: Εργαλείο 3 - CrystalDiskInfo - Αναφορά κατάστασης δίσκου

Σύμφωνα με την αναφορά του εργαλείου, ο δίσκος βρίσκεται σε καλή κατάσταση έτσι μπορούμε να αντιγράψουμε σε αυτόν τα αρχικά δεδομένα των 10 GB (705 αρχεία) .

7. Αντιγραφή 10GB στο δίσκο

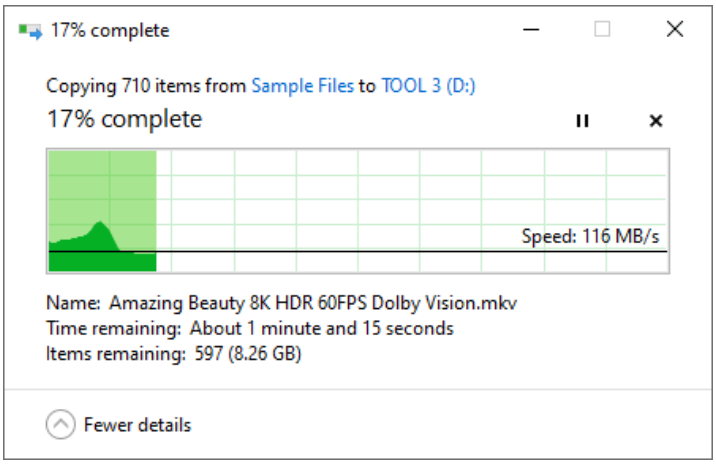

Εικόνα 5-70: Εργαλείο 3 - Αντιγραφή 10 GB δεδομένων στο δίσκο

8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.

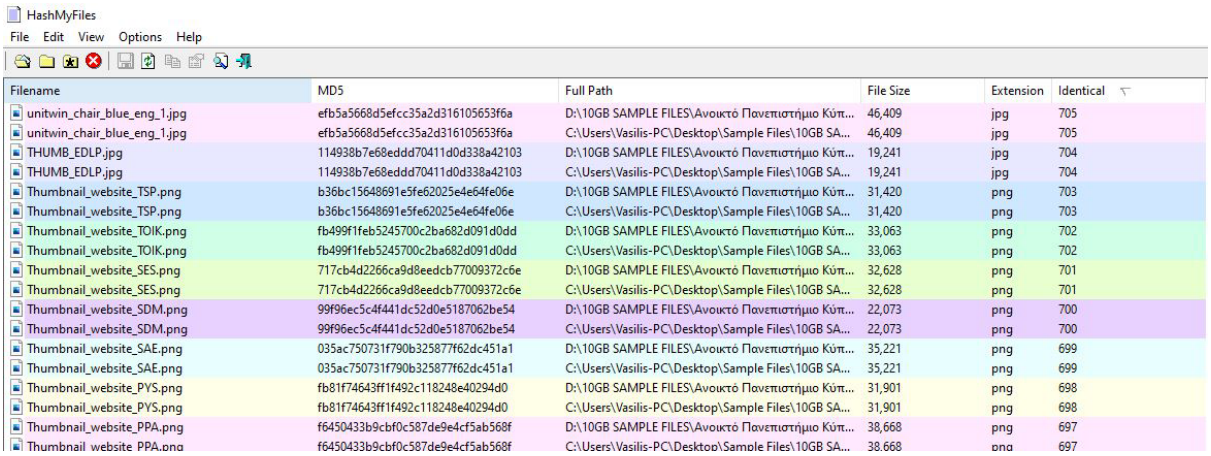

Εικόνα 5-71: Εργαλείο 3 - HashMyFiles - Σύγκριση αρχείων

- **<u>Εκτέλεση πρώτου σεναρίου</u> – Διαγραφή 20 συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο**

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε Διαγραφή Αρχείων (Shred Files). Στη συνέχεια επιλέγουμε τα 20 αρχεία που έχουμε καθορίσει από την αρχή για τη διεξαγωγή αυτού του σεναρίου για όλα τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων. Επίσης καθορίζουμε τη μέθοδο διαγραφής σε Zero. Η μέθοδος αυτή είναι η αντίστοιχη μέθοδος one pass zero κατά την οποία τα δεδομένα του δίσκου εγγράφονται σε μια επανάληψη με μηδενικά. Επιβεβαιώνουμε την πρόθεση μας για οριστική διαγραφή των 20 αρχείων που επιλέξαμε και το εργαλείο ξεκινά την διαγραφή. Στο τέλος της διαδικασίας το εργαλείο ενημερώνει για την επιτυχή διαγραφή των αρχείων.

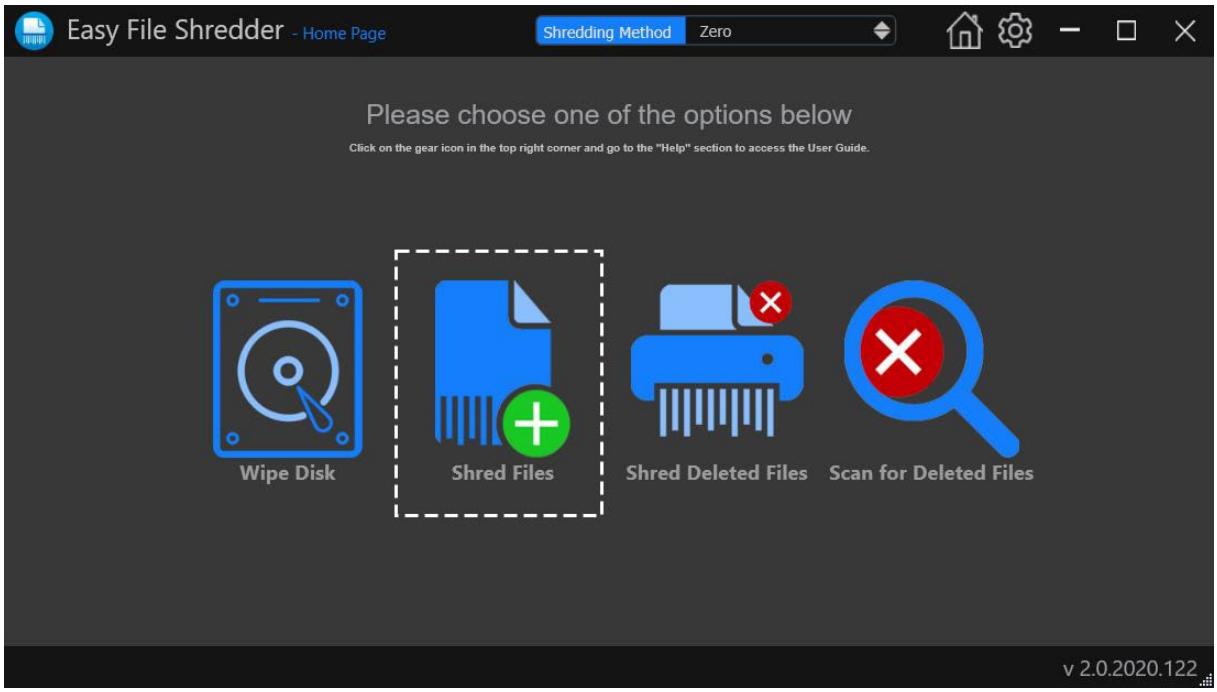

Εικόνα 5-72: Εργαλείο 3 - Easy File Shredder – Κεντρικό μενού

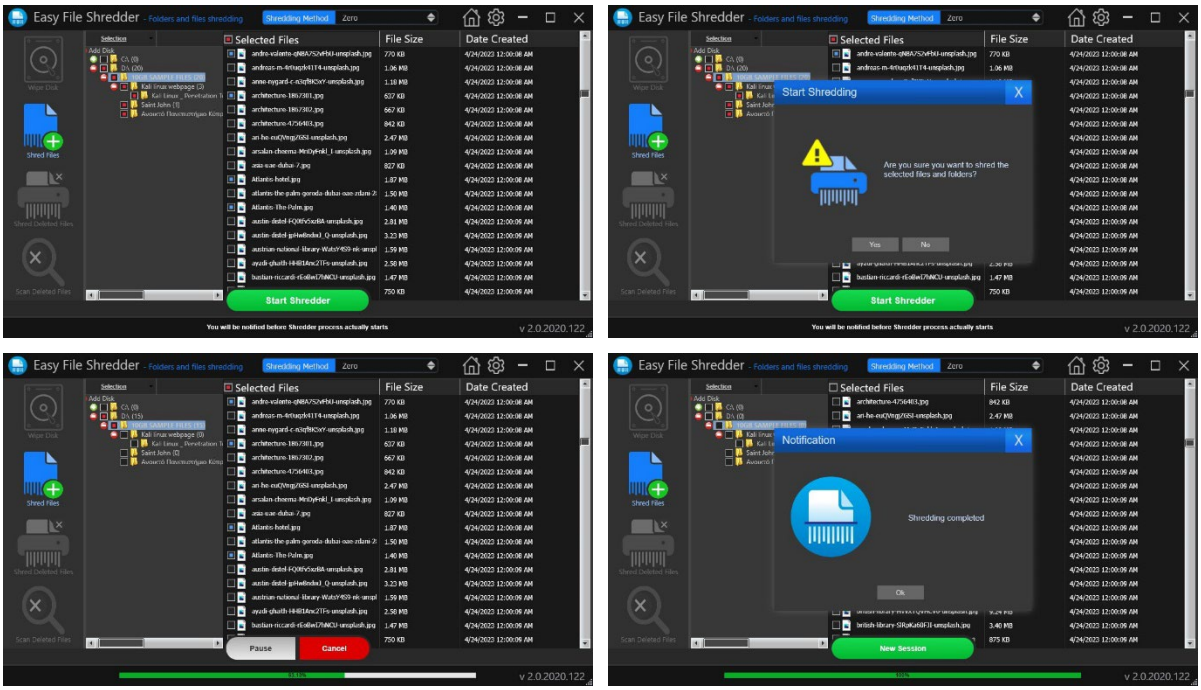

Εικόνα 5-73: Εργαλείο 3 - Easy File Shredder - Διαδικασία διαγραφής των 20 αρχείων

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής των αρχείων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να εισάγουμε την εικόνα στο δικανικό εργαλείο Autopsy και να εντοπίσουμε ίχνη από τα αρχεία που πιθανόν να έχουν μείνει.

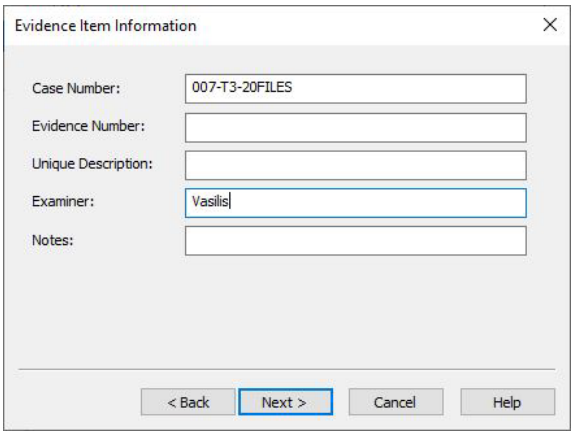

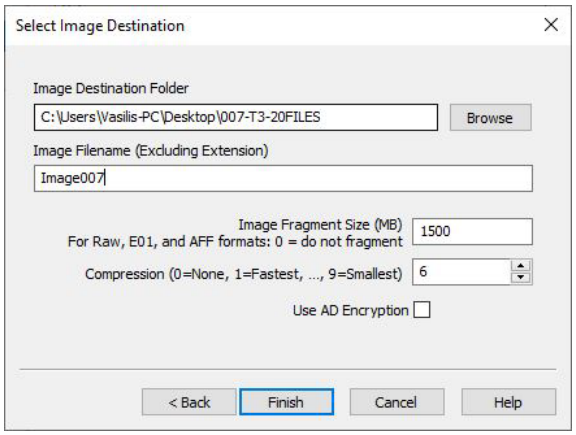

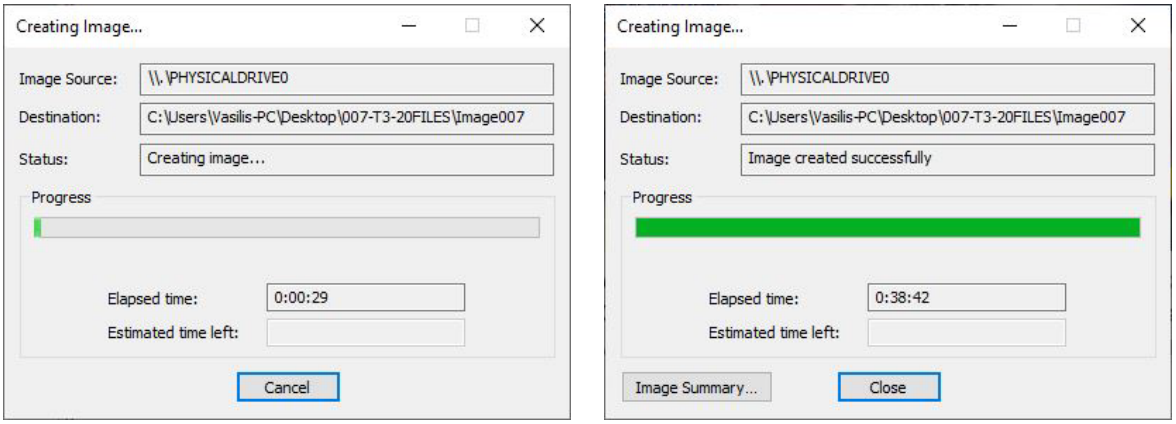

Εικόνα 5-74: Εργαλείο 3 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 1ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

- **<u>Εκτέλεση δεύτερου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 10 GB**

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε τη πρώτη επιλογή, διαγραφή δίσκου (Wipe Disk). Στη λίστα με τους διαθέσιμους δίσκους για διαγραφή, εντοπίζουμε το προς διαγραφή δίσκο και τον επιλέγουμε. Καθορίζουμε την τη μέθοδο διαγραφής σε Zero όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις. Τέλος το εργαλείο μας προτρέπει να επιβεβαιώσουμε την πρόθεση μας για οριστική διαγραφή του δίσκου.

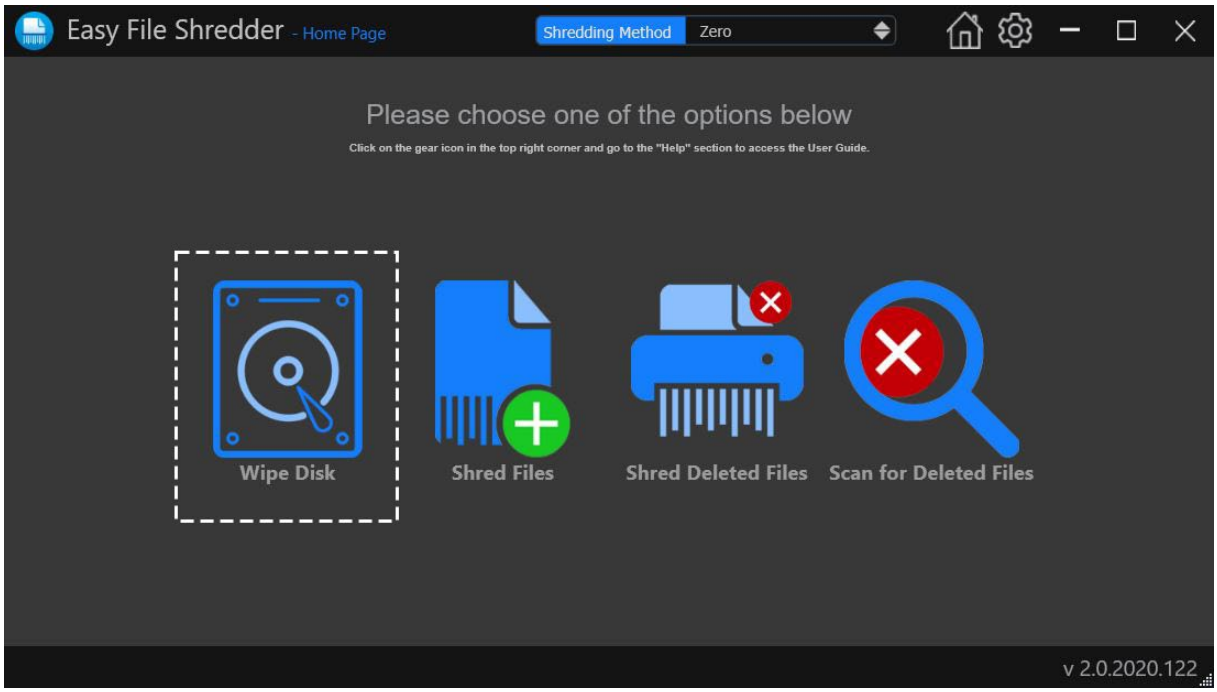

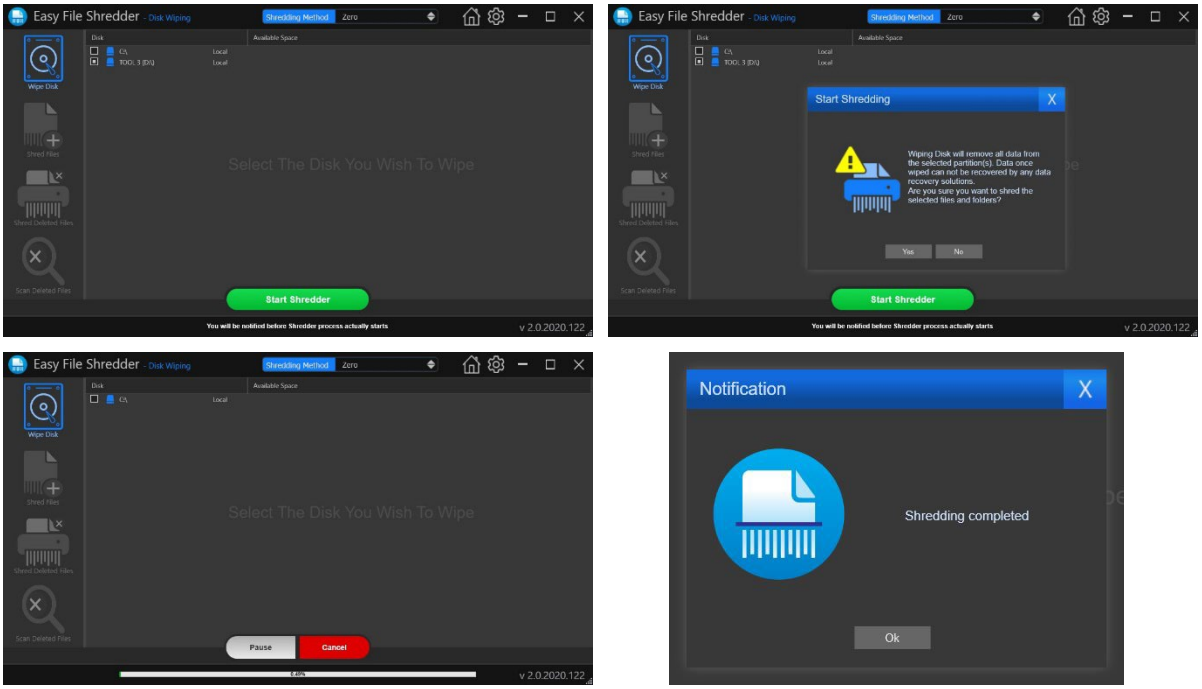

Εικόνα 5-75: Εργαλείο 3 - Easy File Shredder - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 10GB

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

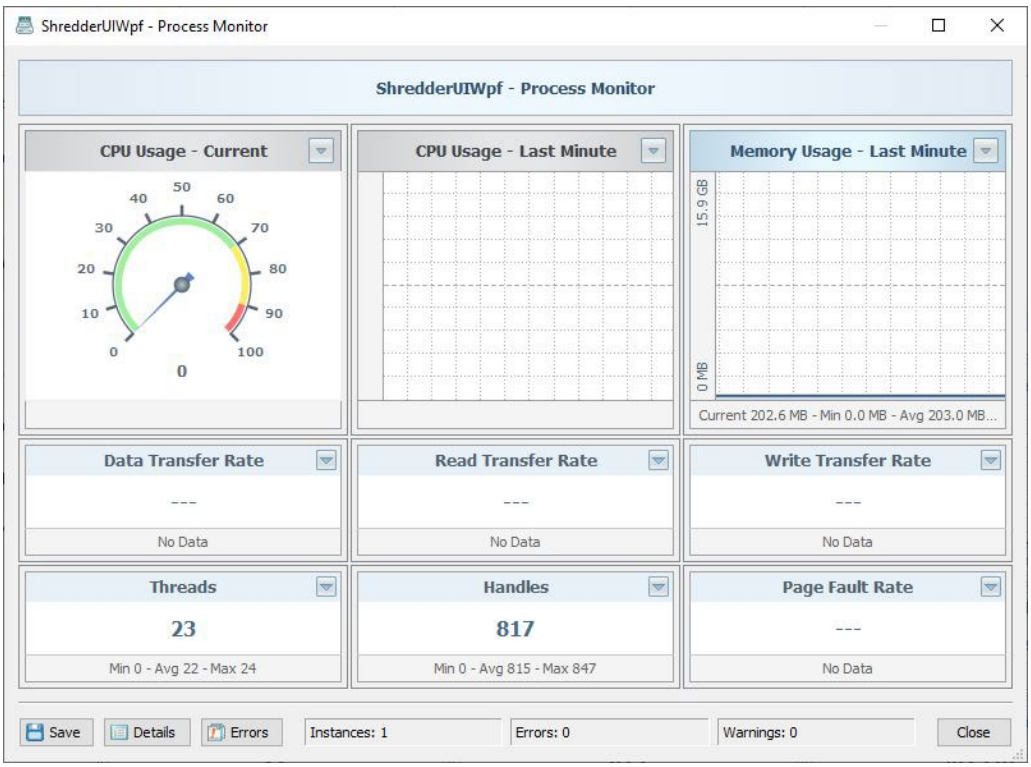

Εικόνα 5-76: Εργαλείο 3 - SysGauge - Καταγραφή πόρων συστήματος κατά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 10GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 10 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για δεύτερη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με διαφορά την ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει αρχειοθέτηση και καταγραφή των σεναρίων .

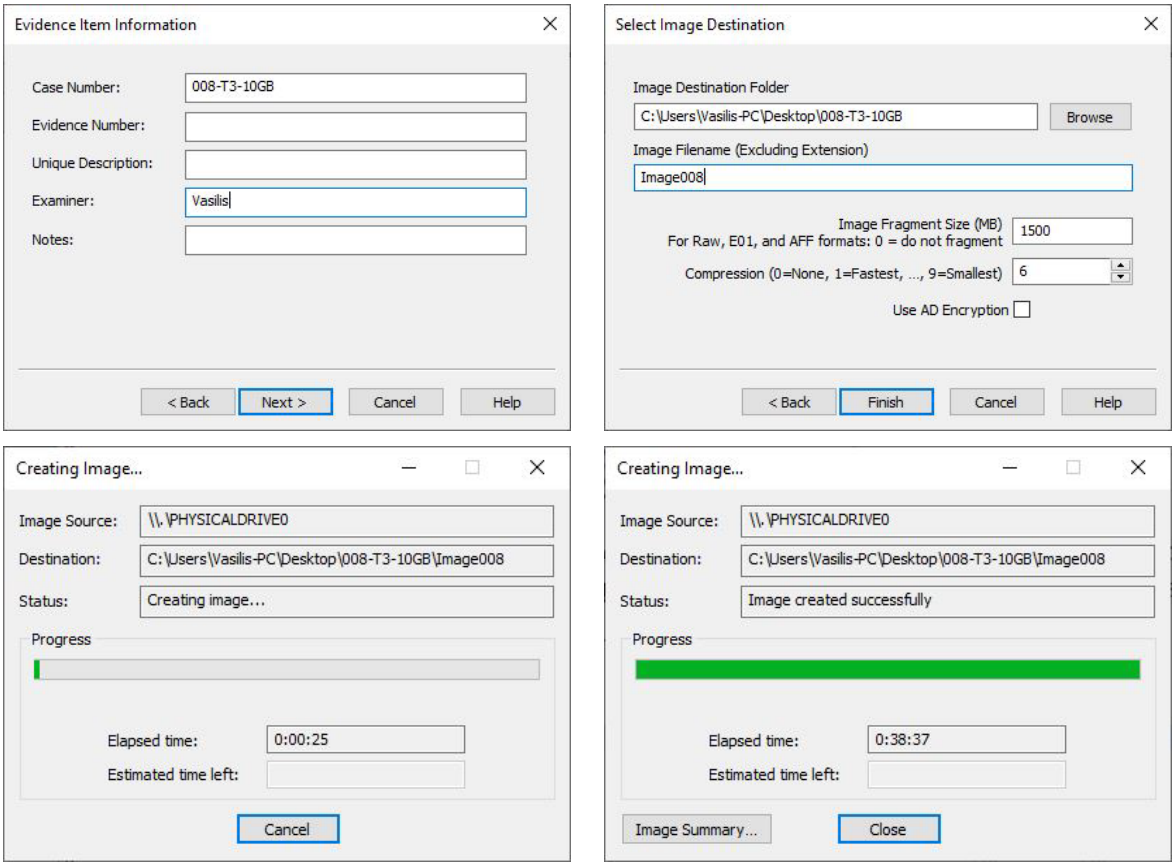

Εικόνα 5-77: Εργαλείο 3 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 2ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

- **<u>Εκτέλεση τρίτου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 200 GB**

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης τα βήματα αρχικοποίησης και μορφοποίησης του δίσκου για το τρίτο σενάριο, αυτό της διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με τα 200GB δεδομένων σε αυτόν, δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια πιο πάνω. Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά ως βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser .
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.

4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR και μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format.
6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.
7. Αντιγραφή 200GB στο δίσκο για διαγραφή.
8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.
9. Έναρξη διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με το εργαλείο οριστικής διαγραφής .

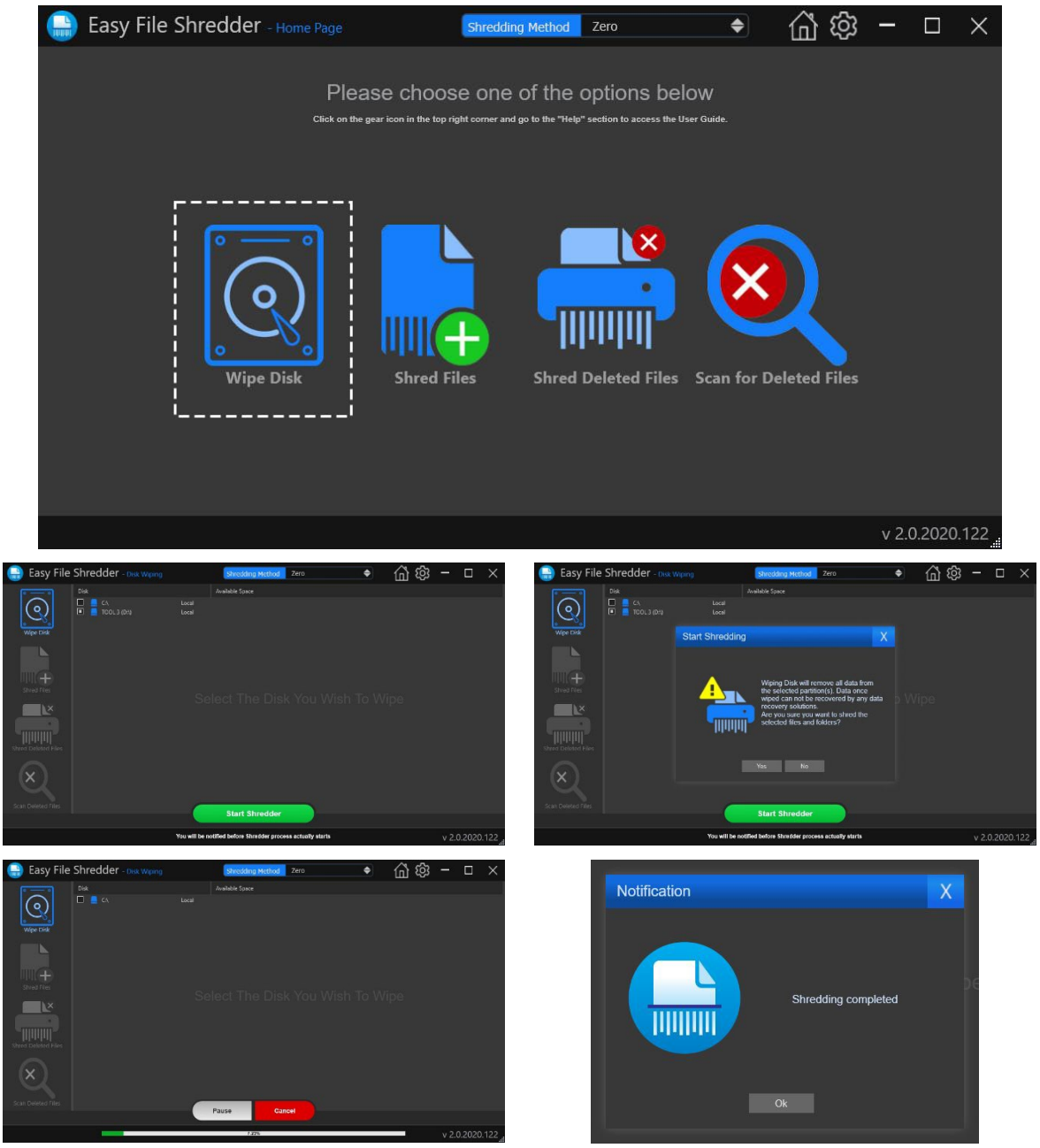

Εικόνα 5-78: Εργαλείο 3 - Easy File Shredder - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 200GB

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο

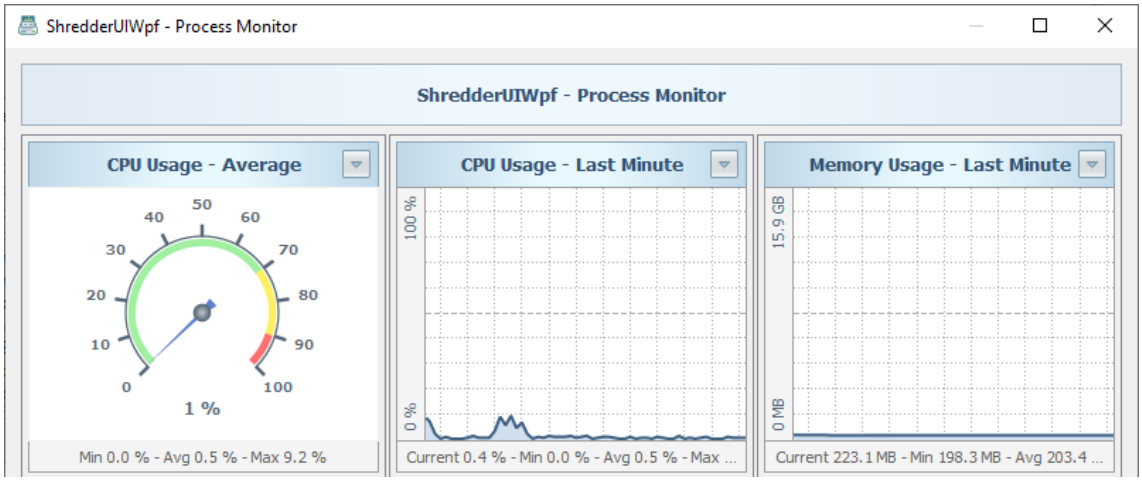

Εικόνα 5-79: Εργαλείο 3 - SysGauge - Καταγραφή πόρων συστήματος κατά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 200GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 200 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για τρίτη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με διαφορά την ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει αρχειοθέτηση και καταγραφή των σεναρίων .

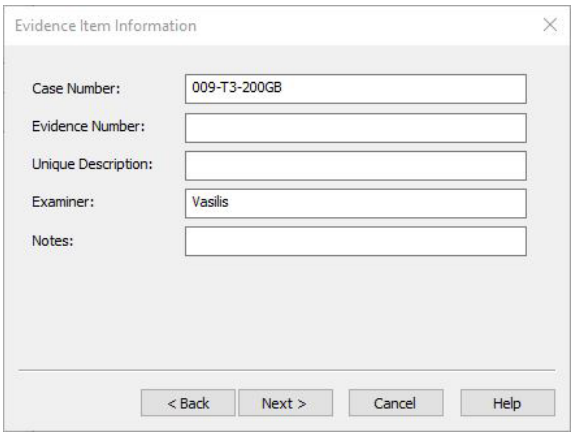

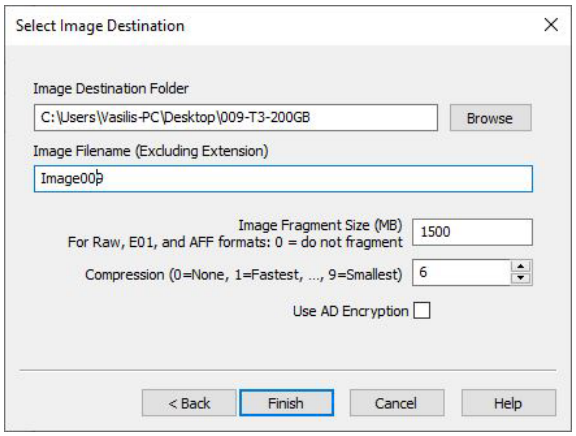

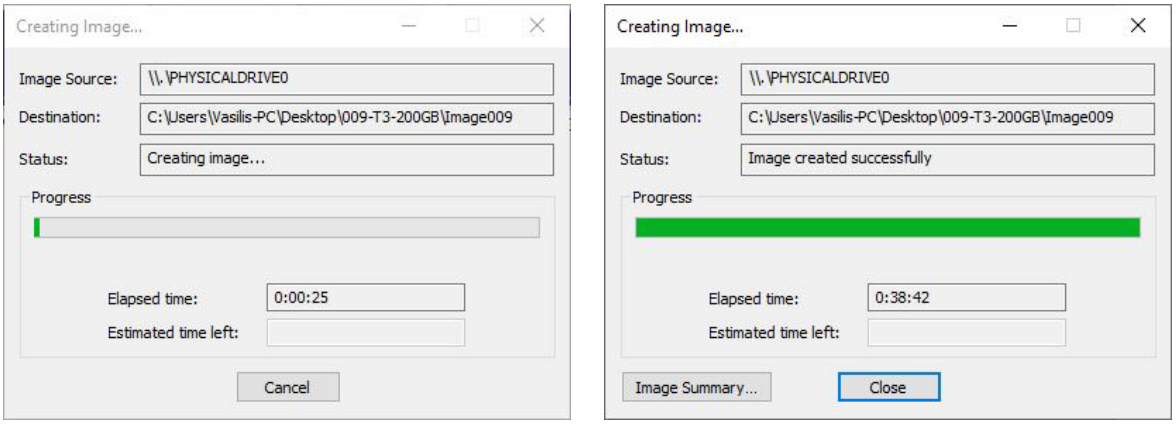

Εικόνα 5-80: Εργαλείο 3 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 3ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

Εισαγωγή εικόνων δίσκων στο Autopsy

1. Εικόνα δίσκου με τα 20 διαγραμμένα αρχεία

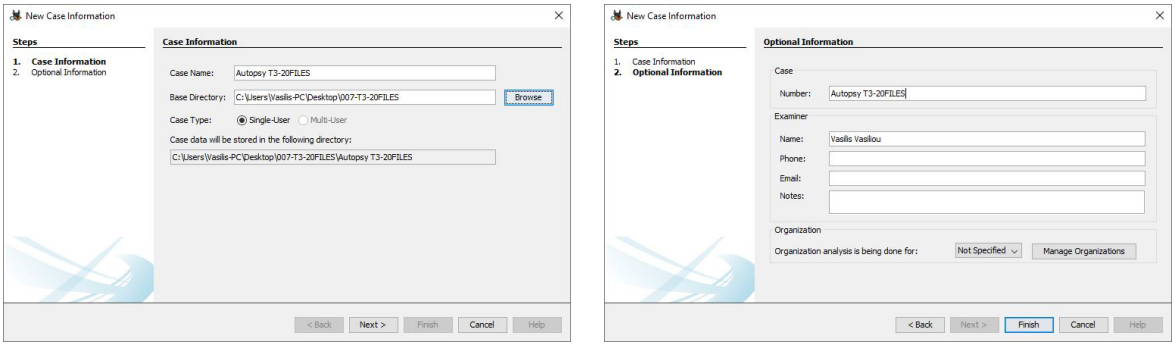

Εικόνα 5-81: Εργαλείο 3 - Autopsy - Βήματα εισαγωγής 1ης εικόνας δίσκου

2. Εικόνα δίσκου με 10GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

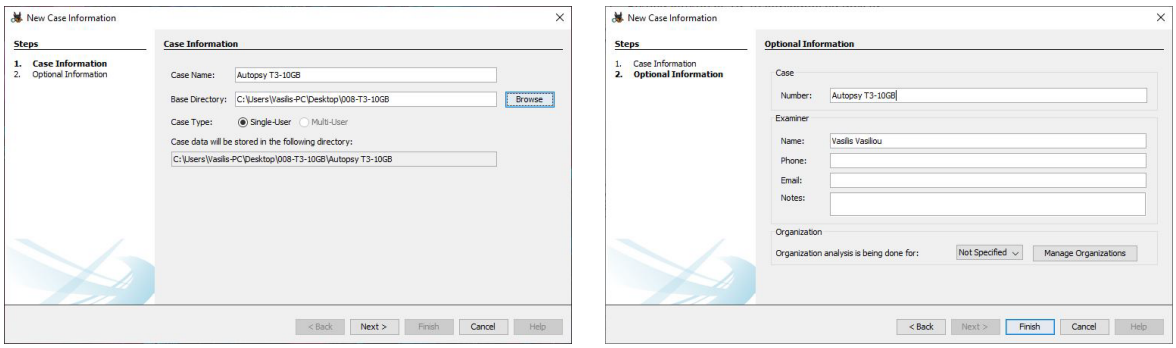

Εικόνα 5-82: Εργαλείο 3 - Autopsy - Βήματα εισαγωγής 2ης εικόνας δίσκου

3. Εικόνα δίσκου με 200GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

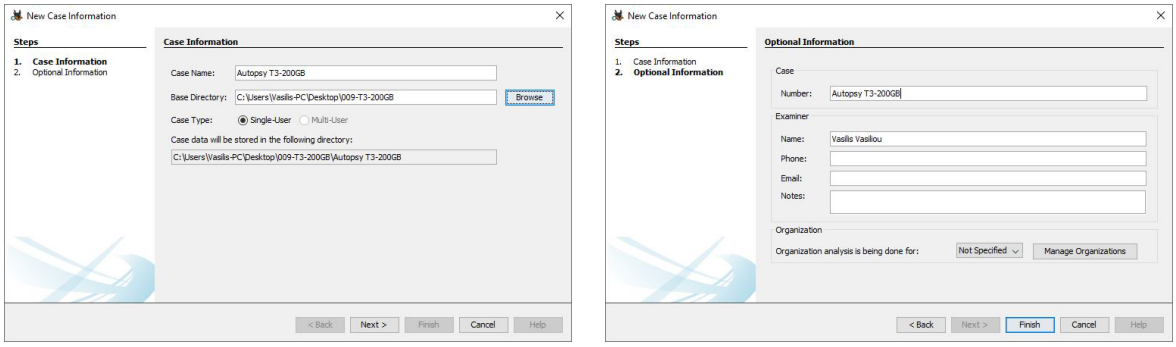

Εικόνα 5-83: Εργαλείο 3 - Autopsy - Βήματα εισαγωγής 3ης εικόνας δίσκου

5.2.4 Εργαλείο 4 - TS DataWiper

Εγκατάσταση εργαλείου

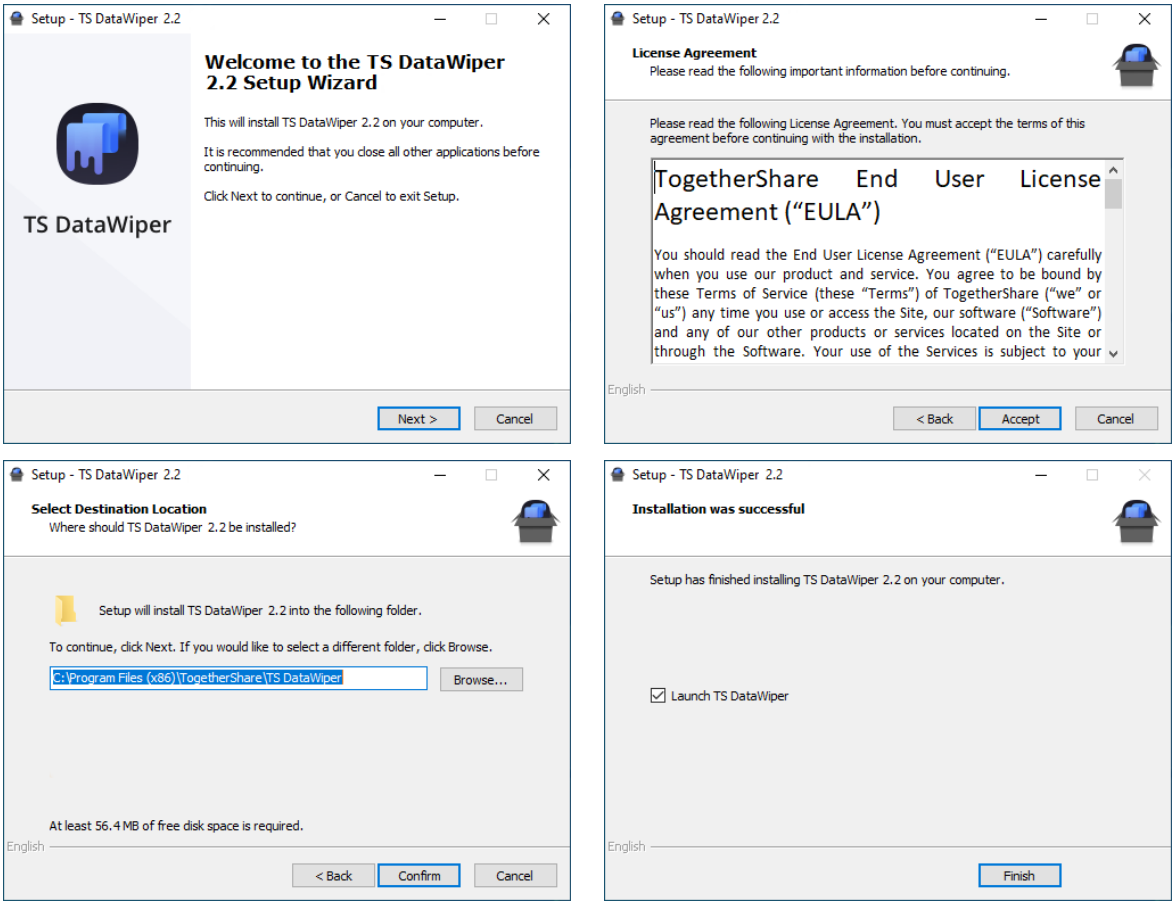

Εικόνα 5-84: Εργαλείο 4 - Διαδικασία εγκατάστασης TS DataWiper

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης, τα βήματα προετοιμασίας του δίσκου για την αξιολόγηση του τέταρτου εργαλείου οριστικής διαγραφής δεδομένων δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια κατά την εξέταση του πρώτου εργαλείου.

Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά στα βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker.
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.
4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR, μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format και ονομασία του δίσκου σε TOOL 4.

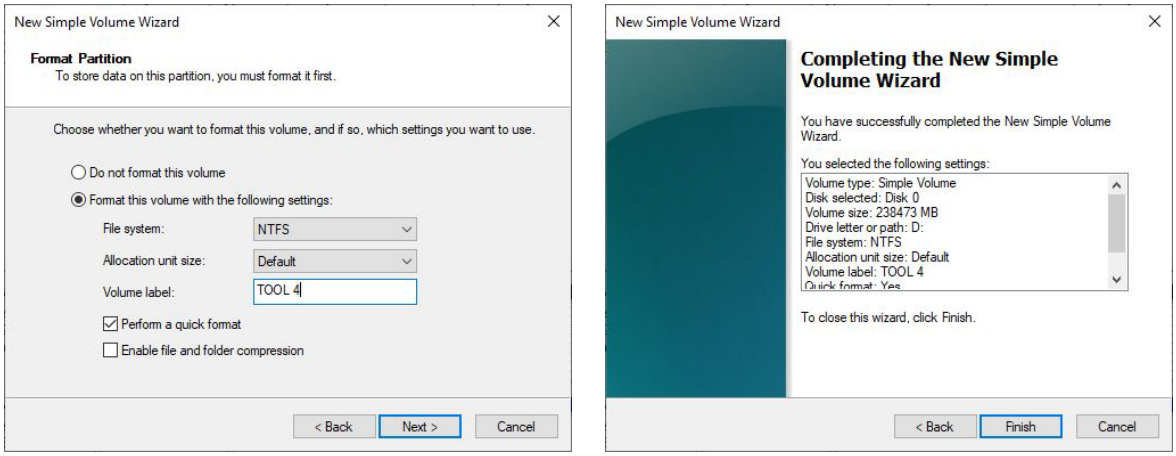

Εικόνα 5-85: Εργαλείο 4 - Διαδικασία μορφοποίησης δίσκου για αξιολόγηση

Τα πιο πάνω βήματα αποτελούν τη διαδικασία για τη μορφοποίηση του σκληρού δίσκου ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το λειτουργικό σύστημα. Μετά το πέρας της διαδικασίας ο δίσκος με την ονομασία TOOL 4 είναι ορατός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί κανονικά από τα windows.

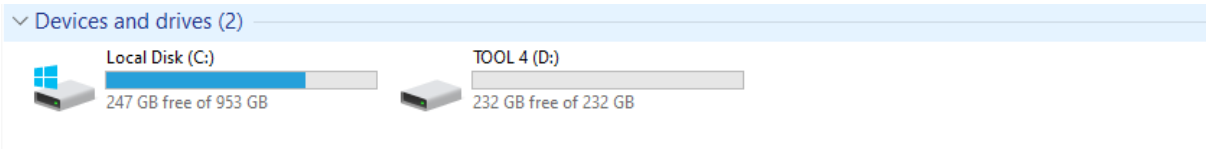

6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.

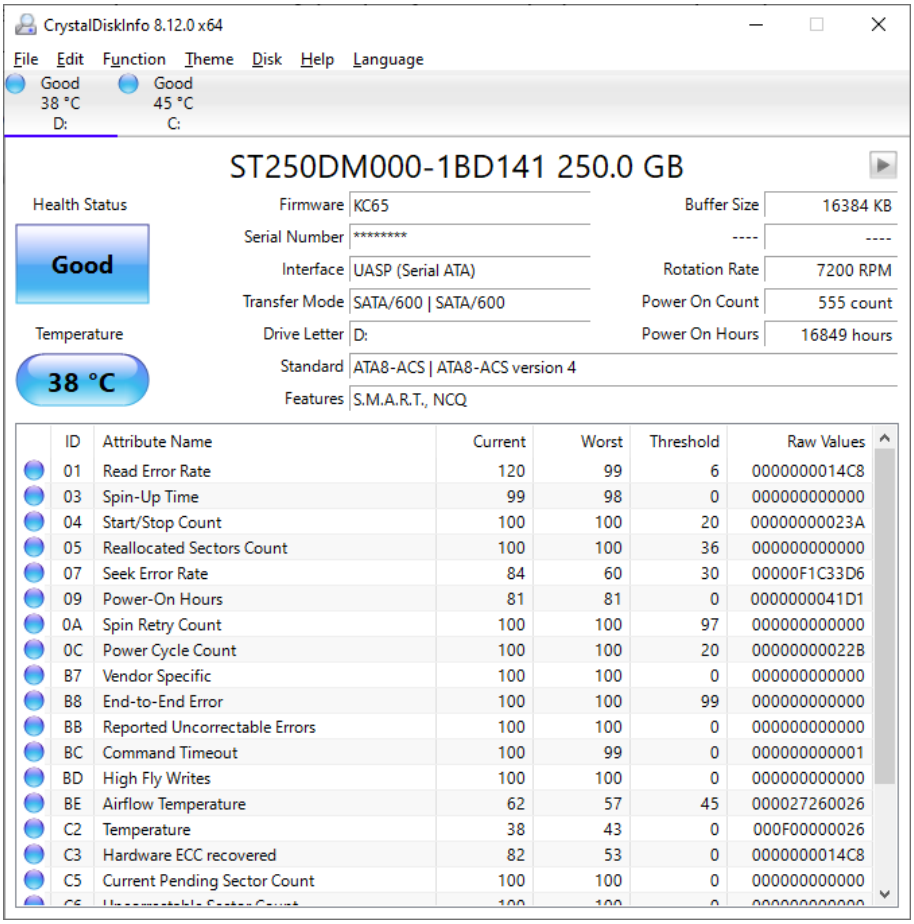

Εικόνα 5-86: Εργαλείο 4 - CrystalDiskInfo - Αναφορά κατάστασης δίσκου

Σύμφωνα με την αναφορά του εργαλείου, ο δίσκος βρίσκεται σε καλή κατάσταση έτσι μπορούμε να αντιγράψουμε σε αυτόν τα αρχικά δεδομένα των 10 GB (705 αρχεία) .

7. Αντιγραφή 10GB στο δίσκο

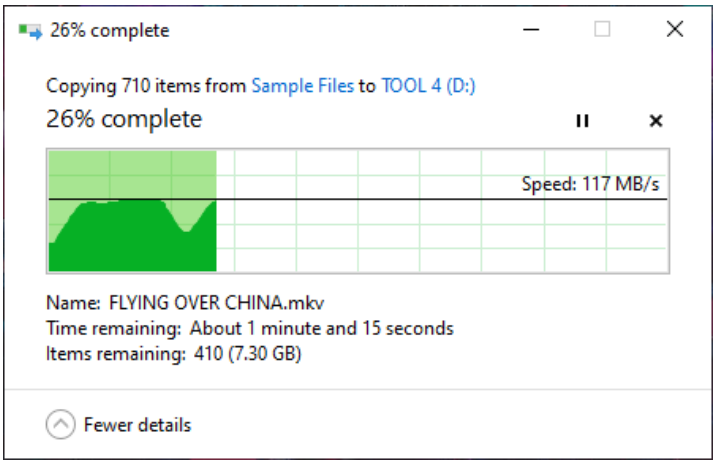

Εικόνα 5-87: Εργαλείο 4 - Αντιγραφή 10 GB δεδομένων στο δίσκο

8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.

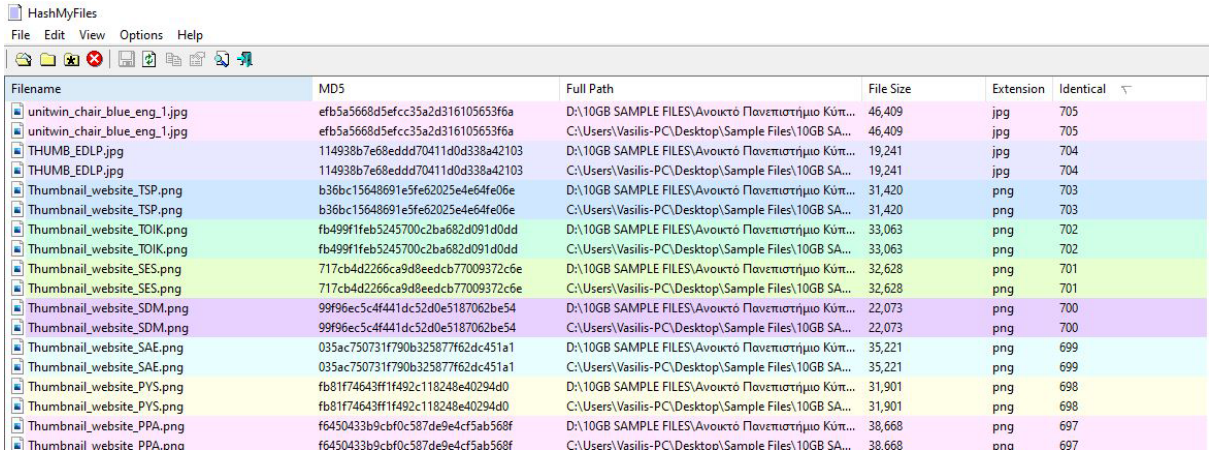

Εικόνα 5-88: Εργαλείο 4 - HashMyFiles - Σύγκριση αρχείων

- **<u>Εκτέλεση πρώτου σεναρίου</u> – Διαγραφή 20 συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο**

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε Διαγραφή Αρχείων (Erase Files). Στη συνέχεια επιλέγουμε τα 20 αρχεία που έχουμε καθορίσει από την αρχή για τη διεξαγωγή αυτού του σεναρίου για όλα τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων. Επίσης καθορίζουμε τη μέθοδο διαγραφής σε HMG Infosec Standard 5. Η μέθοδος αυτή είναι η αντίστοιχη μέθοδος one pass zero κατά την οποία τα δεδομένα του δίσκου εγγράφονται σε μια επανάληψη με μηδενικά. Επιβεβαιώνουμε την πρόθεση μας για οριστική διαγραφή των 20 αρχείων που επιλέξαμε και το εργαλείο ξεκινά την διαγραφή. Στο τέλος της διαδικασίας το εργαλείο ενημερώνει για την επιτυχή διαγραφή των αρχείων.

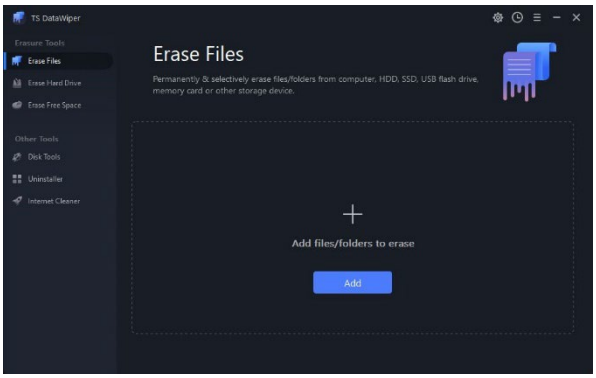

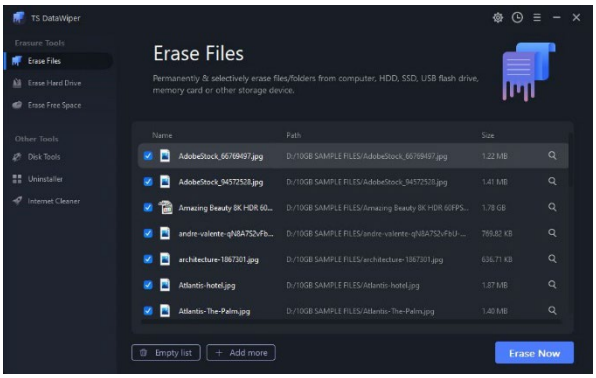

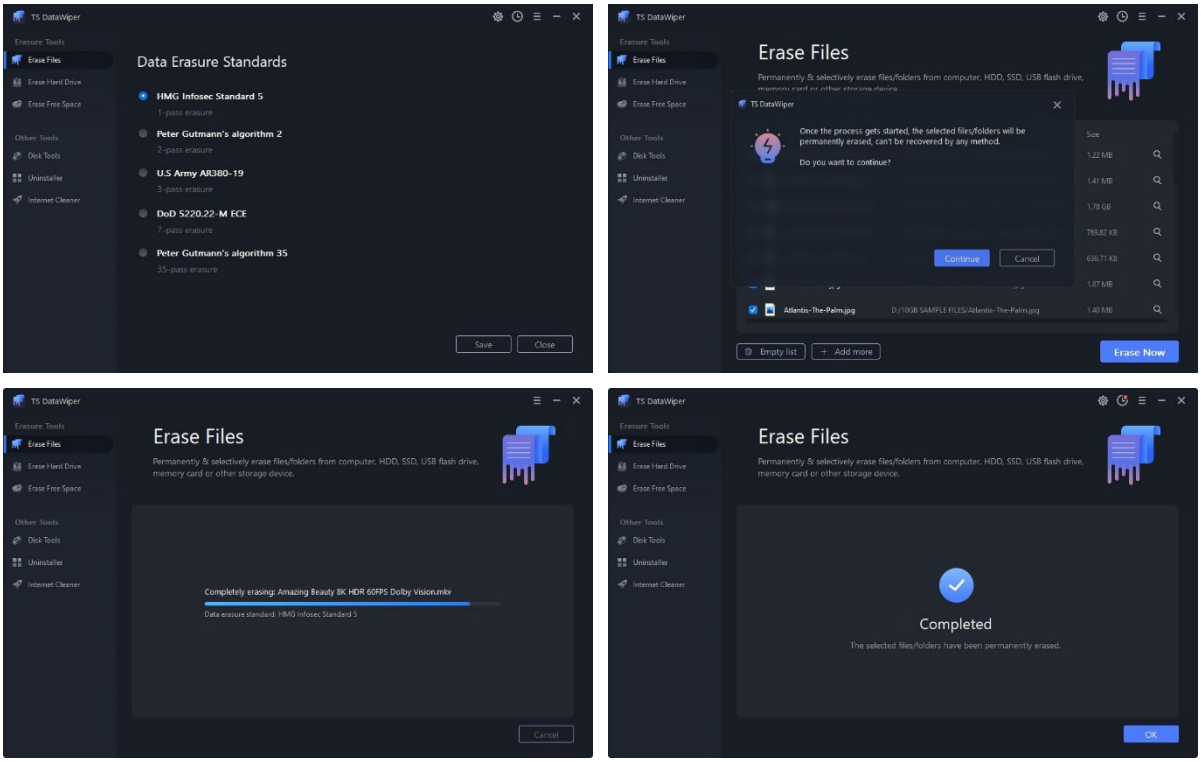

Εικόνα 5-89: Εργαλείο 4 - TS DataWiper - Διαδικασία διαγραφής των 20 αρχείων

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής των αρχείων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να εισάγουμε την εικόνα στο δικανικό εργαλείο Autopsy και να εντοπίσουμε ίχνη από τα αρχεία που πιθανόν να έχουν μείνει.

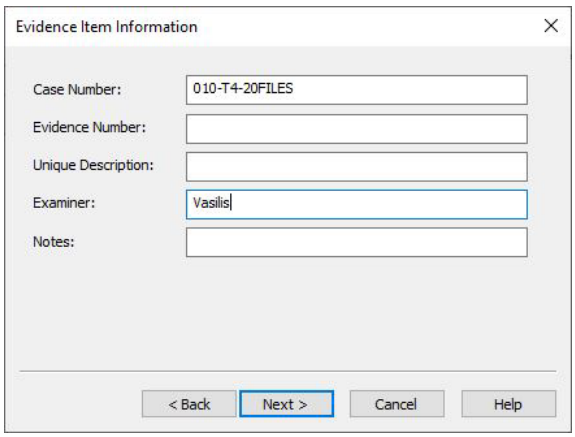

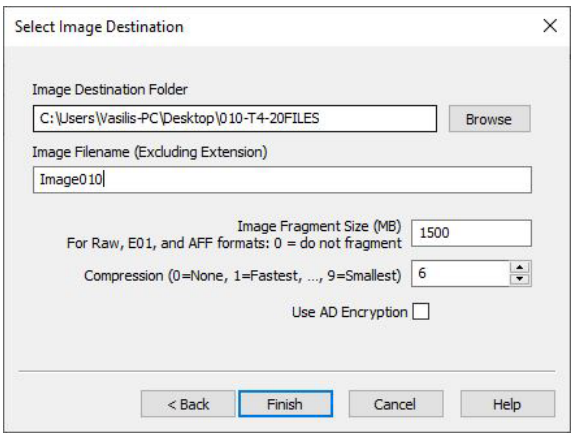

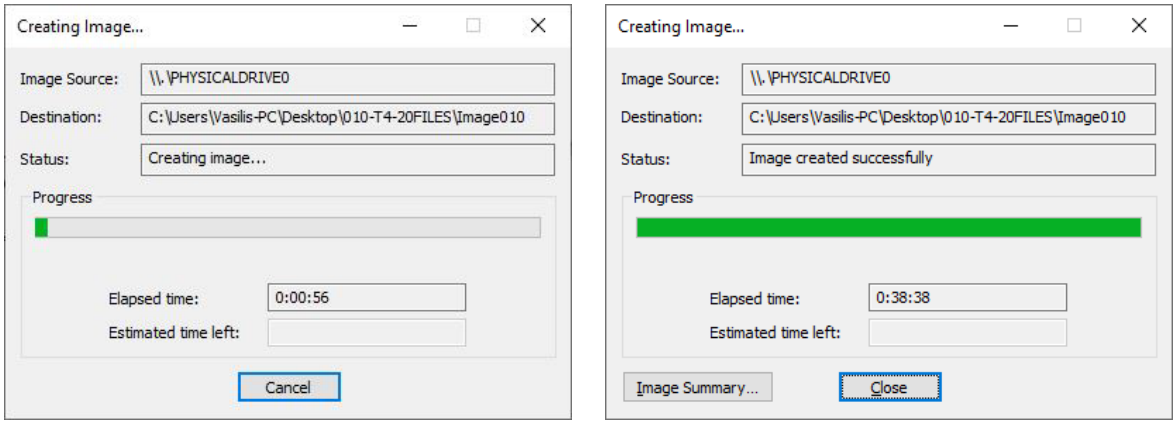

Εικόνα 5-90: Εργαλείο 4 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 1ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

- **<u>Εκτέλεση δεύτερου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 10 GB**

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε τη δεύτερη επιλογή, διαγραφή σκληρού δίσκου (Erase Hard Drive). Στη λίστα με τους διαθέσιμους δίσκους για διαγραφή, εντοπίζουμε το προς διαγραφή δίσκο και τον επιλέγουμε. Τέλος το εργαλείο μας προτρέπει να επιβεβαιώσουμε την πρόθεση μας για οριστική διαγραφή του δίσκου.

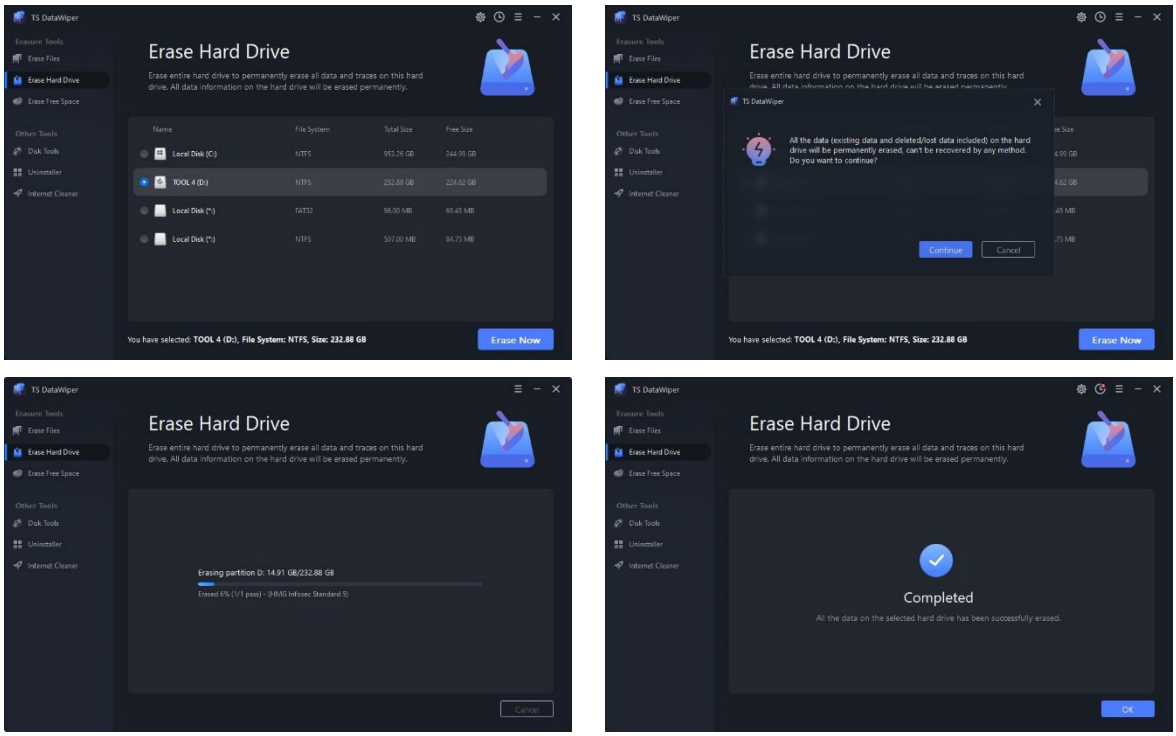

Εικόνα 5-91: Εργαλείο 4 - TS DataWiper - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 10GB

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

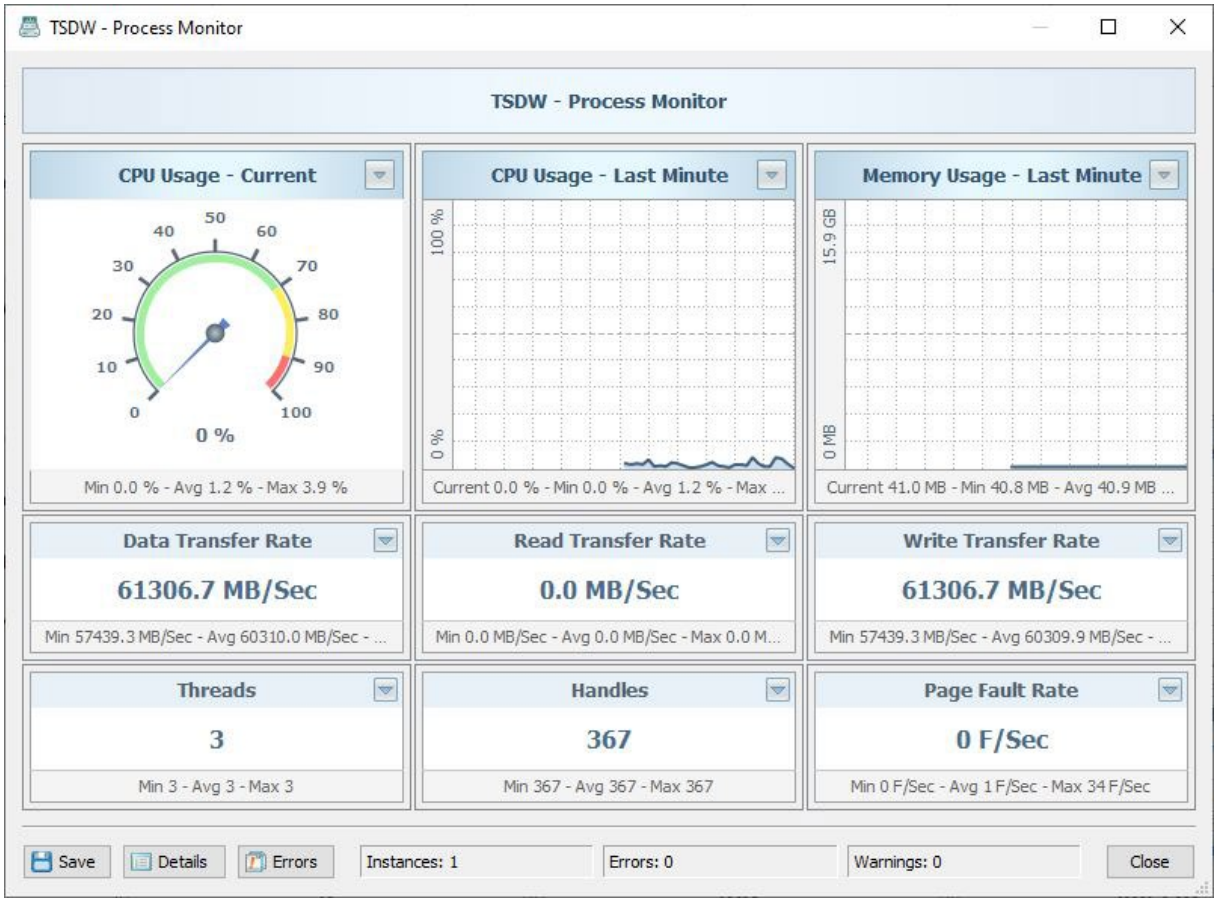

Εικόνα 5-92: Εργαλείο 4 - SysGauge - Καταγραφή πόρων συστήματος κατά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 10GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 10 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για δεύτερη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με διαφορά την ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει αρχειοθέτηση και καταγραφή των σεναρίων .

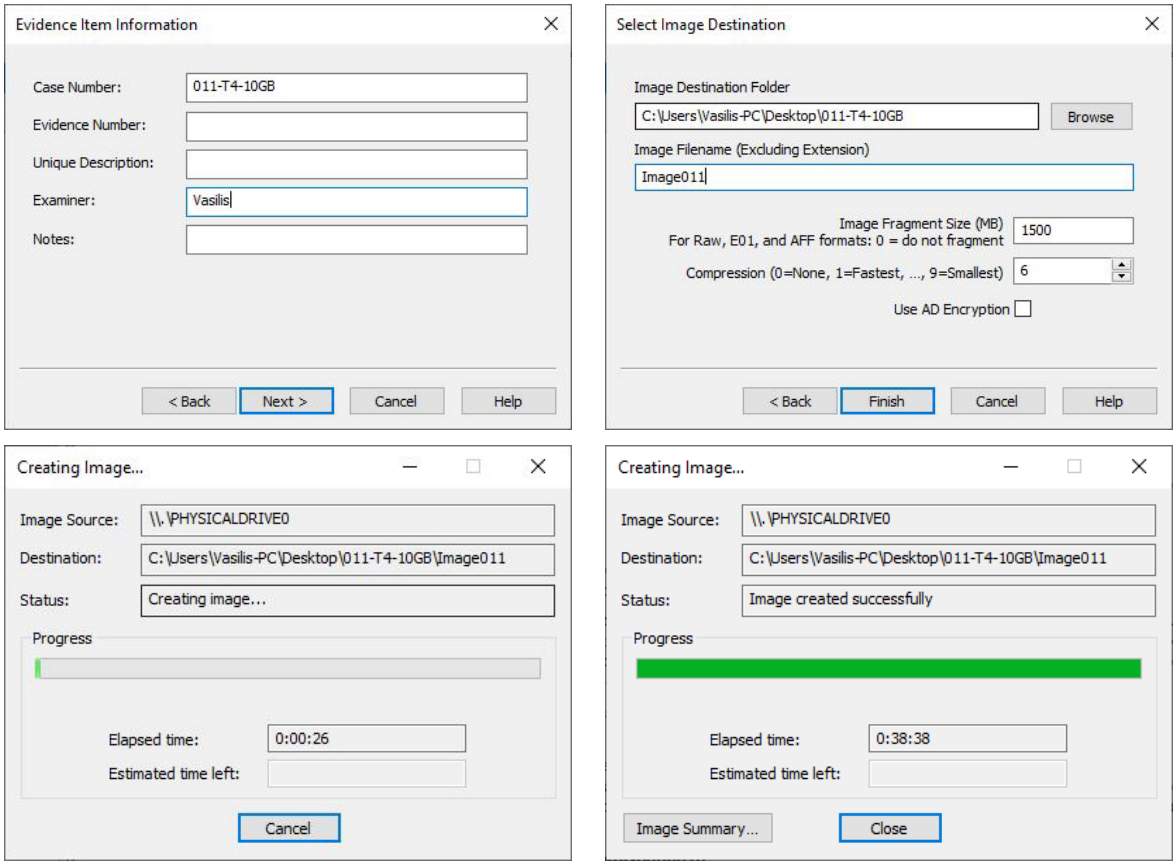

Εικόνα 5-93: Εργαλείο 4 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 2ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

- **<u>Εκτέλεση τρίτου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 200 GB**

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης τα βήματα αρχικοποίησης και μορφοποίησης του δίσκου για το τρίτο σενάριο, αυτό της διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με τα 200GB δεδομένων σε αυτόν, δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια πιο πάνω. Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά ως βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.
4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR και μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format.
6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.
7. Αντιγραφή 200GB στο δίσκο για διαγραφή.

8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.
9. Έναρξη διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με το εργαλείο οριστικής διαγραφής.

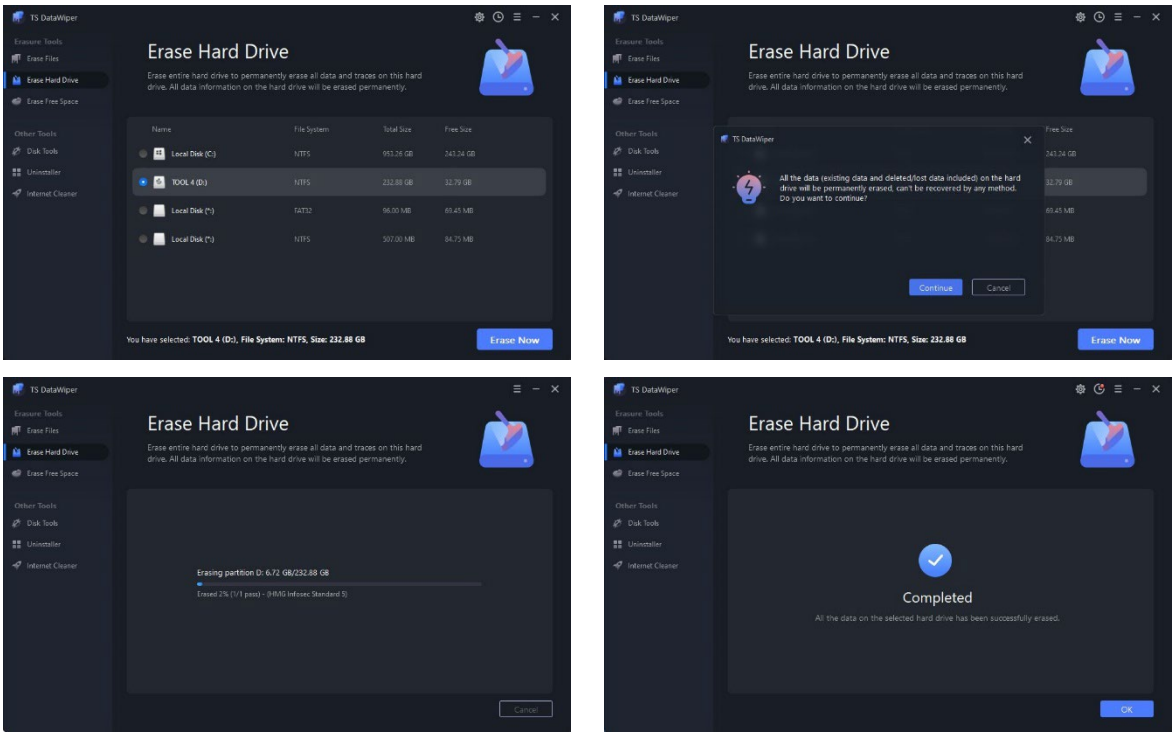

Εικόνα 5-94: Εργαλείο 4 - TS DataWiper - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 200GB

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

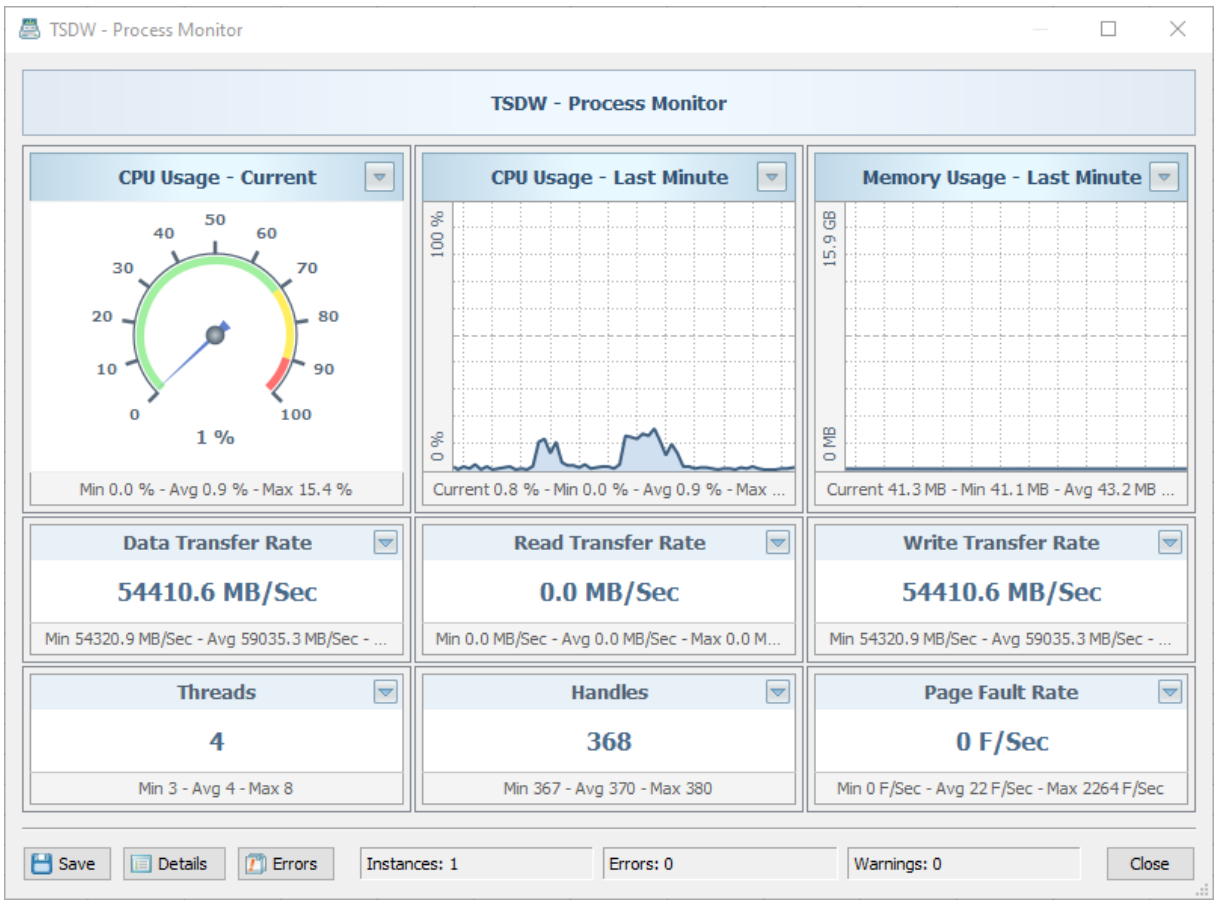

Εικόνα 5-95: Εργαλείο 4 - SysGauge - Καταγραφή πόρων συστήματος κατά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 200GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 200 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για τρίτη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με διαφορά την ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει αρχειοθέτηση και καταγραφή των σεναρίων .

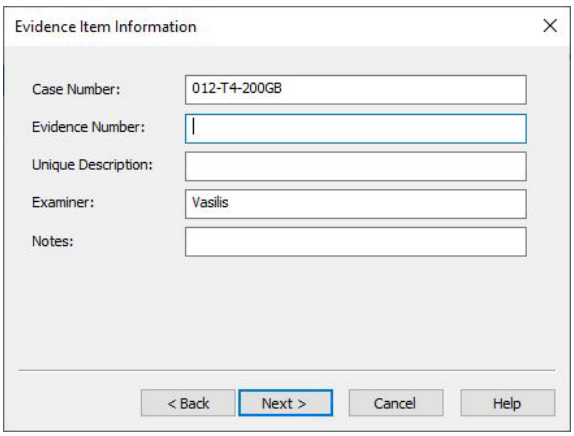

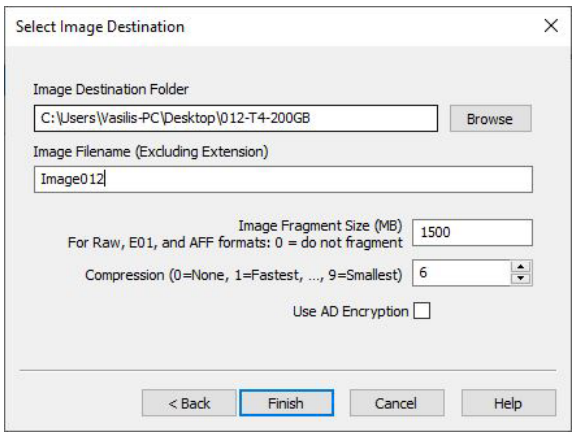

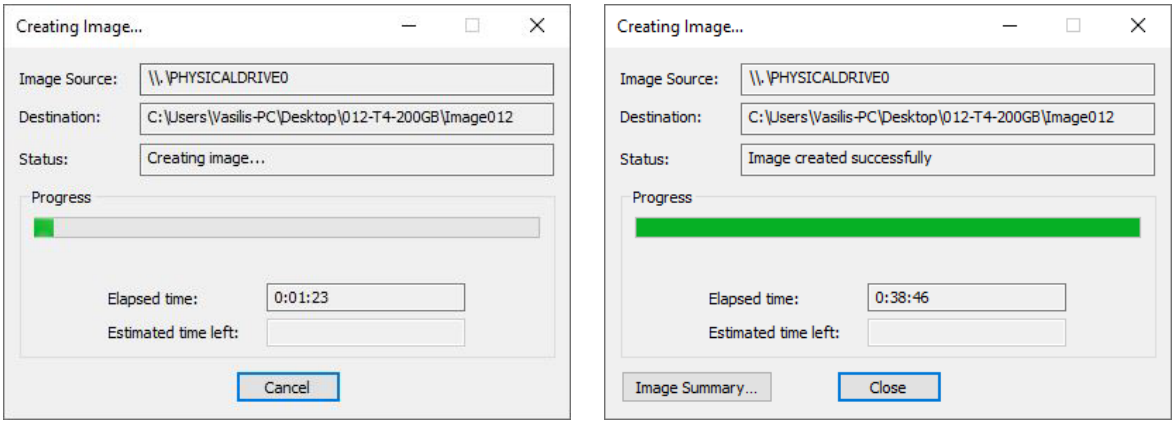

Εικόνα 5-96: Εργαλείο 4 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 3ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

Εισαγωγή εικόνων δίσκων στο Autopsy

1. Εικόνα δίσκου με τα 20 διαγραμμένα αρχεία

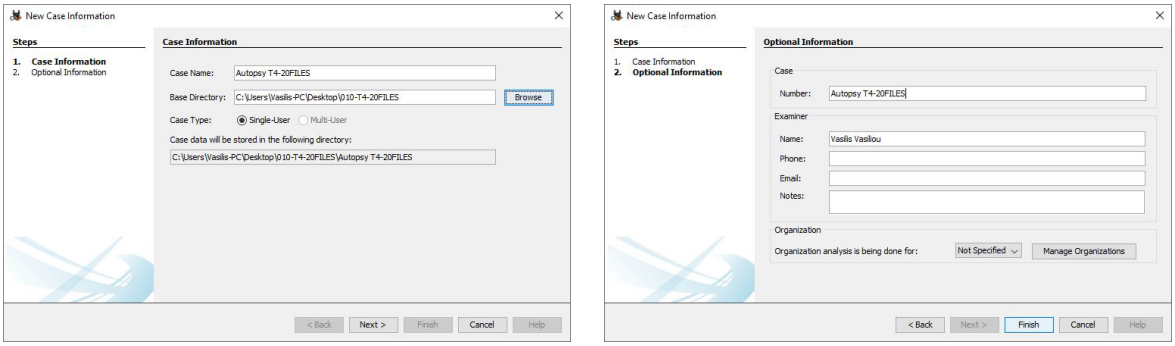

Εικόνα 5-97: Εργαλείο 4 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 1ης εικόνας δίσκου

2. Εικόνα δίσκου με 10GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

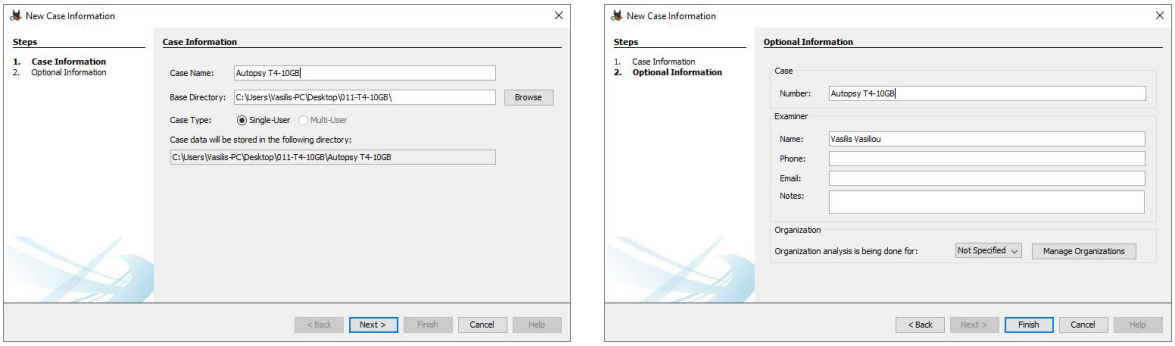

Εικόνα 5-98: Εργαλείο 4 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 2ης εικόνας δίσκου

3. Εικόνα δίσκου με 200GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

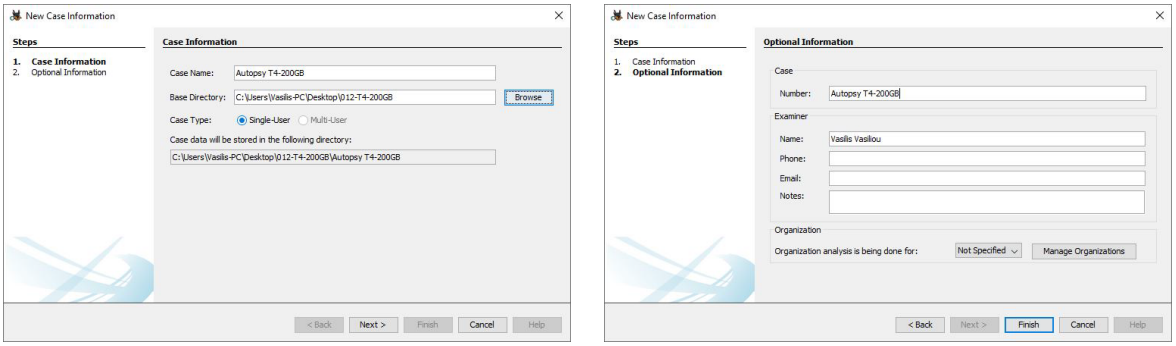

Εικόνα 5-99: Εργαλείο 4 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 3ης εικόνας δίσκου

5.2.5 Εργαλείο 5 - Abylon Shredder

Εγκατάσταση εργαλείου

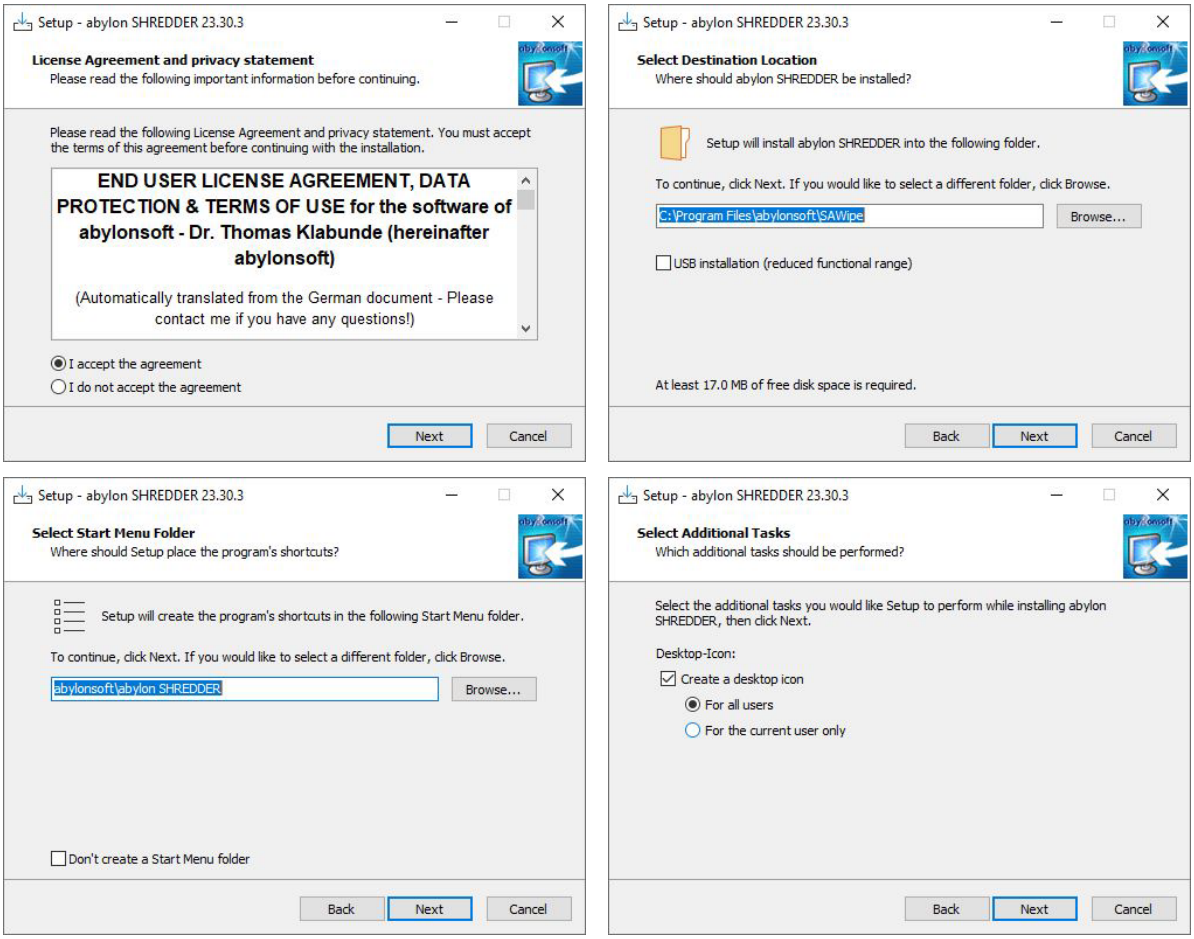

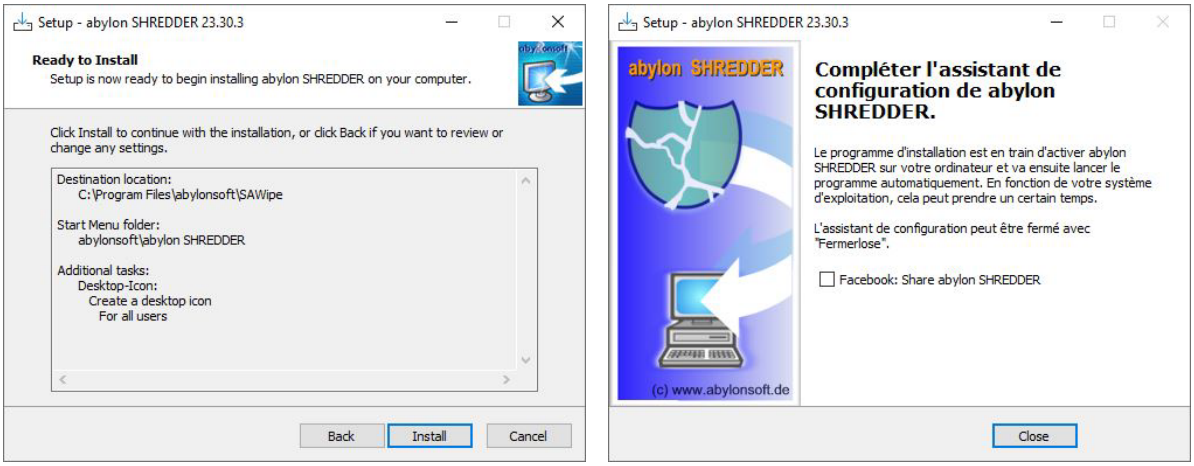

Εικόνα 5-100: Εργαλείο 5 - Διαδικασία εγκατάστασης TS DataWiper

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης, τα βήματα προετοιμασίας του δίσκου για την αξιολόγηση του τέταρτου εργαλείου οριστικής διαγραφής δεδομένων δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια κατά την εξέταση του πρώτου εργαλείου.

Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά στα βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker.
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.
4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.
5. Αρχικοποίηση MBR, μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format και ονομασία του δίσκου σε TOOL 5.

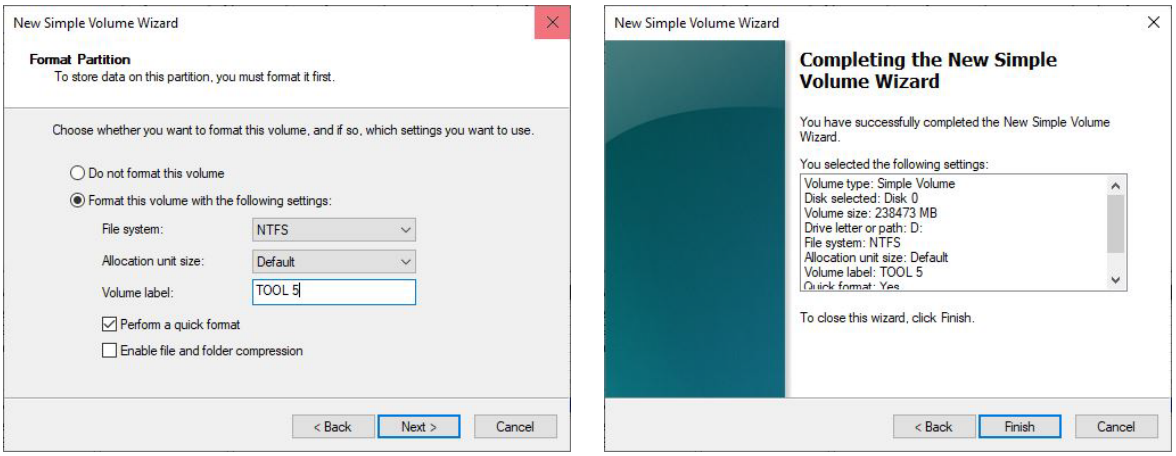

Εικόνα 5-101: Εργαλείο 5 - Διαδικασία μορφοποίησης δίσκου για αξιολόγηση

Τα πιο πάνω βήματα αποτελούν τη διαδικασία για τη μορφοποίηση του σκληρού δίσκου ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το λειτουργικό σύστημα. Μετά το πέρας της διαδικασίας ο δίσκος με την ονομασία TOOL 5 είναι ορατός και μπορούν να αντιγραφούν σε αυτόν τα δεδομένα για την διεξαγωγή των διαγραφών.

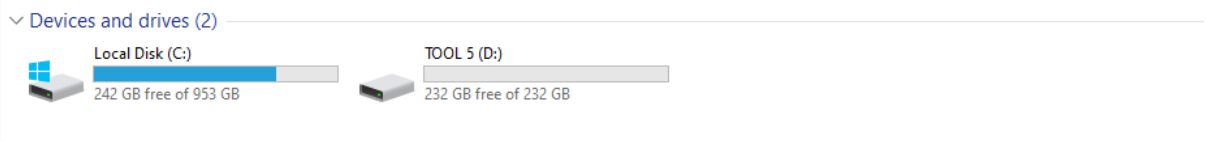

6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.

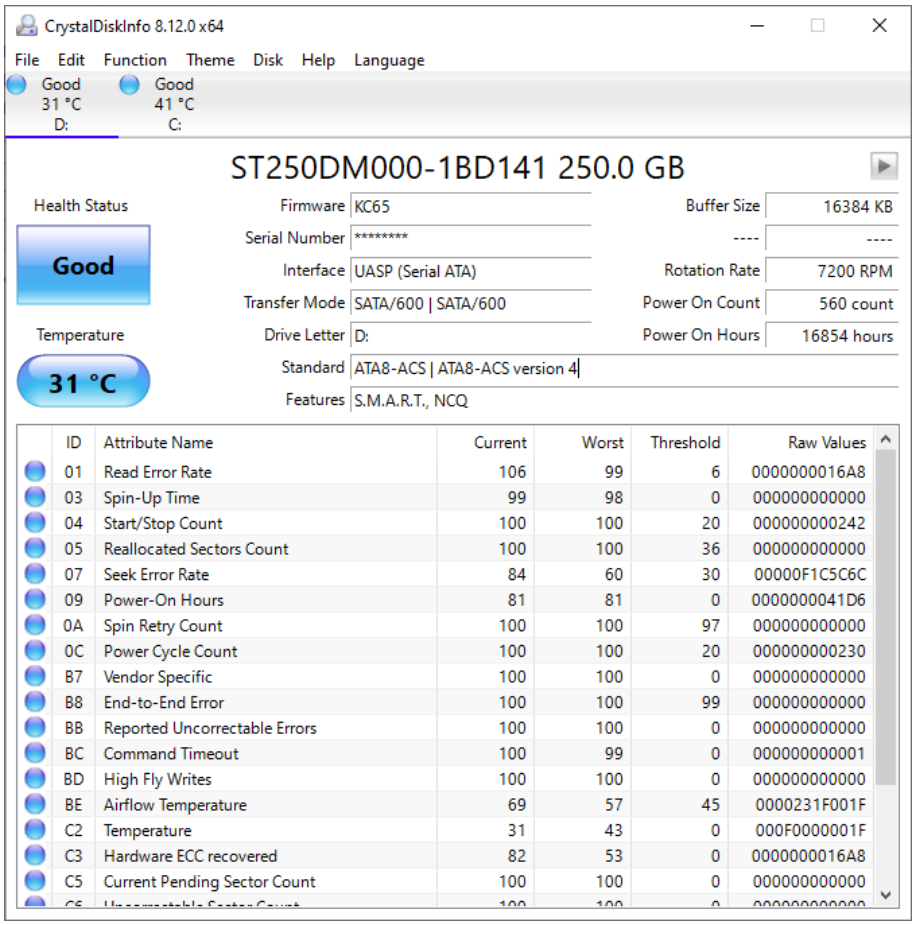

Εικόνα 5-102: Εργαλείο 5 - CrystalDiskInfo - Αναφορά κατάστασης δίσκου

Σύμφωνα με την αναφορά του εργαλείου, ο δίσκος βρίσκεται σε καλή κατάσταση έτσι μπορούμε να αντιγράψουμε σε αυτόν τα αρχικά δεδομένα των 10 GB (705 αρχεία).

7. Αντιγραφή 10GB στο δίσκο

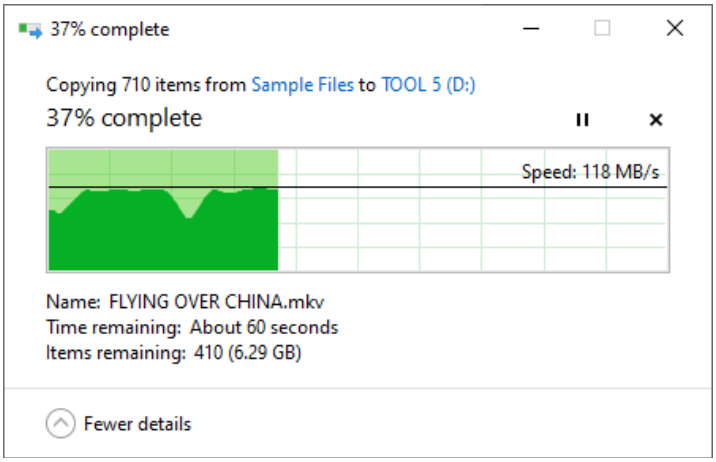

Εικόνα 5-103: Εργαλείο 5 - Αντιγραφή 10 GB δεδομένων στο δίσκο

8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.

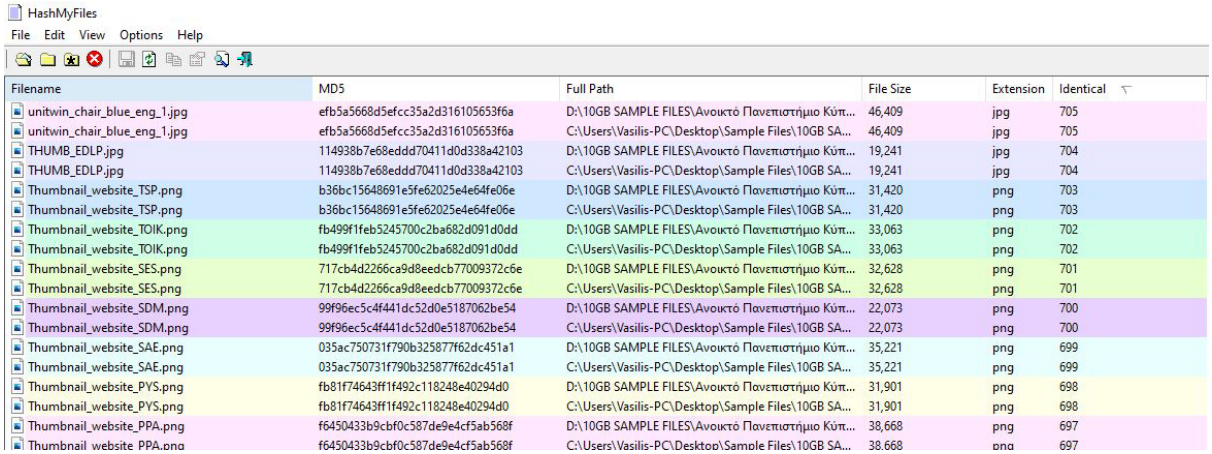

Filename	MD5	Full Path	File Size	Extension	Identical
unitwin_chair_blue_eng_1.jpg	efb5a5668d5efcc35a2d316105653f6a	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	46,409	jpg	705
unitwin_chair_blue_eng_1.jpg	efb5a5668d5efcc35a2d316105653f6a	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	46,409	jpg	705
THUMB_EDLP.jpg	114938b7e68eddd70411d0d338a42103	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	19,241	jpg	704
THUMB_EDLP.jpg	114938b7e68eddd70411d0d338a42103	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	19,241	jpg	704
Thumbnail_website_TSP.png	b36bc15648691e5fe62025e4e64fe06e	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	31,420	png	703
Thumbnail_website_TSP.png	b36bc15648691e5fe62025e4e64fe06e	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	31,420	png	703
Thumbnail_website_TOIK.png	fb499f1feb5245700c2ba682d091d0dd	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	33,063	png	702
Thumbnail_website_TOIK.png	fb499f1feb5245700c2ba682d091d0dd	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	33,063	png	702
Thumbnail_website_SES.png	717cb4d2266ca9d8eedcb77009372c6e	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	32,628	png	701
Thumbnail_website_SES.png	717cb4d2266ca9d8eedcb77009372c6e	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	32,628	png	701
Thumbnail_website_SDM.png	99f96ec5c4f441dc52d0e5187062be54	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	22,073	png	700
Thumbnail_website_SDM.png	99f96ec5c4f441dc52d0e5187062be54	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	22,073	png	700
Thumbnail_website_SAE.png	035ac750731f790b325877f62dc451a1	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	35,221	png	699
Thumbnail_website_SAE.png	035ac750731f790b325877f62dc451a1	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	35,221	png	699
Thumbnail_website_PYS.png	fb81f74643ff1f492c118248e40294d0	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	31,901	png	698
Thumbnail_website_PYS.png	fb81f74643ff1f492c118248e40294d0	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	31,901	png	698
Thumbnail_website_PPA.png	f6450433b9cbf0c587de9e4cf5ab568f	D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπ...	38,668	png	697
Thumbnail_website_PPA.png	f6450433b9cbf0c587de9e4cf5ab568f	C:\Users\Vasilis-PC\Desktop\Sample Files\10GB SA...	38,668	png	697

Εικόνα 5-104: Εργαλείο 5 - HashMyFiles - Σύγκριση αρχείων

- **<u>Εκτέλεση πρώτου σεναρίου</u> – Διαγραφή 20 συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο**

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε Διαγραφή Αρχείων (Wipe Files). Στη συνέχεια επιλέγουμε τα 20 αρχεία που έχουμε καθορίσει από την αρχή για τη διεξαγωγή αυτού του σεναρίου για όλα τα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων. Επίσης καθορίζουμε τη μέθοδο διαγραφής σε Level 1 (1x overwrite with binary zeros). Η μέθοδος αυτή είναι η αντίστοιχη μέθοδος one pass zero κατά την οποία τα δεδομένα του δίσκου εγγράφονται σε μια επανάληψη με μηδενικά. Πατάμε Wipe και το εργαλείο ξεκινά την διαγραφή. Στο τέλος της διαδικασίας το εργαλείο ενημερώνει για την επιτυχή διαγραφή των αρχείων.

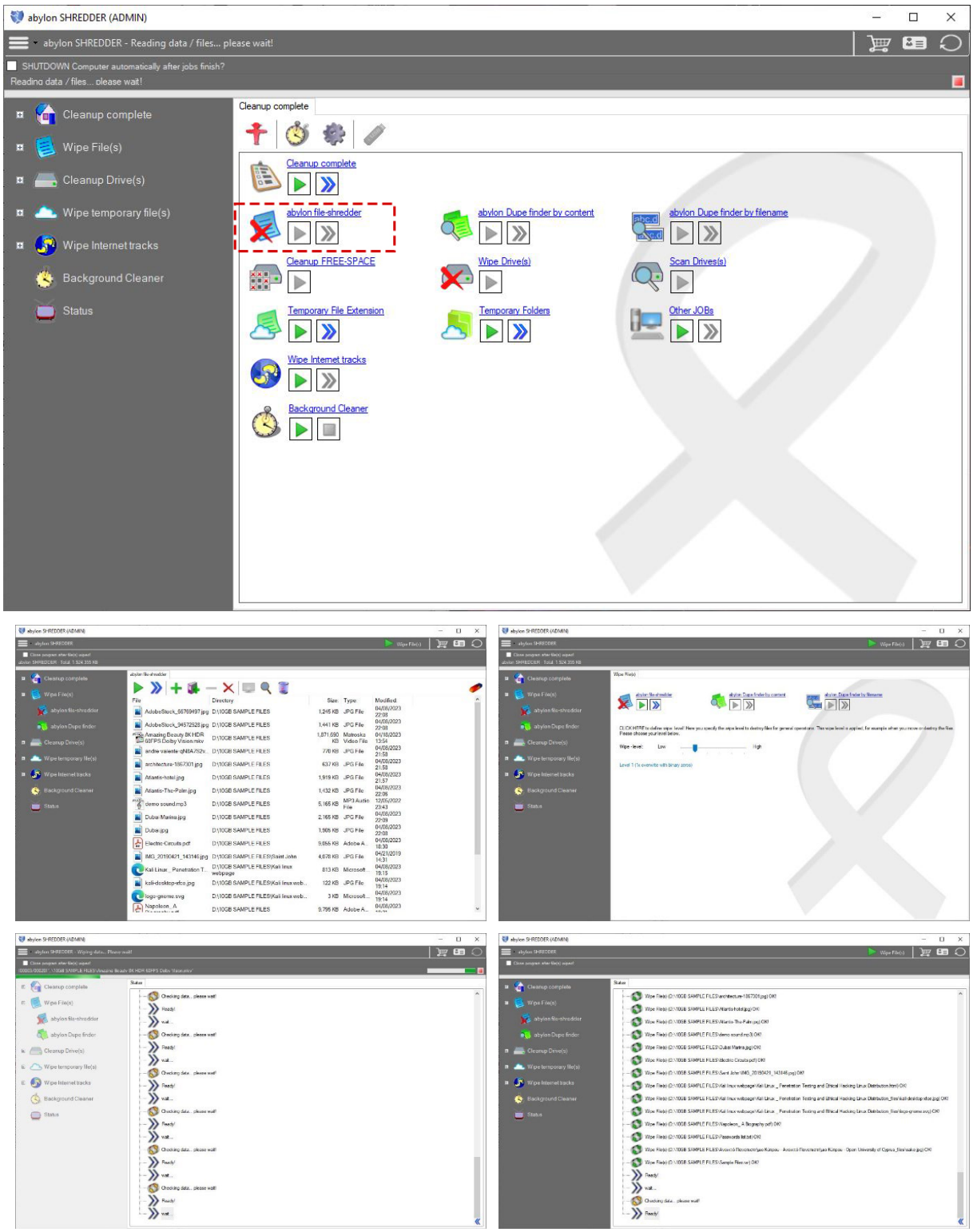

Εικόνα 5-105: Εργαλείο 5 - Abylon Shredder - Διαδικασία διαγραφής των 20 αρχείων

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής των αρχείων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να εισάγουμε την εικόνα στο δικανικό εργαλείο Autopsy και να εντοπίσουμε ίχνη από τα αρχεία που πιθανόν να μην έχουν διαγραφεί.

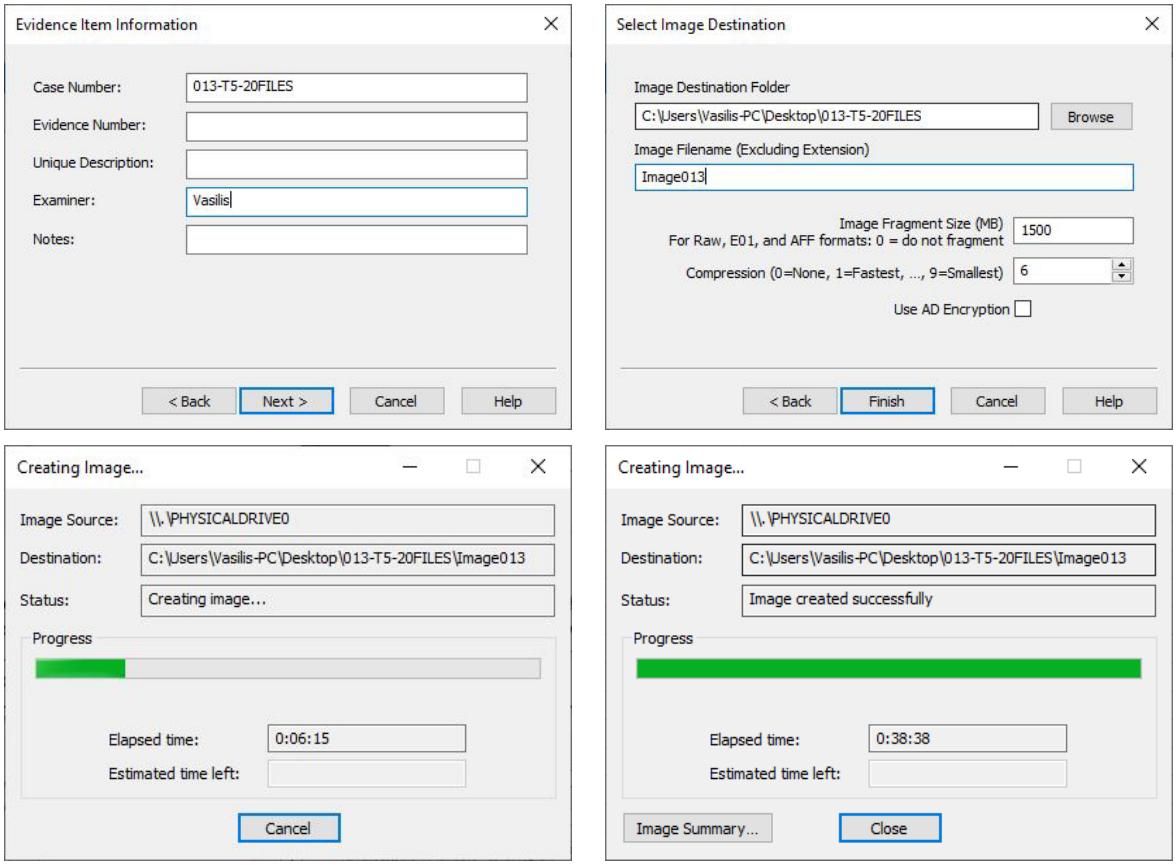

Εικόνα 5-106: Εργαλείο 5 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 1ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

- **<u>Εκτέλεση δεύτερου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 10 GB**

Από το κεντρικό μενού επιλέγουμε την επιλογή, διαγραφή σκληρού δίσκου (Wipe Drive). Στη λίστα με τους διαθέσιμους δίσκους για διαγραφή, εντοπίζουμε το προς διαγραφή δίσκο και τον επιλέγουμε. Στο επόμενο βήμα καθορίζουμε τη μέθοδο διαγραφής σε Level 1 (1x overwrite with binary zeros). Η μέθοδος αυτή είναι η αντίστοιχη μέθοδος one pass zero κατά την οποία τα δεδομένα του δίσκου εγγράφονται σε μια επανάληψη με μηδενικά. Τέλος το εργαλείο μας προτρέπει να επιβεβαιώσουμε την πρόθεση μας για οριστική διαγραφή του δίσκου 2 φορές.

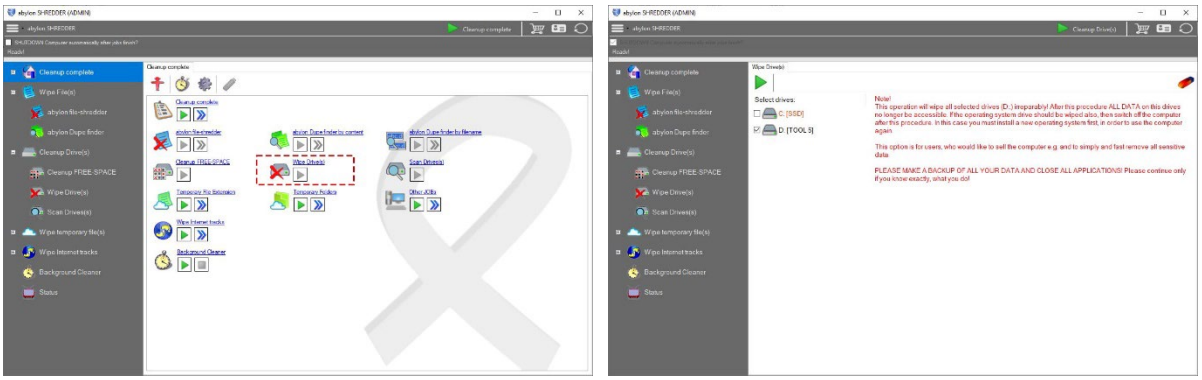

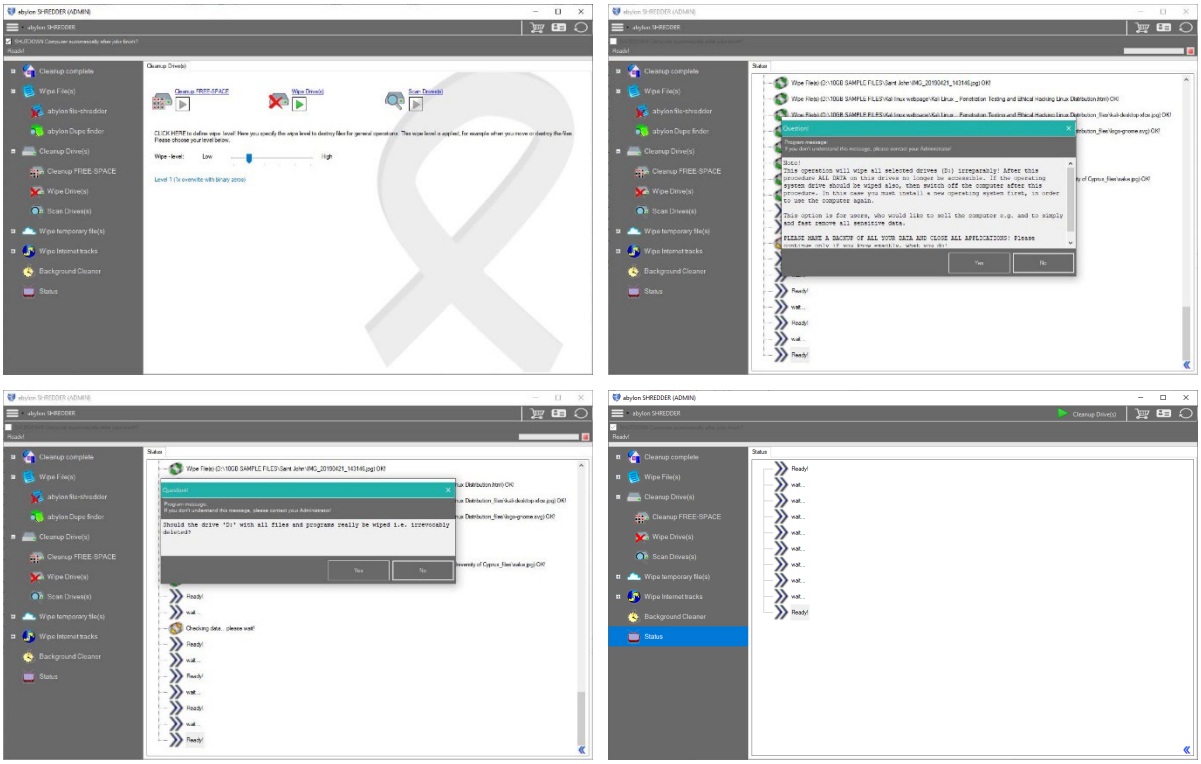

Εικόνα 5-107: Εργαλείο 5 - Abylon Shredder - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 10GB

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

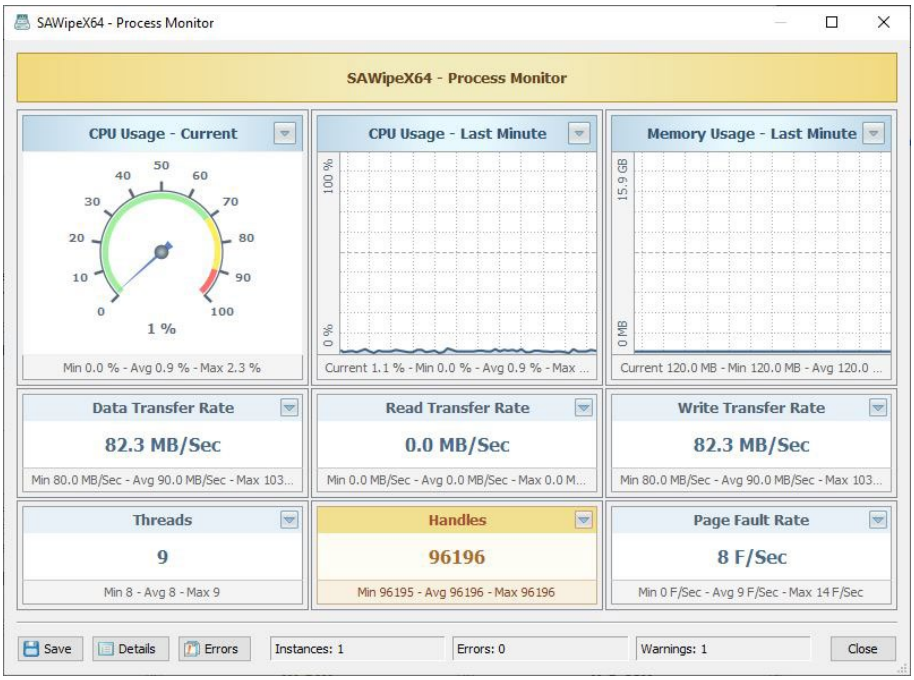

Εικόνα 5-108: Εργαλείο 5 - SysGauge - Καταγραφή πόρων συστήματος κατά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 10GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 10 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για δεύτερη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager.

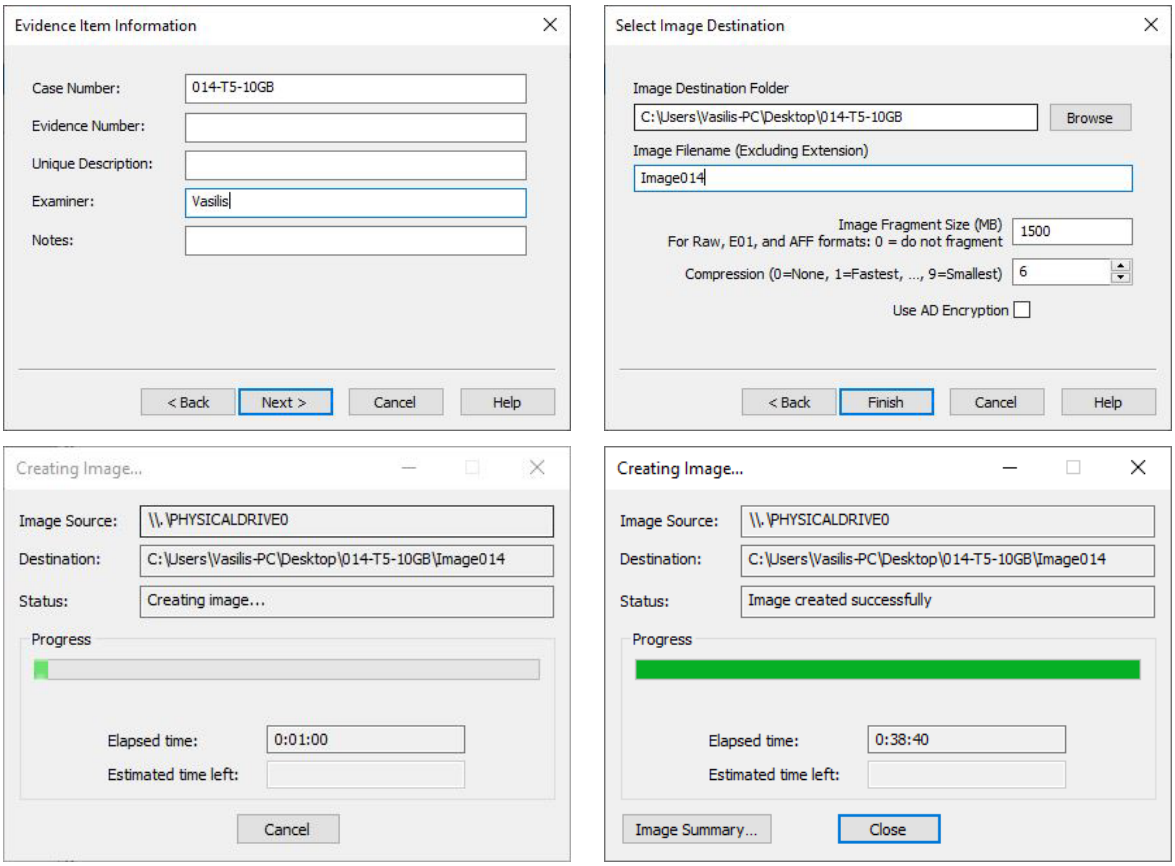

Εικόνα 5-109: Εργαλείο 5 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 2ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

- **<u>Εκτέλεση τρίτου σεναρίου</u> – Διαγραφή ολόκληρου του δίσκου – 200 GB**

Για σκοπούς αποφυγής επανάληψης τα βήματα αρχικοποίησης και μορφοποίησης του δίσκου για το τρίτο σενάριο, αυτό της διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με τα 200GB δεδομένων σε αυτόν, δεν θα παρουσιαστούν με στιγμιότυπα αφού έχουν αναλυθεί με λεπτομέρεια πιο πάνω. Θα αναφερθούμε μόνο επιγραμματικά ως βήματα.

1. Αρχικοποίηση του δίσκου με χρήση συσκευής GLOTRENDS 2-in-1 SATA Hard Drive Eraser.
2. Ενεργοποίηση εργαλείου USB Write Blocker
3. Σύνδεση του δίσκου στον υπολογιστή μέσω σύνδεσης USB 3.0 και επιβεβαίωση με το εργαλείο HxD ότι όλα τα bit που βρίσκονται γραμμένα σε αυτό είναι 0.
4. Σύνδεση του σκληρού δίσκου στη μητρική του υπολογιστή μέσω σύνδεσης SATA.

5. Αρχικοποίηση MBR και μορφοποίηση του δίσκου σε NTFS Format.
6. Έλεγχος της υγείας του δίσκου με το εργαλείο CrystalDiskInfo.
7. Αντιγραφή 200GB στο δίσκο για διαγραφή.
8. Έλεγχος κατακερματισμένων τιμών MD5 των αρχείων του δίσκου σε σύγκριση με τα αρχικά αρχεία για να διαπιστωθεί ότι έχουν τοποθετηθεί όλα τα αρχεία στο δίσκο.
9. Έναρξη διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με το εργαλείο οριστικής διαγραφής .

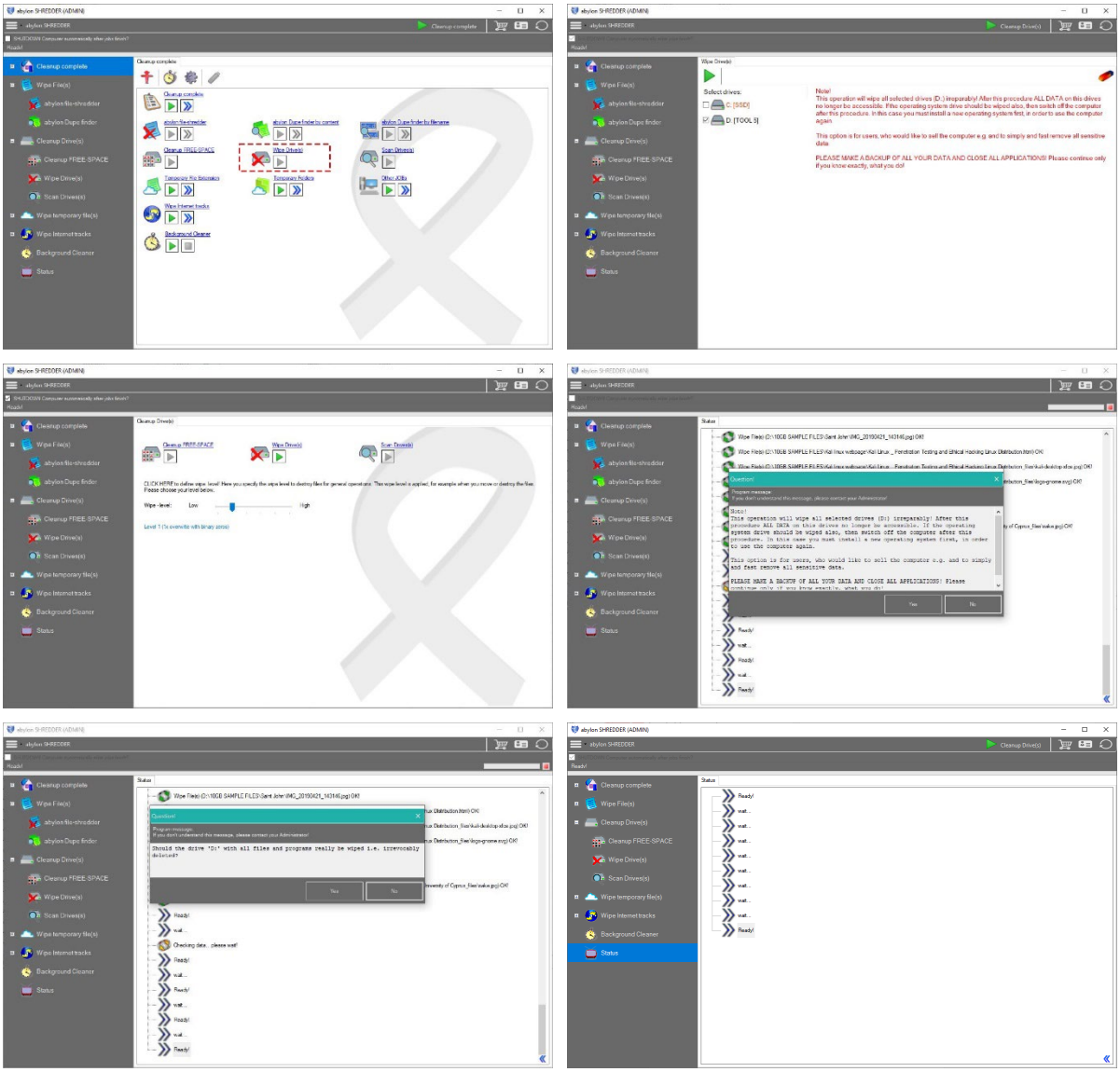

Εικόνα 5-110: Εργαλείο 5 - Abylon Shredder - Διαδικασία διαγραφής δίσκου – Αρχεία 200GB

Να αναφέρουμε ότι κατά την διάρκεια της διαγραφής το εργαλείο σταμάτησε να ανταποκρίνεται έτσι χρειάστηκε να επαναλάβουμε την διαδικασία από την αρχή. Το ίδιο πρόβλημα προέκυψε και

στην δοκιμή οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου με τα 10GB δεδομένων σε αυτό. Η συστηματικότητα εμφάνισης του συγκεκριμένου προβλήματος μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για σφάλμα υλοποίησης του εργαλείου και όχι κάποιο τυχαίο γεγονός.

Παράλληλα με την έναρξη της διαδικασίας διαγραφής του δίσκου, εκτελούμε το εργαλείο SysGauge το οποίο καταγράφει σε πραγματικό χρόνο τη χρήση του επεξεργαστή, της μνήμης και των εγγραφών δεδομένων στο δίσκο που κάνει το συγκεκριμένο εργαλείο.

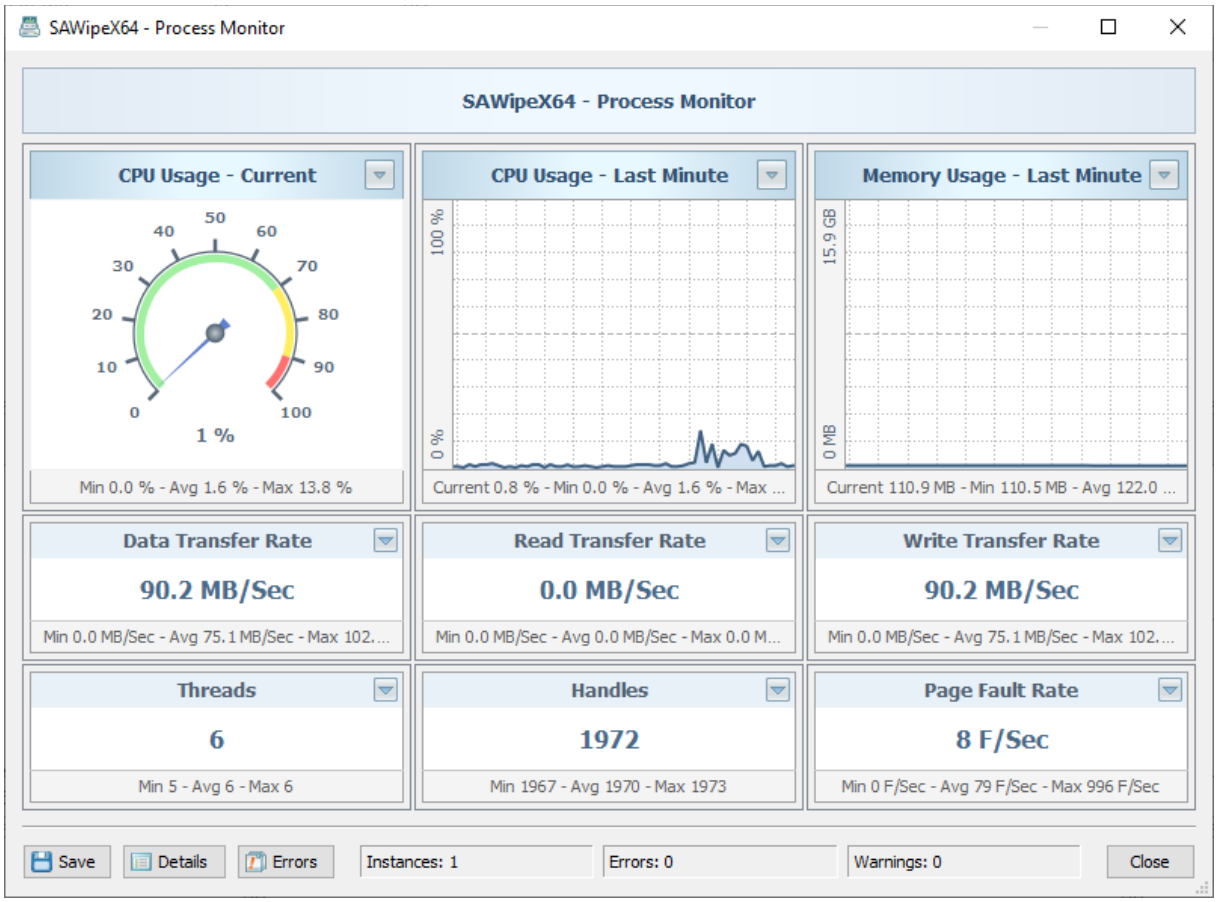

Εικόνα 5-111: Εργαλείο 5 - Abylon Shredder - Καταγραφή πόρων συστήματος κατά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου - 200GB

Με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε τα 200 GB δεδομένων προχωρούμε σε εξαγωγή της εικόνας του δίσκου για τρίτη φορά με το εργαλείο AccessData FTK Imager. Η διαδικασία εξαγωγής της εικόνας του δίσκου είναι η ίδια που ακολουθήσαμε και στην πιο πάνω περίπτωση με διαφορά την ονομασία της εικόνας του δίσκου ώστε να υπάρχει αρχειοθέτηση και καταγραφή των σεναρίων .

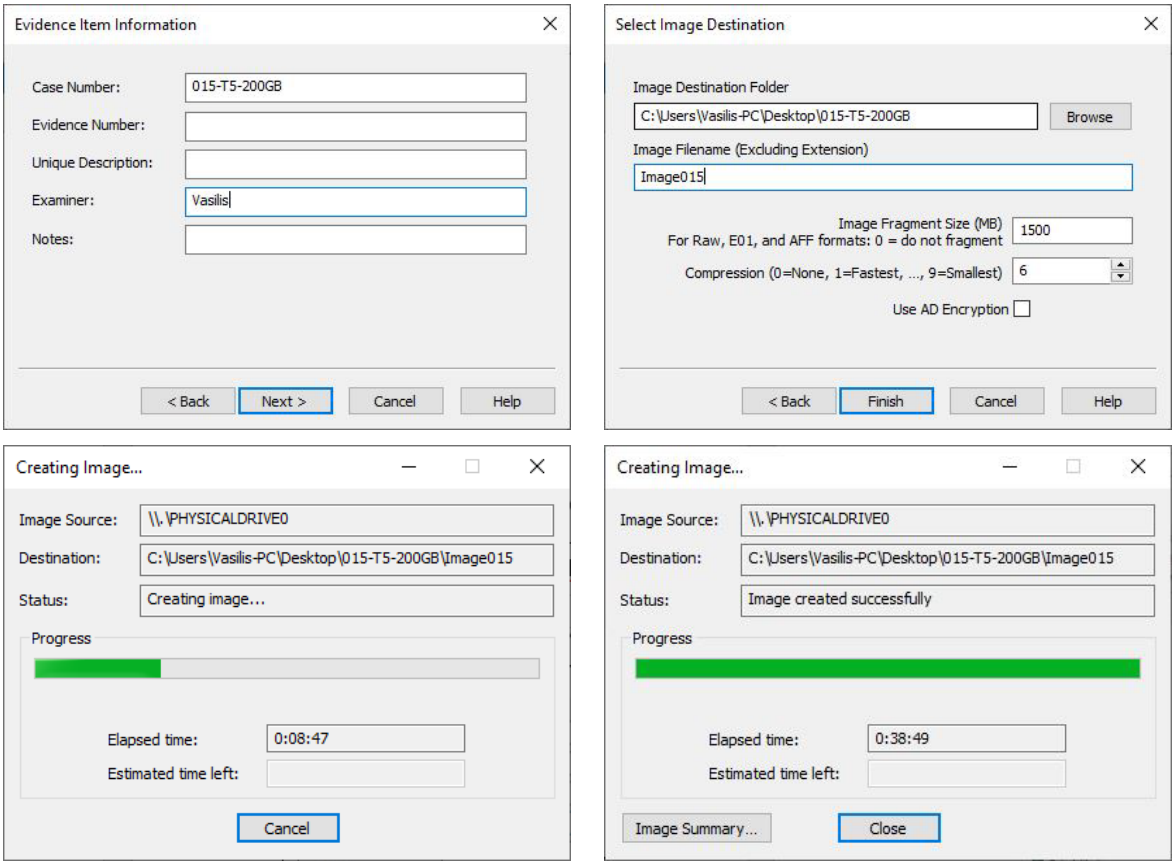

Εικόνα 5-112: Εργαλείο 5 - AccessData FTK Imager - Διαδικασία δημιουργίας 3ης εικόνας δίσκου μετά την διαγραφή

Εισαγωγή εικόνων δίσκων στο Autopsy

1. Εικόνα δίσκου με τα 20 διαγραμμένα αρχεία

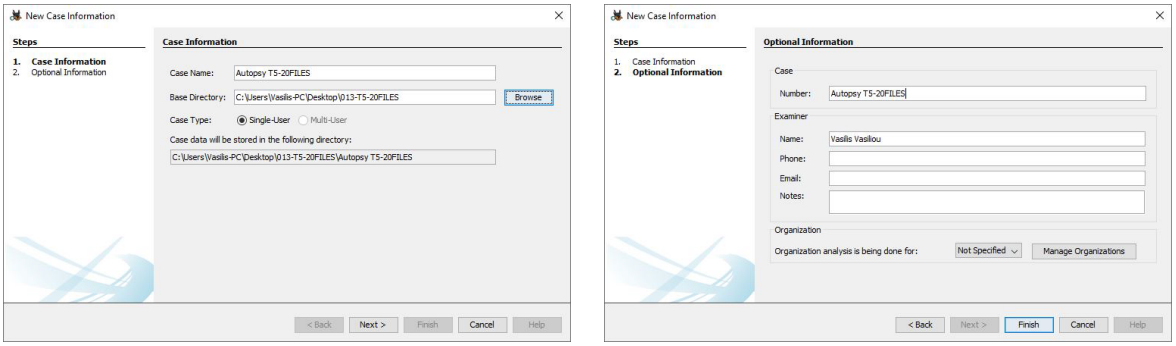

Εικόνα 5-113: Εργαλείο 5 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 1ης εικόνας δίσκου

2. Εικόνα δίσκου με 10GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

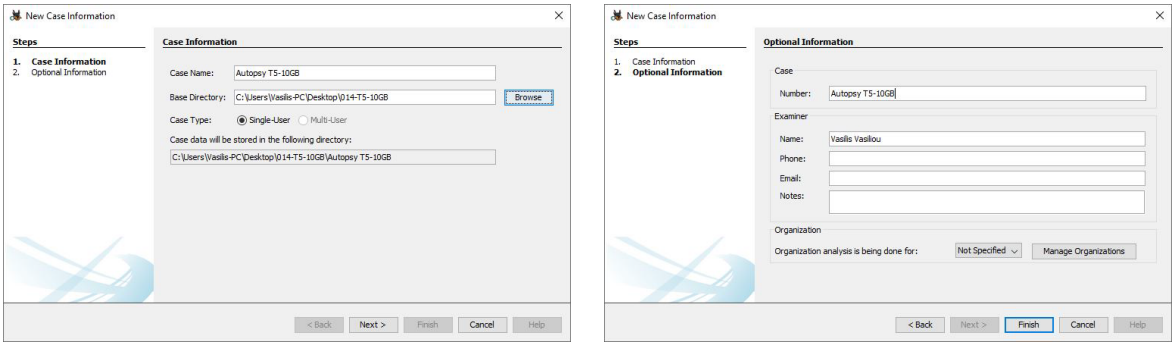

Εικόνα 5-114: Εργαλείο 5 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 2ης εικόνας δίσκου

3. Εικόνα δίσκου με 200GB δεδομένων διαγραμμένος ολόκληρος

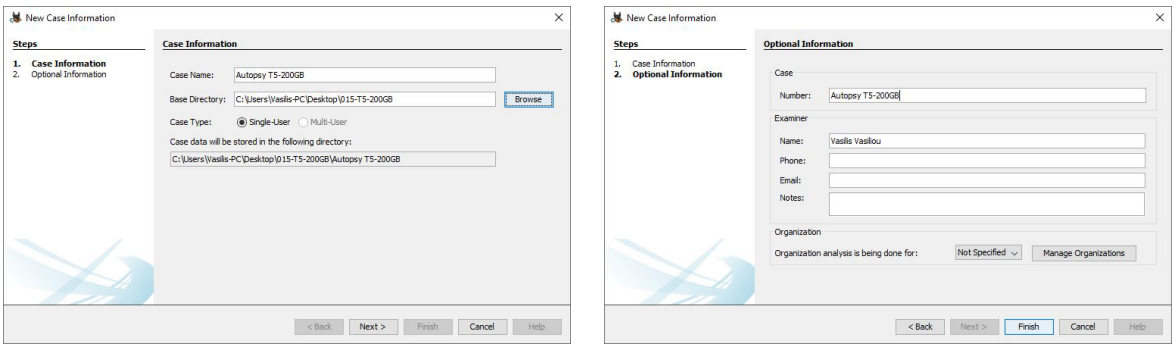

Εικόνα 5-115: Εργαλείο 5 - Autopsy - Διαδικασία εισαγωγής 3ης εικόνας δίσκου

Κεφάλαιο 6
Αποτελέσματα Μελέτης Εργαλείων Οριστικής Διαγραφής

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των πειραματικών δοκιμών στα εργαλεία οριστικής διαγραφής δεδομένων που αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια.

6.1 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ανά εργαλείο και ανά σενάριο αξιολόγησης, ενώ στο τέλος του κεφαλαίου παρουσιάζεται συνοπτικός πίνακας με την ικανότητα διαγραφής όλων των εργαλείων.

6.1.1 Εργαλείο 1 - AOMEI Partition Assistant

Για το εργαλείο αυτό εκτελέστηκαν συνολικά τρία διαφορετικά σενάρια κατά τα οποία αξιολογήθηκαν οι δυνατότητες του εργαλείου όσο αφορά την οριστική διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων όσο και ολόκληρου του δίσκου.

- Αξιολόγηση 1 (A1) – Οριστική διαγραφή 20 προκαθορισμένων αρχείων από το δίσκο

Από την εξέταση της εικόνας του δίσκου η οποία λήφθηκε αμέσως μετά την διαγραφή των συγκεκριμένων αρχείων με τη χρήση του δικανικού εργαλείου Autopsy διαφαίνεται ότι τα αρχεία έχουν μόνιμα διαγραφεί. Δεν κατέστη δυνατή οποιαδήποτε επαναφορά σε κανένα από τα αρχεία ανεξαρτήτου μεγέθους. Ωστόσο θα πρέπει να αναφερθεί ότι παρόλο που τα ίδια τα αρχεία έχουν εξαφανιστεί, στο αρχείο συστήματος του δίσκου παρέμειναν καταχωρήσεις που μαρτυρούσαν την παρουσία των συγκεκριμένων αρχείων στο δίσκο πριν την διαγραφή τους. Οι καταχωρήσεις αυτές εντοπίζονται στην κατηγορία Deleted files στο Autopsy.

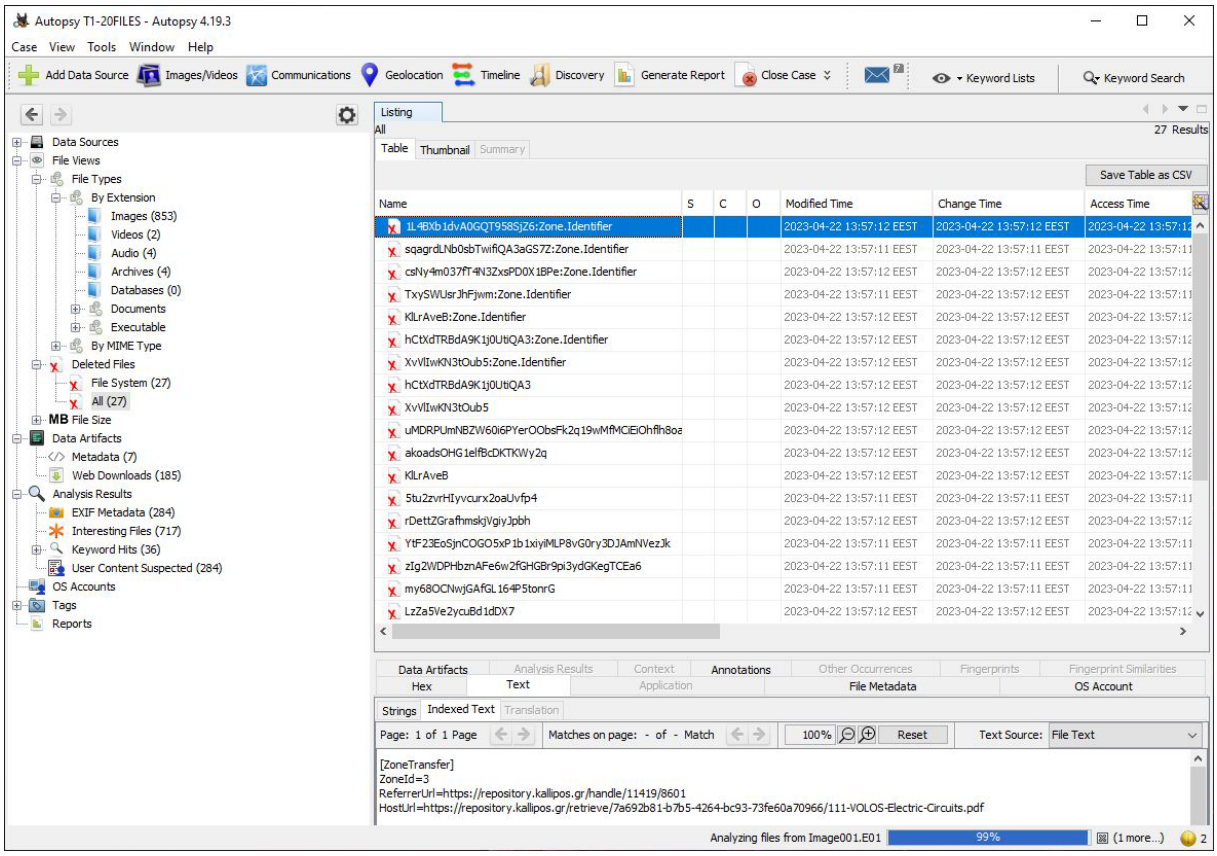

Εικόνα 6-1: Εργαλείο 1 (A1) - Autopsy - Καταχωρήσεις διαγραμμένων αρχείων

Συγκεκριμένα οι καταχωρίσεις που εντοπίστηκαν περιέχουν πληροφορίες για το ίδιο το αρχείο όπως ο φάκελος στον οποίο βρισκόταν, το όνομα του ή κάποιο σχετικό url που σχετίζεται με το αρχείο. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποια παραδείγματα από τα ευρήματα.

Αρχείο : Electric-Circuits.pdf

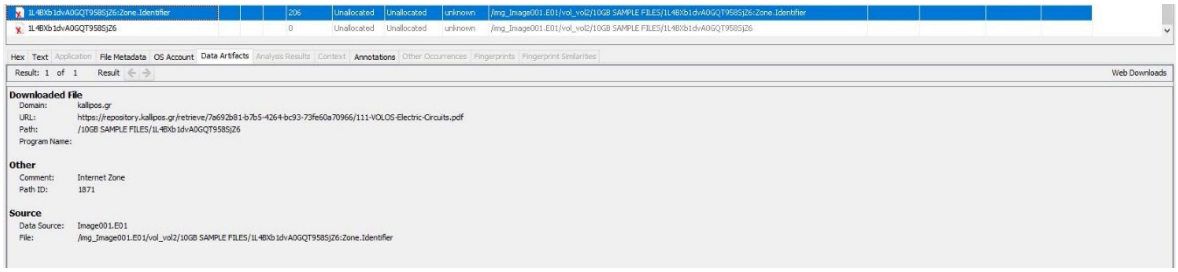

Αρχείο : Napoleon_ A Biography.pdf

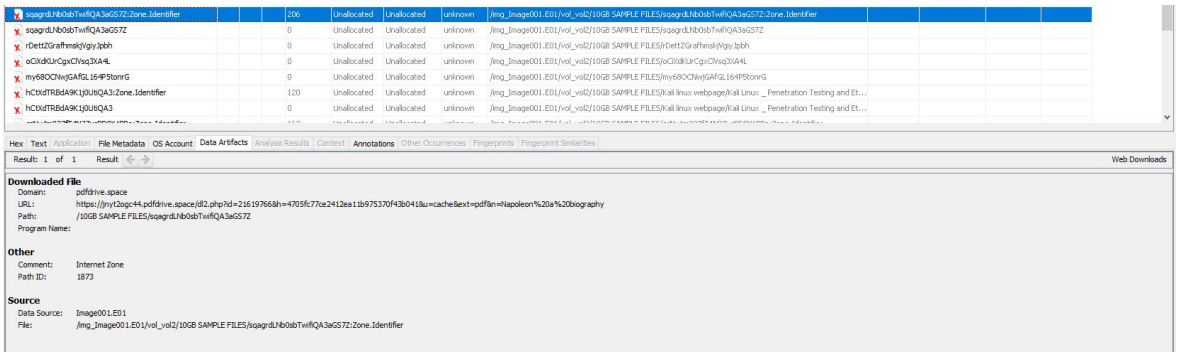

Αρχείο : kali-desktop-xfce.jpg

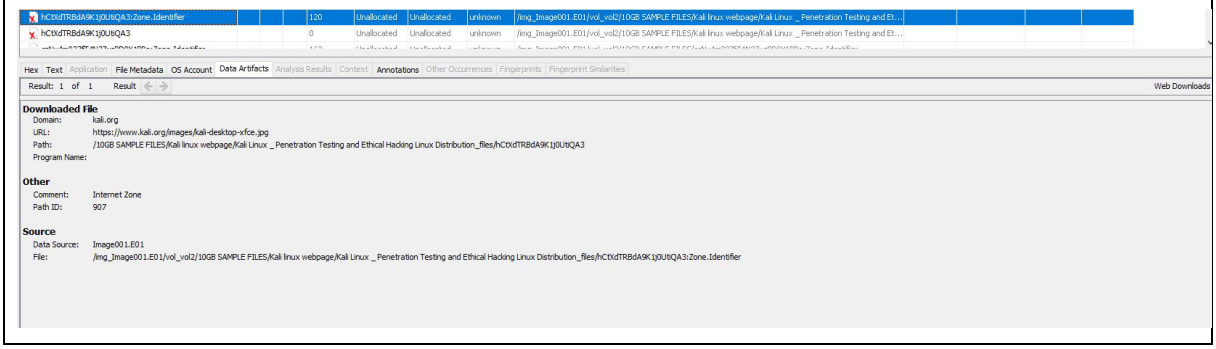

Αρχείο : sake.jpg

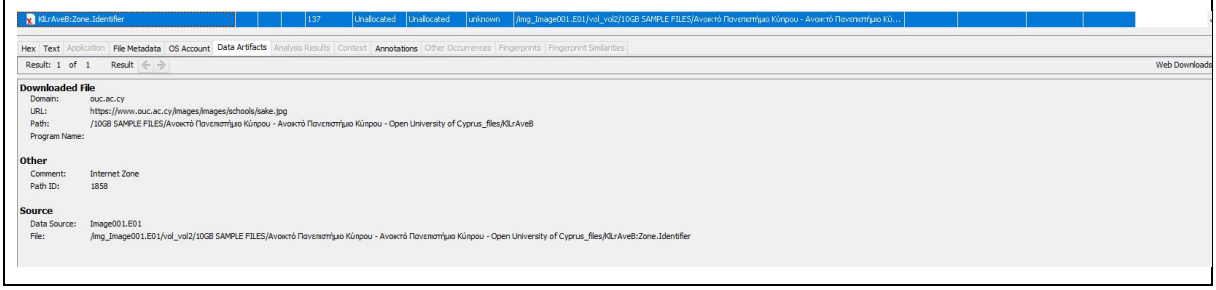

Εικόνα 6-2: Εργαλείο 1 (Α1) – Ευρήματα από τα διαγραμμένα αρχεία

Από τα ίχνη που εντοπίστηκαν μπορεί κάποιος να εντοπίσει το όνομα του αρχείου, τον τύπο, την πηγή λήψης του αρχείου καθώς επίσης και τον φάκελο στο οποίο ήταν αποθηκευμένο.

- Αξιολόγηση 2 (Α2) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 10GB δεδομένα

Μετά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου και την εξαγωγή της εικόνας του, προχωρήσαμε σε ανάλυση της με το εργαλείο δικανικής Autopsy. Παράλληλα ανοίξαμε το δίσκο με το εργαλείο HxD για να έχουμε οπτική απεικόνισή των περιεχομένων του. Έχοντας κάνει χρήση του αλγόριθμού διαγραφής One Pass Zero κατά την διαγραφή του δίσκου αναμένουμε για μια πετυχημένη οριστική διαγραφή όλα τα bits στον δίσκο να είναι γραμμένα με μηδενικά.

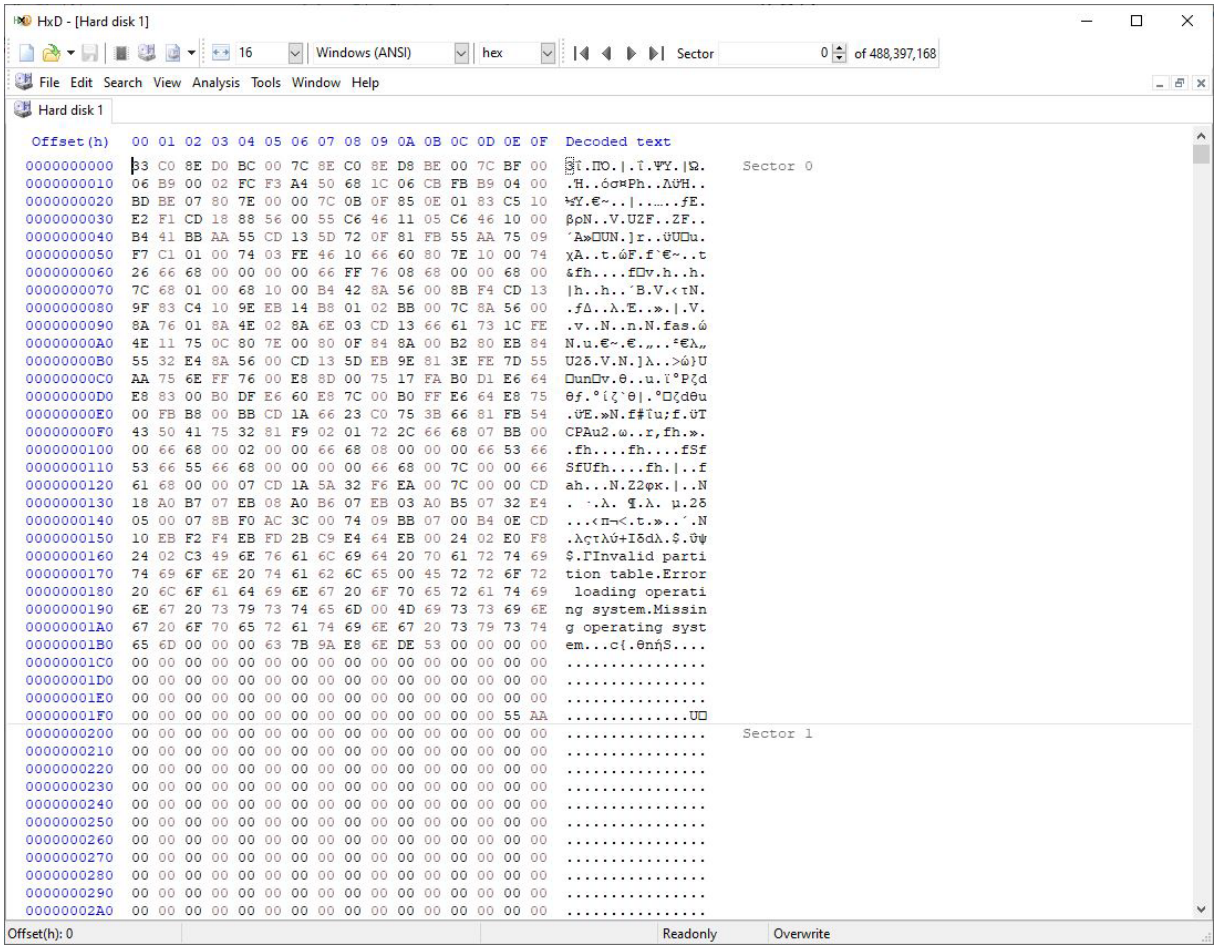

Εικόνα 6-3: Εργαλείο 1 (Α2) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Από την απεικόνιση των περιεχομένων παρατηρούμε ότι όλοι οι τομείς (sectors), εκτός από τον πρώτο είναι διαγραμμένοι. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στον πρώτο τομέα του δίσκου βρίσκεται ο MBR (Master Boot Record) στον οποίο το εργαλείο οριστικής διαγραφής δεν έχει πρόσβαση. Οι υπόλοιποι τομείς του δίσκου ωστόσο έχουν επιτυχώς εγγραφεί με μηδενικά, διαγράφοντας έτσι κάθε ίχνος δεδομένων από το δίσκο. Τα πιο πάνω επιβεβαίωσε και η ανάλυση της εικόνας του δίσκου που πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια του εργαλείου Autopsy. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή στον δίσκο δεν παρέμεινε κανένα αρχείο. Η περεταίρω ανάλυση της εικόνας με το εργαλείο δικανικής Bulk Extractor εκ του αποτελεσμάτος κρίνεται περιττή.

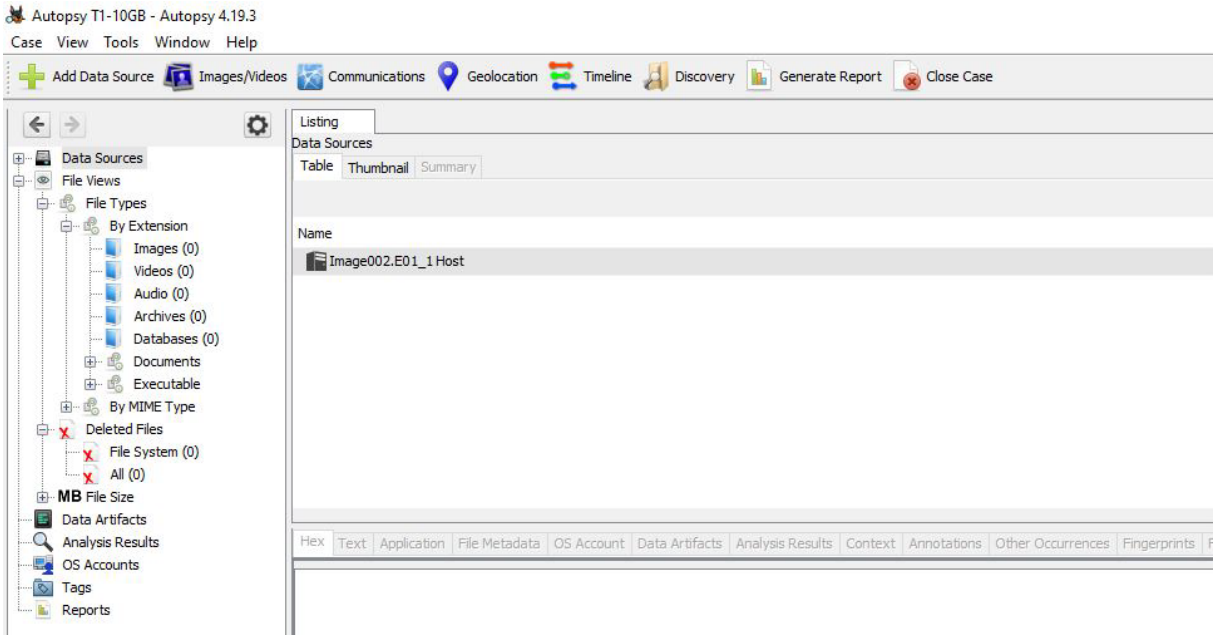

Εικόνα 6-4: Εργαλείο 1 (Α2) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

PartAssist - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	1.6 %	0.0 %	8.7 %	---
Process Memory Used	37.9 MB	0.0 MB	38.8 MB	---
Process Thread Count	6	0	11	---
Process Handle Count	464	0	491	---
Process Data Rate	44939.6 MB/Sec	0.0 MB/Sec	62637.2 MB/Sec	29359.94 GB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.1 MB/Sec	0.1 MB
Process Write Rate	44939.6 MB/Sec	0.0 MB/Sec	62637.2 MB/Sec	29359.94 GB
Process Page Fault Rate	2719 F/Sec	0 F/Sec	3879 F/Sec	1818766 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.0 MB	0.0 MB	0.0 MB	---

Εικόνα 6-5: Εργαλείο 1 (Α2) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής: 42 λεπτά

- Αξιολόγηση 3 (Α3) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 200GB δεδομένα

Τα αποτελέσματα από την ολική διαγραφή του δίσκου με τα 200GB δεδομένων είναι όμοια με το προηγούμενο σενάριο του δίσκου στον οποίο περιέχονταν μόνο 10GB δεδομένων. Από την επισκόπηση του διαγραμμένου δίσκου με το εργαλείο HxD φαίνεται να έχουμε επίσης όλους τους τομείς πλην του πρώτου γραμμένους με μηδενικά.

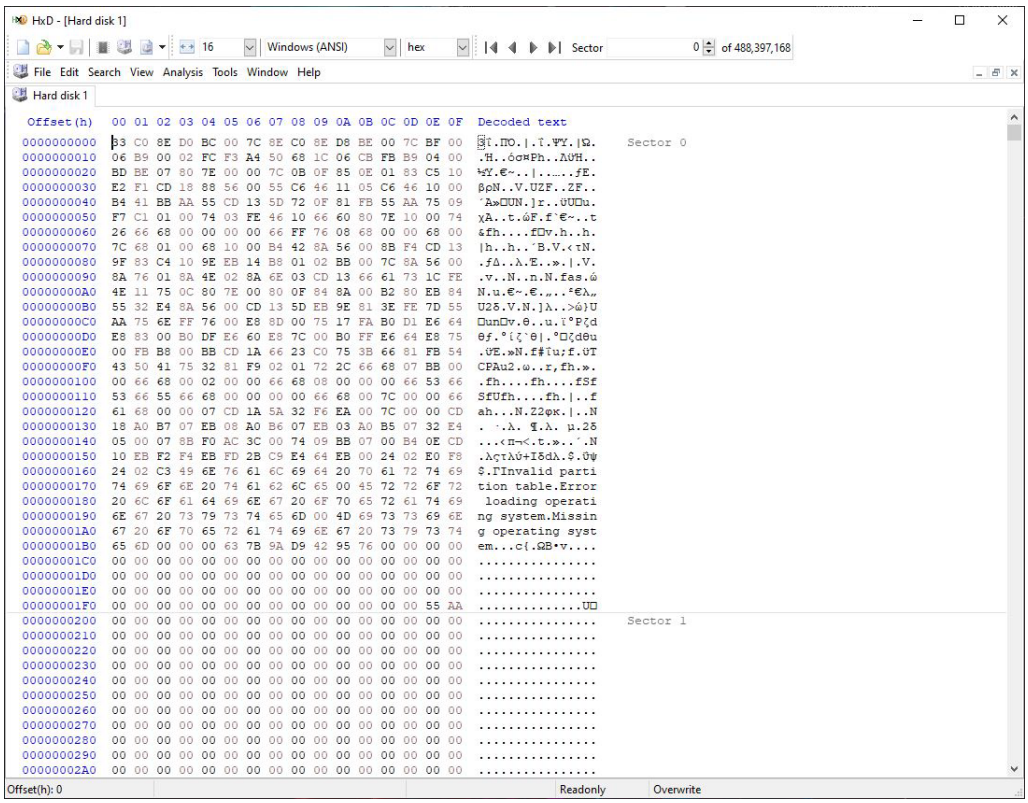

Εικόνα 6-6: Εργαλείο 1 (Α3) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Τα ίδια αποτελέσματα καταδεικνύει και η ανάλυση της εικόνας του δίσκου με το εργαλείο Autopsy.

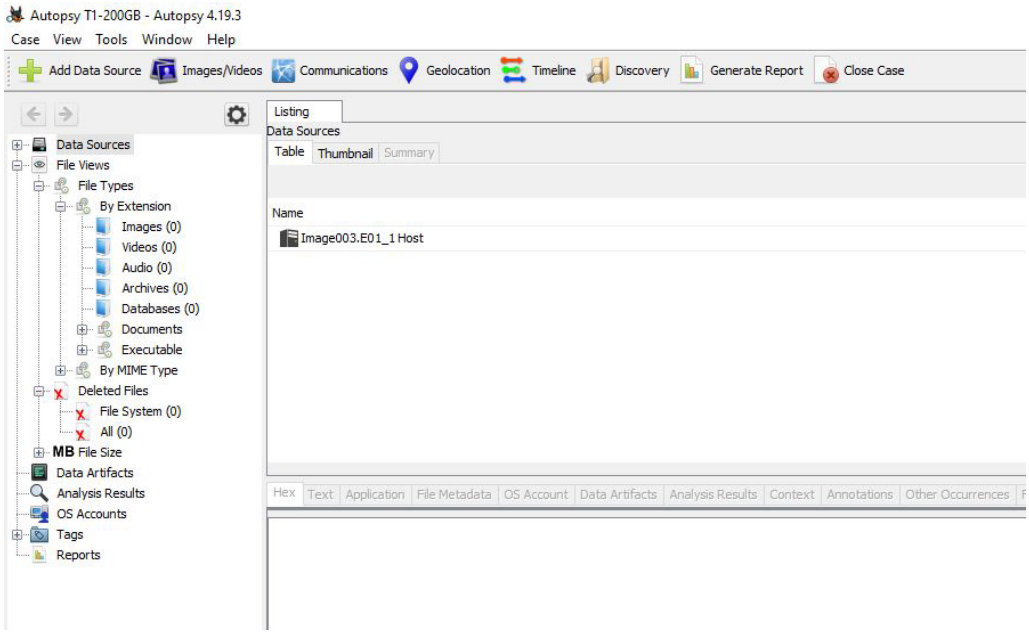

Εικόνα 6-7 Εργαλείο 1 (Α3) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

PartAssist - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	2.2 %	0.0 %	7.5 %	---
Process Memory Used	38.6 MB	0.0 MB	38.7 MB	---
Process Thread Count	6	0	9	---
Process Handle Count	464	0	467	---
Process Data Rate	45531.6 MB/Sec	0.0 MB/Sec	62952.8 MB/Sec	30947.23 GB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.2 MB/Sec	0.2 MB
Process Write Rate	45531.5 MB/Sec	0.0 MB/Sec	62952.8 MB/Sec	30947.23 GB
Process Page Fault Rate	2643 F/Sec	0 F/Sec	3865 F/Sec	1839866 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.0 MB	0.0 MB	0.0 MB	---

Εικόνα 6-8: Εργαλείο 1 (A3) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής : 42 λεπτά

6.1.2 Εργαλείο 2 - O&O SafeErase

Στο εργαλείο εκτελέστηκαν συνολικά τρία διαφορετικά σενάρια κατά τα οποία αξιολογήθηκαν οι δυνατότητες του για τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Αξιολόγηση 1 (A1) – Οριστική διαγραφή 20 προκαθορισμένων αρχείων από το δίσκο

Η διαδικασία οριστικής διαγραφής των αρχείων ολοκληρώθηκε επιτυχώς σύμφωνα με την αναφορά που δημιουργήθηκε από το εργαλείο με το πέρας της εργασίας.

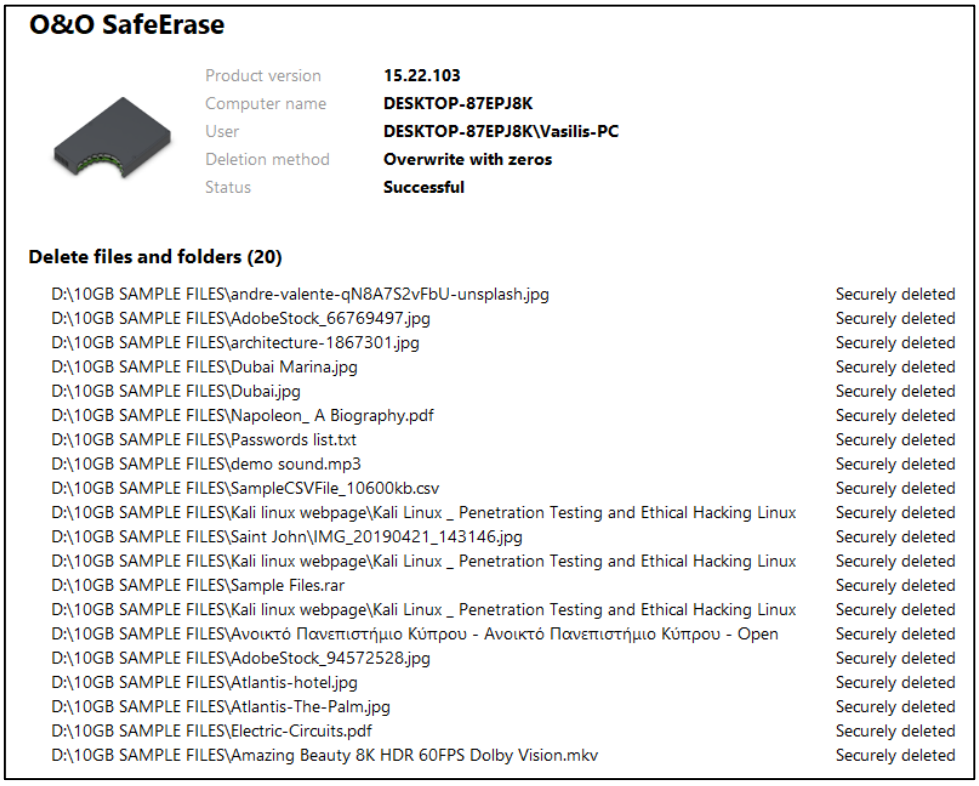
O&O SafeErase

Product version 15.22.103
Computer name DESKTOP-87EPJ8K
User DESKTOP-87EPJ8K\Vasilis-PC
Deletion method Overwrite with zeros
Status Successful

Delete files and folders (20)

D:\10GB SAMPLE FILES\andre-valente-qN8A7S2vFbU-unsplash.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\AdobeStock_66769497.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\architecture-1867301.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Dubai Marina.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Dubai.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Napoleon_ A Biography.pdf	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Passwords list.txt	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\demo sound.mp3	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\SampleCSVFile_10600kb.csv	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Kali linux webpage\Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Saint John\IMG_20190421_143146.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Kali linux webpage\Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Sample Files.rar	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Kali linux webpage\Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Open	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\AdobeStock_94572528.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Atlantis-hotel.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Atlantis-The-Palm.jpg	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Electric-Circuits.pdf	Securely deleted
D:\10GB SAMPLE FILES\Amazing Beauty 8K HDR 60FPS Dolby Vision.mkv	Securely deleted

Εικόνα 6-9: Εργαλείο 2 (A1) - O&O SafeErase - Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής αρχείων

Από την ανάλυση της εικόνας του δίσκου η οποία λήφθηκε αμέσως μετά την διαγραφή των συγκεκριμένων αρχείων κάνοντας χρήση του δικανικού εργαλείου Autopsy διαφαίνεται ότι τα αρχεία έχουν οριστικά διαγραφεί. Δεν κατέστη δυνατή οποιαδήποτε επαναφορά σε κανένα από τα αρχεία ανεξαρτήτου μεγέθους. Το Autopsy ωστόσο εντόπισε διαγραφές αρχείων, τα οποία όμως δεν έφεραν καμιά πληροφορία σχετικά με τη ταυτότητα του αρχικού αρχείου. Οι καταχωρήσεις αυτές εντοπίζονται στην κατηγορία Deleted files στο Autopsy.

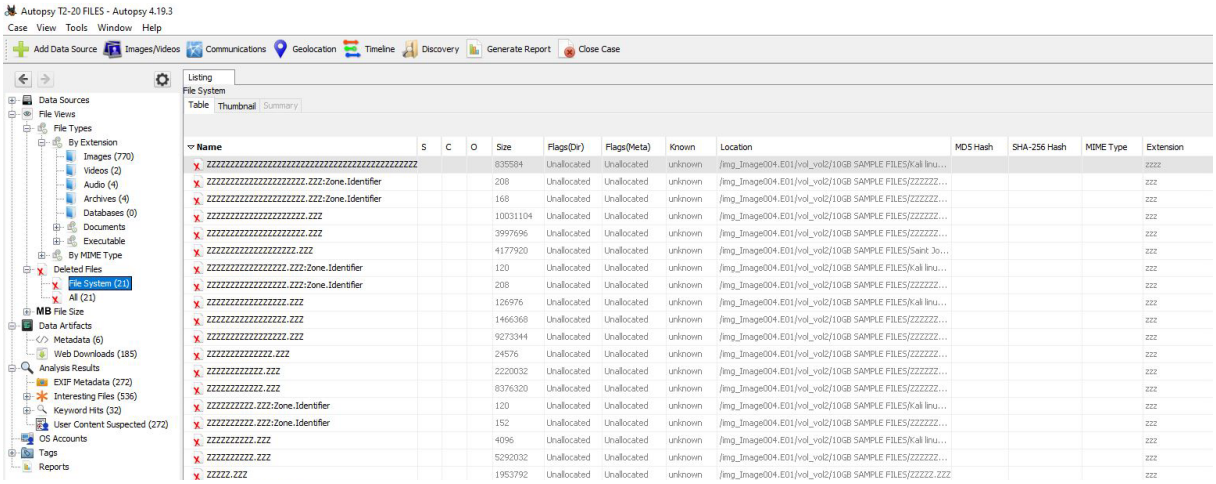

Εικόνα 6-10: Εργαλείο 2 (Α1) - Autopsy - Καταχωρήσεις διαγραμμένων αρχείων

Οι καταχωρίσεις των διαγραμμένων αρχείων που εντοπίστηκαν όπως φαίνεται και από το στιγμιότυπο πιο πάνω έχουν για όνομα αριθμό χαρακτήρων Z, ενώ καμιά άλλη πληροφορία δεν τα συνοδεύει. Αυτό φανερώνει ότι το εργαλείο στην περίπτωση διαγραφής αρχείων από το δίσκο έκανε εξαιρετική δουλεία. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποια παραδείγματα από τα ευρήματα.

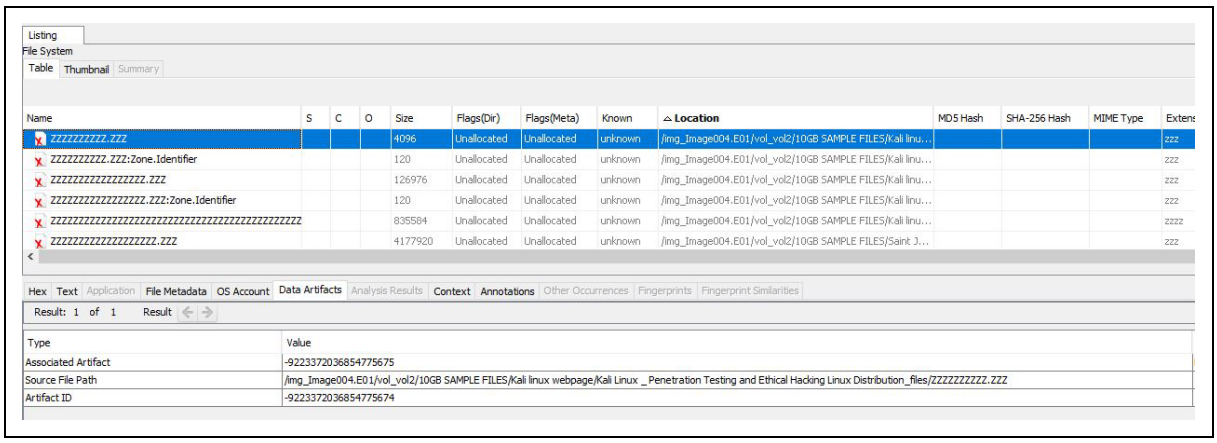

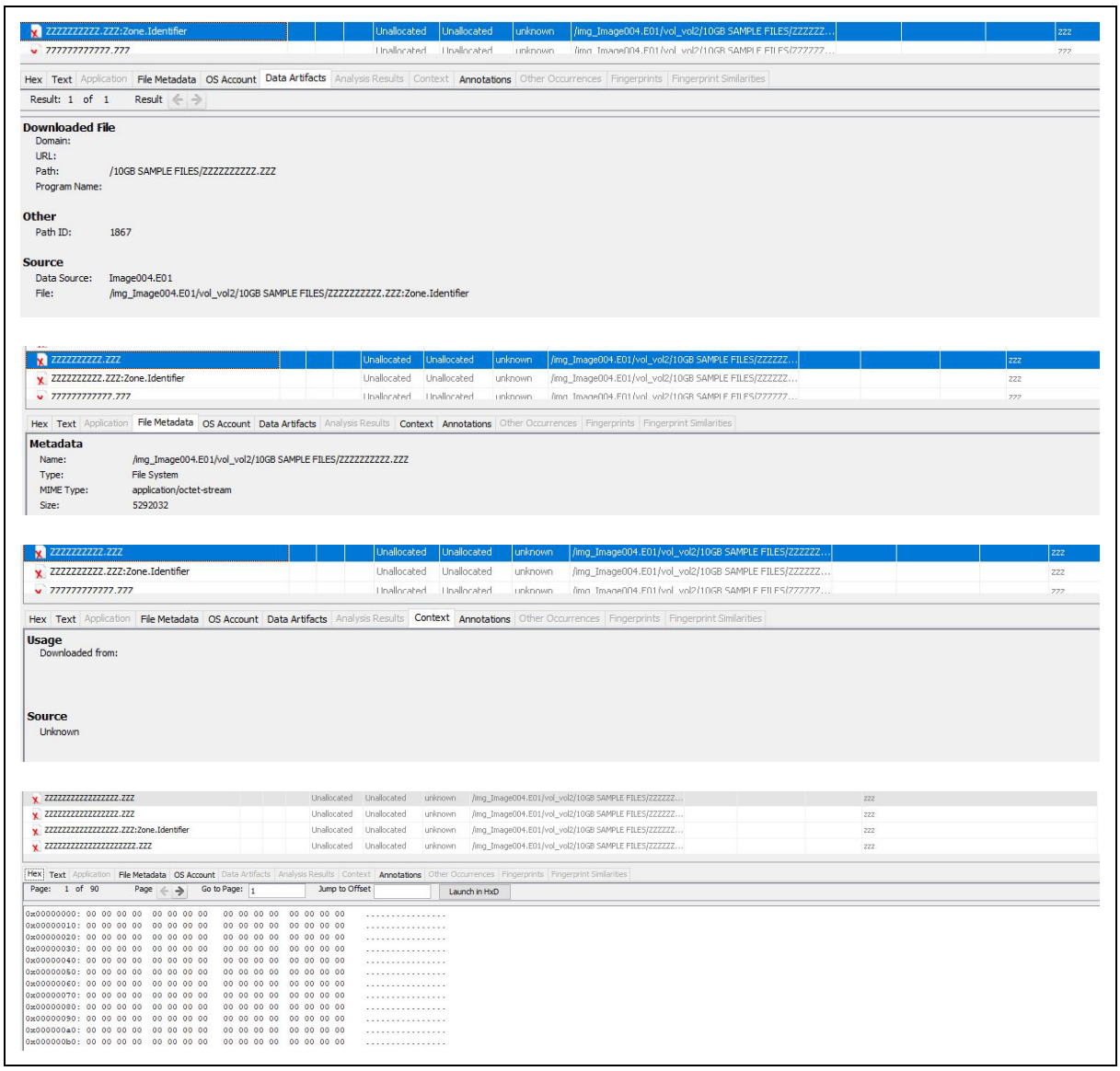

Εικόνα 6-11: Εργαλείο 2 (A1) – Ευρήματα από τα διαγραμμένα αρχεία

- Αξιολόγηση 2 (A2) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 10GB δεδομένα

Η διαδικασία οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ολοκληρώθηκε επιτυχώς σύμφωνα με την αναφορά που δημιουργήθηκε από το εργαλείο με το πέρας της εργασίας.

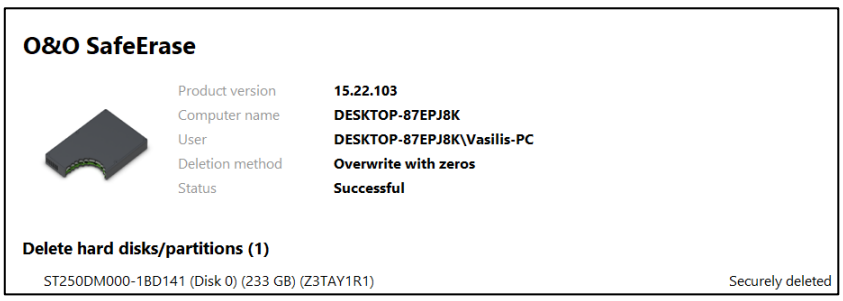

Εικόνα 6-12: Εργαλείο 2 (A2) – O&O SafeErase - Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής δίσκου - 10GB δεδομένων

Μετά την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου και την εξαγωγή της εικόνας του, προχωρήσαμε σε ανάλυση της με το εργαλείο δικανικής Autopsy. Παράλληλα ανοίξαμε το δίσκο με το εργαλείο HxD για να έχουμε οπτική απεικόνισή των περιεχομένων του. Έχοντας κάνει χρήση του αλγόριθμού διαγραφής One Pass Zero κατά την διαγραφή του δίσκου αναμένουμε για μια πετυχημένη οριστική διαγραφή όλα τα bits στον δίσκο να είναι γραμμένα με μηδέν.

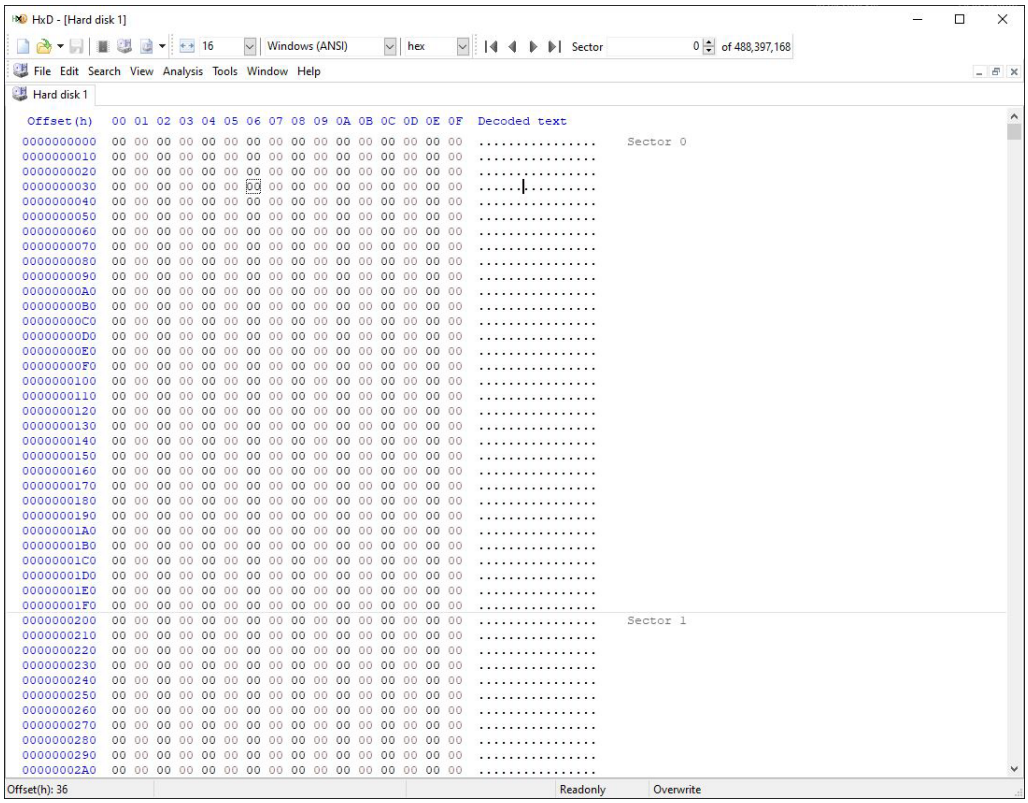

Εικόνα 6-13: Εργαλείο 2 (A2) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Από την απεικόνιση των περιεχομένων παρατηρούμε ότι όλοι οι τομείς (sectors) είναι διαγραμμένοι. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι ακόμα και ο MBR (Master Boot Sector) που βρισκόταν στο αρχικό τομέα του δίσκου έχει επίσης διαγραφεί με επιτυχία.

Τον διαγραμμένο δίσκο ανοίξαμε επίσης και με το AccessData FTK Imager για να εξετάσουμε το περιεχόμενο του. Τα αποτελέσματα είναι όμοια με το προηγούμενο εργαλείο HxD .

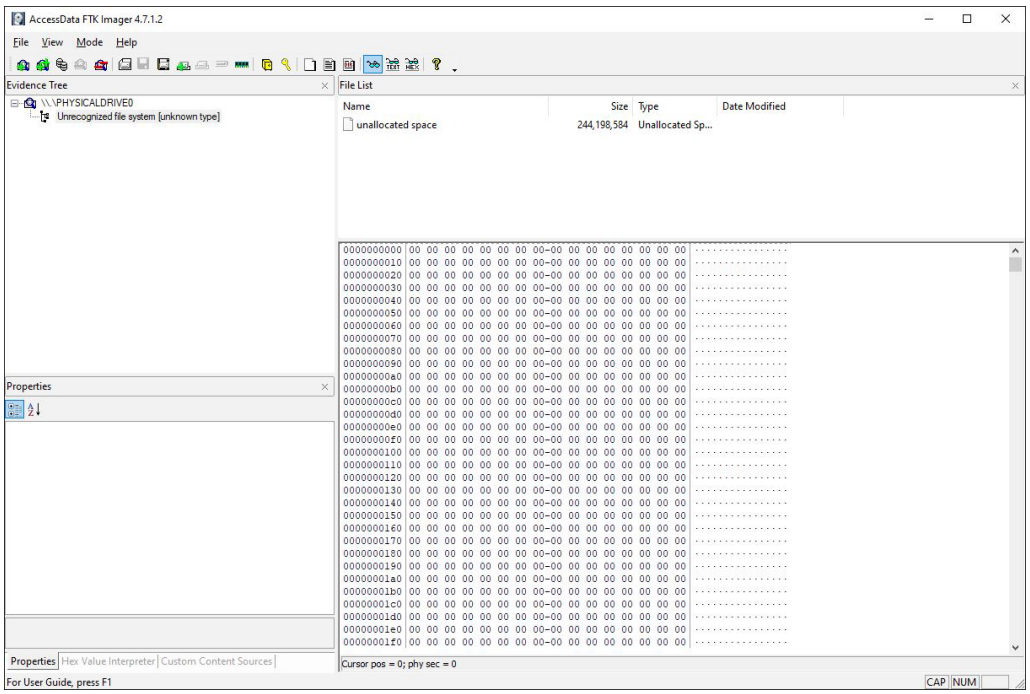

Εικόνα 6-14: Εργαλείο 2 (Α2) – AccessData FTK Imager – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Τα πιο πάνω επιβεβαίωσε και η ανάλυση της εικόνας του δίσκου που πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια του εργαλείου Autopsy. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή στον δίσκο δεν παρέμεινε κανένα αρχείο. . Η περεταίρω ανάλυση της εικόνας με το εργαλείο δικανικής Bulk Extractor εκ του αποτελέσματος κρίνεται αχρείαστη.

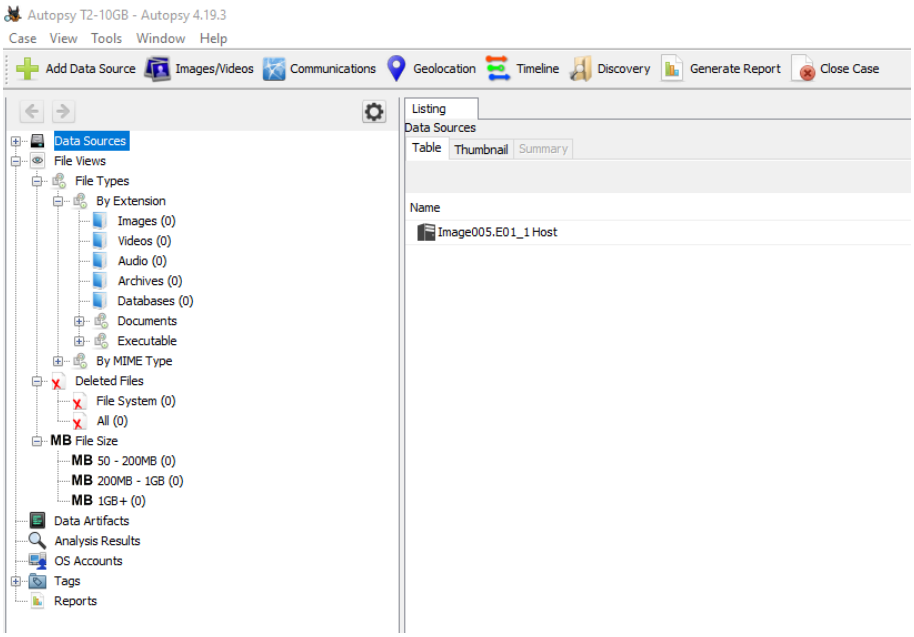

Εικόνα 6-15: Εργαλείο 2 (Α2) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

OOSE - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	3.1 %	0.0 %	8.9 %	---
Process Memory Used	60.28 MB	0.00 MB	60.29 MB	---
Process Thread Count	8	0	11	---
Process Handle Count	624	0	624	---
Process Data Rate	47533.2 MB/Sec	0.1 MB/Sec	68475.9 MB/Sec	31116.17 GB
Process Read Rate	0.1 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.5 MB/Sec	31.6 MB
Process Write Rate	47533.1 MB/Sec	0.0 MB/Sec	68475.9 MB/Sec	31116.17 GB
Process Page Fault Rate	19 F/Sec	0 F/Sec	543 F/Sec	8717 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.1 MB	0.1 MB	0.1 MB	---

Εικόνα 6-16: Εργαλείο 2 (A2) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής: 38 λεπτά , 44 δευτερόλεπτα

- Αξιολόγηση 3 (A3) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 200GB δεδομένα

Η διαδικασία οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε 200GB δεδομένων ολοκληρώθηκε επιτυχώς σύμφωνα με την αναφορά που δημιουργήθηκε από το εργαλείο με το πέρας της εργασίας.

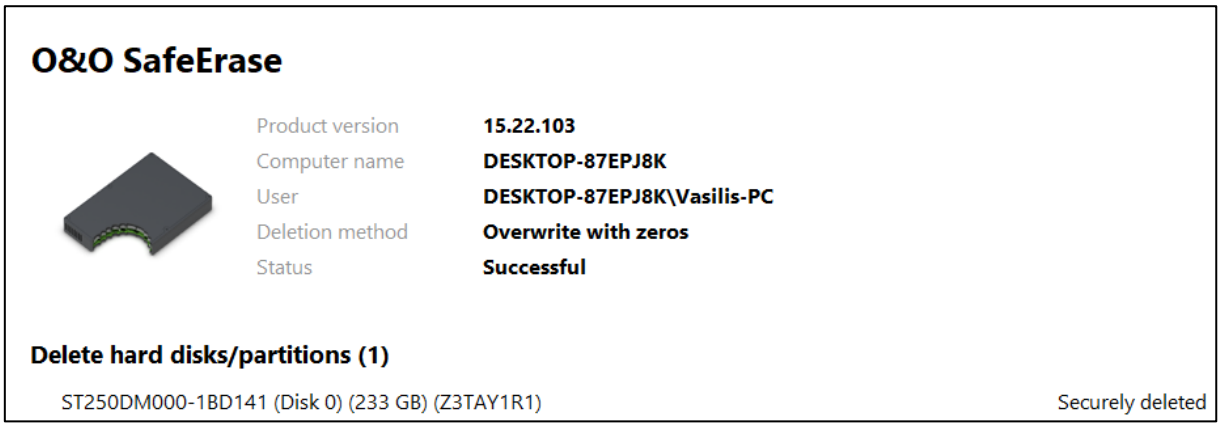

Εικόνα 6-17: Εργαλείο 2 (A3) – O&O SafeErase - Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής δίσκου - 200GB δεδομένων

Τα αποτελέσματα από την ολική διαγραφή του δίσκου με τα 200GB δεδομένων είναι όμοια με το προηγούμενο σενάριο του δίσκου στον οποίο περιέχονταν μόνο 10GB δεδομένων. Από την επισκόπηση του διαγραμμένου δίσκου με το εργαλείο HxD φαίνεται να έχουμε σε όλους τους τομείς ανεξαιρέτως γραμμένους με μηδενικά.

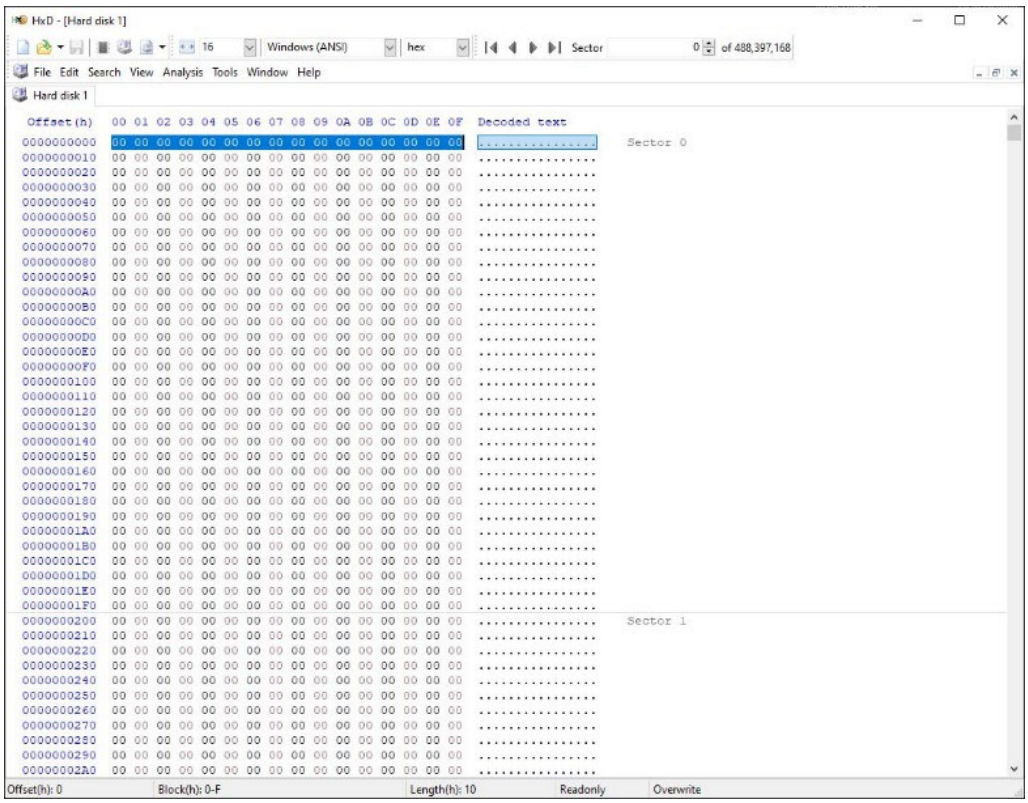

Εικόνα 6-18: Εργαλείο 2 (A3) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Τα ίδια αποτελέσματα φανερώνει και το άνοιγμα του διαγραμμένου δίσκου με το AccessData FTK Imager.

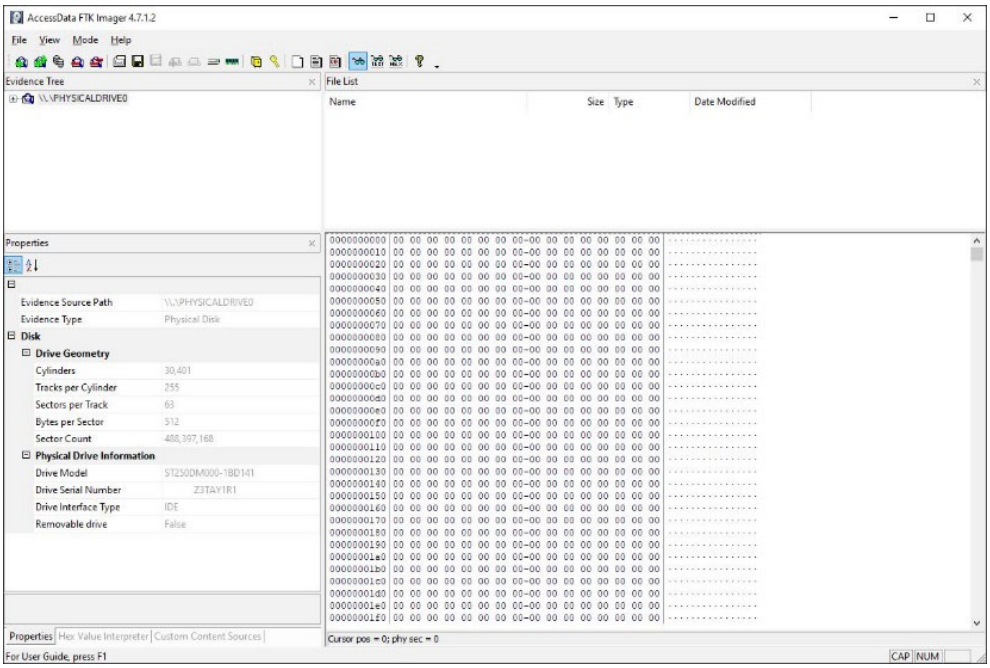

Εικόνα 6-19: Εργαλείο 2 (A3) – AccessData FTK Imager – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Τα πιο πάνω επιβεβαίωσε και η ανάλυση της εικόνας του δίσκου που πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια του εργαλείου Autopsy. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή στον δίσκο δεν παρέμεινε κανένα αρχείο.

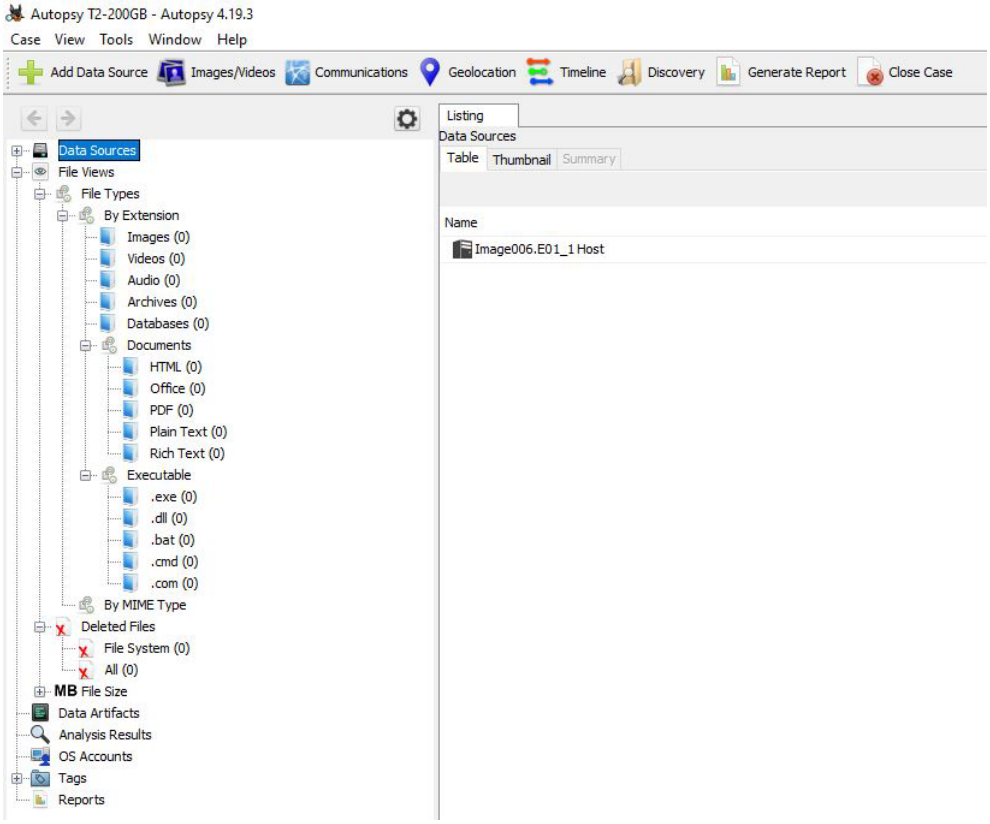

Εικόνα 6-20 Εργαλείο 2 (A3) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

Ο χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής του δίσκου και οι απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους είναι τα ίδια με την ολική διαγραφή του δίσκου με 10GB δεδομένα σε αυτόν.

OOSE - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	3.1 %	0.0 %	8.9 %	---
Process Memory Used	60.28 MB	0.00 MB	60.29 MB	---
Process Thread Count	8	0	11	---
Process Handle Count	624	0	624	---
Process Data Rate	47533.2 MB/Sec	0.1 MB/Sec	68475.9 MB/Sec	31116.17 GB
Process Read Rate	0.1 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.5 MB/Sec	31.6 MB
Process Write Rate	47533.1 MB/Sec	0.0 MB/Sec	68475.9 MB/Sec	31116.17 GB
Process Page Fault Rate	19 F/Sec	0 F/Sec	543 F/Sec	8717 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.1 MB	0.1 MB	0.1 MB	---

Εικόνα 6-21: Εργαλείο 2 (A3) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής : 38 λεπτά , 44 δευτερόλεπτα

6.1.3 Εργαλείο 3 – Easy File Shredder

Στο εργαλείο εκτελέστηκαν συνολικά τρία διαφορετικά σενάρια κατά τα οποία αξιολογήθηκαν οι δυνατότητες του για τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Αξιολόγηση 1 (A1) – Οριστική διαγραφή 20 προκαθορισμένων αρχείων από το δίσκο

Η διαδικασία οριστικής διαγραφής των αρχείων ολοκληρώθηκε επιτυχώς σύμφωνα με την αναφορά που δημιουργήθηκε από το εργαλείο με το πέρας της εργασίας.

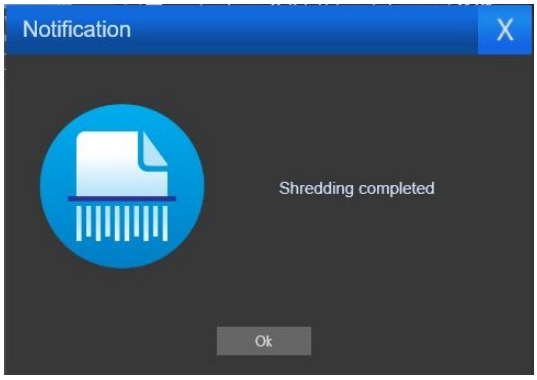

Εικόνα 6-22: Εργαλείο 3 (A1) - Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής αρχείων

Με μια πρώτη εξέταση στα περιεχόμενα του δίσκου μέσω των Windows, τα 20 αρχεία που επιλέξαμε για διαγραφή δεν βρίσκονται στο δίσκο. Το ίδιο κατέδειξε και η εισαγωγή των εναπομεινάντων αρχείων του δίσκου μαζί με τα αρχικά στο εργαλείο HashMyFiles όπου η σύγκριση έδειξε ότι από το δίσκο έλειπαν τα 20 αρχεία.

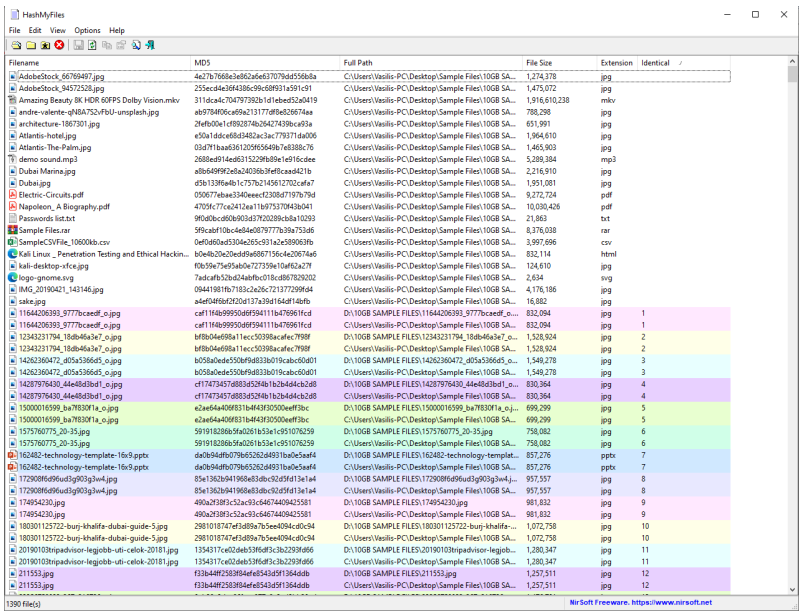

Εικόνα 6-23: Εργαλείο 3 (A1) - HashMyFiles - Σύγκριση αρχείων

Ωστόσο από την ανάλυση της εικόνας του δίσκου η οποία λήφθηκε αμέσως μετά την διαγραφή των συγκεκριμένων αρχείων κάνοντας χρήση του δικανικού εργαλείου Autopsy διαφαίνεται ότι τα πλείστα από τα αρχεία ΔΕΝ έχουν οριστικά διαγραφεί. Συγκεκριμένα το Autopsy εντόπισε και κατέγραψε 27 αρχεία τα οποία και κατηγοριοποίησε ως διαγραμμένα αρχεία (Deleted Files).

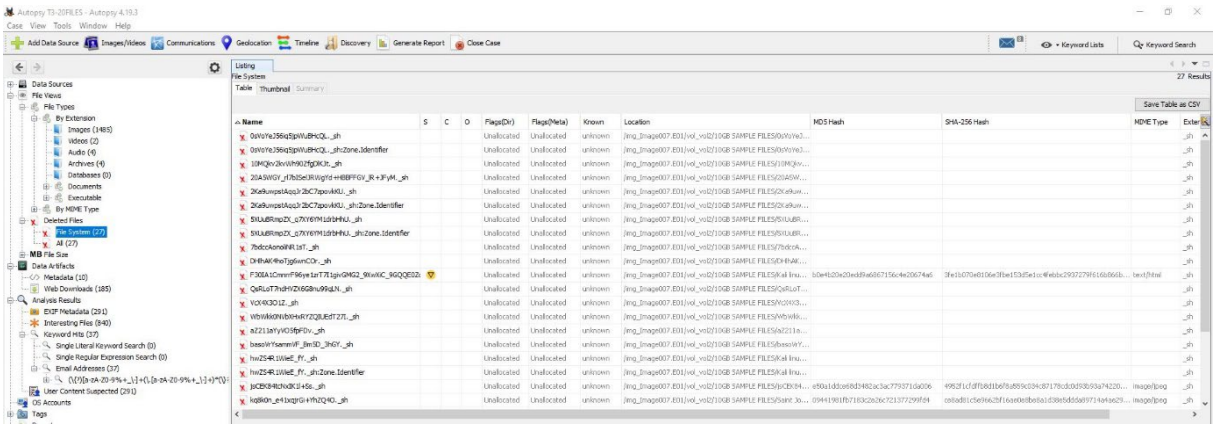

Εικόνα 6-24: Εργαλείο 3 (Α1) - Autopsy - Καταχωρήσεις διαγραμμένων αρχείων

Τα αρχεία αυτά παρόλο που τα ονόματα τους έχουν εντελώς αλλοιωθεί, εντούτοις διατηρούν ανέπαφα όλα τα δεδομένα σε αυτά.

Μερικά από τα ευρήματα παρουσιάζονται πιο κάτω:

Αρχείο : Electric-Circuits.pdf / MD5: 050677ebae3340eeecf2308d7197b79d

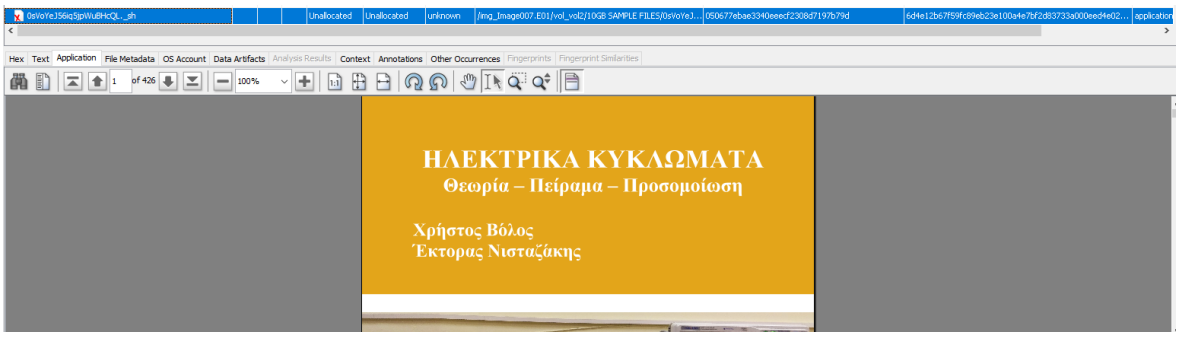

Αρχείο : Atlantis-The-Palm.jpg / MD5: 03d7f1baa6361205f65649b7e8388c76

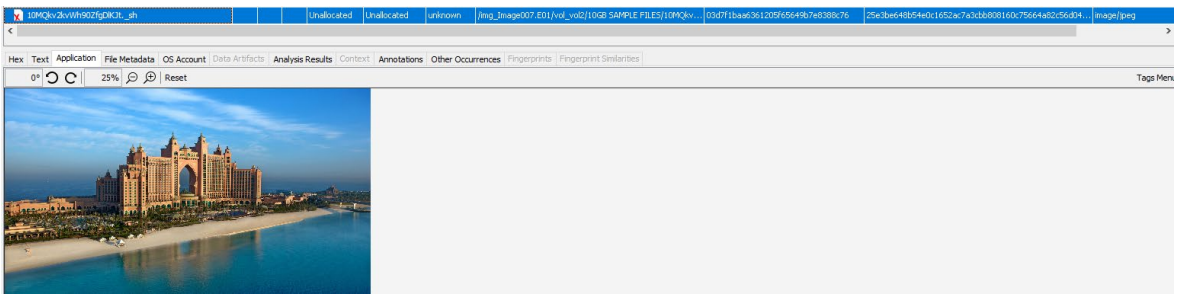

Αρχείο : andre-valente-qN8A7S2vFbU-unsplash.jpg / MD5: ab9784f06ca69a213177df8e826674aa

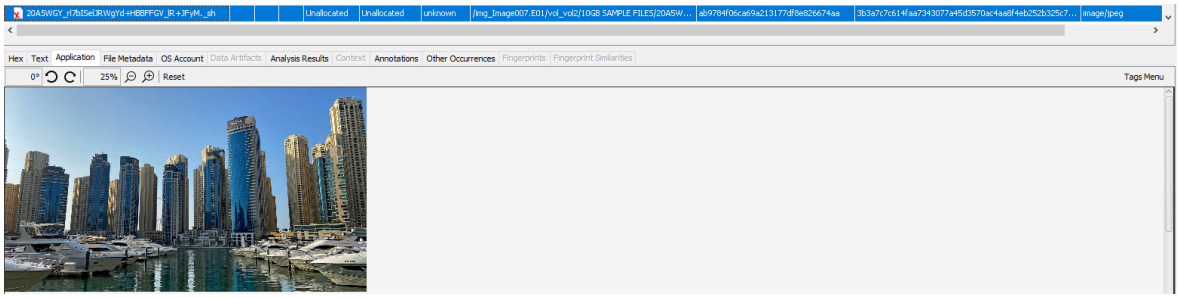

Αρχείο : SampleCSVFile_10600kb.csv / MD5: 0ef0d60ad5304e265c931a2e589063fb

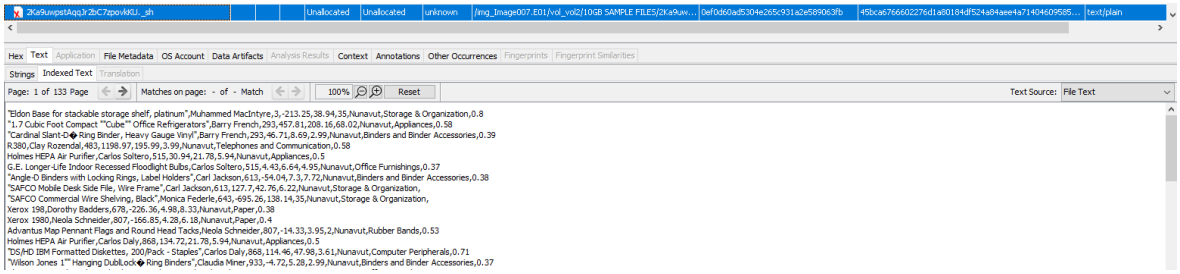

Αρχείο : Napoleon_ A Biography.pdf / MD5: 4705fc77ce2412ea11b975370f43b041

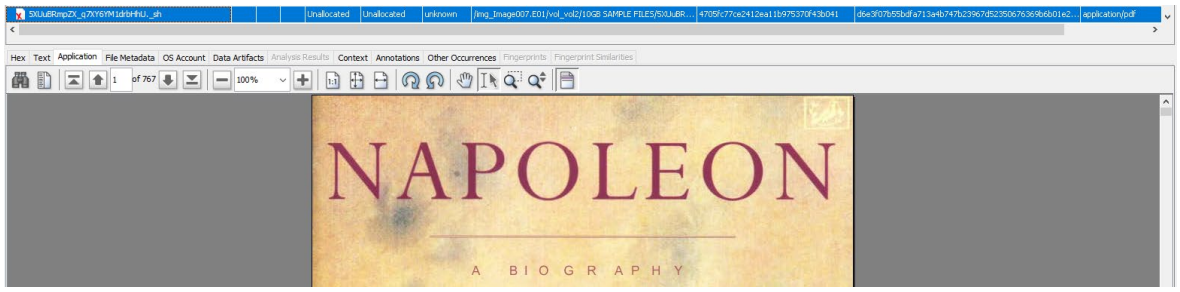

Αρχείο : Passwords list.txt / MD5: 9f0d0bcd60b903d37f20289cb8a10293

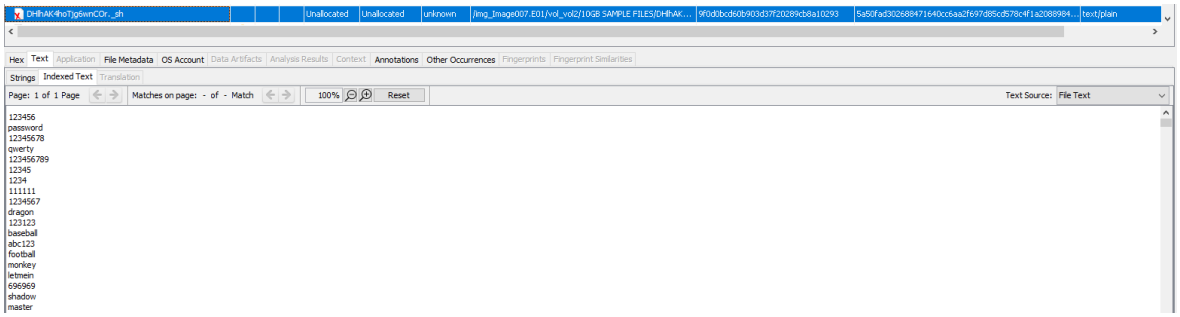

Εικόνα 6-25: Εργαλείο 3 (A1) – Ευρήματα από τα διαγραμμένα αρχεία

Εκτός από τα πιο πάνω εντοπίστηκαν επίσης τα ακόλουθα αρχεία:

Αρχείο	MD5
Atlantis-hotel.jpg	e50a1ddce68d3482ac3ac779371da006
kali-desktop-xfce.jpg	f0b59e75e95ab0e727359e10af62a27f
Dubai Marina.jpg	a8b649f9f2e8a24036b3fef8caad421b
architecture-1867301.jpg	2fefb00e1cf892874b26427439bca93a
Dubai.jpg	d5b133f6a4b1c757b2145612702cafa7
IMG_20190421_143146.jpg	09441981fb7183c2e26c721377299fd4
AdobeStock_94572528.jpg	255ecd4e36f4386c99c68f931a591c91
AdobeStock_66769497.jpg	4e27b7668e3e862a6e637079dd556b8a
sake.jpg	a4ef04f6bf2f20d137a39d164df14bfb
Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux Distribution.html	b0e4b20e20edd9a6867156c4e20674a6
demo sound.mp3	2688ed914ed6315229fb89e1e916cdee

Πίνακας 6-1: Εργαλείο 3 (A1) – Επιπλέον ευρήματα από τα διαγραμμένα αρχεία

Να αναφέρουμε ότι το αρχείο βίντεο "Amazing Beauty 8K HDR 60FPS Dolby Vision.mkv" το οποίο είχε μέγεθος 1,91GB διαγράφηκε με επιτυχία, αφού όπως φαίνεται και από το Autopsy ολόκληρο το περιεχόμενο του ξαναγράφτηκε με μηδέν.

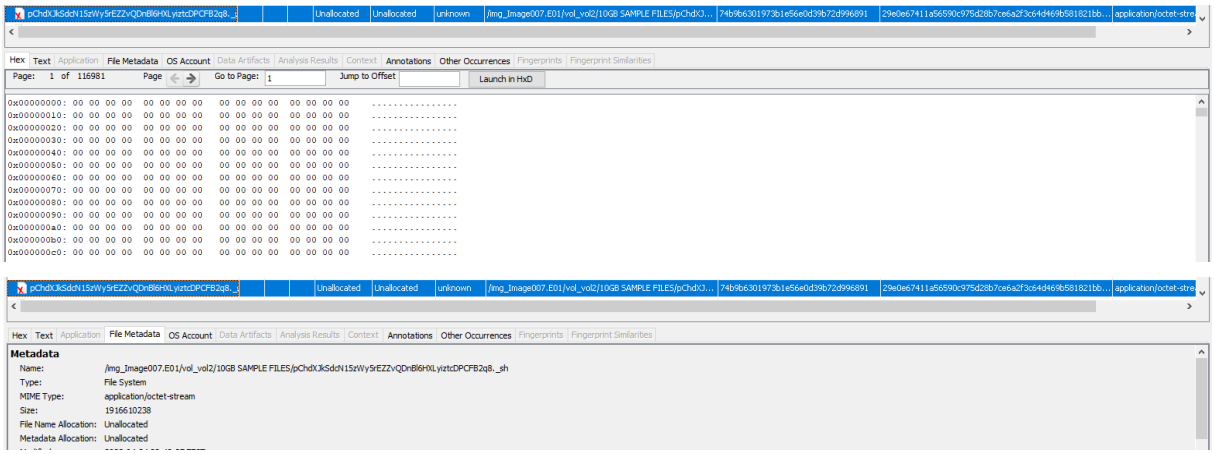

Εικόνα 6-26: Εργαλείο 3 (A1) - Autopsy – Απόδειξη πλήρους διαγραφής συγκεκριμένου αρχείου

Από τα συνολικά αποτελέσματα το εργαλείο απέτυχε στην επιλεκτική διαγραφή αρχείων, αφού περισσότερα από τα μισά αρχεία έχουν πλήρως ανακτηθεί με εξαίρεση τα αρχικά τους ονόματα.

- Αξιολόγηση 2 (A2) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 10GB δεδομένα

Έχοντας ολοκληρωθεί η διαδικασία οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου, το εργαλείο μας ενημέρωσε εμφανίζοντας την πιο κάτω ειδοποίηση.

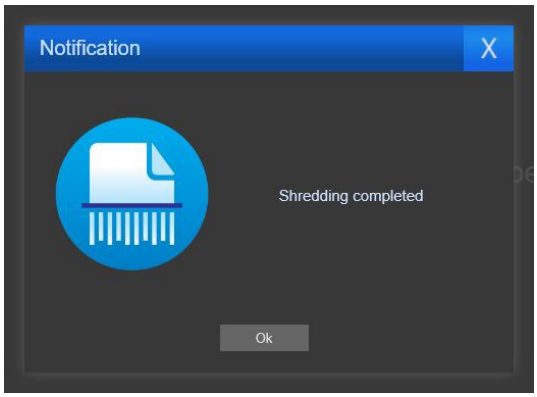

Εικόνα 6-27: Εργαλείο 3 (A2) – Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής δίσκου - 10GB δεδομένων

Προχωρήσαμε με ανάλυση της εικόνας του δίσκου, όπως επίσης επισκόπηση των περιεχομένων του δίσκου με το εργαλείο HxD. Σύμφωνα με αυτό οι πρώτοι εννέα sectors του δίσκου ήταν γραμμένοι με δεδομένα, ενώ ο υπόλοιπος δίσκος ήταν διαγραμμένος.

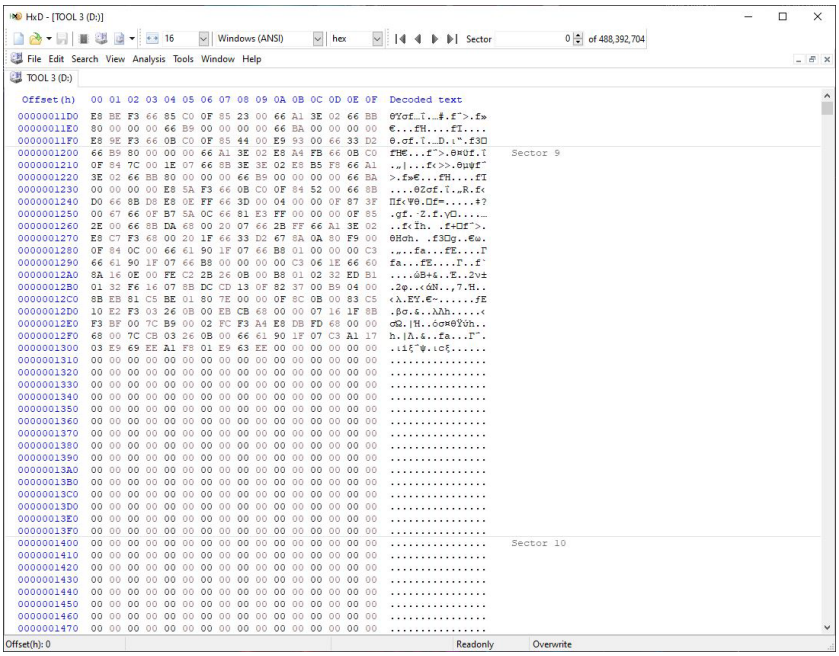

Εικόνα 6-28: Εργαλείο 3 (A2) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το εργαλείο με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής του, μορφοποιεί (formatting) το δίσκο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που είχε πριν διαγραφεί. Έτσι τα δεδομένα στα αρχικά sectors αφορούν το MBR και το NTFS. Για αυτό το λόγο ο δίσκος διατήρησε και το όνομα του που είχε πριν την διαγραφή.

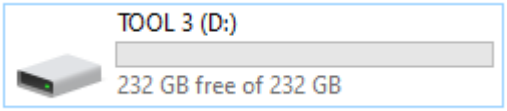

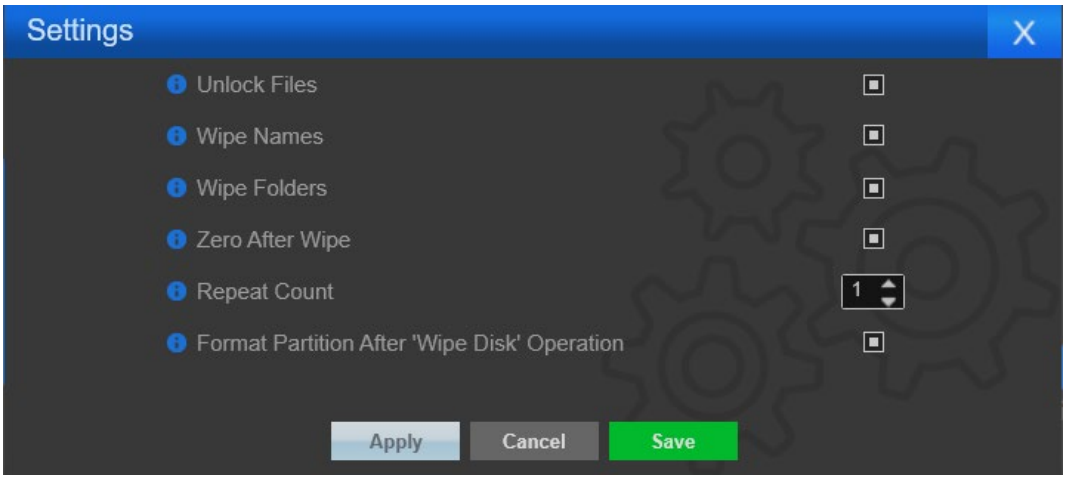

Εικόνα 6-29: Εργαλείο 3 (A2) – Επιλογή μορφοποίησης δίσκου μετά την διαγραφή

Προχωρήσαμε επίσης σε ανάλυση της με το εργαλείο δικανικής Autopsy, όπου σύμφωνα με αυτό δεν βρέθηκε κανένα αρχείο στο δίσκο.

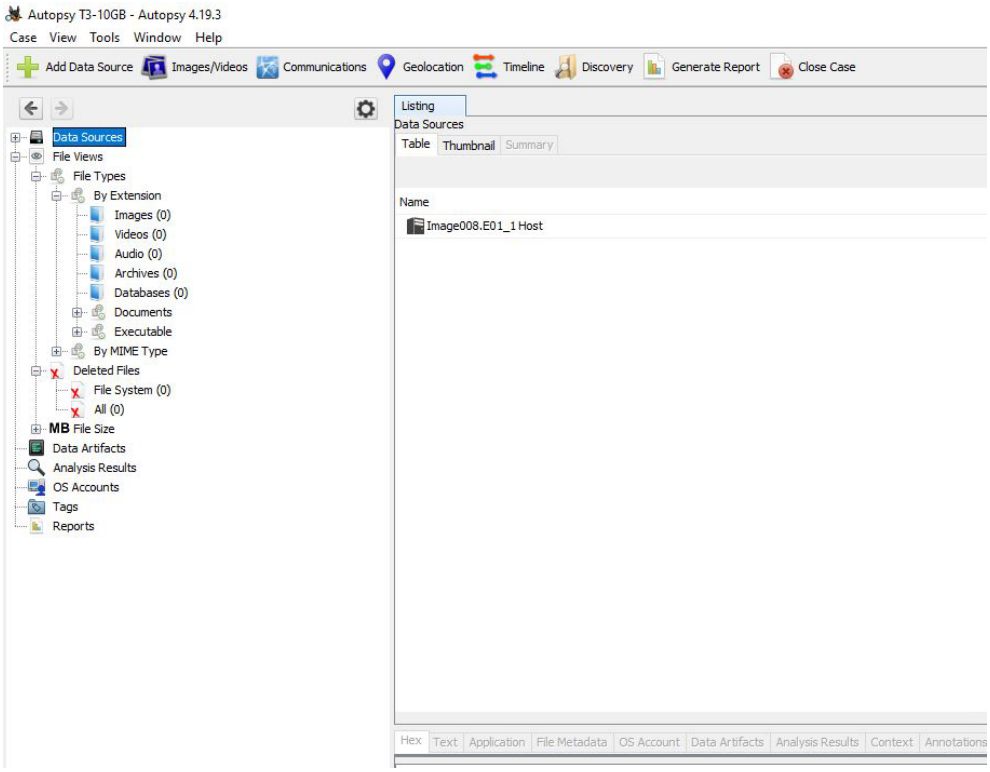

Εικόνα 6-30: Εργαλείο 3 (A2) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

ShredderUIWpf - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	0.6 %	0.0 %	14.5 %	---
Process Memory Used	203.1 MB	0.0 MB	208.3 MB	---
Process Thread Count	23	0	29	---
Process Handle Count	833	0	871	---
Process Data Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.5 MB/Sec	0.7 MB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.4 MB/Sec	0.7 MB
Process Write Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB
Process Page Fault Rate	178 F/Sec	0 F/Sec	59908 F/Sec	126619 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.1 MB	0.0 MB	0.1 MB	---

Εικόνα 6-31: Εργαλείο 3 (A2) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής: 1ώρα, 20 λεπτά, 34 δευτερόλεπτα

- Αξιολόγηση 3 (A3) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 200GB δεδομένα

Με το πέρας της διαδικασίας οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου, το εργαλείο μας ενημέρωσε για την ολοκλήρωση της εμφανίζοντας την πιο κάτω ειδοποίηση.

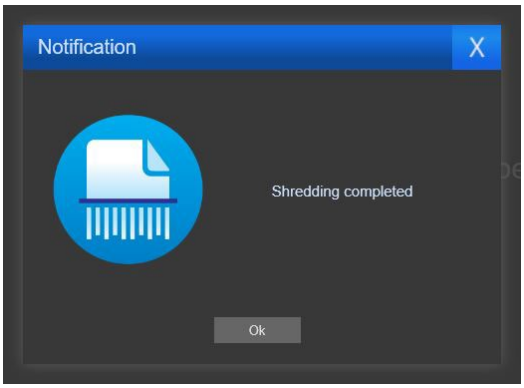

Εικόνα 6-32: Εργαλείο 3 (A3) – Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής δίσκου - 200GB δεδομένων

Προχωρήσαμε με δημιουργία της εικόνας του δίσκου, όπως επίσης επισκόπηση των περιεχομένων του δίσκου με το εργαλείο HxD και Autopsy. Τα αποτελέσματα είναι όμοια με το προηγούμενο σενάριο όπου είχαμε τη ολική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε 10GB δεδομένων. Οι πρώτοι εννέα sectors του δίσκου, οι οποίοι αποτελούν το MBR και το NTFS ήταν γραμμένοι με δεδομένα, ενώ ο υπόλοιπος δίσκος ήταν διαγραμμένος.

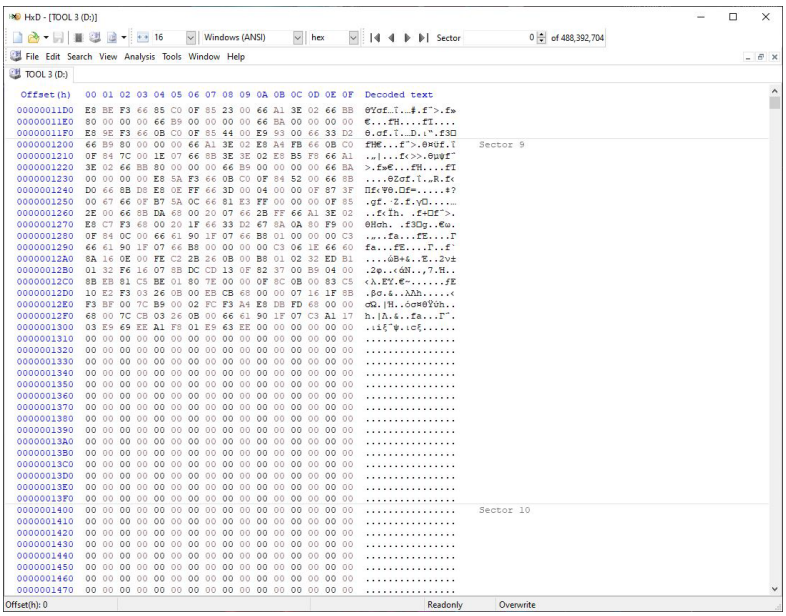

Εικόνα 6-33: Εργαλείο 3 (Α3) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Πέραν αυτών, οι υπόλοιποι sectors παρουσιάζονται να είναι όλοι μηδενικά. Έτσι και τα αποτελέσματα από την ανάλυση της εικόνας με το δικανικό εργαλείο Autopsy δεν αποκάλυψε κανένα αρχείο.

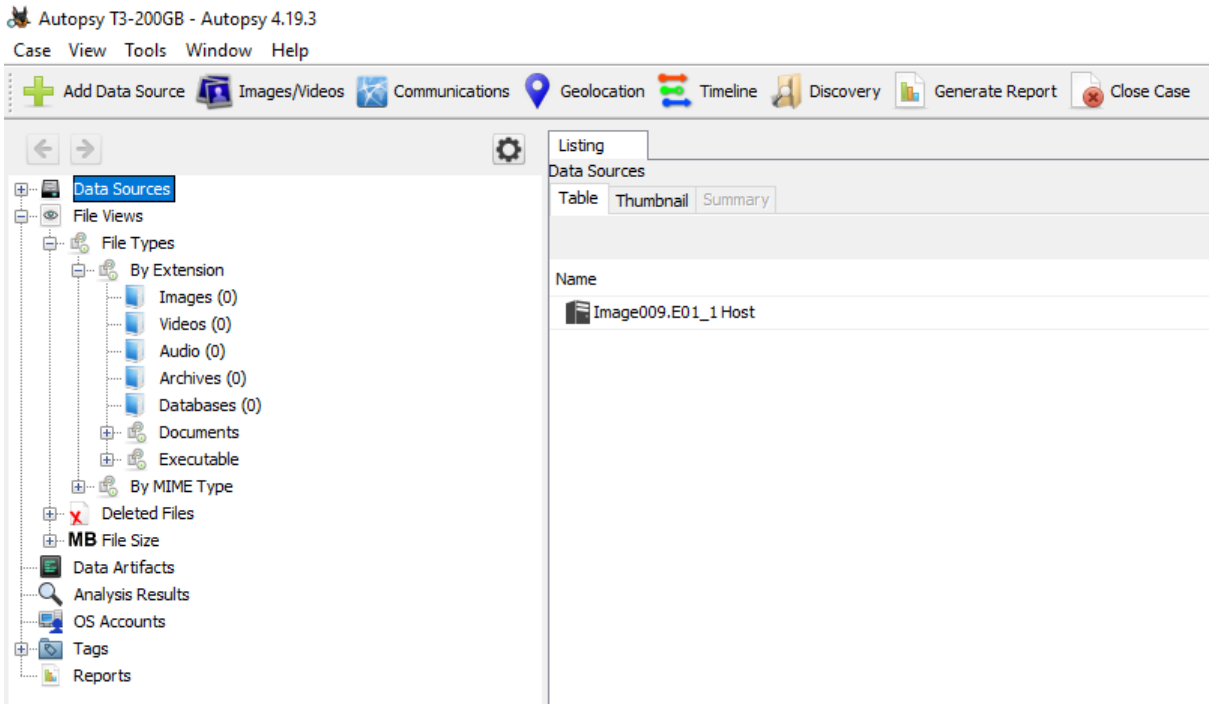

Εικόνα 6-34: Εργαλείο 3 (Α3) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

ShredderUIWpf - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	0.7 %	0.0 %	11.9 %	---
Process Memory Used	218.1 MB	198.3 MB	254.9 MB	---
Process Thread Count	21	19	24	---
Process Handle Count	809	775	849	---
Process Data Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.7 MB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.7 MB
Process Write Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB
Process Page Fault Rate	122 F/Sec	0 F/Sec	7765 F/Sec	81159 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.1 MB	0.1 MB	0.1 MB	---

Εικόνα 6-35: Εργαλείο 3 (A3) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής : 1ώρα, 20 λεπτά, 34 δευτερόλεπτα

6.1.4 Εργαλείο 4 – TS DataWiper

Στο εργαλείο εκτελέστηκαν συνολικά τρία διαφορετικά σενάρια κατά τα οποία αξιολογήθηκαν οι δυνατότητες του για τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Αξιολόγηση 1 (A1) – Οριστική διαγραφή 20 προκαθορισμένων αρχείων από το δίσκο

Η διαδικασία οριστικής διαγραφής των αρχείων σύμφωνα με το εργαλείο ολοκληρώθηκε επιτυχώς. Το ίδιο επιβεβαιώνει και η αναφορά που δημιουργήθηκε από το εργαλείο με το πέρας της εργασίας.

D:/10GB SAMPLE FILES/SampleCSVFile_10600kb.csv	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Sample Files.rar	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Open University of Cyprus_files/sake.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Passwords list.txt	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Napoleon_ A Biography.pdf	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Kali linux webpage/Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux Distribution_files/logo-gnome.svg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Kali linux webpage/Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux Distribution_files/kali-desktop-xfce.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Kali linux webpage/Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux Distribution.html	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Saint John/IMG_20190421_143146.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Electric-Circuits.pdf	HMG Infosec Standard 5	Erased

D:/10GB SAMPLE FILES/Dubai.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Dubai Marina.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/demo sound.mp3	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Atlantis-The-Palm.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Atlantis-hotel.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/architecture-1867301.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/andre-valente-qN8A7S2vFbU-unsplash.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/Amazing Beauty 8K HDR 60FPS Dolby Vision.mkv	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/AdobeStock_94572528.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased
D:/10GB SAMPLE FILES/AdobeStock_66769497.jpg	HMG Infosec Standard 5	Erased

Εικόνα 6-36: Εργαλείο 4 (A1) - Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής αρχείων

Ως πρώτο βήμα εξετάσαμε τα περιεχόμενα του δίσκου μέσω Windows, όπου διαπιστώσαμε ότι τα 20 αρχεία που διαγράψαμε απουσίαζαν. Το ίδιο κατέδειξε και η εισαγωγή των εναπομεινάντων αρχείων του δίσκου μαζί με τα αρχικά στο εργαλείο HashMyFiles όπου η σύγκριση έδειξε ότι από το δίσκο έλειπαν τα 20 αρχεία.

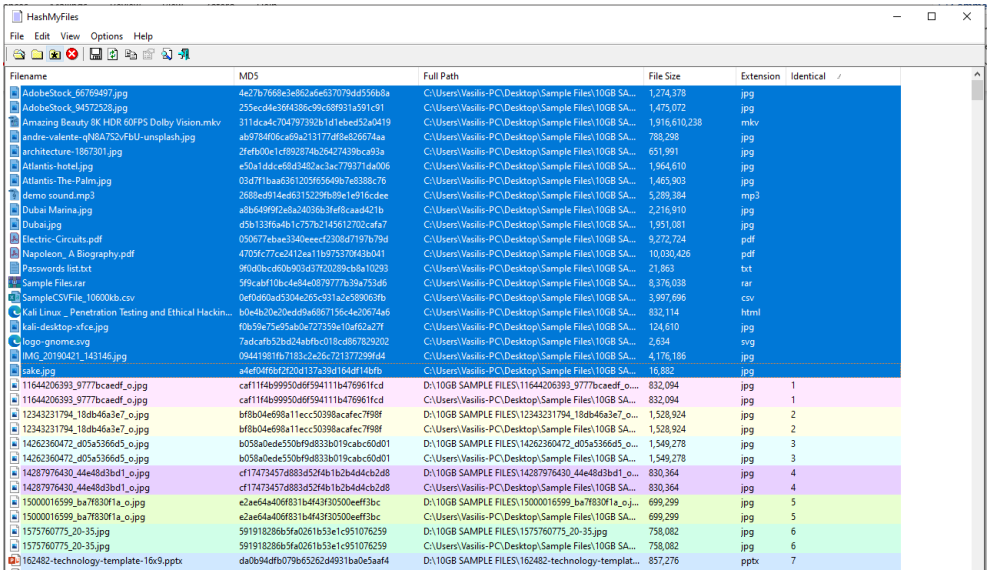

Εικόνα 6-37: Εργαλείο 4 (A1) - HashMyFiles - Σύγκριση αρχείων

Από την ανάλυση της εικόνας του δίσκου, η οποία λήφθηκε αμέσως μετά την διαγραφή των συγκεκριμένων αρχείων κάνοντας χρήση του δικανικού εργαλείου Autopsy διαφαίνεται ότι το περιεχόμενο των αρχείων έχει οριστικά διαγραφεί αλλά σε κάποια από τα αρχεία διατηρήθηκαν σχετικές πληροφορίες με αυτά. Δύο από τα αρχεία διατήρησαν ακέραια τα αρχικά ονόματα τους και τον τύπο τους χωρίς ωστόσο να είναι δυνατή η ανάκτηση τους. Τα υπόλοιπα αρχεία που διαγράφηκαν, μετονομάστηκαν τόσο τα ονόματα τους όσο και ο τύπος τους σε togethershare. (Developer του εργαλείου TS DataWiper). Σε μερικά αρχεία διατηρήθηκαν πληροφορίες metadata οι οποίες φανέρωναν πληροφορίες για το αρχείο. Σε όλες τις περιπτώσεις όμως τα αρχεία καθαυτά είχαν διαγραφεί και καμιά πληροφορία για το περιεχόμενο τους δεν ήταν δυνατό να αποκτηθεί.

Μερικά από τα ευρήματα παρουσιάζονται πιο κάτω:

Αρχείο : Atlantis-The-Palm.jpg / MD5: 03d7f1baa6361205f65649b7e8388c76

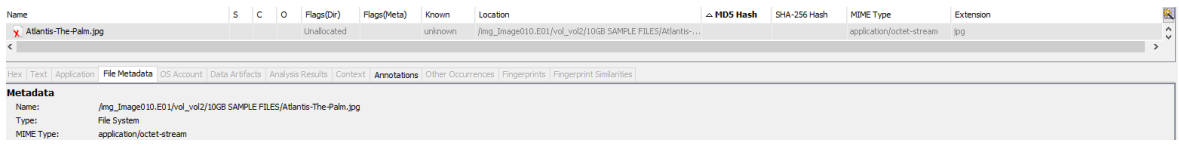

Αρχείο : logo-gnome.svg / MD5: 7adcafb52bd24abfbc018cd867829202

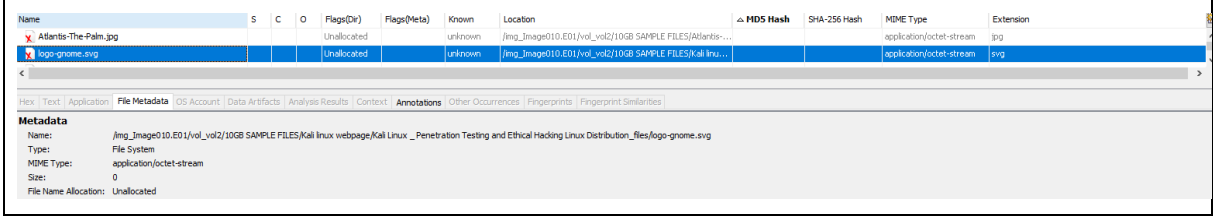

Αρχείο : kali-desktop-xfce.jpg / MD5: f0b59e75e95ab0e727359e10af62a27f

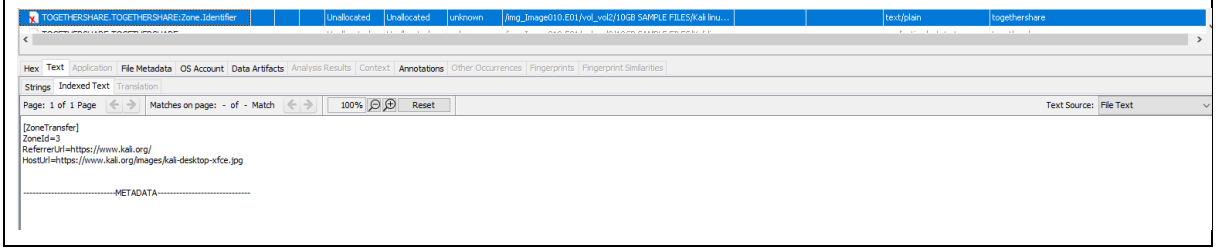

Αρχείο : sake.jpg / MD5: a4ef04f6bf2f20d137a39d164df14bfb

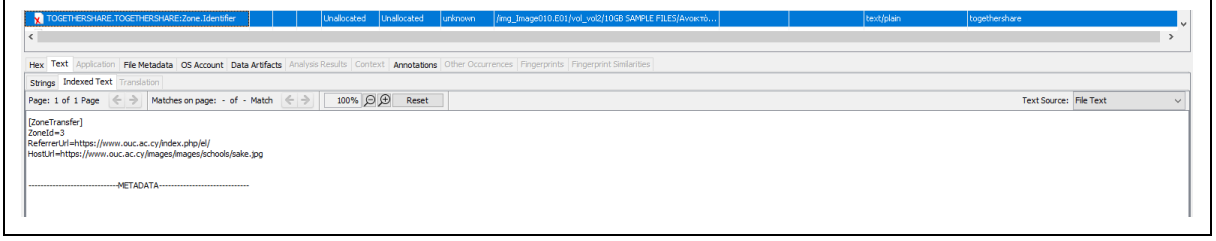

Αρχείο : Electric-Circuits.pdf / MD5: 050677ebae3340eeecf2308d7197b79d

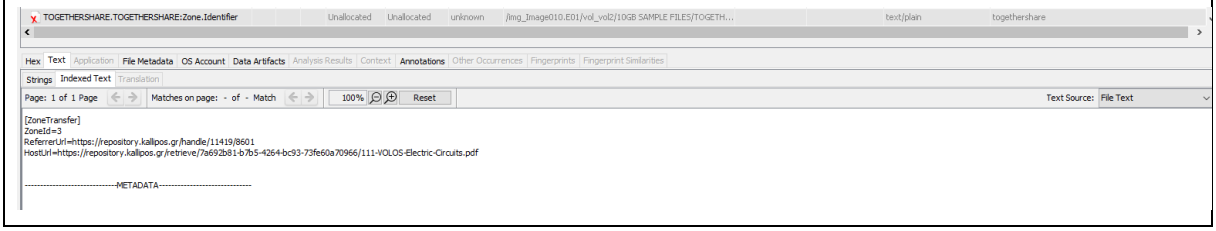

Αρχείο : Napoleon_ A Biography.pdf / MD5: 4705fc77ce2412ea11b975370f43b041

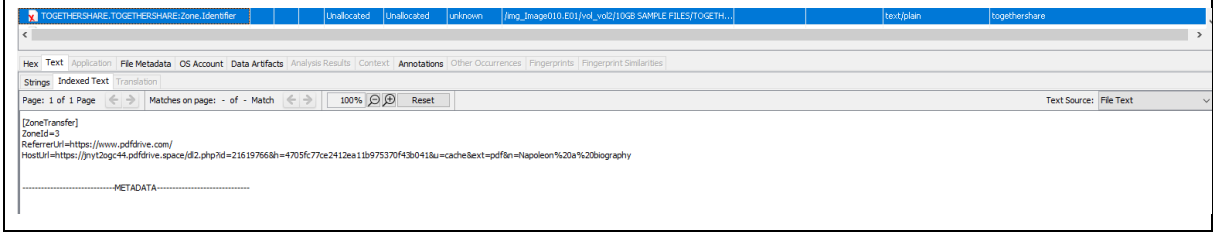

Εικόνα 6-38: Εργαλείο 4 (A1) – Ευρήματα από τα διαγραμμένα αρχεία

- Αξιολόγηση 2 (A2) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 10GB δεδομένα

Η διαδικασία οριστικής διαγραφής του δίσκου σύμφωνα με το εργαλείο ολοκληρώθηκε επιτυχώς. Το ίδιο επιβεβαιώνει και η αναφορά που δημιουργήθηκε από το εργαλείο με το πέρας της εργασίας.

wipe partition D	HMG Infosec Standard 5	Erased

Εικόνα 6-39: Εργαλείο 4 (A2) – Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής δίσκου - 10GB δεδομένων

Προχωρήσαμε σε ανάλυση της εικόνας του δίσκου, όπως επίσης επισκόπηση των περιεχομένων του δίσκου με το εργαλείο HxD. Σύμφωνα με αυτό οι πρώτοι εννέα sectors του δίσκου ήταν γραμμένοι με δεδομένα, ενώ ο υπόλοιπος δίσκος ήταν διαγραμμένος.

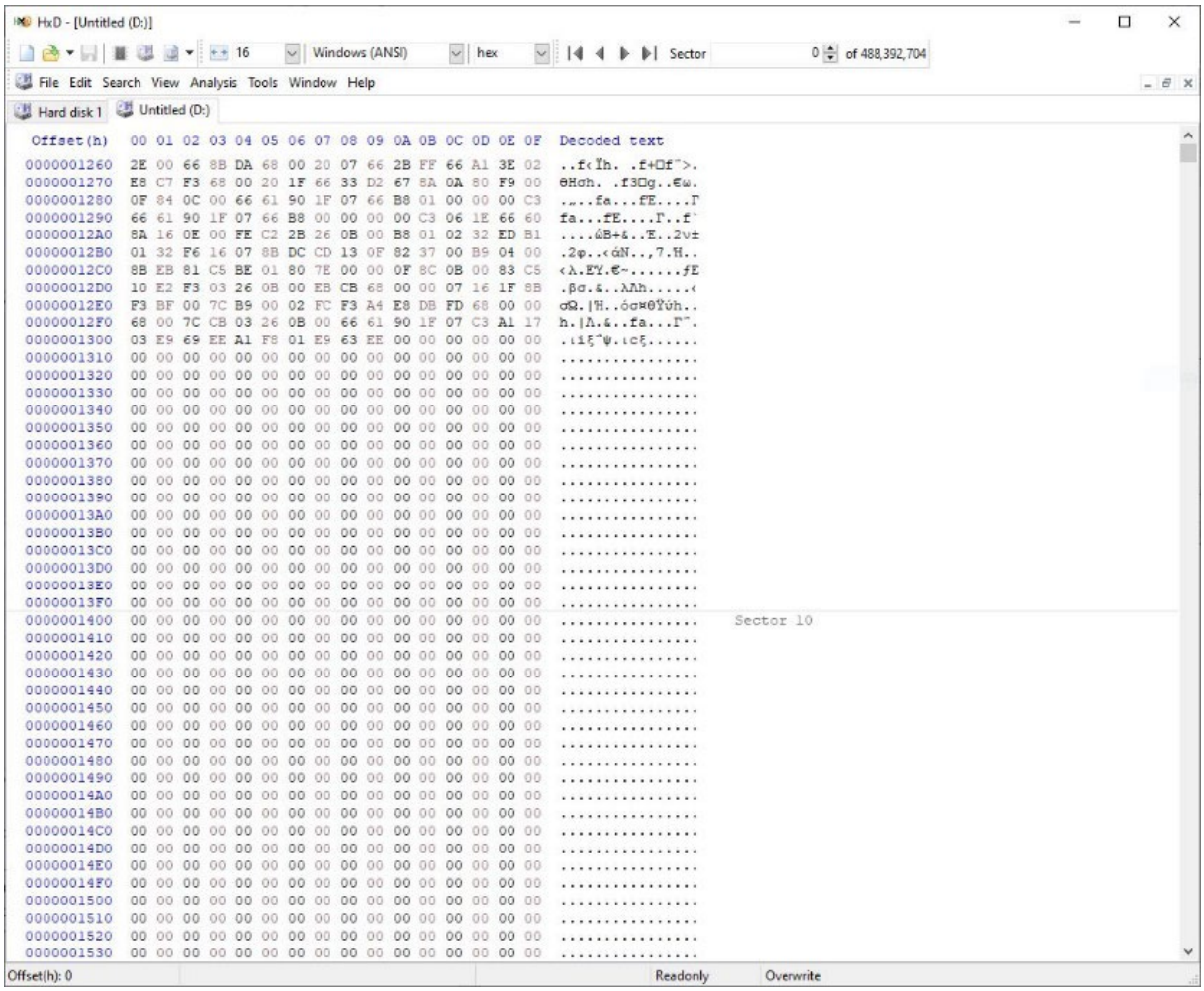

Εικόνα 6-40: Εργαλείο 4 (A2) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το εργαλείο με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής του μορφοποιεί (formatting) το δίσκο και τα δεδομένα στα αρχικά sectors αφορούν το MBR και το NTFS. Ο δίσκος μετονομάζεται με το πέρας της μορφοποίησης του σε Local Disk και είναι έτοιμος να χρησιμοποιηθεί χωρίς περεταίρω ενέργειες από το χρήστη. Η επιλογή για μορφοποίηση του δίσκου μετά την διαγραφή είναι προεπιλογή του εργαλείου και στην παρούσα έκδοση δεν μπορεί να τροποποιηθεί.

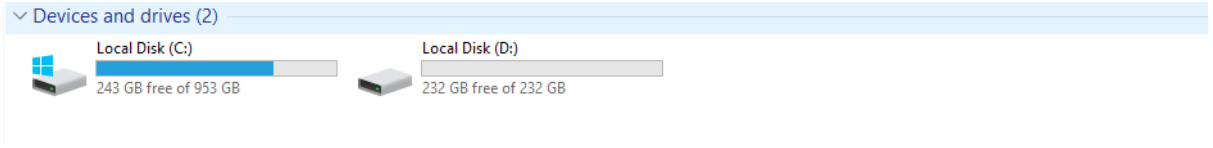

Προχωρήσαμε επίσης σε ανάλυση της με το εργαλείο δικανικής Autopsy.

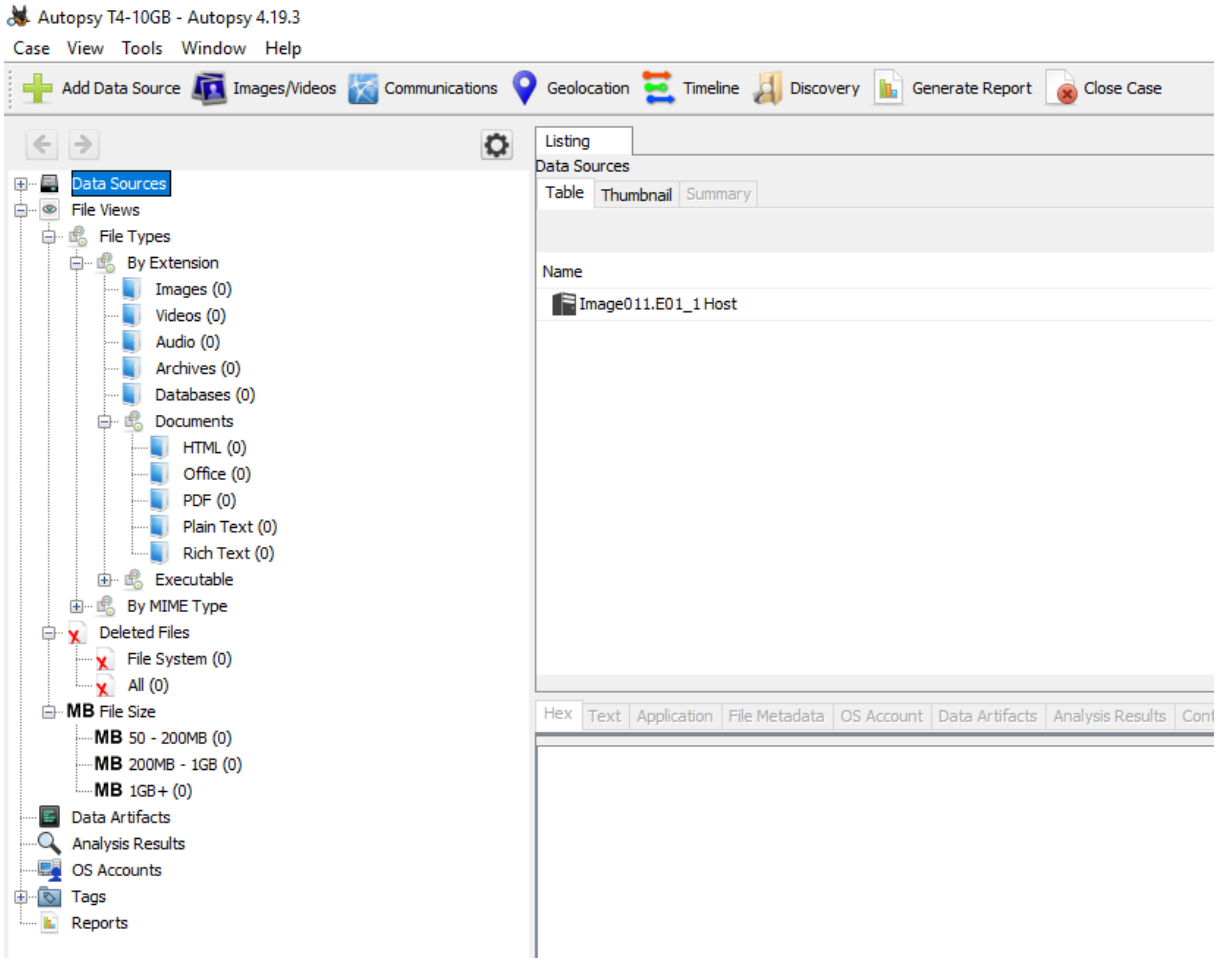

Εικόνα 6-41: Εργαλείο 4 (Α2) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

TSDW - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	0.9 %	0.0 %	6.8 %	---
Process Memory Used	42.1 MB	40.2 MB	43.0 MB	---
Process Thread Count	4	3	7	---
Process Handle Count	369	367	377	---
Process Data Rate	58307.9 MB/Sec	52996.7 MB/Sec	63330.0 MB/Sec	39118.71 GB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	11.5 MB
Process Write Rate	58307.9 MB/Sec	52996.7 MB/Sec	63330.0 MB/Sec	39118.70 GB
Process Page Fault Rate	19 F/Sec	0 F/Sec	2954 F/Sec	13263 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.0 MB	0.0 MB	0.0 MB	---

Εικόνα 6-42: Εργαλείο 4 (Α2) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής: 39 λεπτά, 25 δευτερόλεπτα

- Αξιολόγηση 3 (A3) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 200GB δεδομένα

Με το πέρας της διαδικασίας οριστικής διαγραφής ολόκληρου του δίσκου, το εργαλείο μας ενημέρωσε για την ολοκλήρωση της εμφανίζοντας την πιο κάτω ειδοποίηση και δημιουργώντας την σχετική αναφορά.

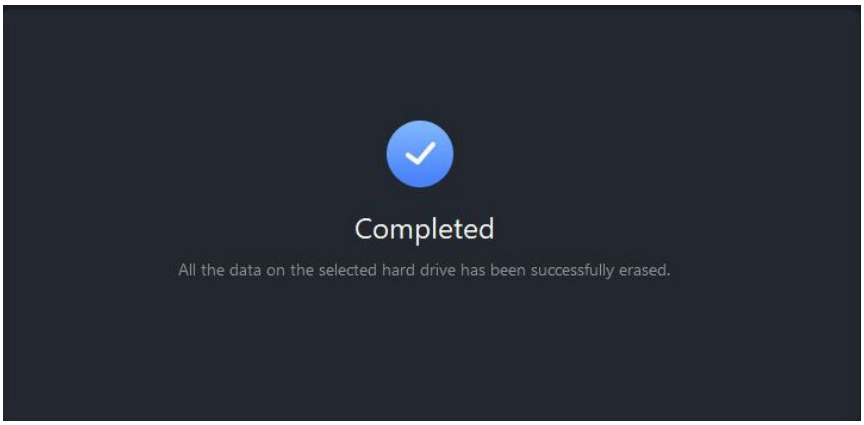

wipe partition D	HMG Infosec Standard 5	Erased

Εικόνα 6-43: Εργαλείο 4 (A3) – Αναφορά επιτυχημένης διαγραφής δίσκου - 200GB δεδομένων

Προχωρήσαμε σε ανάλυση της εικόνας του δίσκου, όπως επίσης επισκόπηση των περιεχομένων του δίσκου με το εργαλείο HxD. Τα αποτελέσματα είναι όμοια με το προηγούμενο σενάριο όπου είχαμε τη ολική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε 10GB δεδομένων. Οι πρώτοι εννέα sectors του δίσκου, οι οποίοι αποτελούν το MBR και το NTFS ήταν γραμμένοι με δεδομένα, ενώ ο υπόλοιπος δίσκος ήταν διαγραμμένος. Ο δίσκος μετονομάζεται με το πέρας της μορφοποίησης του σε Local Disk και είναι έτοιμος να χρησιμοποιηθεί χωρίς περεταίρω ενέργειες από το χρήστη. Η επιλογή για μορφοποίηση του δίσκου μετά την διαγραφή είναι προεπιλογή του εργαλείου και στην παρούσα έκδοση δεν μπορεί να τροποποιηθεί.

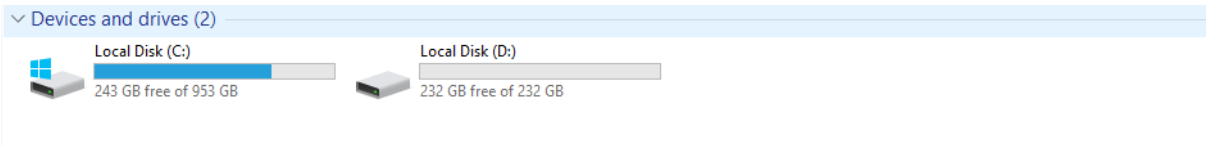

Πέραν αυτών, οι υπόλοιποι sectors παρουσιάζονται να είναι όλοι μηδενικά.

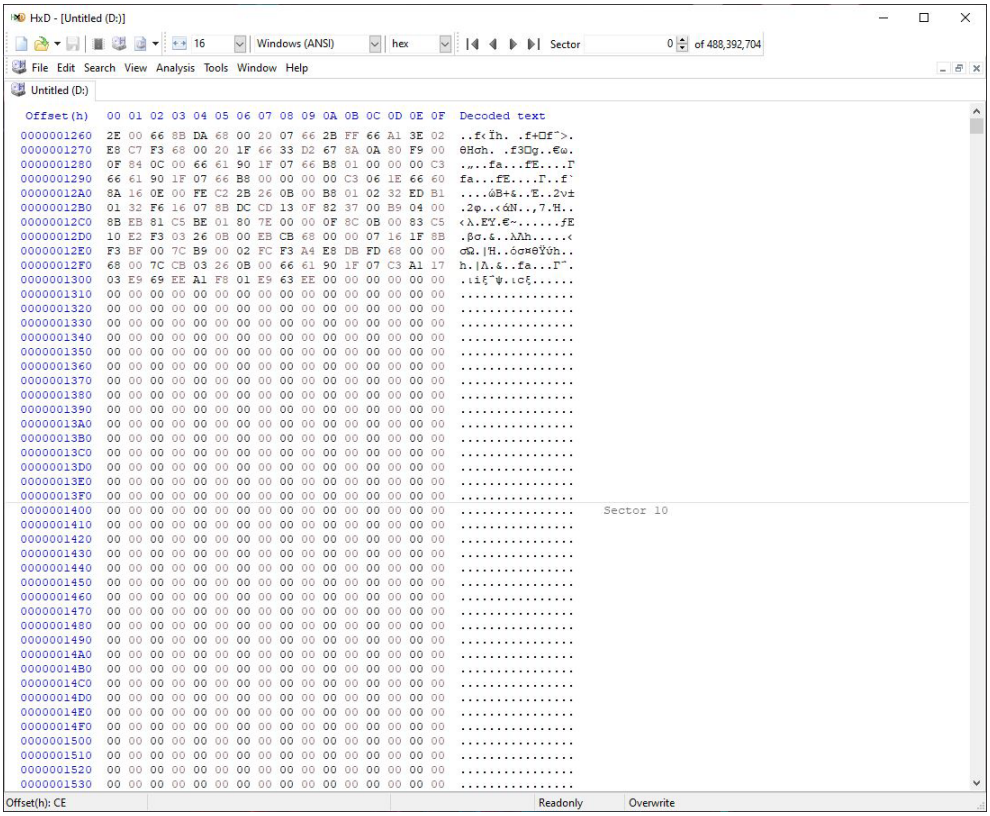

Εικόνα 6-44: Εργαλείο 4 (Α3) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Έτσι και τα αποτελέσματα από την ανάλυση της εικόνας με το δικανικό εργαλείο Autopsy δεν αποκάλυψε κανένα αρχείο.

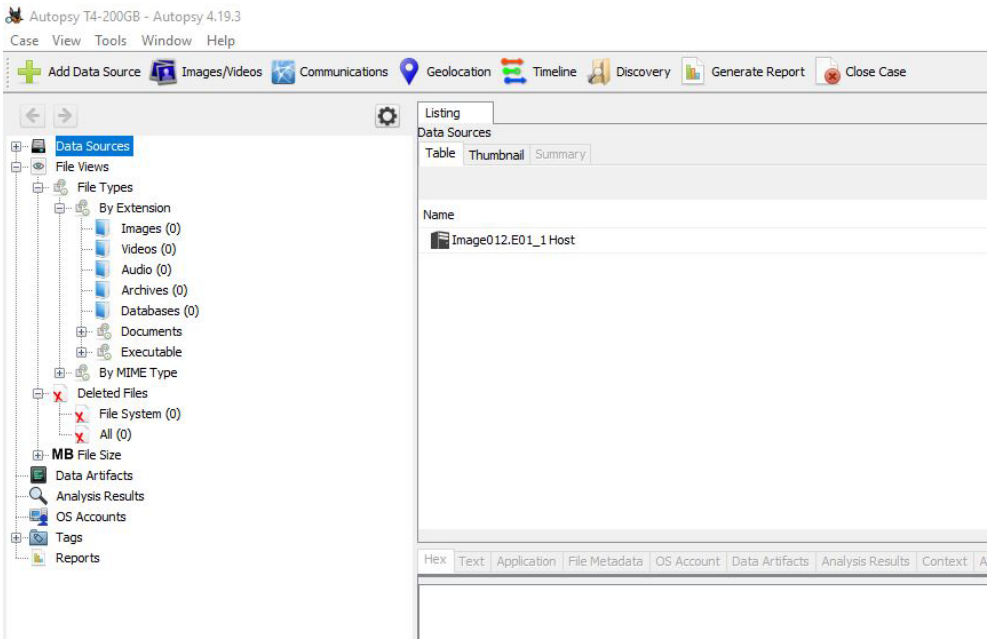

Εικόνα 6-45: Εργαλείο 4 (Α3) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

TSDW - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	0.6 %	0.0 %	6.8 %	---
Process Memory Used	42.5 MB	40.2 MB	43.0 MB	---
Process Thread Count	3	3	7	---
Process Handle Count	367	367	377	---
Process Data Rate	52197.1 MB/Sec	44277.1 MB/Sec	63330.0 MB/Sec	36599.13 GB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	11.9 MB
Process Write Rate	52197.1 MB/Sec	44277.1 MB/Sec	63330.0 MB/Sec	36599.12 GB
Process Page Fault Rate	0 F/Sec	0 F/Sec	2954 F/Sec	98 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.0 MB	0.0 MB	0.0 MB	---

Εικόνα 6-46: Εργαλείο 4 (A3) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής : 41 λεπτά, 38 δευτερόλεπτα

6.1.5 Εργαλείο 5 – Abylon Shredder

Για το εργαλείο αυτό εκτελέστηκαν συνολικά τρία διαφορετικά σενάρια κατά τα οποία αξιολογήθηκαν οι δυνατότητες του εργαλείου όσο αφορά την οριστική διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων όσο και ολόκληρου του δίσκου.

- Αξιολόγηση 1 (A1) – Οριστική διαγραφή 20 προκαθορισμένων αρχείων από το δίσκο

Η ανάλυση της εικόνας του δίσκου η οποία λήφθηκε αμέσως μετά την διαγραφή των συγκεκριμένων αρχείων, κάνοντας χρήση του δικανικού εργαλείου Autopsy διαφαίνεται ότι τα αρχεία έχουν οριστικά διαγραφεί. Δεν κατέστη δυνατή καμιά ανάκτηση σε κανένα από τα αρχεία ανεξαρτήτου μεγέθους. Το Autopsy εντόπισε τις διαγραφές αρχείων, τα οποία όμως δεν έφεραν καμιά πληροφορία σχετικά με τη ταυτότητα του αρχικού αρχείου. Οι καταχωρήσεις αυτές εντοπίζονται στην κατηγορία Deleted files στο Autopsy.

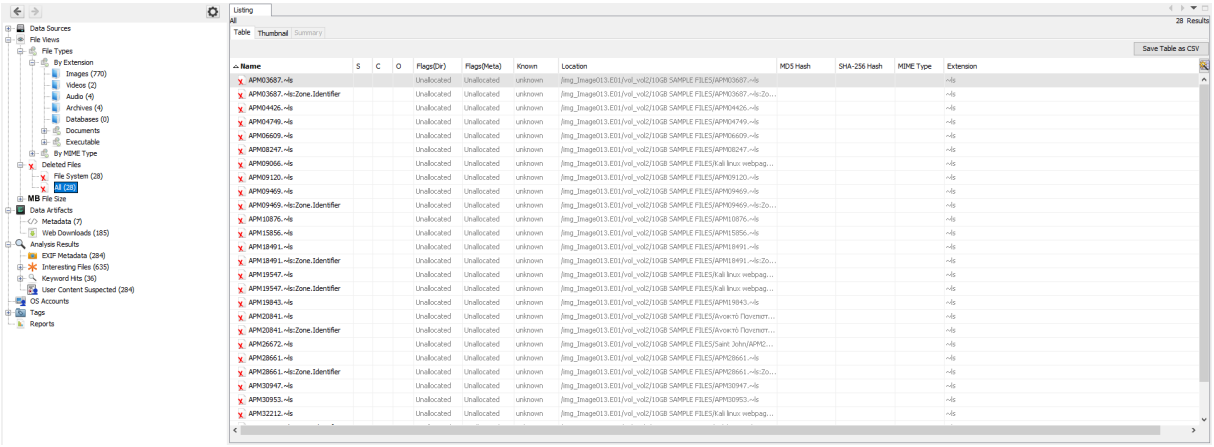

Εικόνα 6-47: Εργαλείο 5 (A1) - Autopsy - Καταχωρήσεις διαγραμμένων αρχείων

Οι καταχωρίσεις των διαγραμμένων αρχείων που εντοπίστηκαν όπως φαίνεται και από το στιγμιότυπο πιο πάνω έχουν για όνομα APMXXXX και κατάληξη ~ls, ενώ καμιά άλλη πληροφορία δεν τα συνοδεύει. Επίσης κατάφερε επιτυχώς να διαγράψει και όλα τα metadata που τα συνόδευαν. Αυτό φανερώνει ότι το εργαλείο στην περίπτωση διαγραφής αρχείων από το δίσκο έκανε εξαιρετική δουλεία. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποια παραδείγματα από τα ευρήματα.

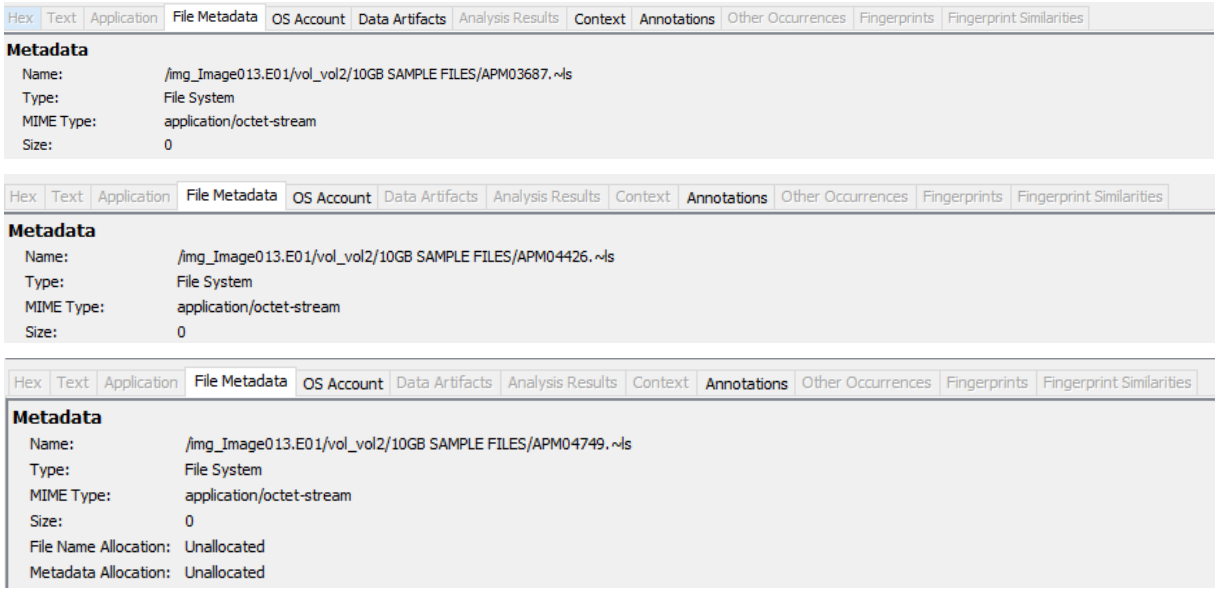

Εικόνα 6-48: Εργαλείο 5 (Α1) – Ευρήματα από τα διαγραμμένα αρχεία

- Αξιολόγηση 2 (Α2) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 10GB δεδομένα

Η διαδικασία οριστικής διαγραφής του δίσκου σύμφωνα με το εργαλείο ολοκληρώθηκε επιτυχώς. Προχωρήσαμε σε ανάλυση της εικόνας του δίσκου, όπως επίσης επισκόπηση των περιεχομένων του δίσκου με το εργαλείο HxD. Σύμφωνα με αυτό οι πρώτοι εννέα sectors του δίσκου ήταν γραμμένοι με δεδομένα, ενώ ο υπόλοιπος δίσκος ήταν διαγραμμένος.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το εργαλείο με το πέρας της διαδικασίας διαγραφής του μορφοποιεί (formatting) το δίσκο και τα δεδομένα στα αρχικά sectors αφορούν το MBR και το NTFS. Ο δίσκος μετονομάζεται με το πέρας της μορφοποίησης του σε TOOL 5, όπως δηλαδή ήταν η αρχική του ονομασία και είναι έτοιμος να χρησιμοποιηθεί χωρίς περεταίρω ενέργειες από το χρήστη. Η επιλογή για μορφοποίηση του δίσκου μετά την διαγραφή είναι προεπιλογή του εργαλείου και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα από τις ρυθμίσεις του εργαλείου.

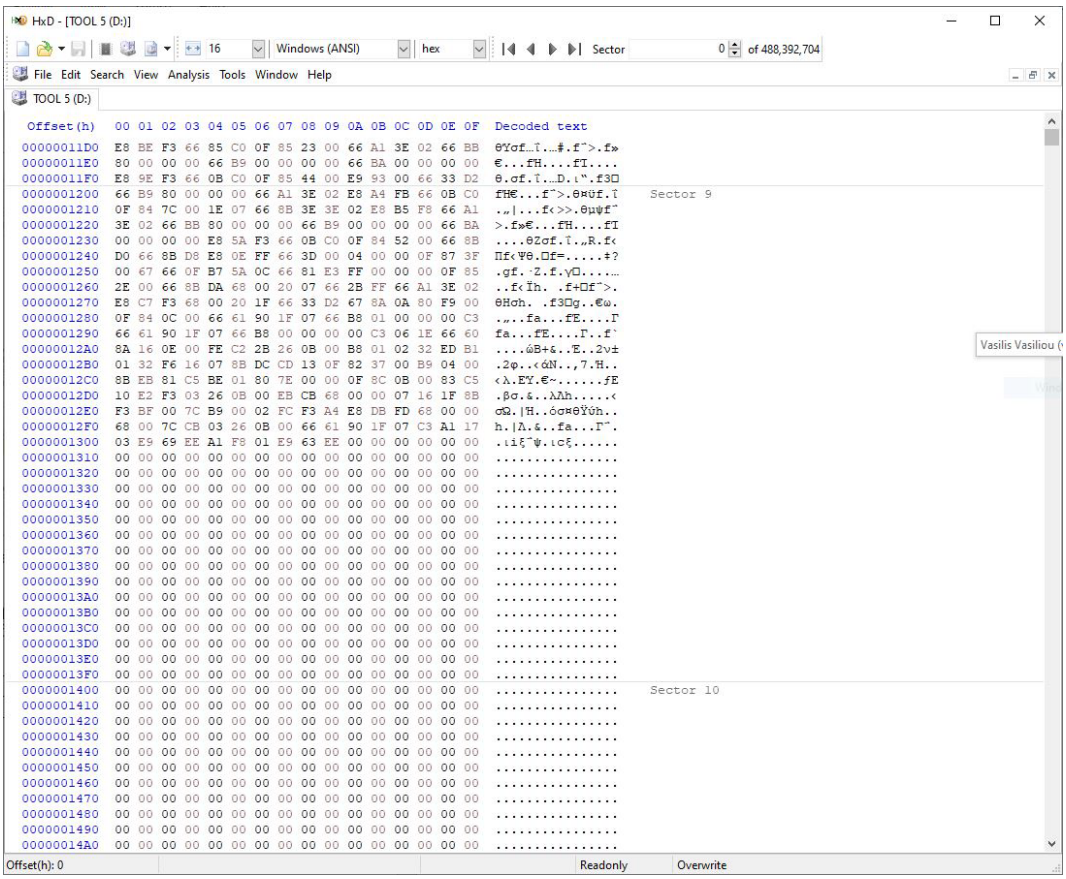

Εικόνα 6-49: Εργαλείο 5 (A2) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Όπως αναμενόταν η ανάλυση της εικόνας με το δικανικό εργαλείο Autopsy δεν αποκάλυψε κανένα αρχείο.

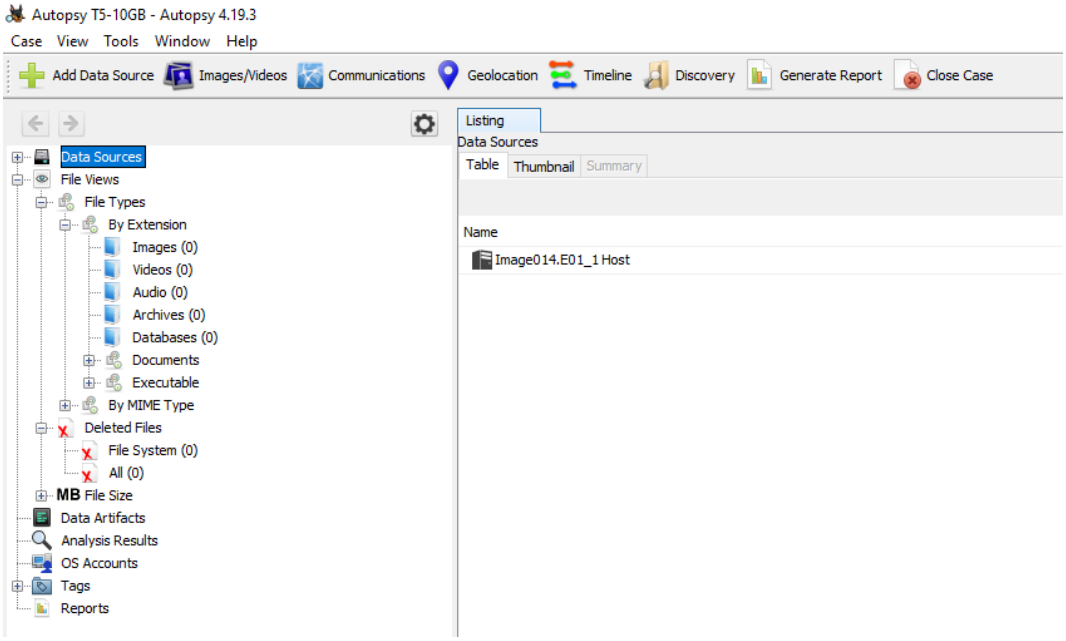

Εικόνα 6-50: Εργαλείο 5 (A2) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

SAWipeX64 - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	1.6 %	0.0 %	5.3 %	---
Process Memory Used	102.3 MB	92.3 MB	120.0 MB	---
Process Thread Count	8	6	10	---
Process Handle Count	96194	96191	96197	---
Process Data Rate	27.5 MB/Sec	0.0 MB/Sec	103.1 MB/Sec	19.26 GB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.0 MB
Process Write Rate	27.5 MB/Sec	0.0 MB/Sec	103.1 MB/Sec	19.26 GB
Process Page Fault Rate	3 F/Sec	0 F/Sec	79 F/Sec	2170 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.1 MB	0.1 MB	0.1 MB	---

Εικόνα 6-51: Εργαλείο 5 (A2) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής: 1 ώρα, 17 λεπτά, 25 δευτερόλεπτα

- Αξιολόγηση 3 (A3) – Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου με 200GB δεδομένα

Προχωρήσαμε σε ανάλυση της εικόνας του δίσκου, όπως επίσης επισκόπηση των περιεχομένων του δίσκου με το εργαλείο HxD. Τα αποτελέσματα είναι όμοια με το προηγούμενο σενάριο όπου είχαμε τη ολική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου ο οποίος περιείχε 10GB δεδομένων. Οι πρώτοι εννέα sectors του δίσκου, οι οποίοι αποτελούν το MBR και το NTFS ήταν γραμμένοι με δεδομένα, ενώ ο υπόλοιπος δίσκος ήταν διαγραμμένος. Ο δίσκος μετονομάζεται με το πέρας της μορφοποίησης του σε TOOL 5. Η επιλογή για μορφοποίηση του δίσκου μετά την διαγραφή είναι προεπιλογή του εργαλείου και στην παρούσα έκδοση δεν μπορεί να τροποποιηθεί

Πέραν αυτών, οι υπόλοιποι sectors παρουσιάζονται να είναι όλοι μηδενικά.

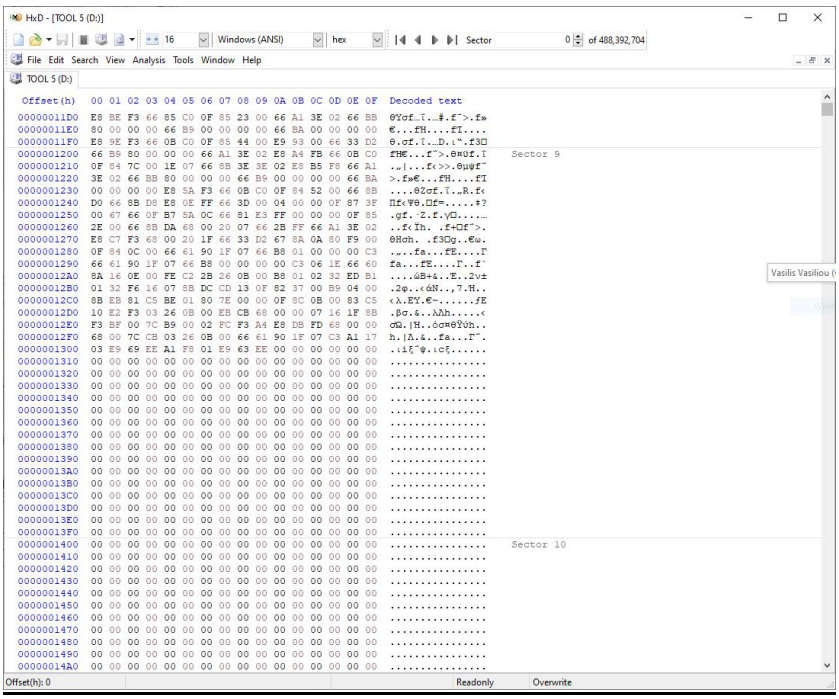

Εικόνα 6-52: Εργαλείο 5 (A3) – HxD – Επισκόπηση περιεχομένου διαγραμμένου δίσκου

Έτσι και τα αποτελέσματα από την ανάλυση της εικόνας με το δικανικό εργαλείο Autopsy δεν αποκάλυψε κανένα αρχείο.

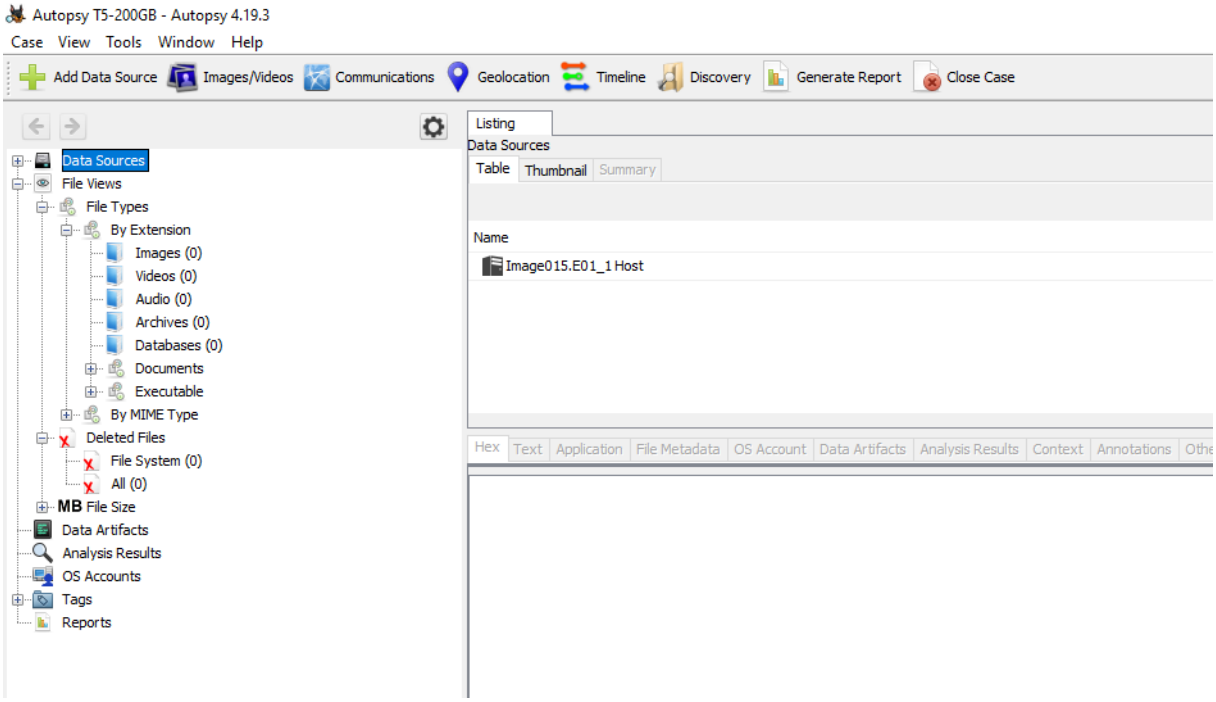

Εικόνα 6-53: Εργαλείο 5 (Α3) – Autopsy – Επιβεβαίωση διαγραφής δίσκου

SAWipeX64 - Process Counters

Counter	Average	Minimum	Maximum	Total
Process CPU Usage	1.6 %	0.0 %	21.8 %	---
Process Memory Used	94.1 MB	93.5 MB	126.1 MB	---
Process Thread Count	9	6	12	---
Process Handle Count	137566	6201	137644	---
Process Data Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	82.7 MB/Sec	0.0 MB
Process Read Rate	0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	0.2 MB/Sec	0.0 MB
Process Write Rate	-0.0 MB/Sec	0.0 MB/Sec	82.7 MB/Sec	-0.0 MB
Process Page Fault Rate	183 F/Sec	0 F/Sec	15072 F/Sec	125229 F/Sec
Process Nonpaged Pool Used	0.0 MB	0.0 MB	0.0 MB	---

Εικόνα 6-54: Εργαλείο 5 (Α3) – Απαιτήσεις σε υπολογιστικούς πόρους

Χρόνος αποπεράτωσης διαγραφής : 1 ώρα, 18 λεπτά, 5 δευτερόλεπτα

6.1.6 Συνοπτική παρουσίαση αποτελεσμάτων

Εργαλείο	Ικανότητα διαγραφής αρχείων			Ικανότητα διαγραφής ολόκληρου δίσκου - 10GB δεδομένων		Ικανότητα διαγραφής ολόκληρου δίσκου - 200GB δεδομένων		ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΣΚΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΓΡΑΦΗ
	Διαγραφή περιεχομένων	Διαγραφή ονόματος	Διαγραφή Metadata	Διαγραφή ολόκληρου δίσκου	Διαγραφή MBR	Διαγραφή ολόκληρου δίσκου	Διαγραφή MBR	
AOMEI Partition Assistant	PASS	PASS	FAIL	PASS	FAIL	PASS	FAIL	ΟΧΙ
O&O SafeErase	PASS	PASS	PASS	PASS	PASS	PASS	PASS	ΟΧΙ
Easy File Shredder	FAIL	PASS	FAIL	PASS	FAIL	PASS	FAIL	ΝΑΙ
TS DataWipe	PASS	PASS	FAIL	PASS	FAIL	PASS	FAIL	ΝΑΙ
Aabylon SHREDDER	PASS	PASS	PASS	PASS	FAIL	PASS	FAIL	ΝΑΙ

Εργαλείο	10GB DATA			200GB DATA		
	Average CPU	Average Memory	Time	Average CPU	Average Memory	Time
AOMEI Partition Assistant	1.60%	37.90 MB	00:42:00	2.20%	38.60 MB	00:42:00
O&O SafeErase	3.10%	60.28 MB	00:38:44	3.10%	60.28 MB	00:38:44
Easy File Shredder	0.60%	203.10 MB	01:20:34	0.70%	218.10 MB	01:20:34
TS DataWipe	0.90%	42.10 MB	00:39:25	0.60%	42.50 MB	00:41:38
Aabylon SHREDDER	1.60%	102.30 MB	01:17:29	1.60%	94.10 MB	01:18:05

Πίνακας 6-2: Συνοπτική παρουσίαση αποτελεσμάτων

Κεφάλαιο 7
Συμπεράσματα

Η διεξαγωγή των πειραματικών αξιολογήσεων στα διάφορα εργαλεία οριστικής διαγραφής οδήγησε σε σαφή αποτελέσματα τα οποία αξιολογώντας τα μπορούμε να εξάγουμε ποικίλα συμπεράσματα, τόσο γενικά για την χρήση των εργαλείων όσο και ειδικά για κάθε εργαλείο ανεξάρτητα.

Καταρχάς οι πειραματικές δοκιμές έδωσαν μια συλλογή αποτελεσμάτων σχετικά με την ικανότητα των εργαλείων οριστικής διαγραφής, στο να διαγράφουν συγκεκριμένα αρχεία από το δίσκο, όσο και τη διαγραφή ολόκληρου του δίσκου.

Σύμφωνα λοιπόν με αυτά, υπάρχουν εργαλεία οριστικής διαγραφής όπου στο σενάριο οριστικής διαγραφής συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο κατάφεραν με επιτυχία να διαγράψουν οριστικά τόσο το ίδιο το αρχείο όσο και τις πληροφορίες που μαρτυρούσαν την ύπαρξη του. Σε άλλες περιπτώσεις εργαλεία κατάφεραν να διαγράψουν με επιτυχία το περιεχόμενο του αρχείου ωστόσο άφησαν άθικτες πληροφορίες που αφορούσαν το αρχείο και σχετιζόταν με αυτό. Τέλος υπήρξαν εργαλεία το οποία δεν κατάφεραν να διαγράψουν τα αρχεία και κατέστη δυνατή η πλήρης επαναφορά τους. Αβίαστα συμπεραίνουμε ότι η οριστική διαγραφή συγκεκριμένων αρχείων από το δίσκο παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που καθιστά την όλη διαδικασία πιο

πολύπλοκη αλλά όχι ακατόρθωτη. Αυτό οφείλεται κυρίως στο αρχείο συστήματος NTFS που περιλαμβάνει πληροφορίες για τα αρχεία που βρίσκονται στο δίσκο και πιθανόν τα εργαλεία οριστικής διαγραφής να αποτυγχάνουν να προβαίνουν στις κατάλληλες τροποποιήσεις του.

Όσο αφορά το σενάριο διαγραφής ολόκληρου του δίσκου τα αποτελέσματα έχουν μεγαλύτερη συνοχή αφού σε αυτό υπήρξαν δύο περιπτώσεις. Η πρώτη αφορά την επιτυχή διαγραφή ολόκληρου του δίσκου ενώ η δεύτερη αφορά επίσης την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου εξαιρουμένου του MBR (Master Boot Sector). Και στις δύο περιπτώσεις τα δεδομένα από το δίσκο δεν ήταν ανακτήσιμα άρα θεωρούμε τα εργαλεία οριστικής διαγραφής σε αυτό το σενάριο είναι αποτελεσματικά. Τα ίδια αποτελέσματα προέκυψαν τόσο στην διαγραφή ολόκληρου του δίσκου που περιείχε 10GB δεδομένων όσο και στη διαγραφή ολόκληρου του δίσκου που περιείχε 200GB δεδομένων. Το γεγονός αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ποσότητα δεδομένων που βρίσκονται σε ένα δίσκο δεν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα του εργαλείου όταν πρόκειται για την ολική διαγραφή του.

Η ύπαρξη εργαλείου που κατάφερε να διαγράψει οριστικά τόσο τα 20 συγκεκριμένα αρχεία από το δίσκο, όσο και ολόκληρο το δίσκο επιβεβαιώνει ότι η μέθοδος διαγραφής One Pass Zero που χρησιμοποιήθηκε είναι επαρκείς για την οριστική διαγραφή δεδομένων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μια πετυχημένη αντι-δικανική μέθοδος. Επίσης, ένα μόνο πέρασμα αντικατάστασης για τη διαγραφή του δίσκου είναι αρκετό για να καταστήσει τα δεδομένα από το δίσκο μη ανακτήσιμα.

Η σωστή εφαρμογή των αλγορίθμων οριστικής διαγραφής εξαρτάται καθαρά από την υλοποίηση του εργαλείου από τον δημιουργό του. Να αναφέρουμε ότι η υλοποίηση του κάθε εργαλείου επηρεάζει την ικανότητα του στην οριστική διαγραφή δεδομένων.

Ένα άλλο συμπέρασμα που προέκυψε από την ανάλυση και αξιολόγηση των εργαλείων οριστικής διαγραφής σχετίζεται με τους πόρους του συστήματος που καταναλώνονται κατά την εφαρμογή τους. Με βάση τα πειράματα που εκτελέστηκαν και τις καταγεγραμμένες μετρήσεις, μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει άμεση συσχέτιση μεταξύ των πόρων του συστήματος (χρήση CPU και χρήση μνήμης) και την αποτελεσματικότητα του εργαλείου διαγραφής.

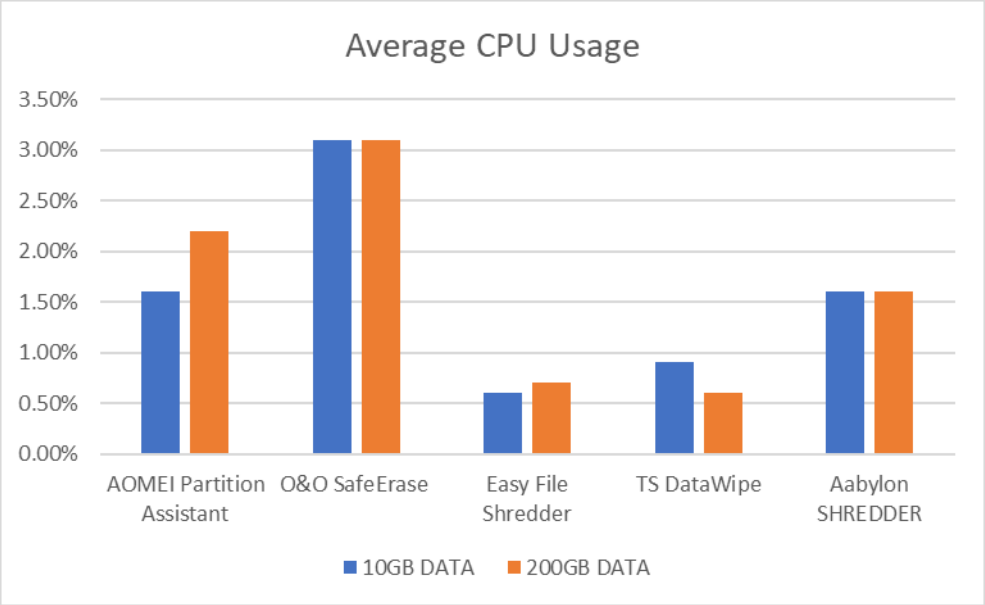

Εικόνα 7-1: Συγκριτική χρήση επεξεργαστή (CPU)

Η χρήση του επεξεργαστή του συστήματος δεν σχετίζεται με την ικανότητα οριστικής διαγραφής των εργαλείων. Το ποσοστό χρήσης του επεξεργαστή είναι θέμα βελτιστοποίησης του κώδικα του εργαλείου από τον κατασκευαστή του.

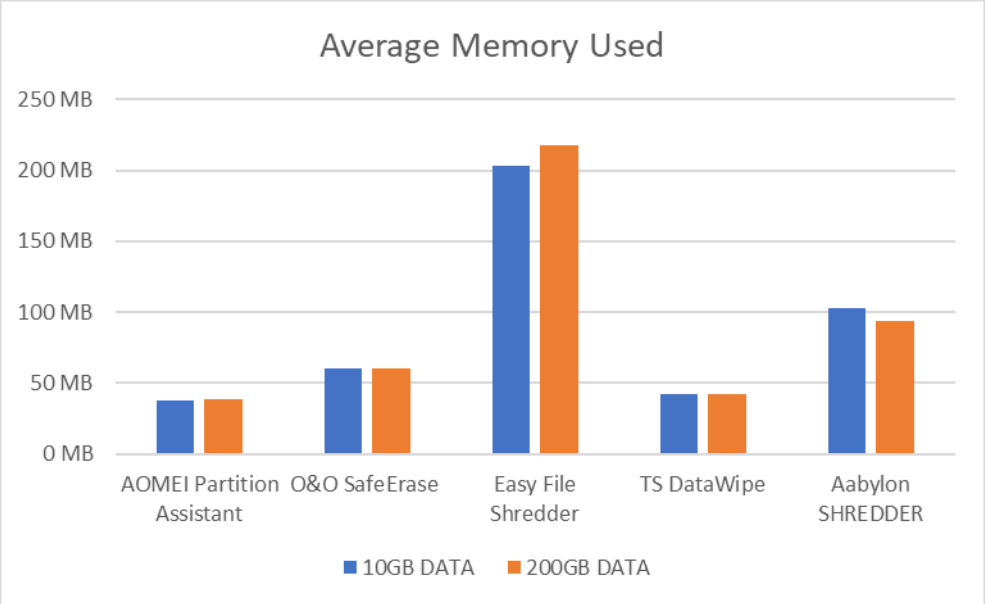

Εικόνα 7-2: Συγκριτική κατανάλωση μνήμης

Η χρήση μνήμης συστήματος από το εργαλείο κατά την διάρκεια της διαδικασίας διαγραφής δεν συνδέεται με την ικανότητα του για οριστική διαγραφή. Υπήρχαν περιπτώσεις όπου εργαλεία απέδωσαν καλύτερα στην οριστική διαγραφή δεδομένων και έκαναν χρήση λιγότερης μνήμης συστήματος ενώ άλλα που δεν ήταν τόσο αποτελεσματικά χρειάστηκαν περισσότερη μνήμη.

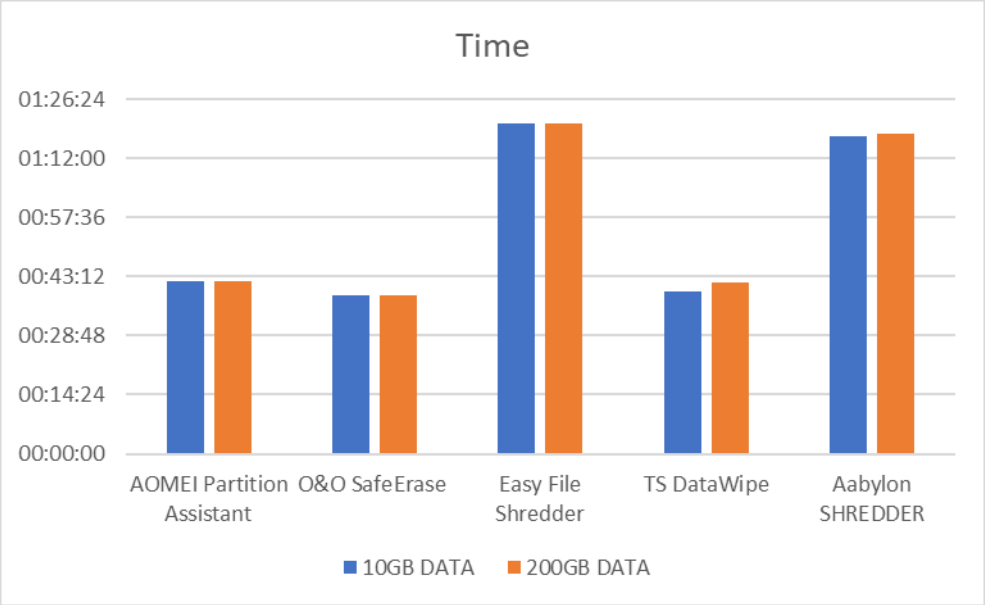

Εικόνα 7-3: Σύγκριση χρόνου διαγραφής εργαλείων

Ο συνολικός χρόνος που απαιτείται για την διαγραφή ολόκληρου του δίσκου δεν εξαρτάται από το μέγεθος ή το σύνολο των αρχείων που βρίσκονται σε αυτόν. Εξαρτάται από τη συνολική χωρητικότητα του δίσκου και το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε. Για αυτό το λόγο οι χρόνοι που καταγράφηκαν κατά την διαγραφή του δίσκου με τα 10GB δεδομένων είναι πανομοιότυποι με τους χρόνους κατά την διαγραφή του δίσκου με τα 200GB δεδομένων. Αυτό ήταν κάτι που αναμέναμε αφού η φιλοσοφία λειτουργίας των εργαλείων οριστικής διαγραφής κατά τη διαγραφή ολόκληρου του δίσκου, είναι η επανεγγραφή όλων των sectors του δίσκου ανεξάρτητα από το ποιοι περιέχουν δεδομένα.

Συμπερασματικά, η χρήση εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων μπορεί να επηρεάσει σημαντικά μια δικανική εγκληματολογική έρευνα. Αυτά τα εργαλεία έχουν σχεδιαστεί για να διαγράφουν πλήρως δεδομένα, και εφόσον έχουν υλοποιηθεί και σωστά μπορεί να καταστήσει δύσκολο, αν όχι αδύνατο, για τους ερευνητές να ανακτήσουν σχετικές πληροφορίες. Καθώς οι ψηφιακές συσκευές και οι μέθοδοι αποθήκευσης συνεχίζουν να εξελίσσονται, γίνεται όλο και πιο σημαντικό για τους δικανικούς ερευνητές να παραμένουν ενημερωμένοι σχετικά με τις μεθόδους αντι-δικανικής που πιθανόν να αντιμετωπίσουν. Ενώ τα εργαλεία μόνιμης διαγραφής δεδομένων μπορεί να είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την προστασία ευαίσθητων δεδομένων, η χρήση τους πρέπει να σταθμίζεται προσεκτικά έναντι των πιθανών επιπτώσεων στις ψηφιακές δικανικές έρευνες.

Τέλος να αναφέρουμε ότι τα αποτελέσματα της διατριβής παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον όχι μόνο για την ακαδημαϊκή ερευνητική κοινότητα αλλά και για τους απλούς χρήστες μιας η μελέτη αφορά την σύγκριση πέντε από τα πιο δημοφιλή εργαλεία οριστικής διαγραφής με χιλιάδες λήψεις καθημερινά.

7.1 Απαντήσεις στα Ερευνητικά Ερωτήματα

Ολοκληρώνοντας τις πειραματικές δοκιμές και έχοντας μελετήσει εμπεριστατωμένα τα αποτελέσματα των εργαλείων οριστικής διαγραφής δεδομένων μπορούμε να απαντήσουμε με σαφήνεια τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν στην αρχή της διατριβής.

1. **Ποιο/Ποια από τα εργαλεία υπό εξέταση κρίνεται πιο αποτελεσματικό σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έχουμε θέσει στις πιο κάτω περιπτώσεις:**

   α. Οριστική διαγραφή συγκεκριμένου αρχείου από το δίσκο.

   Τα εργαλεία οριστικής διαγραφής που κατάφεραν με επιτυχία να διαγράψουν τα αρχεία που έχουμε επιλέξει χωρίς να αφήσουν κανένα ίχνος τους είναι:

   i. O&O SafeErase
   ii. Aabylon SHREDDER

   Τα υπόλοιπα εργαλεία αστόχησαν στη συγκεκριμένη δοκιμασία αφού με τη ολοκλήρωση της διαγραφής ήταν δυνατή η ανάκτηση ολόκληρων των αρχείων είτε διατήρησαν πληροφορίες για τα αρχεία.

   β. Οριστική διαγραφή ολόκληρου του δίσκου.

   Όλα ανεξαιρέτως τα εργαλεία κατάφεραν να διαγράψουν το περιεχόμενο ολόκληρου του δίσκου σε σημείο που κανένα αρχείο δεν ήταν ανακτήσιμο. Το O&O SafeErase κατάφερε επιπρόσθετα να διαγράψει και τη περιοχή του MBR.

2. **Υπάρχουν περιθώρια επαναφοράς κάποιων από τα δεδομένα που διαγράφηκαν με τη χρήση των εργαλείων; Αν ναι, σε τι ποσοστό;**

   Στην περίπτωση διαγραφής συγκεκριμένων αρχείων υπήρχε περίπτωση όπου ήταν δυνατή η επαναφορά ολόκληρων των αρχείων (Easy File Shredder). Στην περίπτωση οριστικής διαγραφής του δίσκου δεν κατέστη για κανένα εργαλείο δυνατή η ανάκτηση δεδομένων.

3. **Ποιο εργαλείο είναι ταχύτερο στην διεκπεραίωση της οριστικής διαγραφής συγκεκριμένου μεγέθους και πλήθους αρχείων;**

   Το ταχύτερο εργαλείο στην διεκπεραίωση της οριστικής διαγραφής είναι το O&O SafeErase όπου σε χρόνο 38 λεπτών και 44 δευτερολέπτων κατάφερε να επαναγράψει το δίσκο των 250GB με μηδενικά .

4. **Ποιο εργαλείο είναι το λιγότερο απαιτητικό σε υπολογιστικούς πόρους και αντίθετα ποιο εργαλείο είναι το πιο δαπανηρό;**

   Λιγότερο απαιτητικό σε επεξεργαστική ισχυ είναι το Easy File Shredder, το οποίο έκανε χρήση μόλις το 0.6% της δυνατότητας του επεξεργαστή. Σε μνήμη συστήματος το λιγότερο απαιτητικό είναι το AOMEI Partition Assistant το οποίο χρειάστηκε μόνο 37.9MB μνήμης για να διεκπεραιώσει την εργασία.

   Αντίθετα το πιο δαπανηρό σε επεξεργαστική ισχυ είναι το O&O SafeErase με 3.10% χρήση του επεξεργαστή και σε χρήση μνήμης το Easy File Shredder που χρειάστηκε 203.1MB μνήμης.

   Σε γενικές γραμμές όμως τα εργαλεία οριστικής διαγραφής που εξετάστηκαν δεν έχουν υπερβολικές απαιτήσεις σε σχέση με τις δυνατότητες των σημερινών υπολογιστικών συστημάτων έτσι δεν θεωρείται σημαντικό κριτήριο για την επιλογή κατάλληλου εργαλείου οριστικής διαγραφής.

5. **Επηρεάζει την αποτελεσματικότητα του εργαλείου η ποσότητα των δεδομένων που βρίσκονται αποθηκευμένα στο δίσκο. Δηλαδή, αν παίζει ρόλο για τα αποτελέσματα το αν π.χ. θα σβήσουν 10GB/250GB ή 200GB/250GB.**

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα η ποσότητα των δεδομένων που βρίσκονται στο δίσκο δεν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα του εργαλείου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η λειτουργία των εργαλείων οριστικής διαγραφής βασίζεται στην επανεγγραφή ολόκληρου του δίσκου bit με bit ασχέτως αν σε αυτά βρίσκονται γραμμένα δεδομένα ή όχι.

7.2 Προοπτική για Μελλοντική Έρευνα

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή εξέτασε εκτεταμένα ένα μέρος από το πλήθος εργαλείων οριστικής διαγραφής που είναι σήμερα διαθέσιμα για χρήση. Μελλοντικές πειραματικές δοκιμές θα ήταν χρήσιμο να διεξαχθούν για διεύρυνση της γνώσης γύρω από το αντικείμενο. Μερικές παράμετροι που δεν εξετάστηκαν στην παρούσα διατριβή και θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για εκπόνηση σχετικών μελετών και εμπλουτισμό της υφιστάμενης γνώσης είναι:

α. Προσαρμογές στην πειραματική διαδικασία όπως χρήση άλλων δημοφιλών πρότυπων διαγραφής πέραν από το One Pass Zero. (πχ US - DoD 5220.22-M , British HMG IS5 (Enhanced), NCSC-TG-025).

β. Αύξηση των εργαλείων που θα αξιολογηθούν.

γ. Χρήση του GPT σαν Partition Style .

δ. Χρήση άλλου συστήματος αρχείων εκτός από το NTFS.

ε. Διεξαγωγή πειραματικών δοκιμών σε δίσκους SSD.

στ. Μεγαλύτερο μέγεθος αποθηκευτικών μέσω της τάξεως των TB.

ζ. Οριστική διαγραφή δεδομένων σε δίσκους τοποθετημένους σε εικονικές μηχανές.

η. Εξέταση εργαλείων οριστικής διαγραφής σε λειτουργικά Linux ή macOS.

Βιβλιογραφία

Journal of Forensic Sciences—2021—AlHarbi—Forensic analysis of anti-forensic file-wiping tools on Windows(2021).pdf. (n.d.).

About O&O. (n.d.). Retrieved 20 April 2023, from https://www.oo-software.com/en/company

About TogetherShare | Learn More about TogetherShare. (n.d.). Retrieved 21 April 2023, from https://www.togethershare.com/company/

AOMEI | Windows & iPhone Backup Software, Partition Manager and Cloud Backup Service. (n.d.). Retrieved 19 April 2023, from https://www.aomeitech.com/

AOMEI Partition Assistant | Partition Manager Software for Windows PC and Server. (n.d.). Retrieved 20 April 2023, from https://www.diskpart.com/

Autopsy | Digital Forensics. (n.d.). Autopsy. Retrieved 15 April 2023, from https://www.autopsy.com/

Bob Sullivan, & Rosa Golijan. (2013, April 22). Terrorists may leave 'digital breadcrumbs' for investigators. NBC News. http://www.nbcnews.com/news/us-news/terrorists-may-leave-digital-breadcrumbs-investigators-flna6C9538422

Bulk-extractor | Kali Linux Tools. (n.d.). Kali Linux. Retrieved 15 April 2023, from https://www.kali.org/tools/bulk-extractor/

Carlton, G., & Kessler, G. (2012). Identifying Trace Evidence from Target-Specific Data Wiping Application Software. Journal of Digital Forensics, Security and Law. https://doi.org/10.15394/jdfsl.2012.1122

CHK Checksum Utility. Retrieved 15 April 2023, from https://compressme.net/

CrystalDiskInfo—Website [en]. (2018, January 12). https://crystalmark.info/en/software/crystaldiskinfo/, https://crystalmark.info/en/software/crystaldiskinfo/

DoD 5220.22-M National Industrial Security Program Operating Manual (NISPOM) January 1995. (n.d.).

Ferrell. (2011). Martha Stewart's Insider Trading Scandal.

FTK Imager. (n.d.). Exterro. Retrieved 15 April 2023, from https://www.exterro.com/ftk-imager

Geiger, M. (2005). Evaluating Commercial Counter-Forensic Tools.

General Data Protection Regulation (GDPR) – Official Legal Text. (2023). General Data Protection Regulation (GDPR). https://gdpr-info.eu/

Germany, abylonsoft-S. and C. S. /. (n.d.). Software and Development by abylonsoft | Made in Germany. Retrieved 21 April 2023, from https://www.abylonsoft.com/

HashMyFiles: Calculate MD5/SHA1/CRC32 hash of files. (n.d.). NirSoft. Retrieved 15 April 2023, from https://www.nirsoft.net/utils/hash_my_files.html

History of hard disk drives. (2023). In Wikipedia. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=History_of_hard_disk_drives&oldid=1150677180

Horsman, G. (2021). Digital tool marks (DTMs): A forensic analysis of file wiping software. Australian Journal of Forensic Sciences, 53(1), 96–111. https://doi.org/10.1080/00450618.2019.1640793

HxD - Freeware Hex Editor and Disk Editor. (n.d.). Retrieved 16 April 2023, from https://mh-nexus.de/en/hxd/

ISO/IEC 27001 Standard – Information Security Management Systems. (n.d.). ISO. Retrieved 30 April 2023, from https://www.iso.org/standard/27001

Jones, A. (2020). An Evaluation Of Data Erasing Tools. The Journal of Digital Forensics, Security and Law. https://doi.org/10.15394/jdfsl.2020.1615

Kissel, R., Regenscheid, A., Scholl, M., & Stine, K. (2014). Guidelines for Media Sanitization (NIST SP 800-88r1; p. NIST SP 800-88r1). National Institute of Standards and Technology. https://doi.org/10.6028/NIST.SP.800-88r1

Kostopoulos, G. K. (2017). Cyberspace and cybersecurity (Second edition). CRC Press, Taylor & Francis Group.

Martin, T., & Jones, A. (2011). An evaluation of data erasing tools [PDF]. 9th Australian Digital Forensics Conference, Edith Cowan University, 5th7th December 2011. https://doi.org/10.4225/75/57B2C01440CEF

Method of deletion O&O Software. (n.d.). Retrieved 20 April 2023, from https://docs.oo-software.com/en/oosafeerase-15/method-of-deletion-oose15

NIST Standards. (2016). NIST. https://www.nist.gov/standards

Oh, D. B., Park, K. H., & Kim, H. K. (2020). De-Wipimization: Detection of data wiping traces for investigating NTFS file system. Computers & Security, 99, 102034. https://doi.org/10.1016/j.cose.2020.102034

Olvecky, M., & Gabriska, D. (2018). Wiping Techniques and Anti-Forensics Methods. 2018 IEEE 16th International Symposium on Intelligent Systems and Informatics (SISY), 000127–000132. https://doi.org/10.1109/SISY.2018.8524756

Orion USB Write Blocker -Orion Forensics LAB. (n.d.). Orion Forensics Thailand. Retrieved 15 April 2023, from http://www.orionforensics.com/forensics-tools/orion-usb-write-blocker/

Paul Festa. (2002). Can PC sleuths undo Enron shredding? ZDNET. https://www.zdnet.com/article/can-pc-sleuths-undo-enron-shredding/

Payment Card Industry Data Security Standard. (2023). In Wikipedia. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Payment_Card_Industry_Data_Security_Standard&oldid=1146553256

Pinsent Masons. (2016). NHS Trust to appeal against £325k patient data breach fine. Pinsent Masons. https://www.pinsentmasons.com/out-law/news/nhs-trust-to-appeal-against-325k-patient-data-breach-fine

Sablatura, J., & Karabiyik, U. (2016). The forensic effectiveness of virtual disk sanitization. 2016 4th International Symposium on Digital Forensic and Security (ISDFS), 126–131. https://doi.org/10.1109/ISDFS.2016.7473530

Seagate Barracuda Data Sheet.pdf. (n.d.). Retrieved 15 April 2023, from https://www.seagate.com/files/staticfiles/docs/pdf/datasheet/disc/barracuda-ds1737-1-1111us.pdf

Shepardson, D. (2016). The FTC is trying to figure out whether Volkswagen intentionally destroyed documents related to emissions scandal. Business Insider. https://www.businessinsider.com/volkswagen-investigation-destroy-documents-emissions-scandal-2016-11

Solid-state drive. (2023). In Wikipedia. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Solid-state_drive&oldid=1149314927

SysGauge—System Monitor. (2023). https://www.sysgauge.com/index.html

Tim Wilson. (2008, October 10). UK Ministry of Defense Loses Hard Drive Containing Data on 700,000. Dark Reading. https://www.darkreading.com/vulnerabilities-threats/uk-ministry-of-defense-loses-hard-drive-containing-data-on-700-000

WebMinds. (n.d.). WebMinds. Retrieved 21 April 2023, from https://www.webminds.com/

Weiss, T. R. (2004, September 3). Hard drive with 23,000 Social Security numbers disappears. Computerworld. https://www.computerworld.com/article/2566748/hard-drive-with-23-000-social-security-numbers-disappears.html

Winter, R. (2013). SSD vs HDD – data recovery and destruction. Network Security, 2013(3), 12–14. https://doi.org/10.1016/S1353-4858(13)70041-2

Wright, C., Kleiman, D., & Sundhar R.S., S. (2008). Overwriting Hard Drive Data: The Great Wiping Controversy. In R. Sekar & A. K. Pujari (Eds.), Information Systems Security (Vol. 5352, pp. 243–257). Springer Berlin Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-540-89862-7_21

Παράρτημα Α
Κατάλογος Αρχείων και Εργαλείων

Στο παρόν παράρτημα καταγράφονται, ο κατάλογος των αρχείων που χρησιμοποιήθηκαν στις πειραματικές δοκιμές, μαζί με τις κατακερματισμένες τιμές τους και τα εργαλεία οριστικής διαγραφής που είναι σήμερα διαθέσιμα για χρήση.

Α.1 Κατάλογος Αρχείων

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
1	014a.jpg	635c5d89a764edfe93d1594a2cf664ef	0.58	jpg
2	14-30mm_F4_S_10_JM_0001.jpg	fe110a0e5ddb542d60f2eaa52abf5b3b	1.24	jpg
3	18da517618031157d05b66a017cb39d1.jpg	a60e6e88bee2a1e5474817a69e1b1252	0.41	jpg
4	2019-10-19_11-52-51_down-town-staycaejpg.jpg	dc8ed547681335fe9ba402a328b390a5	1.16	jpg
5	2021-05-01_123359.jpg	cc53126b67f6ec9c3b1f8f3a9c743b0a	1.11	jpg
6	4K Ultra HD Video of Wild Animals.mkv	ae35b814a43ea4c258d9851b11e17649	3,253.91	mkv
7	4K Video Unbelievable Beauty.mkv	64e83573405f11c619c8b0dbe27d632b	3,818.41	mkv

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
8	Administration_propaganda.tif	a3102eb747714c555de6560be1ec7e4a	158.03	tif
9	Altered Carbon.mkv	f776bf9e405b1044c2060aa39342bf16	2,823.73	mkv
10	An Awesome Tool to Prevent Corruption Of Your Most Important Files.mp4	b853c56a8ea958519093c505a72963f8	117.14	mp4
11	artist-designer-at-work.jpg	3c2aa0c9a10417b8897b69b1f9f6c2f2	0.97	jpg
12	augustine-wong-T0BYurbDK_M-unsplash.jpg	dd32494a3aa65ca45a5c12921b8d2599	5.01	jpg
13	austin-distel-21GWwco-JBQ-unsplash.jpg	5f7b6b157176aa184857c43074f42cce	4.54	jpg
14	austin-distel-744oGeqpxPQ-unsplash.jpg	f0ab969cd1661a0dd3be10006ced6071	5.55	jpg
15	austin-distel-Jn1csk3lWDA-unsplash.jpg	606fa66cdc2f329530623978cdb8b5db	3.54	jpg
16	austin-distel-nGc5RT2HmF0-unsplash.jpg	5fdb186472ef98f10a1a4ba5e9c1c018	3.93	jpg
17	bernard-hermant-_THpp4Hs8LU-unsplash.jpg	7d3df0dc6bf9ba1c6bc06dbabc95c403	3.61	jpg
18	blackarch-linux-2023.04.01.ova	ce041f01e0ce2ebfd5d09179b6df10f6	29,412.04	ova
19	Blow_fight!__General_August_Willich_at_the_Battle_of_Liberty_Gap,_Tennessee,_June_1863_LCCN2017647020.tif	6cd05e6aad6e63433df9dd776cca1639	306.74	tif
20	Bon Jovi - You Give Love A Bad Name.mp3	65078ed0922a6e8a630ac493a80f7632	3.44	mp3
21	cdc-_XLJy3h77cw-unsplash.jpg	0ecbf61c0adb9ed7b1ceff53613ea1d7	5.33	jpg
22	ChatGPT For Cybersecurity.mp4	2939bdd5a8e7040b95d808c4ecc26da3	159.10	mp4
23	cod4.iso	cc9c7c0734193d581b3a4f2e30203dcd	6,472.28	iso
24	Cooperativa_de_fluido.jpg	dc8584d977b660863d4cb91419d93c52	10.47	jpg
25	CYBER CRIME INVESTIGATORS FIELD GUIDE.pdf	ce7a2f4be81f18de5c3267a0434a3dd8	19.94	pdf
26	Cyberspace and Cybersecurity .pdf	30070247573144d0025e908432688b85	15.97	pdf
27	Das_Lagerregal_Gottes Menger.png	0973b0362f134bc52b39462fef4522a2	393.78	png
28	Data Analysis with Microsoft Excel.pdf	bb155cc35a5bb2aa4c28c733055cf0b0	10.55	pdf
29	EARTH in 8K ULTRA HD .mkv	a32710d19f88f7bc5e328c8b7d7ac436	3,470.87	mkv
30	easter_egg.psd	d7b3a1f2a541ce9db58de04374e12683	25.11	psd
31	enwiki-pages-articles-multistream-index.txt	be809e8e087abfb93743c39fd1f63a6b	1,013.12	txt
32	Ethical Hacking in 15 Hours - 2023 Edition.mp4	c3280985715154cee35de2f521f0bf23	597.37	mp4
33	Evenescence - My Immortal.mp3	6a39f3dc37ba33a5c4d548cd8b41feee	4.07	mp3
34	Ferry_Corsten_Corsten_s_Countdown.mp3	b44642c61f2abeeb57b30caaf8aaba82	76.70	mp3
35	HitMan.2.Gold.Edition-ZAZIX.iso	caf4aea597b4686ba7360ffab9a9d74c	23,174.78	iso
36	jack-b-l55ioqdp474-unsplash.jpg	a975d86c171ea93b9e6876bdfdb69333	4.30	jpg
37	John Bon Jovi - It's My Life.mp3	ecf1797cd554cb21c09d842ff2ee3f87	4.30	mp3
38	JurassicWorldDominion.mkv	1c167ae7db2ba52bc71d787991026da4	2,746.52	mkv
39	korani-greek.pdf	fe26ae1f1d148c73bfd9208b5680a01f	24.81	pdf

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
40	Linux Privilege Escalation for Beginners.mp4	e0a89bcb31652b720bc8f4793b67c652	560.00	mp4
41	Maldives 12K HDR 60fps Dolby Vision.mkv	86ab117635b945760d03f22bc30597c8	1,005.06	mkv
42	MALWARE ANALYSIS - VBScript Decoding & Deobfuscating.mp4	9ce50af1fdb684e7aa8da10e347c92fb	161.73	mp4
43	martin-bennie.jpg	9a673277ba7e1ca8c9505093362306ce	5.07	jpg
44	mixkit-waves-coming-to-the-beach-5016-4k.mp4	151220e60ab826d9d1dc48ccc6b54448	36.81	mp4
45	Most Popular Operating Systems 1999 - 2022.mp4	2de1cdb1408be8d707f16a961ce4ece6	10.20	mp4
46	Most Popular Websites 1995 - 2023.mp4	58b36dedee81f7ff81cf43b8d3560703	41.46	mp4
47	mostafa-meraji.jpg	47912f5e649799ed31a637fc8411638e	5.48	jpg
48	my SUPER secure Raspberry Pi Router (wifi VPN travel router).mp4	c8d85f508ec4513ba52aa0779cd521ec	81.22	mp4
49	NATURAL BEAUTY 8K ULTRA HD.mkv	a75bed26bb568b44a19e984798426063	12,586.56	mkv
50	nature-tall-pine-tree-forest.mp4	b418d841164b5f2697bb1f72e3d70efb	117.02	mp4
51	NEW MOVIE TRAILERS 2023 4K ULTRA HD.mkv	6b28eb92b14fe88d567a1b29c68af79f	9,660.31	mkv
52	NOPE.mkv	f77fc454a40f551e6a86b04a0e867d08	2,729.00	mkv
53	ocean_with_audio.mp4	14b631184bb5eecdd8c08a078fe3a3d4	16.71	mp4
54	oil_painting_realistic_portrait_smoke_effect.zip	9f83252df19db145db5cdfad8e3f1223	45.31	zip
55	pexels-charles-parker-24fps.mp4	87ee241dd34a8e3682b28c346db233ed	28.28	mp4
56	pexels-mikhail-nilov-7441154-1920x1080-25fps.mp4	47c14612aa597954cea8bb3d74e63e32	14.99	mp4
57	piggybank-1pJSWFdyJ98-unsplash.jpg	bb6ec4aee5eaedd97599f31f5e67c507	5.02	jpg
58	piggybank-RR4SnaM7Dqw-unsplash.jpg	3fd6c46708c15ae7bc6a1e963b17e47a	4.24	jpg
59	rhamely.jpg	64b49514cff87f83c6ba37d57212dd01	1.85	jpg
60	rodion-kutsaiev-0VGG7cqTwCo-unsplash.jpg	9956731b6f021779ee358de5d27a5208	5.38	jpg
61	sampe text file.txt	e65891d5b7df76ab6a1761073e774359	0.00	txt
62	sample text file 2.txt	abffe85bd7f1dd990ab4f8d1a8e05879	0.00	txt
63	Sample video-AZ-LAGOA.mp4	feaa9b797568d9b076c67b8fb61be15c	110.01	mp4
64	Sample word document.docx	9fb58da8785cc2ad4a9f4815109d3795	0.83	docx
65	sangga-rima-roman-selia-rDH2ND9Ajjo-unsplash.jpg	13db06b7a8283da317306a1839d4cd05	3.71	jpg
66	seat_office_furniture_chair_sofa_icon.ico	4e1c4511130aa2feb6aac231a993037c	0.06	ico
67	Service,_Inc.tif	966c61882b54385aff2d4cd64f687f04	154.94	tif
68	sixteen-miles-out.jpg	92edab624890b34317af0f8e71b203f4	1.41	jpg
69	SnapSave.io-OSINT_ Gathering Intelligence with Spiderfoot and Kali(720p).mp4	0cb1d1d6d8bb7f79b4e8b99dbe4b349e	324.90	mp4
70	sobhan-joodi-VaH8Q1BU024-unsplash.jpg	96f92d9508cb5d68c95cf6f48a872131	3.45	jpg
71	sofa_table_furniture_seat.ico	b0d4d20b9fb890505544a6a961b67b29	0.06	ico

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
72	spin earth.mp4	d7a3decdb6280eb0ef3a059ac35ea0ee	17.01	mp4
73	Sunset plan.dwg	fb6332e0133a1ad256e962f5392dfab5	17.16	dwg
74	The Whole History of the Earth and Life.mp4	f1006f7ae92f98cf224b0cabd6fb9f4e	318.20	mp4
75	torbrowser-install-win64-12.0.4_ALL.exe	c516a833ca713c1ea4e84e7f505f9435	91.48	exe
76	VirtualBox-7.0.4-154605-Win.exe	bf83a6171e669d9cbfc3fd353c5ba8db	105.18	exe
77	wikipidia-pages-articles.xml	28c49835614fba639b682e654c61eb61	88,103.42	xml
78	woman-edits-images-on-her-laptop.jpg	5bc1d6c451fbfa1d13bbb14e345cddbf	1.16	jpg
79	working-late.jpg	a8fc039aae249cc31ed5856c727d484c	1.73	jpg
80	Η Αγία Γραφή.pdf	ad3e13d6d8a739d8d537337bfbbd71fa	21.52	pdf
81	11644206393_9777bcaedf_o.jpg	caf11f4b99950d6f594111b476961fcd	0.79	jpg
82	12343231794_18db46a3e7_o.jpg	bf8b04e698a11ecc50398acafec7f98f	1.46	jpg
83	14262360472_d05a5366d5_o.jpg	b058a0ede550bf9d833b019cabc60d01	1.48	jpg
84	14287976430_44e48d3bd1_o.jpg	cf17473457d883d52f4b1b2b4d4cb2d8	0.79	jpg
85	15000016599_ba7f830f1a_o.jpg	e2ae64a406f831b4f43f30500eeff3bc	0.67	jpg
86	1575760775_20-35.jpg	591918286b5fa0261b53e1c951076259	0.72	jpg
87	162482-technology-template-16x9.pptx	da0b94dfb079b65262d4931ba0e5aaf4	0.82	pptx
88	172908f6d96ud3g903g3w4.jpg	85e1362b941968e83dbc92d5fd13e1a4	0.91	jpg
89	174954230.jpg	490a2f38f3c52ac93c64674409425581	0.94	jpg
90	180301125722-burj-khalifa-dubai-guide-5.jpg	2981018747ef3d89a7b5ee4094cd0c94	1.02	jpg
91	20190103tripadvisor-legjobb-uti-celok-20181.jpg	1354317ce02deb53f6df3c3b2293fd66	1.22	jpg
92	211553.jpg	f33b44ff2583f84efe8543d5f1364ddb	1.20	jpg
93	23356759823_367c216726_o.jpg	8ab30c3dea06feaa977c9e3cd2bb38ad	1.41	jpg
94	24518474097_5be5b66ddb_o.jpg	4dca70c5a1e5bff39d865eeba9d63c79	1.25	jpg
95	24935671220_08e30244fa_o.jpg	7d6098d7c734a51a3ada0e46a36b8e44	0.54	jpg
96	25299715274_dba19dc953_o.jpg	42846ceafc00d40fbbe572debce23dbe	1.26	jpg
97	26594860629_45f884d621_o.jpg	0669320e8f102ae608ab2fe779a3ed8b	0.55	jpg
98	26594864009_1380ee7bd5_o.jpg	1e7ea4776a4a0559926985b935a5c8f0	1.08	jpg
99	27027973158_966d1934e5_o.jpg	3975ac53fec9b6d52bbcf06ab4acc3c2	0.91	jpg
100	27632067869_f9c9a3db80_o.jpg	dc9f0f2ace6a579795a6f8867dde6cc5	0.96	jpg
101	29095872020_722b7e5671_o.jpg	ccb92852efc46e5acb0ec3d1d4198579	1.18	jpg
102	29483948964_cef2222b89_o.jpg	efc0c05dfb8de98ecbd884d4bad98331	1.35	jpg
103	29707533051_ae26459b7b_o.jpg	c76d8d4af80bd989d94850a9aa9879a8	1.82	jpg
104	29776422193_4a89a16f7d_o.jpg	69bac92cd102490fd4bf6ddcf7d13213	1.64	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
105	29803379066_4e23e0f7e0_o.jpg	5ac7e1d6f2b09b0d5a090031a43f678c	1.61	jpg
106	30081677473_8c8e09c478_o.jpg	4e0c3874af70f0d782c7f255ebd04cb4	1.25	jpg
107	30199416351_ba6d611ed9_o.jpg	bef0dfeba3da3df873d24af639211f4b	1.54	jpg
108	31049557664_c38340da28_o.jpg	428145c18956fc3daee0c4f1fdd76bb7	0.36	jpg
109	31176746853_a36f51a36e_o.jpg	e3373e6ffc63df6ba1d75509c3811e34	0.98	jpg
110	31215843072_a1fcba4850_o.jpg	83ef5216ac7d9cee8d9cab3ec9024145	0.89	jpg
111	31270122883_445de899c6_o.jpg	4f8e904e123922a2c2c8dd66c70f969c	0.45	jpg
112	31611820357_0a5ef5335e_o.jpg	783d33e9632f7f63aae84f9ca9c2413e	1.53	jpg
113	31611822167_3a07d7a823_o.jpg	3370196ba6810f8b368bb36e89466c56	1.63	jpg
114	31705078450_59796c19dd_o.jpg	c059ed03067225d8e8b0d78440a22b08	0.75	jpg
115	31809500946_ae02a380ff_o.jpg	0d6116983471374d462b977e01de547b	0.87	jpg
116	31932142592_26d2c30535_o.jpg	379756eeaf035c0b7605323b45f25648	0.96	jpg
117	31932151792_f76edf0b7e_o.jpg	c1022fa5c51a2695aafcae7d6070a544	0.87	jpg
118	31962759751_3a5b83248e_o.jpg	6ac53b23c06b710236a018b511db9353	0.85	jpg
119	31985981015_7843e267dc_o.jpg	bfb5e491df5821475bd4360af946e090	0.99	jpg
120	32605570867_abd136d001_o.jpg	979599fe6470bd1755bf5ffc12849e31	1.52	jpg
121	32749801330_02912e66bc_o.jpg	b72eecca029f93e05e37c09464b1ced2	0.84	jpg
122	32791566858_0e8907f70d_o.jpg	f008781f140db07a49e17a0857a92c06	0.76	jpg
123	33022868261_c6669ecd9f_o.jpg	272a7b4e3b5f3129566156e495620b2a	0.95	jpg
124	33108698636_4780c4ffea_o.jpg	ca15169ad5a1da4d63d89036e0265878	0.90	jpg
125	33671450728_58be8fe167_o.jpg	10049320c55e14edf017b62597282add	1.70	jpg
126	33753233180_61af970655_o.jpg	62c7e862b2c9d1d06001088bac918839	1.34	jpg
127	34080101726_6d8b61e705_o.jpg	8af84b0126df4a854f3156bf54f021b7	1.12	jpg
128	36470361916_1d52bf54e6_o.jpg	658ab7ef12d7a9a38b0feba384493cdd	0.59	jpg
129	38460416570_87defac692_o.jpg	fb80a0dc5a89aa4c198e5b954b16bd8b	1.81	jpg
130	38478514360_ab0ca13bfc_o.jpg	90238c1e08fd66ecbc5979dfcdf667c4	1.07	jpg
131	38478663680_78fe02c4df_o.jpg	fbf9f5b60752854e822516213da0c189	1.72	jpg
132	38701089584_cffe5041d7_o.jpg	84813082e62f8f0d0a2e255dfbc2846d	1.03	jpg
133	39365259735_0dc026e7ab_o.jpg	a74f299ca185fbee6bfac11ea9da5c76	1.55	jpg
134	39714948323_c6f1e0feb7_o.jpg	4ee7848440188a2ccd8d471dbe0ae32b	0.85	jpg
135	39884887263_f781fd6cfe_o.jpg	84fa11061978fd85d61fd978fc6fa2bb	1.38	jpg
136	39941940585_d057ab382c_o.jpg	e2b39739a6bb3e7039d55373cba745e9	0.91	jpg
137	40249365381_c8da6373e6_o.jpg	4914e563f563079ea6c37063d263c766	1.87	jpg
138	40249371581_3fea2fb9c0_o.jpg	a16c903e95bf2966751bbf08b3b2aa01	1.66	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
139	40943374852_8dd861f417_o.jpg	c4b9b1bb2938ce38f5f1da28fb8dc957	0.90	jpg
140	44734893310_28dd505b0d_o.jpg	5f788d9157f683de23bb2a858fc59e30	1.31	jpg
141	45647484805_5b9f1e0e8b_o.jpg	0ff0fb2eaf3bb178b1ae880204bec1e8	0.95	jpg
142	45829179764_a4582b16b5_o.jpg	71ca3b72891cdb69a6cbba1c2a404c8d	0.78	jpg
143	45829179764_a4582b16b6_o.jpg	b6d60e75a621913a78c09f56a453fbd2	0.81	jpg
144	45829179764_a4582b16b7_o.jpg	fd09ce202f5ed3cf7743d7e58b95bcc4	0.87	jpg
145	45935621735_f2519f541d_o.jpg	a3ecbef4bc94d3dd7fac8b3f67e14967	1.42	jpg
146	46782678224_d42c1f79ed_o.jpg	5805db193efb3a9add3f31b8dee80dd1	1.60	jpg
147	46782678564_f16bd553f4_o.jpg	0037ead9d8a9e98dd5ca1067ad523a2e	1.66	jpg
148	49080329543_b3caa23870_o.jpg	ce6af157bcbc490f4f375456f44da92f	0.92	jpg
149	49237894107_f4a29b5246_o.jpg	f4d53dcc373363291665d4cd32d85889	1.66	jpg
150	50398808981_822aae282f_o.jpg	a2fe2745c7a8137fef6f609f0b6ed439	0.78	jpg
151	50548231746_e56d2e021b_o.jpg	7ee6b81aa107d0daa5e2847bf172cc2d	1.55	jpg
152	50682617956_18177166e9_o.jpg	b479a712717248539714d70cdfa70821	1.55	jpg
153	50682682337_d54c92ef77_o.jpg	89f36ccf29103244968bc75a1216f0f0	1.56	jpg
154	50723068896_1a013a9a5a_o.jpg	485f8070ed69b486346ead18e9773c50	1.11	jpg
155	50732543798_e8b6470eb1_o.jpg	e3aa4e0f6e9e3ddb3b3e1c2d9f8f1a85	1.25	jpg
156	51301521816_63f84249f3_o.jpg	b8e0a6bb1d3cade373444f27039596c3	1.37	jpg
157	51302236799_2ffe36fcac_o.jpg	65ca6cc9bbc8dc6caebcc3a859278158	1.22	jpg
158	51735889901_06954ae821_o.jpg	663234ba1ac7c1c2cefb42dde131c889	1.04	jpg
159	51736127573_8cfd49a453_o.jpg	c8f09c175cefd65127d583ae9a150309	1.20	jpg
160	51783617574_a24e4f4f68_o.jpg	3c432aa4ee49d9f03f4e9d94ffae28bf	0.85	jpg
161	51801943658_2307f01cb6_o.jpg	c351af6ddcdba63488da1e24fffe5721	1.31	jpg
162	51818599064_5258c90cc0_o.jpg	b1fcccd76808cc41bab154386988c737	0.90	jpg
163	51850400510_756ae0507c_o.jpg	cf6f118b928bfd6fe765268247119ec6	1.07	jpg
164	51861735688_02e9bc93fb_o.jpg	63b56861652cbafa977c45a973e3133f	1.13	jpg
165	51864736147_990c96b8f8_o.jpg	e3d6fcbe9d0dcb400f1c472f29109385	0.98	jpg
166	51864792117_e47ce8f522_o.jpg	94aeb2dbc170f0ecd51d05ec0e088616	0.76	jpg
167	51888311182_9cbe0c4828_o.jpg	4f49cca5e136bc2f93107eb0b592ebd3	0.73	jpg
168	51948462676_caf64fdb04_o.jpg	82d400345a53733a971a19392b66e3e0	1.30	jpg
169	52050647585_86c878afed_o.jpg	03839facfdb6358abcca2df37bed40b5	1.11	jpg
170	69541677_l.jpg	c01b7327d421e7926ed742d147d9c22e	1.41	jpg
171	7184668167_62d7d127a6_o.jpg	a53671c5e84a9ead34dbca7e8d04528d	0.82	jpg
172	7243876768_cbf00d63cc_o.jpg	6a1ef823785ffb911ff1f3be0438b0ee	0.62	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
173	7243876768_cbf00d63cc_p.jpg	85e72927ba773e4bf6db611265f18978	0.61	jpg
174	8171221407_d836c1af19_o.jpg	61bc57af1a7aea2bf3f8a156c5b91049	0.61	jpg
175	8339124554_288deb986e_o.jpg	3412fc7775dedf191eecf53c0ead36d2	0.83	jpg
176	9290508575_3bdcff306a_o.jpg	326e58a5c7c2796832fc4d2144d371fb	0.84	jpg
177	9290508575_3bdcff306b_o.jpg	5be503cdff85754e9096eb1d8cee7608	0.83	jpg
178	9290508575_3bdcff306c_o.jpg	be4dbb590277abc59ad9fa5d76497a54	0.76	jpg
179	ADH_ADBOH_EXTERIOR-DAY_AMBIENT_HR_03.jpg	721524a895c935f9d9f71f2780cc94ee	1.24	jpg
180	ADH_ADSVH_EXTERIOR_AMBIENT_HR_04.jpg	c32856d6d216727d49c96bbc2a469bfc	0.74	jpg
181	AdobeStock_66769497.jpg	4e27b7668e3e862a6e637079dd556b8a	1.22	jpg
182	AdobeStock_94572528.jpg	255ecd4e36f4386c99c68f931a591c91	1.41	jpg
183	adrien-olichon-WVOh2Z6eGV0-unsplash.jpg	e7c4d54581ccf688cd37ea8d3592745b	0.59	jpg
184	Agence-ASD-DUBAI.jpg	c2db5677d8e9d4491bdfe3a8d416f4d6	1.29	jpg
185	ahmed-galal-5-2FD8DCfB0-unsplash.jpg	bdaa07a36297a6aa061f3708f8ce9d8b	0.61	jpg
186	ahmed-galal-F5crZVukKMo-unsplash.jpg	6d429fc62aa0c02c17878394fa7548bb	0.66	jpg
187	al-mars-tower-jumeirah-lake-dubaii-a.jpg	95f732b766ceefe00ee38f8b92f7f4a7	1.87	jpg
188	al-mars-tower-jumeirah-lake-dubaii-b.jpg	557335a6d3e5649da7c0981c99178cc1	1.84	jpg
189	al-mars-tower-jumeirah-lake-dubaii-c.jpg	276a7a3d4d306f1b2e79ed59555f1f72	1.83	jpg
190	albert-s-YpQYuKd-z8k-unsplash.jpg	e5af1558388093041e266cf66135f565	0.91	jpg
191	alessandro-bianchi-_kdTyfnUFAc-unsplash.jpg	eca223dff66032136d4bdbe79fb3a8c8	2.07	jpg
192	alexander-grey-uk-no6Yv91g-unsplash.jpg	84292ac591351746262a0fcb0a98b0d4	1.52	jpg
193	Amazing Beauty 8K HDR 60FPS Dolby Vision.mkv	311dca4c704797392b1d1ebed52a0419	1,827.82	mkv
194	An Evaluation Of Data Erasing Tools.pdf	37b03377837ec9d6fbd4b5b64bcbdd1a	1.00	pdf
195	andre-valente-qN8A7S2vFbU-unsplash.jpg	ab9784f06ca69a213177df8e826674aa	0.75	jpg
196	andreas-m-4r0uqzk41T4-unsplash.jpg	d29c9dd9d4b973f3a91e4a1c3b1e09b0	1.06	jpg
197	anne-nygard-c-n3qf8K5xY-unsplash.jpg	99f4e0ea75a1c0cc6efdac17ba63426b	1.18	jpg
198	architecture-1867301.jpg	2fefb00e1cf892874b26427439bca93a	0.62	jpg
199	architecture-1867302.jpg	a2501a54b3e194d75c5a145cf8fdc6a8	0.65	jpg
200	architecture-4756403.jpg	8c8d42fbb985d8f8aaf135f291c96c85	0.82	jpg
201	ari-he-euQVngjZGSI-unsplash.jpg	1870a314f595d8d708099c77c8b335ac	2.47	jpg
202	arsalan-cheema-MriDyFnkl_I-unsplash.jpg	2eb33c108e1413da217934924feece39	1.09	jpg
203	asia-uae-dubai-7.jpg	733998f19b64722b84e0885dc55c1de5	0.81	jpg
204	Atlantis-hotel.jpg	e50a1ddce68d3482ac3ac779371da006	1.87	jpg
205	atlantis-the-palm-goroda-dubai-oae-zdani-285918.jpg	71847eba15fad49290016ddc64c823cd	1.50	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
206	Atlantis-The-Palm.jpg	03d7f1baa6361205f65649b7e8388c76	1.40	jpg
207	austin-distel-FQ0tfv5xzBA-unsplash.jpg	6282c3ac89425c669bcb3fab3d36b558	2.81	jpg
208	austin-distel-jpHw8ndwJ_Q-unsplash.jpg	2684fafe09b7955d0a0dc43a16d65cc6	3.23	jpg
209	austrian-national-library-WatsY4S9-nk-unsplash.jpg	dd072bd76f8c3c98fbae62530198f9c5	1.59	jpg
210	ayadi-ghaith-HHB1Anc2TFs-unsplash.jpg	5966ec51a6463f02ae924ef0533bab29	2.58	jpg
211	bastian-riccardi-rEoBwI7hNCU-unsplash.jpg	414461e529437a6230987d345010b3dc	1.47	jpg
212	bc0d311b.jpg	5b904535bfcdc74b0ed4bbcdfc2fb1b6	0.73	jpg
213	Beautiful_night_view_of_Dubai._UAE_135229.jpg	2fa434a067545358a4faf8d8ad3651fd	1.52	jpg
214	benjamin-brank-NRLu2zOYesw-unsplash.jpg	873c3e935f9e5f81493a0b0f7f75e517	0.90	jpg
215	blogging-guide-mMBxumIfuSo-unsplash.jpg	84312b14f6e5f14ec6627ed0efcb6012	3.24	jpg
216	board.jpg	37ca14866812327e1776d8cbb250501c	0.87	jpg
217	british-library-HVvXTQVHCV0-unsplash.jpg	085de20a521a15acb3e916b1eea63419	9.24	jpg
218	british-library-SlRpKa60FJI-unsplash.jpg	f0500efbc0672b372cb996fc26ce4848	3.40	jpg
219	bruce-kamm-O1ulT7On0WQ-unsplash.jpg	3ae63f2376519f9b3e39e79828f8e1fb	0.85	jpg
220	buri-al-arab-1026866.jpg	be6c62dd7d96f2b28bd1e86bb16247b4	0.78	jpg
221	Burj Al Arab 3.jpg	b703cfa6ca061039e90bb4d4c06cdd14	1.10	jpg
222	burj-al-arab-hotel-Dubai-uae-sky-sea-653539.jpg	a672681bbb6d29a9f50a5e3a6c039d7c	1.12	jpg
223	Burj-Khalifa-Dubai-Wallpapers-Pictures-Images.jpg	38030a2c9b1323cb95e3b703b097eaef	1.02	jpg
224	burj-khalifa-in-dubai-burdzh-halifa-dubae.jpg	fa0e3bc9f29735f5dc79885ba142b917	1.65	jpg
225	burj-khalifa_4200x2800_98o8f.jpg	319351d278fbb336354e65fa11faffcf	0.90	jpg
226	Burj.al.Arab.original.6350.jpg	218d878946ee9e45fb6e52cd7da00018	1.04	jpg
227	burj_dubai___landscape_by_keyszers.jpg	c9f8fe8672787e018c667dc1b15d4380	0.79	jpg
228	Burj_Khalifa_NYE2019_013.jpg	0642b40d6af3a9684b61097c0eafbc6f	0.67	jpg
229	business-bay-bridge-at-dubai_15416743753_o.jpg	1f3bb2ab8e95bc41d1b71d51656aac8f	0.82	jpg
230	business-bay-dubai-downtown-dubay.jpg	72b47d6925ab5391e15e1182c4997503	1.03	jpg
231	business-flatlay-in-india.jpg	3df970da19e3226165cacf8569b64778	2.56	jpg
232	c1833068c9547fdb8d040db1bee98312.jpg	1af17e40a3210e4852094e0414b29424	0.82	jpg
233	c73612d9d87be7ec9b67966f.jpg	5c02be4438eefd61e17dba8ca66f0039	1.23	jpg
234	cd8a0b8f957965f06f3d71bb.jpg	014462f0a2bd3f7bce90f4735225c070	1.67	jpg
235	cem-ersozlu-g_F7fPaUDl8-unsplash.jpg	f16052fd761a2644286f26364860f849	0.67	jpg
236	chris-liu-R0mWlPiK1hw-unsplash.jpg	d5d07ddfb050d073f2a702f8966b2cf9	0.53	jpg
237	christopher-burns-dzejyfCAzIA-unsplash.jpg	5323ce1b5c7ef034921c7ee814aa8731	2.79	jpg
238	city-5366132.jpg	10d0a92ff989d2bb97e3056de69c6630	1.32	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
239	city-5366133.jpg	c69254ef5c8b61042ac1682ede2458a7	1.30	jpg
240	city-5366134.jpg	61629d25f2dea9099429c71957a96da7	1.30	jpg
241	city-night-lights-skyscraper-1566751.jpg	9347bd6715a69d84328a71e7f3319e20	1.04	jpg
242	city-sight-seeing_31809522086_o.jpg	bb5d6d8b4807915569dbfb88468385be	1.05	jpg
243	cityscape_dubai_panorama_skyscraper_4k.jpg	d71850902e2ba4807cbaf98dfb786e22	1.69	jpg
244	codioful-formerly-gradienta-7E5kq_sW0Ew-unsplash.jpg	12c09bba00f39838e6c6028a889977b1	0.31	jpg
245	Credit Cards.txt	2e75a3ffdb3427e2a4fa8320f3a7184b	0.00	txt
246	Critical Concepts, Standards, and Techniques in Cyber Forensics.pdf	6377127277a5fb0b5a8b277acad8a621	6.19	pdf
247	cropped.16_to_9.jpg	ec4e9b7e73067eae8e2e666625f84c73	1.34	jpg
248	darcey-beau-q8D7WZc40eA-unsplash.jpg	73db672a5f2f3127b819f569a67f2048	0.77	jpg
249	dblringexcellence-tplringexcellence-970561.jpg	a7b8f281b52cb1d9352f32188865126c	1.58	jpg
250	dcf220f3296c480affaf5a35.jpg	33be671254118799fc678245b81a1683	1.63	jpg
251	demo sound.mp3	2688ed914ed6315229fb89e1e916cdee	5.04	mp3
252	depositphotos_57797419_original.jpg	daaa0b14100e62f5e596335ff2038476	1.93	jpg
253	deva-darshan-v0zwX1aPlHI-unsplash.jpg	3c0053f6ff04585e68eb82b83b611320	1.83	jpg
254	di-A3hODd0s6uI-unsplash.jpg	404925a99289f0f142568c94ab4117d1	0.76	jpg
255	di-BN79L6Uqyfk-unsplash.jpg	14de47a562c18d8816f5cc14aba0a83d	0.91	jpg
256	dovi-o5GIrbrgy3I-unsplash.jpg	9d0bf128a87b0de112bca22ad6eec5b5	0.96	jpg
257	dovi-PE6oXZoNPIY-unsplash.jpg	fbacf06db14ddf1ffe83f7493882f8d1	0.84	jpg
258	downtown-dubai-1.jpg	de01c8274fd332452255f166682e5563	1.25	jpg
259	downtown-Dubai-burj-burjkhalifah-dubaidowntown-970583.jpg	978101deb37cb5b5ff2064d2504b3073	1.34	jpg
260	downtown-dubai.jpg	d2d185973c13a6d7083bd103872da6d2	1.48	jpg
261	dsc_8581.jpg	2d509ba9be66451db30952ce28eee303	1.08	jpg
262	Dubai Marina (2).jpg	cfbfb544044af0a3ae592ccc2879b482	1.33	jpg
263	Dubai Marina.jpg	a8b649f9f2e8a24036b3fef8caad421b	2.11	jpg
264	dubai-1141567.jpg	c6631c91330f98fefeca54f841713342	0.90	jpg
265	dubai-1227538.jpg	789933ca736c9a6ba09d9c66768420f8	1.02	jpg
266	dubai-1908485.jpg	82353424370fb679d5fc6ad7fe44cf99	1.25	jpg
267	dubai-2367021.jpg	7cdc49aa5b5992ad9a4cc979605ff40f	1.05	jpg
268	dubai-326543.jpg	6ce5d61961a2d2742046d26eca76418d	0.47	jpg
269	dubai-4-2103073.jpg	83eb8ff5d5a78087b04b2ae159882a03	1.22	jpg
270	dubai-4044195.jpg	0694344ca7a10e6c07388be3a9093c38	1.10	jpg
271	dubai-4516584.jpg	014413990127b96dc7b384ec38bfd6d4	0.98	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
272	dubai-4748856.jpg	bfd4cb58423034370e057ef39849d817	1.31	jpg
273	dubai-4851673.jpg	0afeb1a49a9911ad5cbf835bdd59deb6	0.88	jpg
274	dubai-4940303.jpg	1c74fe0f71604f125252dbf19e9afdc2	0.98	jpg
275	dubai-4k-wallpapers-desktop-As-Wallpape.jpg	7863a1cfaf17677fab3acb70aa0eff67	1.03	jpg
276	dubai-4k-wallpapers-desktop-As-Wallpaper-HD.jpg	2e336e8abdfe96e75887f3760d586200	0.94	jpg
277	dubai-5082317.jpg	7d70cd1b2ddb9196a288be93878b9a79	0.77	jpg
278	dubai-5082318.jpg	a1914af6874d22427214530bba91c144	0.88	jpg
279	dubai-5082334.jpg	270f9c2d0291b66867fac41e08e4a3d7	0.97	jpg
280	dubai-5082335.jpg	cc1ea3b6e52f7fe6f41ec9e3541e2cf6	0.91	jpg
281	dubai-5269851.jpg	dc96312f3f71fb4eb937cb7e78c69666	1.19	jpg
282	dubai-5269852.jpg	b01b6d3c5fbc02c572d03037318c1d53	1.79	jpg
283	dubai-5293950.jpg	9da010afde3c9e16893df335aa2ef9fb	1.03	jpg
284	dubai-5293953.jpg	e8ac67aa42cae990bf4c030e668c8363	1.10	jpg
285	dubai-5911191.jpg	1a4fefe1bac1035d4bdc3509f2930e64	0.44	jpg
286	Dubai-burjarab-madinatjumerah-mydubai-970485.jpg	b4ea1d68b21829d5e18422c2ac7fe7b8	1.28	jpg
287	dubai-creek-4602838.jpg	8d7a8aa15e9a9a36ccf6322d34b69023	1.08	jpg
288	dubai-downtown-night-scene.jpg	ed35c1b687b1f7fe7166c8386f552d82	2.02	jpg
289	dubai-dubay-oae-6ody.jpg	901a7d9de35ceb27e954b2b792800870	0.79	jpg
290	dubai-dubay-oae-gghp.jpg	d5dc7f4142cd036f873a44a57f3972ec	0.72	jpg
291	dubai-dubay-oae-ndve.jpg	3c42af2b141d38ec78a4508c820c8ce9	0.79	jpg
292	dubai-dubay-oae-ufqy.jpg	1d5c1b810f72150ae40c349efe222315	0.50	jpg
293	dubai-dubay-oae-xzld.jpg	d53c679ef3e73d34a75648eb8e30fa79	0.40	jpg
294	dubai-dubay-oae-yvuo.jpg	943df8da9b477df6b78f51ab81acbd91	0.71	jpg
295	dubai-dubay-oae-zrhb.jpg	82c0c63c5b345661893b8908b1613721	0.60	jpg
296	dubai-dubay-obedinennye-arabskie-emiraty.jpg	b90a24e7f837adc405f226a5e273edac	2.52	jpg
297	dubai-fountain-burj-khalifa-dubai-mall-cityscape.jpg	cf3d51208970725fe3b9ab48a360781d	0.88	jpg
298	dubai-gorod-dubay-oae.jpg	7e42fe9767d457dcbc7c1c8994dae126	1.02	jpg
299	dubai-gorod-noch.jpg	0e77b5fccd1b8911e5142247a3eb2212	1.91	jpg
300	dubai-marina-by-night-dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-icdp.jpg	848f24b3a81a42812914d0640ce80fa0	1.11	jpg
301	dubai-marina-by-night-dubay-obedinennye-arabskie-emiraty.jpg	dfc5feca20b4e603d86258337b9adced	1.06	jpg
302	dubai-marina_2500x1693_ylrhy(1).jpg	5cb661bd0842556e661862ce1d860176	1.11	jpg
303	dubai-marina_39394937870_o.jpg	8309939b138235d0243c31b456f97a5e	1.98	jpg
304	dubai-marina_39839401022_o.jpg	4d9c9bc22a6464da389b3f5d10440572	1.40	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
305	dubai-marina_41492397631_o.jpg	6d04f873a0d7db3b2c0d3fb82e1ebe71	1.98	jpg
306	dubai-marina_44476985262_o.jpg	cff710e6c7d0dc1d3881602a3ad59f34	1.78	jpg
307	Dubai-metropolis-downtown-landmark-metropolitan.jpg	4a7ee4b13510563cbe2620f0d1108203	1.21	jpg
308	dubai-obedinennye-arabskie-emiraty-dubay-cfht.jpg	2e58f8608acd4db206647f3d02070375	0.87	jpg
309	dubai-obedinennye-arabskie-emiraty-dubay-iuri.jpg	e0411900ae68fb1258de6e5fefc01cba	0.90	jpg
310	dubai-obedinennye-arabskie-emiraty-dubay-kjzr.jpg	7c086b5b55869b0a5df4325c579ee46b	0.98	jpg
311	dubai-obedinennye-arabskie-emiraty-dubay-wvun.jpg	35bbb45baea50fd0fec86126b23b7a35	2.08	jpg
312	dubai-reflection-water-lights-colorful-city-8F2Q.jpg	c89887d03929c4f6fe12d32fe8e0ad02	1.06	jpg
313	dubai-skyline-1070127800.jpg	9394acbba2716d389ab582a52b5c6de7	1.43	jpg
314	dubai-skyscrapers-battista-supercar.jpg	1c6f4834dfad6e554729b58af52b5e2a	0.77	jpg
315	Dubai-uae-bluehour-archticture-eos5dii-cayantwisttower-970314.jpg	7a6a8b45506ff4a4c15a91c19ba26da3	1.12	jpg
316	dubai-united-arab-emirates-city-awat.jpg	28589fd4e7cfdd2ba0d4b4eef23ce364	1.17	jpg
317	dubai-united-arab-emirates-city-rega.jpg	a470fd0e723a246cc6b4c475143e0972	1.09	jpg
318	dubai-united-arab-emirates-city.jpg	e3b2e60321e7325b63131f96a69041ae	1.12	jpg
319	Dubai-United-Arab-Emirates-Skyline.jpg	0f078a8699b9b0487fb1aae1111dfd1f	1.27	jpg
320	dubai-united-arab-emirates-sunset-hdwc.jpg	f7c3cd7a5261b0f7bd655bc7208c530e	0.65	jpg
321	dubai-united-arab-emirates-sunset.jpg	b970dd025d3ad94e3ae8783909967084	0.98	jpg
322	Dubai-urlaub-ereignisse-2015.jpg	fcb153cfb8f5909570cdf189a646391f	0.83	jpg
323	Dubai.jpg	d5b133f6a4b1c757b2145612702cafa7	1.86	jpg
324	dubaii.jpg	52dd03a86428cec8394da27884433711	0.99	jpg
325	Dubai_0.jpg	5cd83e14714e42ae4b0dd73e70718330	1.69	jpg
326	dubai_26408308538_o.jpg	693f117a5d5280a2bcf78417f4a0273d	2.06	jpg
327	dubai_28241577519_o.jpg	28e4b7061aa604cf2d7e4f664aa73f83	1.56	jpg
328	dubai_41503586155_o.jpg	ffef4684157e1fdfbd63aab2bc6087f0	1.39	jpg
329	Dubai_Emirates_UAE_464817.jpg	1a041e57c2352d5e803fd9c3b3935130	2.52	jpg
330	Dubai_Emirates_UAE_465326.jpg	930c7a887aeaf2991d7354b20bb83bd5	1.51	jpg
331	Dubai_Emirates_UAE_465777.jpg	1920596bfe9c6947ff4db123950af133	2.58	jpg
332	Dubai_Emirates_UAE_Coast_Sea_Jumeirah_Al_Naseem.jpg	acbc2c8f38f1b31a9c6da0f6e4559e22	0.99	jpg
333	Dubai_Emirates_UAE_Houses_Skyscrapers_Roads.jpg	9aa473c0f0649a52143cda1468323214	1.72	jpg
334	Dubai_Emirates_UAE_Skyscrapers_Megapolis.jpg	a22ff1f9b36f3b004e671755f094b0bd	1.55	jpg
335	Dubai_Emirates_UAE_Skyscrapers_Motorboat_Houses_599810.jpg	cd4a7e1d2a99cfdd79f4594d831d5b7a	1.22	jpg
336	Dubai_Houses_Night_472520.jpg	0dc3d702ba59fffc531ef9fcd6a21d1c	1.34	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
337	Dubai_Island_Palm_Jumeirah_From_above_592728_4944x3253.jpg	f95bbb6f8089b24b36ba0ca2e6986041	1.21	jpg
338	dubay-oae-doma-sduo.jpg	6f55c841f66edeeb0db231074f34ef8c	1.61	jpg
339	dubay-oae-dubai.jpg	f51b1a470ff1a5868819b574904bcf5b	0.75	jpg
340	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-dubai-drso.jpg	4198328e2ce779be2f14c212dc20478e	1.13	jpg
341	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-dubai-suov.jpg	5280571ec5fb789efc46bb3cca0da990	2.22	jpg
342	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-dubai-uuad.jpg	a29a6331735732c4b0a60a4de9991761	1.26	jpg
343	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-dubai-vdss.jpg	22e527c02865047fbf8763b8431e7d78	2.11	jpg
344	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-dubai-ywcb.jpg	bf1342f0daeaebb49e0763b1ad756b87	1.57	jpg
345	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-dubai.jpg	0b733a281b915acde307afb9b2e21324	1.90	jpg
346	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-dete.jpg	fc7c27486058300ed41afea2a3a7d718	1.68	jpg
347	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-glko.jpg	27557ecaab0c4412ceb1ff842db7c752	0.55	jpg
348	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-icfa.jpg	5c5a144303e37c200f7bc6aa6ec19cbc	1.22	jpg
349	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-ipsv.jpg	5ad907291eed3d6381e7be64a44919f4	0.68	jpg
350	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-kqyo.jpg	d1c2270f4ec354c291cb71c0bf223cf3	1.77	jpg
351	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-kxlo.jpg	02b3fa54ab6f83e13b830781324760ac	0.73	jpg
352	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-linw.jpg	baeb68b2f334183685aad12b1f543366	0.31	jpg
353	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-reyn.jpg	09d4559ea6fddb05ce17b3e0a0534284	2.32	jpg
354	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-tjbz.jpg	467bdcb02c25c0bcd6aec98f34848caf	1.93	jpg
355	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-xvil.jpg	227c3157b7f8e59017d689469f5186a0	0.63	jpg
356	dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-gorod-yrzr.jpg	1350dc2171f42fa5779c75d461bd5408	0.77	jpg
357	dubay-otel-plyaj-yahtyi.jpg	6213ed2f96faec42846521b44d7ea2a9	1.92	jpg
358	DUKES_VIEW_01.jpg	06447abb096b0d86249fe8e3efcc11b7	0.65	jpg
359	dxbjw-exterior-0210-hor-clsc.jpg	9b30bee224f4dcad4b387676048f6569	0.66	jpg
360	Electric-Circuits.pdf	050677ebae3340eeecf2308d7197b79d	8.84	pdf
361	electronic-card-transactions-february-2023.zip	e538736aa7414baba8b07a80e091c73b	0.13	zip
362	emaar-nye-1.jpg	6b1ad1941014b52449b7282ee04ecda1	0.75	jpg
363	emirates-towers_5818941736_o.jpg	86acf46adce1df9750d81c1b20050c07	1.19	jpg
364	Emirates_Dubai.jpg	e87839d9075e53b61b1d048e4a0029ce	1.08	jpg
365	Emirates_UAE_Dubai_443252.jpg	0e71e44891e6d726342978fee36e6799	1.62	jpg
366	Emirates_UAE_Dubai_464616.jpg	57ff0a24a5b0e77b4f37097eebf9afcf	2.64	jpg
367	Emirates_UAE_Dubai_464914.jpg	069e1a3e94d47f56609ccacf1f348632	2.39	jpg
368	Emirates_UAE_Dubai_466413.jpg	61ea4212620208f49fe11d160b5eb6e4	1.83	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
369	Emirates_UAE_Dubai_Houses_Marinas_Night_Bay_558258_5668x3322.jpg	974b80b6da2a0e7794698f74f844d254	1.87	jpg
370	Emirates_UAE_Dubai_Houses_Skyscrapers_Business_Bay.jpg	a30fa251ff2dd130b786364fa795e535	0.85	jpg
371	Emirates_UAE_Dubai_Houses_Skyscrapers_Jumeirah_589441_4500x3000.jpg	7a7abaed523b9a0e9b5751bb62deaa77	1.13	jpg
372	Emirates_UAE_Dubai_Houses_Skyscrapers_Marinas_587017_5120x3413.jpg	c4b9ee10719731d20b3c56d818f2f106	1.17	jpg
373	Emirates_UAE_Dubai_Houses_Skyscrapers_Yacht_Marina_598181.jpg	73d4110d44b20786b173bf1209953467	0.93	jpg
374	Emirates_UAE_Dubai_Umm_Suqeim_Waterfront_587064_5120x3413.jpg	1858f970ac07cdb24d88381607c646e3	0.95	jpg
375	entrances-and-exits-from-dubai-mall_51241649504_o.jpg	7ceaf998808a9a86219b86748ebaf8f9	1.26	jpg
376	ewan-kennedy-S8ZzjfWwer4-unsplash.jpg	90d9a64186ade903a3f1590b9f68b556	1.34	jpg
377	fabio-oyXis2kALVg-unsplash.jpg	16b7e02535028fd21c1fda4acfe24cc6	0.21	jpg
378	faizan-rao-7rpCd9BjpqQ-unsplash.jpg	504e6ab816ae99c29cc504f9ff0997e8	0.51	jpg
379	ferris-wheel-4792152.jpg	59aedf2967cd700304dd06316c4f2ccc	0.59	jpg
380	FLYING OVER CHINA.mkv	a3915fdc55a6c7e2446ab0f0899062e8	3,912.56	mkv
381	fog-clouds-Nikon-cityscape-skylines-1034117.jpg	df58a649b9fccd71366d86e91460219b	0.68	jpg
382	fogy-night-over-dubai-dubay-obedinennye-arabskie-emiraty-ghyr.jpg	b3c9e9b78fd1a38899474c39790fe448	1.99	jpg
383	fogy-night-over-dubai-dubay-obedinennye-arabskie-emiraty.jpg	29cc67a3ab71dca81a3a64d1c9c80d38	0.81	jpg
384	GbLBaxp.jpg	0af11d4ab77872dc97d80132797780fb	0.86	jpg
385	GettyImages-1002325104-1.jpg	66a0833c00ed7cfcb3555db897c3e896	2.14	jpg
386	GettyImages-479832494.jpg	871ce863fd96320e1fed4ee82f8cb452	1.14	jpg
387	GettyImages-487696283.jpg	f264321ec864c6002880e43b0dd4b735	2.70	jpg
388	GettyImages-531431765.jpg	cf17d84ba1befa42dbbbab0d03d6ab52	1.60	jpg
389	GettyImages-911190496.jpg	b3a299a2969355a81d6cfd0c6cbc8cdf	0.98	jpg
390	gorod-dubai-noch-nochnye-ogni-neboskreb-reka.jpg	c961c21e4e27f6264df3b3e37970055d	0.84	jpg
391	grand_canyon_panorama_samsung_sample.jpg	da86fd83a233f7f9be7b23333c1fbfa5	1.80	jpg
392	Grenade_container_5912403.zip	70ffdd86fe65bd0faa48eebe04da75ec	2.43	zip
393	harbor-6084470dea314.jpg	e8341261fc15524eec638ecc376ca98f	0.86	jpg
394	hilman-luthfi-4Zjzhs6BPZM-unsplash.jpg	674ba7066cc2de4e0ff2c9d959ae7a0c	1.46	jpg
395	hochhau-theaddressdowntowndubai-970540.jpg	8a41df2394893e206e15045829e2b338	0.74	jpg
396	Houses_Skyscrapers_Marinas_Dubai_Emirates_UAE_553087_7639x5376.jpg	cc68d88bebe8ca53fac81bd9e7f942fc	1.13	jpg
397	https __www.lifeofpix.com_wp-content_uploads_2018_04_Dubai-view.jpg	a16b77841e3b9ace4399b3226de02659	1.32	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
398	i-2Bw4vkz.jpg	dc6ee9901f3e0ec654dd68f34e71fa2b	2.12	jpg
399	i-3tf2LpF.jpg	51470449ba660e903254d13e34ddedaa	1.32	jpg
400	i-466r3vv-5K.jpg	46d2f1cc1a5e87ffa9c2d851679a40b5	1.15	jpg
401	i-47n9bGd.jpg	027b083df4e816a5dd5f7bc2f66672f9	1.32	jpg
402	i-8KLjRVp.jpg	ecf21fc43a22e2b9d7e4336fa6caf4bb	1.72	jpg
403	i-9WmrDn4.jpg	f2d3a184ba9fe52992c2f5da328a7ce9	1.07	jpg
404	i-CTtP9TP.jpg	2396245f9ec72cd0870494ec61e2a365	0.99	jpg
405	i-DLbLkHx.jpg	33e84ae7eec672480388932adbbacb65	1.00	jpg
406	i-dNVHSzd.jpg	853c111e424db1c4b3fcbca29e0c19af	2.07	jpg
407	i-f3bk55n.jpg	128053b594f1f5a45bf4887233116f44	0.56	jpg
408	i-GnKfrC5-a.jpg	c35b5c28ff2308bf0ea2618478cd6c99	0.62	jpg
409	i-GnKfrC5.jpg	34dd161d292e4cc5d09050ff4e407f8a	1.36	jpg
410	i-gQMWpqQ.jpg	a365fe7b4a9770090ee4c1f3b94e9edf	1.45	jpg
411	i-GqNqcPK.jpg	3cb2be8ef6e46788ba1e9db7ed6d73c1	1.29	jpg
412	i-hBqcFTN.jpg	e2bb0097afbc7184ded639f548acbaf5	2.21	jpg
413	i-k6RG6hS.jpg	913b4cde789dec338385bdbe1488826f	2.34	jpg
414	i-KX6pF36.jpg	424b26315d742def9d797b49064e1740	1.61	jpg
415	i-MPV4K34.jpg	26c91d71e4cef3cedf230e648dc3ce93	1.61	jpg
416	i-PFZnxSR.jpg	435954a88bf3b9a8fe1baf94b6fa6779	2.26	jpg
417	i-pWNMr4D.jpg	a94d36cdfd6ea66d53900c96d8b02019	1.59	jpg
418	i-pXhncjM.jpg	848a3598689117e6aa66b74798a5463c	1.35	jpg
419	i-QCrjVkT.jpg	620c5c03abe16f0129f73bf833c33474	1.71	jpg
420	i-QCsX8zX.jpg	030e31bc977e3dc1af0e1fc1370d5bc1	1.73	jpg
421	i-qLv49Lt-5K.jpg	f629ebe5265b4d135892d4e972dad4f9	1.00	jpg
422	i-RhgtNcf.jpg	3d0731657e69ee80be793d2c32d7a6bf	1.57	jpg
423	i-rR8smRH.jpg	3a35df32f9b8fcec93698359677ce2c6	2.31	jpg
424	i-Spjt7xc.jpg	ad70a045a6f78ababdbe9591b8d984cb	1.39	jpg
425	i-Tk4td92-5K.jpg	4f31a227f926f9cd2437d6c7f60d76bf	1.02	jpg
426	i-x2B6nJv.jpg	915fc0ed5bf834e4550a4cc65ab1c009	1.67	jpg
427	i-XhrVjtd.jpg	eaf08d08cc4fc90ddc7488ac4de5045c	2.23	jpg
428	i-z4t4Jzn.jpg	2c8210086c1ced3f4391d80e410c902d	1.97	jpg
429	i-ZFqxSPk.jpg	8b52c86475f2fc629bcbba2939ea25b8	2.06	jpg
430	i-zHqtZxG.jpg	34637161c713cc51ff95cb2b809daab5	1.89	jpg
431	image-20170203-14027-plmo90.jpg	e786a10f4fbb614b84c1aaa9ba7a5f20	1.12	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
432	intercontinental-dubai-4930171844-4x3.jpg	f3fdb053e8d4b390119762d4ae34445b	1.27	jpg
433	iStock_000040552480.jpg	9febbc8bda0eabd21e65dcd1518eb9cb	1.29	jpg
434	jeroen-den-otter.jpg	87b4045a9063cad6109f962bfe22df8f	3.13	jpg
435	JMz1w7.jpg	177ab388c0306c1832eaeb91b83629d0	0.88	jpg
436	joel-abraham-8RRYJg26Wr4-unsplash.jpg	5b97fe764b76a059e2139ae867c8adc6	0.43	jpg
437	johann-siemen.jpg	ec47c1b6b9cb063d138b68736b2ceba6	2.87	jpg
438	jon-tang-DHVk542D9rQ-unsplash.jpg	de2d904e7742f5203487bd21f396791a	1.94	jpg
439	jonathan-j-castellon-kUg-z_i5arU-unsplash.jpg	afc8eeb026006e0ae0a51344756f4424	2.27	jpg
440	jonathan-sanchez-_C6nNIZ-PVA-unsplash.jpg	d30b73bf1cb7a450fb8ddbe43e095378	2.09	jpg
441	josef-ivan-jimenea--mP3-QqJLKU-unsplash.jpg	c7c8c639b3600f9b1f507347cf9defe7	0.81	jpg
442	josef-ivan-jimenea-XVwjO89bxiI-unsplash.jpg	d240d30d6c125a0414764f451754b337	0.75	jpg
443	juliana-vkKpmzdDuDg-unsplash.jpg	577b4124f12cb25b26a37a62dbe1e320	0.72	jpg
444	Jumeirah-Mina-A-Salam-Fireworks-Madinat-View.jpg	c8921ee6bca71125cb55ea033fcde8bc	0.86	jpg
445	jw_marriott_marquis_Emirates.jpg	1bd525260512cfd0d3d5a4db26c3611a	1.50	jpg
446	kali-linux-2023.1-installer-amd64.iso	dd2d18cf94853f9adbe12500f31bb788	3,696.00	iso
447	kel-avelino-Ge5h2W7d9_k-unsplash.jpg	4c874be877f5df9175473b69c49b0218	0.51	jpg
448	kenny-eliason-JW6r_0CPYec-unsplash.jpg	6bf388e937a8448c28f2b04c3cf36d62	0.57	jpg
449	kent-tupas-BJ6Yfrv93R8-unsplash.jpg	3bb9526fd3eb477ac558af5b43f325cd	0.55	jpg
450	kent-tupas-Eo6jKTIjIyY-unsplash.jpg	a3f0cf02a885656fe3f83b13ee0f8ab1	0.67	jpg
451	ktivtunp_lw.jpg	825ea252ef3ca1c3d460e327acc62be7	0.92	jpg
452	leone-venter-pVt9j3iWtPM-unsplash.jpg	e30d8d5747199f80fc16690c7ac0411a	1.13	jpg
453	Lisistrati.pdf	db53b97e3be366657c005540499f566f	0.14	pdf
454	longexposure-nightphotography-dubai-marina_3840x2360_vx0sb.jpg	1b5ba7cc2e95628155337231f7cad281	0.78	jpg
455	longexposure-sky-water-Marina-boat-Nikon-exposure-Dubai.jpg	647857feb9eb1bafb4f5e842e26bdc2d	1.62	jpg
456	Lorem Ipsum.pdf	ee7ac8084eeab08035fdcb47bfa81931	0.99	pdf
457	M0b6CN.jpg	7d0e2b881dd1e5dbd7f89af3e20a7e1d	1.18	jpg
458	M0b6CO.jpg	fc4b39f25fee1355c657f44e082085c0	1.13	jpg
459	M0b6CP.jpg	986a8cbbd268733fa65bc647ed04d848	1.01	jpg
460	Madinat-Jumeirah-06.jpg	7e9eeb78d80e76ff93594a7caeb837af	1.40	jpg
461	mahdis-mousavi-hJ5uMIRNg5k-unsplash.jpg	ee3e83eb8bdeffd773666c9c3d7b7574	7.73	jpg
462	Marina-boat-Dubai-970516.jpg	04f31825192ff546617d91fe80d2c55e	1.21	jpg
463	Marina-Dubai-relection-dubaimarina-939225.jpg	ab52d01bd8f02305d5993d2a13ed1cbf	2.21	jpg
464	Marina-landscape-high-Nikon-Dubai.jpg	7aec1a931c5c3871a912a815a51650ac	0.77	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
465	markus-spiske-jgOkEjVw-KM-unsplash.jpg	e3544a7dbdb88a819c6cdcc782b28898	1.41	jpg
466	marra-m7fT6OreZfI-unsplash.jpg	e1649eb3257c90ec2f8acb48a21ada1c	1.38	jpg
467	metro-rail-and-office-towers-dubai_50896039487_o.jpg	bf3aa807f10084f23c9bbdb8e6bc2eee	1.13	jpg
468	metro-station-dubai-united-arab-emirates_51110507253_o.jpg	0c75a302ee46366920477cff885285c2	1.46	jpg
469	metropolitan-area-tower-block-colorco.jpg	d0d59304c6e457a70d9e902696c69556	1.08	jpg
470	mike-kienle-OVn4TjlihFI-unsplash.jpg	35adc3ec930e392408c7f62b476be285	2.56	jpg
471	mingwei-lim-yvaWgD12YcA-unsplash.jpg	10c92b6971645df444f653e10397398f	1.80	jpg
472	miriam-eh-SfsqLqgdI04-unsplash.jpg	a2e9d6b06549621b767fd46bca585b1e	0.68	jpg
473	mo-tj86_D4rK2Q-unsplash.jpg	8f8dea85c5d7aa415776675f52786b42	0.70	jpg
474	mockup-graphics-U6ZMEefFGx8-unsplash.jpg	06b22bf8c4070a60e09fd2ff4c9b73bd	1.40	jpg
475	mohsin-Ru5DQBpgl-w-unsplash.jpg	c22973e725dede973353cc0489c47dfe	0.99	jpg
476	most-tolerantnosti-dubae-gorod.jpg	fdf98c91a0b29924bc1c974714628f09	1.38	jpg
477	Mother Teresa - A Biography.pdf	bfebd0853043921dabd7a053288d2a47	1.08	pdf
478	museum-of-the-future_killa-design1.jpg	f1c6b9eefcb39718db9148b2eddb8ce7	0.83	jpg
479	mydubai-nikon1424-f.jpg	ba4ada0dd916867ae67b5cadb696eb8f	1.16	jpg
480	Napoleon_ A Biography.pdf	4705fc77ce2412ea11b975370f43b041	9.57	pdf
481	neutraldensity-nikon1424-nikond800-1011141.jpg	9d82ea11e824dd222ab14e417ed52b54	1.42	jpg
482	new-year-post-party.jpg	bb4738c1a20b1678fdee69ef77bffe9d	1.23	jpg
483	niko-photos.jpg	feac6456f08b877e55506e2e0eecac0d	2.51	jpg
484	nintchdbpict000284676210-WEB.jpg	9e9c8b77c0a8125c2e21ad314c98d606	1.43	jpg
485	nintchdbpict000306788396.jpg	9a5f43355351d520f9f46d9ad65e8366	1.21	jpg
486	nintchdbpict000398497436.jpg	c1b66c57288ce8e87691b16f8039bd0e	1.14	jpg
487	nintchdbpict000410004997.jpg	44175aac8bbc7aef57ace95b7d4620bc	0.99	jpg
488	NINTCHDBPICT000417796991.jpg	0c3732f646c83137763c9ccd41899bcb	0.89	jpg
489	NINTCHDBPICT000551804068.jpg	e7a9dfac3422e2cbde5940341f50aeb7	1.43	jpg
490	nm-dubai-0101.jpg	4d90c9977c92c465cce1e1237a6b0b2f	0.79	jpg
491	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-dnlo.jpg	cdadcb7332a22454daea745db9369115	0.72	jpg
492	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-dwfh.jpg	aa8077e2ba599e6df08a854ca1328d83	0.87	jpg
493	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-kdei.jpg	59e38768ef745028f3e47275fe9cc58c	0.67	jpg
494	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-quec.jpg	50147b3c8370851738ad692a3f6f981a	1.51	jpg
495	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-ruug.jpg	3a8a710e26b3eb4952ecd16f860f62d1	2.31	jpg
496	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-tkzw.jpg	98fcc12de1e645da579e36c2ea125b12	2.05	jpg
497	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-uezj.jpg	66558b367c51facf049fe328b5dae7c9	1.13	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
498	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-wdpn.jpg	ae8a3649a314c970c408709ca6be06b5	1.55	jpg
499	nochnoy-gorod-dubay-oae-noch-neboskreby-zvzr.jpg	e3a2351468a8182deb0b5ac6182ca06c	1.12	jpg
500	Now-see-another-over-the-top-building.jpg	e23a86e8de7d127f6c449984509e3228	1.23	jpg
501	office-towers-along-the-city-highway-and-metro-rail-dubai_50895175553_o.jpg	ed8ce579cb4104aa0eaf11fd6bb6df46	1.27	jpg
502	omar-bakri-5MtiChVjZGM-unsplash.jpg	dd4d4d56d2351015954bbbb7c6d8ec26	0.60	jpg
503	panagia2.jpg	55ea5ef6c7361df3aa0f3dfa71f4eb02	0.30	jpg
504	Passwords list.txt	9f0d0bcd60b903d37f20289cb8a10293	0.02	txt
505	pat-whelen-MIGILwnvEh0-unsplash.jpg	3d2d576eeb689515aa7d6aaafd1ddaa6	3.31	jpg
506	paul-silvan-WfZ-cl8_smM-unsplash.jpg	03a04a041f4ff1741c203f9c02f37edf	0.70	jpg
507	paweldotio-7RrnOq4AR6Q-unsplash.jpg	e3402ebb7953a7ed522b88c3a366da36	1.17	jpg
508	pedestrian-overpass-dubai-united-arab-emirates_51213505041_o.jpg	219c1f36e18a2ba4f458235c46acf1c3	1.35	jpg
509	pedestrian-tunnel-from-convention-center-dubai_51111375490_o.jpg	2a9994c26bde158baad331a2fd56cbbc	1.61	jpg
510	pexels-aleksandar-pasaric-1079850.jpg	cc190c133083e9e67ecf5ca8eb8092f4	0.89	jpg
511	pexels-aleksandar-pasaric-1415794.jpg	84a9483f0879a694504f92b8a59dc27a	0.67	jpg
512	pexels-aleksandar-pasaric-1436119.jpg	d9f58542e04c3cb7e58a2f3c77a6f6c8	0.72	jpg
513	pexels-aleksandar-pasaric-1497417.jpg	9879a4139a42aa14061547bace588cef	0.90	jpg
514	pexels-aleksandar-pasaric-1530829.jpg	56a2cad15c0a5eac233e51884f59d995	0.77	jpg
515	pexels-aleksandar-pasaric-1692681.jpg	88654529e04cdeba4250f037cb218b48	0.54	jpg
516	pexels-aleksandar-pasaric-2025069.jpg	c830d6b7dd02661b6d41561cdcb37ed2	0.83	jpg
517	pexels-aleksandar-pasaric-2044434.jpg	629cbe2fbe7749d16965bbb1630823d2	0.51	jpg
518	pexels-aleksandar-pasaric-2115367.jpg	ed65e721dc50ec4eae1dfd7efb419d80	0.56	jpg
519	pexels-aleksandar-pasaric-325185.jpg	f66f349c55b7edb33df01f688a068ae7	0.68	jpg
520	pexels-aleksandar-pasaric-325193.jpg	37600d2831f6531b449995d2b68d38ff	0.87	jpg
521	pexels-aleksandar-pasaric-3317535.jpg	75848cfef928fae56e875baa16b5ca6d	0.54	jpg
522	pexels-aleksandar-pasaric-4201659.jpg	0c1a2b61b9585e8dfeaa291c7768bb4f	0.79	jpg
523	pexels-aleksandar-pasaric-5686514.jpg	4a7b01cc303d3a38dab8143cdf87c106	0.56	jpg
524	pexels-aleksandar-pasaric-618079.jpg	6a461c0628d792da2543b30f093c05d0	1.20	jpg
525	pexels-aleksandar-pasaric-692102.jpg	107c306720c8405f0a735115d4ea75b2	0.63	jpg
526	pexels-aleksandar-pasaric-692103.jpg	56dd42859844c05d2a744a0d385410da	0.91	jpg
527	pexels-aleksandar-pasaric-752688.jpg	f5fc35189ed4c058361130cf5d5a07a4	0.69	jpg
528	pexels-aleksandar-pasaric-823696.jpg	060f585d0d2e510bc5cf05ad9a7d95be	0.50	jpg
529	pexels-asha-sebastian-4986111-1920x1080-30fps.mp4	c60fcc2bceaf14b42fa10fe3867526f1	8.67	mp4

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
530	pexels-asifgraphy-4348305.jpg	948d515f6b5fb7dae996670a200270df	1.00	jpg
531	pexels-asifgraphy-4348473.jpg	2588929193d6639383abfca59d91e92f	0.34	jpg
532	pexels-baluc-photography-6598291.jpg	87af0b3c9c0855fcf65885a617e21a29	0.89	jpg
533	pexels-baluc-photography-6598294.jpg	16952b9e480bb935083a89ca87ef0cf9	0.98	jpg
534	pexels-denys-gromov-4471198.jpg	0882a151f0022f0a63e66b64ed95838c	0.93	jpg
535	pexels-denys-gromov-4471199.jpg	57b22fd5b838c89327395ec255b7c54e	0.84	jpg
536	pexels-denys-gromov-4471200.jpg	8495420085ad8b133a14dd7a1e7f709e	0.85	jpg
537	pexels-denys-gromov-4471207.jpg	e70e94354b3d4281f3549e0672fa2942	0.77	jpg
538	pexels-denys-gromov-4471209.jpg	9aa135119a5c8960075cf21e3d23e586	0.84	jpg
539	pexels-denys-gromov-4491944.jpg	c2b37b896c83916fea4160c379cbe805	0.79	jpg
540	pexels-denys-gromov-4502690.jpg	71d6dd2c8562736a17027a65d60e3f80	0.96	jpg
541	pexels-denys-gromov-4502694.jpg	26ba3ed1e5be8a2a5a6ab268f377462f	1.04	jpg
542	pexels-denys-gromov-4502720.jpg	5b46f7c335b54f2706dce47bc5d20c72	0.70	jpg
543	pexels-denys-gromov-4560325.jpg	5dd33adeeeb6082559dea12a4c5d4fc7	0.63	jpg
544	pexels-denys-gromov-4561219.jpg	95c424d6197d02baef5392bd53534dab	0.83	jpg
545	pexels-denys-gromov-4612748.jpg	84706ba2cf9c06019d19adcd02bc836e	1.01	jpg
546	pexels-denys-gromov-4624570.jpg	c1c2dc85c7a5ea7249925524639fbf28	1.00	jpg
547	pexels-denys-gromov-4624577.jpg	415b09f53428aa87d3131432323cd2c7	1.19	jpg
548	pexels-denys-gromov-4857611.jpg	855a6e99dc16a305f05361a960a9eacc	0.78	jpg
549	pexels-denys-gromov-7199830.jpg	8ce07a294f4fdf95670782715b38c986	1.12	jpg
550	pexels-denys-gromov-7662956.jpg	462807febf49a4b9fd439557c570e9fc	0.80	jpg
551	pexels-denys-gromov-7662957.jpg	1d503f525cb80fa520020af73de0c554	1.20	jpg
552	pexels-denys-gromov-7974825.jpg	2e9dd508d668842db5e2baeb8105fdfe	0.64	jpg
553	pexels-denys-gromov-7974826.jpg	45c2217f1e664bd761ead8e71b1b15b8	1.01	jpg
554	pexels-denys-gromov-7974827.jpg	8f96a9e85f091287448f4de485dc96e1	0.91	jpg
555	pexels-ivan-siarbolin-3015863.jpg	db1ee77a2dda9acaf644da7213621c52	0.86	jpg
556	pexels-ivan-siarbolin-3015864.jpg	001f2ba421834224e73d5aa716486a8a	0.95	jpg
557	pexels-ivan-siarbolin-3015865.jpg	8ac2a1532457f2c0c8e5c0892bb51946	0.90	jpg
558	pexels-ivan-siarbolin-3015874.jpg	bc6ca469ae86d57f18805f50c6e35cd7	1.04	jpg
559	pexels-ivan-siarbolin-3787843.jpg	2798978ec02f04f1d813f4ab2e0fd851	0.59	jpg
560	pexels-jeshootscom-442579.jpg	074f6c40bccb6974004249fa8a5db2fe	0.71	jpg
561	pexels-marcus-herzberg-1381722.jpg	e7e7357fb5c7195956d863775d1fc18a	0.70	jpg
562	pexels-marcus-herzberg-1745554.jpg	30037829e3fd24ab2a27e1d2b7a584ed	0.95	jpg
563	pexels-marcus-herzberg-2086765.jpg	c390eaf030adb8366588d6404f9b2a49	0.72	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
564	pexels-maria-charizani-5577693.jpg	505a56deeb1ece77b37c3ca0cc2460d5	0.80	jpg
565	pexels-marit-sukk-402433.jpg	51b0c56c3b819746e624988a961cd0f0	0.74	jpg
566	pexels-mo-3462514.jpg	2bab321c5b491e5ca1474b26da7a9517	1.09	jpg
567	pexels-mo-eid-9454915.jpg	251c47614cb9ad46ec8773793c621fef	0.55	jpg
568	pexels-mo-ismail-3763191.jpg	551e041379391a7791f62391178c7647	0.93	jpg
569	pexels-nextvoyage-5879262.jpg	78eff5d96ef252ccfa3527e22fdb7e19	0.90	jpg
570	pexels-nixon-johnson-7703869.jpg	534441d52675af397d3b8a9194129242	0.94	jpg
571	pexels-photo-91628.jpg	9e3de2009b5e440fa24570568fbe3efc	1.15	jpg
572	pexels-pixabay-417267.jpg	28ebd5a128199b01f0c7566d9deffff9	0.72	jpg
573	pexels-pixabay-460683.jpg	aaf8b09ea886298a9f9a8c659a94195a	0.61	jpg
574	pexels-san-photography-6260815.jpg	5d303131dac9532e9535cadcf47e4c2e	0.94	jpg
575	pexels-san-photography-6435224.jpg	6fb0a0ef1f7151ba6170614327c0cb2c	1.09	jpg
576	pexels-san-photography-6526440.jpg	3b4f47431c083119419e777c8bb7d71b	0.89	jpg
577	pexels-san-photography-6526442.jpg	f3db31fce711adb2ef05d0b7064b9336	0.92	jpg
578	pexels-san-photography-6526443.jpg	97774c9ef3a36ad04a3ad691f920bf0f	0.87	jpg
579	pexels-san-photography-6526445.jpg	fa49dccf87763235aff4ca0218e79902	0.85	jpg
580	pexels-san-photography-6895999.jpg	8739db015ffd3ca89d6255e97a64af1b	0.71	jpg
581	pexels-walid-ahmad-1717301.jpg	973db014c990d58c5718187be8620548	0.80	jpg
582	pic04031.jpg	43bf82bef42134353c055501b7c42d89	0.81	jpg
583	piggybank-DnJK8sEZWbk-unsplash.jpg	8227b90559dad1747b651b7199b880f2	1.50	jpg
584	piggybank-uUMzuD71BJw-unsplash.jpg	da0a3d7c462ef21e88a791ea5f5b2ce7	1.52	jpg
585	piotr-chrobot-6oUsyeYXgTg-unsplash.jpg	8010d92801b93278230002fb31b4a4a0	0.58	jpg
586	prateek-kochar-au1s8PEBAtE-unsplash.jpg	0b669c27a5351ad4ec1a77fb9907ece7	0.51	jpg
587	radu-florin-V8H6hXhmoqI-unsplash.jpg	8f2501afab35ea062b08a4e47a6508c0	0.84	jpg
588	Rail-57382392.jpg	024710e12e650f2d47455bd889dac19f	1.15	jpg
589	raimond-klavins---e5pn5yzYU-unsplash.jpg	804e1cd018a69214f6447705d5dc564d	0.93	jpg
590	raphael-renter-VO_c55zvyrk-unsplash.jpg	13987f2c5b45ee5a05d488d7572f448e	1.46	jpg
591	region_2b5586ac29.jpg	e4c110b7b3db168798fb0c8267e706fc	1.04	jpg
592	resource-database-fnZRST1xIUA-unsplash.jpg	63c47b5a86efa8913015e24b4776832f	1.75	jpg
593	resource-database-F_z2cHsOXnM-unsplash.jpg	ae08003ba625e0f58055316002849371	0.71	jpg
594	resource-database-mocQyiFsgtM-unsplash.jpg	8d77aeb4f3ffe7dbf445b7adf4b46e5a	0.71	jpg
595	resource-database-XaVNix5mpDQ-unsplash.jpg	ff60ef048f8cecb75e0af31d4ac75786	0.43	jpg
596	ricardo-l-2bCEHNTW324-unsplash.jpg	24c007767b80c5ec141bd28d75b2d593	1.50	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
597	rodeo-project-management-software-iqLVxrHp46k-unsplash.jpg	5664b85c4f30791a611a45635d9c8f71	2.80	jpg
598	saketh-garuda-SHY-CKpYjrE-unsplash.jpg	0a8e6de76b18e1b4b707f51a0e0a925f	2.34	jpg
599	Sample Files.rar	5f9cabf10bc4e84e0879777b39a753d6	7.99	rar
600	sample-animated-400x300.gif	c0a72897dae4a00b80652bffc22d899b	0.00	gif
601	SampleAudio_0.7mb.mp3	71e5cb4f2f80f10e6e6c1c071896b6f3	0.69	mp3
602	SampleCSVFile_10600kb.csv	0ef0d60ad5304e265c931a2e589063fb	3.81	csv
603	SampleJPGImage_2mbmb.jpg	ea5efc10c2873f1713fdb368e4d25dd7	2.00	jpg
604	Scyscrapers.jpg	560c8ed13278d8725dd31399b547e598	1.64	jpg
605	shaun-jones-9aO3871uVlc-unsplash.jpg	a63be2d56eb18575cabda32174b8b480	1.31	jpg
606	shutterstock_132104546.jpg	58a5ed14e3facdec2007cf383743db43	1.06	jpg
607	shutterstock_233682652.jpg	1ce4a0d9415bf4651ebd1ddacc5b3392	1.04	jpg
608	shutterstock_246106153-copy.jpg	8a6646a61e345b7b5cde5a0656ecbfb1	1.07	jpg
609	shutterstock_552820438.jpg	d20426ad4aed33efb497c81b0df87222	1.48	jpg
610	shutterstock_700446010.jpg	a67c9e0ebb9c1751fc320642251a0423	1.03	jpg
611	shutterstock_786266752.jpg	610f32cc7046cba4158ff05c39431479	1.35	jpg
612	simon-lee-xRVnUhe0fss-unsplash.jpg	459e6c89747eb556e35e72b853ef3c2c	1.98	jpg
613	skyline-night-Marina-buildings-Dubai-skyscrapers-2013.jpg	67a5b13de75bdc1556f00ae4fcf64d1e	1.32	jpg
614	skyscrapers-dubai_32041540986_o.jpg	c6ac3de27499a038c4c0e9f38284b3ff	0.86	jpg
615	Smart-city-2.jpg	c9119662d952a28f7523ebec7eeac459	1.72	jpg
616	Smart-city.jpg	dc4a29e3faabad83f3cbcd43b00b0b8d	1.86	jpg
617	sreehari-devadas--WQI3xmytv8-unsplash.jpg	0267d179869a77eb820b278e0d153079	0.88	jpg
618	sumaid-pal-singh-bakshi-MZAsMHUcwhY-unsplash.jpg	831bd40e5af8e04c378c8e1bb957f9a3	1.26	jpg
619	sunrise-Dubai-uae-cityscapes-d750-970424.jpg	6feb89a1a5f067bc95473211e6c19012	0.79	jpg
620	SWPR168a_24291116.jpg	1047de7e007edfa7cc228431eaeb2ad6	1.59	jpg
621	szz20Ukgc-FN4JhhEI0CUZBzwF3B_7S8wX9Zkqfq4UM.jpg	2b1fccd284c068ec3574653800dd3c45	0.93	jpg
622	the-address-residence-sky-view-under-construction-dubai_51293301698_o.jpg	25d8fb1c87efffd0484a907ca5f1494d	1.55	jpg
623	the-atlantis-resort-the-palm-dubai-dubay.jpg	b8d9ca453d237a13f19a7698c54c8993	0.96	jpg
624	the-dubai-ferris-wheel-under-construction-dubai_51293281938_o.jpg	67a64b35aa905efafd58681fd41f88bd	1.22	jpg
625	the-fairmont-the-palm-jumeirah-dubai-united-arab-emirates_51267447595_o.jpg	3bb7687d0e8e5a8eb9b811ed16b728a2	1.64	jpg
626	the-metro-the-palm-jumeirah-dubai-united-arab-emirates_51267143389_o.jpg	f0e918e59e76376966e6b8e5f4f616fc	1.33	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
627	thom-milkovic-qGQIOLke2kE-unsplash.jpg	9c4cdc42da33d770e4369170db1493e7	2.04	jpg
628	thomas-winkler-qIOCsS2TYvA-unsplash.jpg	dd7bbb7bc266e739c6a4a51aec8db646	0.84	jpg
629	thomas-winkler-TgWiS7h3ioE-unsplash.jpg	a76badb6980dcd8e8ce0fef33b2df1f9	0.80	jpg
630	tobias-reich-5h6VXw9h-VA-unsplash.jpg	3fd474b4f493fec2e923beaf4c333501	0.62	jpg
631	tom-chen-577408-unsplash.jpg	0348a8b42997e0e347a780ef052f0709	1.29	jpg
632	train-in-the-metro-station-dubai-united-arab-emirates_51232929428_o.jpg	e0510a0c07d2a84b299b69b226f5ceea	1.66	jpg
633	train-operators-cab--metro-station-dubai_51232006582_o.jpg	a44a4a899c6d89ed0e3a4d2f18c686a8	1.21	jpg
634	TUI_dubai.jpg	da25ec7c2bf7722bb387ac0e54d69dc4	1.60	jpg
635	typerium-app-hbfBIs_Q67g-unsplash.jpg	61044b337bad5b623ea7f9afafb78d27	3.35	jpg
636	u-a-e-1154532.jpg	f8e441a20602f3f2c8cef076c7761e01	1.16	jpg
637	u-a-e-1154544.jpg	2abe323ea68ee1597b359c305fcdd342	0.95	jpg
638	u-a-e-5453673.jpg	2e466b97a49148e724c79012a87d09ec	0.53	jpg
639	u-a-e-5475247.jpg	f09972d6e68033bfdca3e87538c95659	0.80	jpg
640	unnamed (2).jpg	a19dd7b4b98a6704e6050bdd9229a6ec	0.96	jpg
641	unnamed.jpg	df17fac35a6a148c6e84f24d9374f5b4	1.02	jpg
642	valentine-mytchyk-XXU3Uw0yvBg-unsplash.jpg	110a82cacf0147b08cf76c25086df8fa	2.60	jpg
643	VBox.log	ec8b34ed82b7ed119fa4aafc60a61e53	0.19	log
644	vereinigtearabischeemirate-970300.jpg	79121dff34462ad53c6c83be1705a4f6	0.92	jpg
645	VeXx27.jpg	e13b87176d86d375bb3ab12c3e0cebbc	1.09	jpg
646	View from the top 2.jpg	4074227592a9a5b54767cf2abe272390	2.47	jpg
647	view-of-burj-khalifia-the-address-and-another-emaar-property-dubai_51241901720_o.jpg	7c14d9a9624b01f49d7ad0b042d2a2ad	1.72	jpg
648	views-from-the-river-cruise_33023021701_o.jpg	34af203adef31f1bfb1565fa243e12a8	0.94	jpg
649	views-from-the-river-cruise_33108546496_o.jpg	5f8995dbd90aac3373513d62f8522a36	0.94	jpg
650	visitdubai.com-2021-05-19_203646.jpg	bbe209afbee0fab10e9009bd3ff230b2	0.97	jpg
651	vitalii-ustymenko-2WMuWzIE73E-unsplash.jpg	9eaa3e1f560123ea505e1f00529655cc	0.87	jpg
652	wallpapersden.com_dubai-burj-khalifa-cityscape-in-night_5120x2880.jpg	1962745f0e409d75bacb561a2a9d0913	1.08	jpg
653	wallpapersden.com_dubai-united-arab-emirates-sea_7680x4320.jpg	ea1967104351cc6602bd91094b0df5be	1.17	jpg
654	water-horizon-sky-skyline-night-city-skyscraper.jpg	f2d4d1fe056bb1bb5cceabbec05f2af5	1.31	jpg
655	white-9CmBwMycqFQ-unsplash.jpg	b00a98a2e8541c6a2162c8f90c1bb2b2	0.37	jpg
656	Wiping Techniques and Anti-Forensics Methods.pdf	366bef8561877b8a2acffaadbd14f90a	1.04	pdf
657	zack-walker-GM-FgNYBuo0-unsplash.jpg	3393ae54873b7a87b02669e2c6f1f376	0.71	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
658	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Open University of Cyprus.html	ed88b24a9ddf2bce15c58bbb5066296d	0.82	html
659	Kali Linux _ Penetration Testing and Ethical Hacking Linux Distribution.html	b0e4b20e20edd9a6867156c4e20674a6	0.79	html
660	css	56c6a382b59bed3ecb342ee0e5ecd8b3	0.00	
661	index.min.css	76b50bef7fea6f7f064462013b07b7a4	0.01	css
662	index.min.js.download	d085bb2cb86503aef159eebf835468ab	0.00	download
663	kali-desktop-gnome.jpg	171721fcb4e986aacf7a4eb84bc4c010	0.13	jpg
664	kali-desktop-kde.jpg	153ff319135c6442c562d6aff16776f1	0.11	jpg
665	kali-desktop-xfce.jpg	f0b59e75e95ab0e727359e10af62a27f	0.12	jpg
666	kali-everywhere-arm.svg	77078749d3d44b3e40f4036dacd1d3bb	0.02	svg
667	kali-everywhere-cloud.svg	03cad759f65d47c85df039bb84118f2b	0.04	svg
668	kali-everywhere-container.svg	2c4df2a2d98bef8c4e92d07fc930427a	0.01	svg
669	kali-everywhere-installerimages.svg	9f549a60c02837ec9254fbbbced67758	0.02	svg
670	kali-everywhere-mobile.svg	85e2a07a8d9096a4d485a9f36a914f50	0.02	svg
671	kali-everywhere-usb.svg	ed85d6d88495eb66f8cd5e403c7685d5	0.01	svg
672	kali-everywhere-vm.svg	c9a04cf0601a1015e2bf881f598b2374	0.00	svg
673	kali-everywhere-wsl.svg	264698e0093ecd00ee6413b82b01fbd4	0.00	svg
674	logo-gnome.svg	7adcafb52bd24abfbc018cd867829202	0.00	svg
675	logo-kde.svg	b432b11a5a27f19c1454ee1778dfdd28	0.00	svg
676	logo-xfce.svg	1d3e7f50ded37475bb4a3a6e6ec27e80	0.00	svg
677	notebook-kali-2022.1.jpg	19d0dc53aa2380272e45b689b83fe032	0.24	jpg
678	notebook.svg	2718149ecea0cf2e7a33242309669b60	0.00	svg
679	script.min.js.download	518bb3b113c4f82beb1538c816718a7f	0.00	download
680	style.min.css	7db07c74284fe194c756e856bd870184	0.02	css
681	themify-icons.css	3255e5391f906a3b6e0353f27c90da48	0.01	css
682	tool-logo-aircrack-ng.svg	dc10538b3029bc4836629d1488ddf607	0.01	svg
683	tool-logo-burp.svg	78ed0910199882afb0d30e4249308915	0.00	svg
684	tool-logo-crackmapexec.svg	dee7bf8d1755ec33e9ece9e7fbd1826f	0.02	svg
685	tool-logo-ffuf.svg	69bbdf88a3268a852d92afc54b9592c4	0.01	svg
686	tool-logo-hydra.svg	222731453ce456201dc30146917cfef2	0.17	svg
687	tool-logo-john.svg	e05ce2ef105bea1125d063cc43c073d3	0.02	svg
688	tool-logo-maltego.svg	32daadd8b4e2c1c3a1940fc0a4151265	0.01	svg
689	tool-logo-metasploit.svg	893cb3959a58dadb23e005424d7c8c21	0.00	svg
690	tool-logo-nmap.svg	918188b1f2adeb464de1db354343ff20	0.01	svg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
691	tool-logo-powershell-empire.svg	3c3016c431284ada4cb5e29640acb1f3	0.01	svg
692	tool-logo-responder.svg	c796417d1c5987d2aa0a6800f2d7045d	0.01	svg
693	tool-logo-sqlmap.svg	e2233dfdfd63f677bfa3a0ec0333a3b8	0.00	svg
694	tool-logo-starkiller.svg	be8dbe32a431f1757d4a8a16adbea1d3	0.09	svg
695	tool-logo-wireshark.svg	f952d63c9738033e4555451a629b8dbe	0.01	svg
696	IMG_20190421_143146.jpg	09441981fb7183c2e26c721377299fd4	3.98	jpg
697	IMG_20190421_143149.jpg	f11bc18eddcbfd3da649a38cdad52f43	3.95	jpg
698	IMG_20190421_143201.jpg	56d81046e75f0dec381b598ba227ee18	4.67	jpg
699	IMG_20190421_143217.jpg	2cc1073e09b799188c31a5d8a5502d58	4.88	jpg
700	IMG_20190421_143241.jpg	5ce5d773f3968acc6798300685be4404	2.14	jpg
701	IMG_20190421_143348.jpg	ea57d521df400e60b27308db65145fc2	3.98	jpg
702	IMG_20190421_143351.jpg	b90b6d291d5bf672e1da2911a795bbaa	4.08	jpg
703	IMG_20190421_143357.jpg	21813b4bf7bd1ff6efc7b28e7b84bf06	4.24	jpg
704	IMG_20190421_143402.jpg	8a0e1f759aa1a2d65181cdc34ec4cee7	4.63	jpg
705	IMG_20190421_143408.jpg	2d486ac3471ae5bf6956c4c8158a2e42	4.71	jpg
706	IMG_20190421_143557.jpg	c390a511dc20054ea9dcbcb0e8645d6c	6.21	jpg
707	IMG_20190421_143958.jpg	e1488d1ba987742766cdd6525a9c2008	3.87	jpg
708	IMG_20190421_144000.jpg	67ed83ba499f4344ae59ca83024f639c	4.52	jpg
709	IMG_20190421_144059.jpg	e755721c443663dc69c3229cee76e94d	2.10	jpg
710	1200x600px_GR.gif	7c5b65dbd7e0e6ee5b6ed9b8442c4b3f	0.31	gif
711	2022-10-05_14-31-52.png	b617e0e81650e545e761126b46293d15	0.27	png
712	2022-10-10_16-16-37_new2.png	9a9350db22546e3ed95871fca102dee3	0.05	png
713	260x100-01-WHY-OUC-EL.png	ddc903ddf2227ec95bea666c90b6046a	0.02	png
714	260x100-01_applications_2022-2023_EL.png	eef20f4563cf7f91d974b17d07577a1b	0.02	png
715	aftoteleis_150.png	e2de8d19b959a123eb36281981dd3f11	0.03	png
716	canyon-g0fa67900d_1280.jpg	46a4b3574c8d581eae467666f379356b	0.17	jpg
717	CYCAT_sm_150png.png	dcd10830980dedfb5318dfebeb102a56	0.01	png
718	Cyprus_Education_Awawrds_100.png	ff56cd54705cb301db5ffa4f5818db9c	0.00	png
719	EADTU_100.png	829825d2d2562a30da8eb1a153dbe1ad	0.01	png
720	erasmus_logo_new.png	8f72913707849d3a5f4449029b23b821	0.12	png
721	eua_100.png	d8fdd286060a70fe2ca8056c7c5f1b44	0.02	png
722	f.txt	2233e1fcf074c626c0976a265ded8515	0.00	txt
723	FB_cover_greek.jpg	a7e7223ad21794e23ff34cd73a0c74d5	1.58	jpg
724	hiring.jpg	a5a7246c7801b5fba56a58bb62ed8ac6	0.15	jpg

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
725	icde_100.jpg	310b84aef4b3a052520414d771a97ada	0.01	jpg
726	KChrysantis_4.jpg	d18f27a7a150aff53e15132370bfee11	0.94	jpg
727	lab-chem-mechanic-150.png	6644b52172fc2d3c4c69613d5ae537e1	0.03	png
728	lab-edutech-150.png	e86c3fccc5a1cbb44c77d95c00f6b360	0.03	png
729	lab-kivernoasfalia-150.png	8365589df2957ce28def4fc2ce9a8588	0.02	png
730	lab-noisis-150.png	da1c98fa08f571e170ee6eb73083f9d3	0.02	png
731	lab-xerseon-150.png	4683b5832a1e19511c07b3183bd4697d	0.03	png
732	logo_96_gr_new.png	a601d46daa88c9445f17c099bc9f474e	0.01	png
733	logo_ouc_30.png	7fef27ed89315b929b93eaac7f695196	0.00	png
734	logo_white.png	181c18df38ab7239b3553be0f81d9a43	0.00	png
735	MoU_ΑΠΚΥ_ΣΑΛΑ(1).jpg	2795baea17bd3dbd8f5dd0cc2a201f06	0.22	jpg
736	MoU_ΑΠΚΥ_ΣΑΛΑ.jpg	8fc8fe23da82ab9db2c8b88f94f54862	0.00	jpg
737	next.png	e321b7d0dd091cb9d307ea1eaf729ced	0.00	png
738	OUC-UNESCOCHAIR-LAUNCHEVENT-Banner-12(1).png	771501e2f826e23871e0252a862b0a83	0.31	png
739	OUC-UNESCOCHAIR-LAUNCHEVENT-Banner-1200x628.png	147bcef9aed259a418ea592d52bca25b	0.01	png
740	OUCDEP_List_small_new.png	f7cee5eb89c28ed0b070ec7e6fa84d64	0.13	png
741	OUCEvents_Programme(1).png	74ac42fe373b95d93e2a77bfbe544607	0.13	png
742	OUCEvents_Programme.png	b39347b8bd48d73ff3c42808ba0c3dfa	0.00	png
743	pause.png	4de88363007b9d9a2482b55beebab9fa	0.00	png
744	play.png	014940b979824ab02f0b8ed0c8a26227	0.00	png
745	prev.png	6da2410fb7545ce8f404bece4c727871	0.00	png
746	Researcher.jpg	997f625c0f29449a86f1355ca23b6a5e	0.05	jpg
747	sake.jpg	a4ef04f6bf2f20d137a39d164df14bfb	0.02	jpg
748	SDSN_logo_100.jpg	d57a4c7a8d9315953c64d2a7d6caca1c	0.01	jpg
749	SLR-SIR_2014_100.jpg	e89e0f8d76146f7af7391f515290adff	0.03	jpg
750	soed.jpg	5f4a59342d726009efe93469a7dfa1c0	0.03	jpg
751	sthee.jpg	12adb4bb4836bea51b3c4c781655c879	0.01	jpg
752	Thumbnail_website_ASP.png	22648914510ff08966eaf76af3ccd0f1	0.03	png
753	Thumbnail_website_AYD.png	a80a232d10d4ab90979b8967e6f8817a	0.03	png
754	Thumbnail_website_BIH.jpg	40626c2b8409824ce6da2f2f33167d33	0.02	jpg
755	Thumbnail_website_CHD.png	ccf686183ad3a7f7b83ec7bd77a85f25	0.04	png
756	Thumbnail_website_COS.png	1e634ed2c7637dfb8b2dff6dbe300f7d	0.03	png
757	Thumbnail_website_DEE.png	e5c5443e72107059f8b10cbe9c4d236c	0.03	png

A/A	Filename	MD5	File Size (MB)	Type
758	Thumbnail_website_DMY.png	2a5dba5637fc701b0c747bfadc6bf58b	0.03	png
759	Thumbnail_website_DPP.png	ad8a2f31c5031d987bdefe4659d3dac6	0.03	png
760	Thumbnail_website_DTP.png	6f9a5b3bf0f8d7bd53d3719d693c2654	0.03	png
761	Thumbnail_website_EDM.png	e2b9366092326f869f266b5547c1aa2a	0.01	png
762	Thumbnail_website_EGL.png	f0fe848a0e4e0ccc775ed12d513d810e	0.03	png
763	Thumbnail_website_ELL.png	6efac98038662692ba5ba051e8183cf1	0.02	png
764	Thumbnail_website_EPA.png	bf786784d8cce7e385a74a91c037cf65	0.03	png
765	Thumbnail_website_EPT.png	a3166f1376ef2777e70c4422caaee664	0.03	png
766	Thumbnail_website_ERM.png	6626b4f54cf1f70dbe4adae47c09abbf	0.03	png
767	Thumbnail_website_IMAESC.png	17876c7df144582d85e8915f864e9be3	0.03	png
768	Thumbnail_website_KPS.png	991ad990585cf914b81ec964813a786e	0.04	png
769	Thumbnail_website_MBA.png	0b1faedcd2452351caa16cddb5e7010d	0.03	png
770	Thumbnail_website_MDE.png	38ad3c8972876acc5af46c347b33511a	0.02	png
771	Thumbnail_website_MES.jpg	fcd6828d461cb10eda564adbaf250341	0.02	jpg
772	Thumbnail_website_OIK.png	f82a5ae4490a682eee5e1c3ded2b2ef9	0.03	png
773	Thumbnail_website_PDE.png	07315c4b17ebb322b7d32f2890964808	0.03	png
774	Thumbnail_website_PES.png	9d1caac3deacf4d72544073dab5cd2b1	0.03	png
775	Thumbnail_website_PEX.png	d819ccc7b3d2e87486d00b3d48d33796	0.03	png
776	Thumbnail_website_PNYKA.png	89ee1e830c1cdec7e298b420afe79c13	0.04	png
777	Thumbnail_website_PPA.png	f6450433b9cbf0c587de9e4cf5ab568f	0.04	png
778	Thumbnail_website_PYS.png	fb81f74643ff1f492c118248e40294d0	0.03	png
779	Thumbnail_website_SAE.png	035ac750731f790b325877f62dc451a1	0.03	png
780	Thumbnail_website_SDM.png	99f96ec5c4f441dc52d0e5187062be54	0.02	png
781	Thumbnail_website_SES.png	717cb4d2266ca9d8eedcb77009372c6e	0.03	png
782	Thumbnail_website_TOIK.png	fb499f1feb5245700c2ba682d091d0dd	0.03	png
783	Thumbnail_website_TSP.png	b36bc15648691e5fe62025e4e64fe06e	0.03	png
784	THUMB_EDLP.jpg	114938b7e68eddd70411d0d338a42103	0.02	jpg
785	unitwin_chair_blue_eng_1.jpg	efb5a5668d5efcc35a2d316105653f6a	0.04	jpg

Υπόμνημα:

Αρχεία που περιλαμβάνονται στο σετ 200 GB δεδομένων
Αρχεία που περιλαμβάνονται στο σετ 10 GB δεδομένων
Είκοσι (20) Αρχεία που επιλέχθηκαν

A.2 Κατάλογος Εργαλείων

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
1	DBAN (Darik's Boot and Nuke)	2.3.0	Free / Open Source	Ναι	An evaluation of data erasing tools Wiping techniques and anti-forensics methods	Quick Erase RCMP TSSIT OPS-II DoD Short DoD 5220.22-M Peter Gutmann PRNG Stream wipe	https://dban.org/	DISK
2	CBL Data Shredder	1.0.0	Free	Ναι	An evaluation of data erasing tools Wiping techniques and anti-forensics methods	DoD 5220.22-M Peter Gutmann Bruce Schneier's (VSITR) Standard RMCP DSX Custom Algorith	https://www.cbldatarecovery.com/data-shredder/	DISK
3	HDD LLF Low Level Format Tool	4.4	Free for personal / home use commercial or professional use	Όχι	-	One pass zeroes	https://hddguru.com/software/HDD-LLF-Low-Level-Format-Tool/	DISK

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
4	Active@ KillDisk	15.0	Free and commercial version	Ναι	An evaluation of data erasing tools An evaluation of data erasing tools Wiping techniques and anti-forensics methods	One pass zeros	https://www.killdisk.com/killdisk-freeware.htm	DISK
5	Macrorit Data Wiper	6.3.8	Free and commercial version	Ναι	An evaluation of data erasing tools	One pass zeros Pseudo-Random Zero and one (2 passes) DoD 5220.22-M DoD 5220.28-STD Peter Gutmann	https://macrorit.com/free-data-wiper.html	DISK

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
6	Eraser	6.2.0.2993	Free / Open Source	Ναι	An evaluation of data erasing tools An evaluation of data erasing tools Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software Identifying Trace Evidence from Target-Specific Data Wiping Application Software Wiping techniques and anti-forensics methods	Peter Gutmann DoD 5220.22-M(ECE) Canadian RCMP TSSIT OPS-II Bruce Schneier's German VSITR DoD 5220.22-M (E) British HMG IS5 (Enhanced) US Air Force 5020 US Army AR380-19 Russian GOST P50739-95 British HMG IS5 (Baseline) Pseudorandom data First/Last 16KB Erasure	https://eraser.heidi.ie/download/	BOTH

Α/Α	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
7	Freeraser	1.0.0.23	Free	Ναι	An evaluation of data erasing tools Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software Wiping techniques and anti-forensics methods	DoD 5220.22-M Peter Gutmann Pseudorandom data	https://freeraser.en.uptodown.com/windows	FILE
8	Disk Wipe	1.7	Free	Ναι	An evaluation of data erasing tools Wiping techniques and anti-forensics methods	DoD 5220.22-M US Army AR380-19 Peter Gutmann	https://www.diskwipe.org/	DISK

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
9	Hardwipe	5.2.1	Free	Ναι	An evaluation of data erasing tools.	DoD 5220.22-M Russian GOST P50739-95 Peter Gutmann Bruce Schneier's German Standard VSITR Pseudorandom data One pass zeros	https://hardwipe.en.uptodown.com/windows/download	BOTH
10	ASCOMP Secure Eraser	6.001	Free and commercial version	Όχι	-	DoD 5220.22-M (E) DoD 5220.22-M(ECE) German VSITR Peter Gutmann Random Data	https://www.ascompsoftware.com/en/products/secureeraser	BOTH

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
11	PrivaZer	4.0.58	Free and Donated Version	Όχι	-	Peter Gutmann DoD 5220.22-M(ECE) Canadian RCMP TSSIT OPS-II Bruce Schneier's German VSITR DoD 5220.22-M (E) British HMG IS5 (Enhanced) US Air Force 5020 US Army AR380-19 Russian GOST P50739-95 British HMG IS5 (Baseline) Pseudorandom data One pass zeroes	https://privazer.com/en/	BOTH
12	PC Shredder	1.1	Free	Ναι	Forensic analysis of anti-forensic file-wiping tools on Windows.	DoD 5220.22-M Peter Gutmann Random Data	http://www.softsea.com/review/PC-Shredder.html	FILE
13	AOMEI Partition Assistant Standard Edition	9.13.0	Free and commercial version	Όχι		One pass zeros Random Data DoD 5220.22-M Peter Gutmann	https://www.diskpart.com/free-partition-manager.html	BOTH

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
14	Remo Drive Wipe	2.0.0	Free and commercial version	Ναι	An evaluation of data erasing tools Forensic analysis of anti-forensic file-wiping tools on Windows	One pass zeros Random Data DoD 5220.22-M	https://www.remosoftware.com/free-drive-wipe	DISK
15	CCleaner	6.06.10144	Free and commercial version	Ναι	Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software.	One pass zeroes DoD 5220.22-M Peter Gutmann Bruce Schneier's	https://www.ccleaner.com/ccleaner/download	DISK
16	File Shredder	2.5	Free	Ναι	An evaluation of data erasing tools Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software.	DoD 5220.22-M Peter Gutmann One pass zeroes Two pass zeroes	https://fileshredder.org/	FILE
17	Hard Drive Eraser	2.0	Free	Ναι	An evaluation of data erasing tools.	One pass zeros DoD 5220.22-M US Army AR380-19 Peter Gutmann	https://www.harddriveeraser.org/download.php	DISK

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
18	Super File Shredder	4.1.2	Free	Ναι	An Evaluation Of Data Erasing Tools.	One pass zeros DoD 5220.22-M Peter Gutmann	https://www.kakasoft.com/file-shredder/	BOTH
19	TweakNow SecureDelete	1.0.0	Free	Όχι	-	Peter Gutmann DoD 5220.22-M Random Data	https://www.tweaknow.com/SecureDeleteFiles.php	FILE
20	MiniTool Drive Wipe	5.0	Free	Όχι	-	One pass zeros One pass one One pass zeros & one DoD 5220.22-M DOD 5220.28-STD	https://www.minitool.com/free-tools/minitool-drivewipe.html	DISK
21	XT File Shredder Lizard	2.1	Free	Όχι	-	One pass zeros DoD 5220.22-M Random Data	https://www.softpedia.com/get/System/File-Management/XT-File-Shredder-Lizard.shtml	FILE
22	WipeFile	3.6	Free	Ναι	Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software.	Supports 14 different wipe methods	https://www.gaijin.at/en/software/wipefile	FILE
23	Puran Wipe Disk	1.2	Free	Ναι	An Evaluation Of Data Erasing Tools.	One pass zeros DoD 5220.22-M Bruce Schneier's	https://www.puransoftware.com/Wipe-Disk.html	DISK

Α/Α	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
24	BitKiller	2.0	Free	Ναι	Digital tool marks (DTMs): a forensic analysis of file wiping software.	One pass zeros Random Data DoD 5220.22-M DOD 5220.28-STD Peter Gutmann	https://sourceforge.net/projects/bitkiller/	-
25	Simple File Shredder	3.2	Free	Όχι	-	DoD 5220.22-M Peter Gutmann Random Data	https://simple-file-shredder.en.softonic.com/	FILE
26	Ashampoo WinOptimizer Free	17.00.33	Free	Όχι	-	One pass zeros DoD 5220.22-M Peter Gutmann	https://www.ashampoo.com/en-us/winoptimizer-free	FILE
27	AbsoluteShield File Shredder	1.41	Free	Όχι	-	Two pass zeros DoD 5220.22-M	https://www.softpedia.com/get/Security/Secure-cleaning/AbsoluteShield-File-Shredder.shtml	FILE
28	DeleteOnClick	2.6.5.0	Free	Όχι	-	DoD 5220.22-M	https://www.2brightsparks.com/onclick/help/	FILE
29	CopyWipe	1.14	Free	Όχι	-	Supports 9 different wipe methods	https://www.techspot.com/downloads/415-copywipe.html	-

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
30	SDelete	2.04	Free	Ναι	De-Wipimization: Detection of data wiping traces for investigating NTFS file system.	DOD 5220.22-M	https://learn.microsoft.com/en-us/sysinternals/downloads/sdelete	-
31	Wise Care 365	6.3.9	Free and commercial version	Όχι	-	Random Data DoD 5220.22-M Bruce Schneier's Peter Gutmann	https://www.wiseccleaner.com/wise-care-365.html	BOTH
32	ProtectStar Data Shredder	2.2	Free and commercial version	Όχι	-	Random Data	https://download.cnet.com/ProtectStar-Data-Shredder/3000-2144_4-10637320.html	BOTH
33	HDShredder Free Edition	6	Free and commercial version	Όχι	-	One pass zeros	https://www.miray-software.com/download/hdshredder.html	DISK
34	Moo0 Disk Wiper	1.14	Free	Όχι	-	unknown	https://www.moo0.com/?top=https://www.moo0.com/software/AntiRecovery/	DISK
35	BCWipe Total WipeOut	5.02.5	Trial & Commercial Version	Ναι	An evaluation of data erasing tools.	One pass zeros	https://www.jetico.com/downloads/data-wiping	FILE

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
36	O&O SafeErase	17	Trial & Commercial Version	Όχι	-	Peter Gutmann DoD 5220.22-M German BSI One pass zeros	https://www.oo-software.com/en/safeerase-hard-drive-data-secure-deletion	BOTH
37	Donemax Data Eraser	1.2	Trial & Commercial Version	Όχι	-	Peter Gutmann U.S. Army AR380-19 DoD 5220.22-M ECE One pass zeros	https://www.donemax.com/data-erasure-software/data-eraser.html	BOTH
38	Iolo DriveScrubber	-	Commercial Version	Όχι	-	NIST.SP.800-88 r1 Custom	https://www.iolo.com/products/drivescrubber/	DISK
39	Abylon Shredder	23.10.3	Trial & Commercial Version	Όχι	-	Peter Gutmann DoD 5220.22-M One pass zeros	https://www.abylonsoft.com/shredder/	BOTH
40	TS DataWiper	2.2	Trial & Commercial Version	Όχι	-	Peter Gutmann U.S. Army AR380-19 DoD 5220.22-M ECE One pass zeros	https://www.togethershare.com/data-eraser/datawiper-for-windows.html	BOTH

A/A	Όνομα	Τελευταία Έκδοση	Άδεια Χρήσης	Άλλη δοκιμή	Τίτλος δοκίμιου Αναφοράς	Μεθόδοι Sanitization	Ιστοσελίδα	File / Disk
41	Easy File Shredder	2.0.2018.1209	Trial & Commercial Version	Όχι	-	one pass zeroes DoD 5220.22-M Peter Gutmann Bruce Schneier's German VSITR ITSG2006 Russian GOST P50739-95 US Air Force 5020 US Army AR380-19	https://www.easyfileshredder.com/	BOTH
42	Zer0	0.6.0.6	Free	Όχι	-	One pass zeros	https://www.kcsoftwares.com/?zero	FILE
43	Kernel File Shredder	11.04.01	Trial & Commercial Version	Όχι	-	One pass zeros DoD 5220.22-M Peter Gutmann	https://www.nucleustechnologies.com/file-shredder.html	FILE
44	BitRaser Data Eraser	-	Paid	Όχι	-	18 Global Standards	https://www.bitraser.com/bitraser-file-eraser.php	FILE